పీఎఫ్ మొత్తాన్ని ఎప్పుడు,
ఎలా తీసుకోవచ్చో మీకు తెలుసా ?
తాజా బిజినెస్ వార్తలు, ప్రత్యేక కథనాలు,
ఆర్థిక సందేహాల నివృత్తి, ఈ-బుక్స్‌కై
మీ www.eenadusiri.net చూడండి.

ఈనాడు

SPEEDY GOLD LOAN
మీ బంగారు ఆభరణాలపై తక్షణమే రుణం
నెలకు వడ్డీ కేవలం 95 పైసలు మాత్రమే
ప్రతీ గ్రాముపై అత్యధిక రుణం
SHRIRAM City
MONEY WHEN YOU NEED IT MOST
040-30915112 SCUF GOLD to 54999 MISSED CALL 044-30123479

కరీంనగర్ 19-7-2019 శుక్రవారం సిటీ సంపుటి 45 సంచిక 340
THE LARGEST CIRCULATED TELUGU DAILY
రూ. 6-50. పేజీలు 16+16 www.eenadu.net
Karimnagar, Visakhapatnam, Hyderabad, Vijayawada, Tirupati, Ananthapuramu, Rajamahendravaram, Suryapet, Guntur, Nellore, Srikakulam, Kurnool, Tadepalligudem, Warangal, Kadapa, Nizamabad, Khammam, Ongole, Mahaboobnagar, Chennai, Bengaluru, Mumbai, Delhi

రైతుకు భరోసా

అన్నదాత అప్పు చేసే పరిస్థితి రాకూడదు.. అదే మా లక్ష్యం

- అందుకే పెట్టుబడి సాయం, ఉచిత విద్యుత్తు, సాగునీరు ఇస్తున్నాం
- ఎవరు ఏమనుకున్నా సరే.. మేం రైతు పక్షపాతిగానే ఉంటాం

- వారసత్వ సంపద అనేది కొందరికి జోకలా మారింది
- వారసత్వ కట్టడాల చట్టంలో అప్రాధాన్యాంశాలు తొలగిస్తాం
- ఎవరైనా వచ్చి పార్టీని విలీనం చేస్తామంటే ఎవరొద్దంటారు!
- శాసనసభలో బిల్లులపై చర్చలో ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్
- 25 రోజుల్లో 'పుర 'ఎన్నికలు పూర్తి చేస్తామని వెల్లడి
- త్వరలోనే పూర్తిస్థాయి బడ్జెట్ ప్రవేశపెడతామని స్పష్టీకరణ

ఈనాడు, హైదరాబాద్: రాష్ట్రంలో ప్రతి రైతు వద్ద కనీసం రూ.నాలుగైదు లక్షల ధనం నిల్వ ఉండాలనే లక్ష్యంగా ప్రభుత్వం స్పష్టమైన కార్యాచరణతో ముందుకు సాగుతోందని ముఖ్యమంత్రి కె. చంద్రశేఖర్‌రావు తెలిపారు. రైతులు అప్పులు చేసే పరిస్థితి నుంచి బయటపడాలనే పెట్టుబడి సాయం, ఉచిత విద్యుత్తు, సాగునీరు ఇస్తున్నామన్నారు. ఎవరు ఎన్ని విమర్శలు చేసినా తాము రైతు పక్షపాతిగానే వ్యవహరిస్తామన్నారు. రెవెన్యూ చట్టం తెచ్చే ప్రయత్నం చేస్తున్నట్లు తెలిపారు. త్వరలో పూర్తిస్థాయి బడ్జెట్ సమావేశాలు నిర్వహిస్తామన్నారు. శాసనసభలో గురువారం నాలుగు బిల్లులపై చర్చ జరిగింది. ఇప్పటికే ఆర్డినెన్స్ జారీ చేసిన వాటికి ప్రభుత్వం బిల్లులను ప్రవేశపెట్టి ఆమోదం తీసుకుంది. ఈ సందర్భంగా జరిగిన చర్చలో ముఖ్యమంత్రి మాట్లాడారు. 'ప్రజా సంక్షేమం, అభివృద్ధి కోసం కొత్త జిల్లాల ఏర్పాటుతో సహా ప్రభుత్వ శాఖల్లో సాహసోపేతమైన నిర్ణయాలు తీసుకుని సంస్కరణలు చేపట్టాం. పట్టణాల శివారుల్లో అక్రమ లేఅవుట్లు పుట్టుకొచ్చాయి. భూ మాఫియా దుర్మార్గమైన కార్యకలాపాలకు పాల్పడుతోంది. అందుకే శివారు గ్రామాలను పురపాలికల్లో కలిపేసి 68 పురపాలికలను 142కు పెంచాం. గతంలో ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆర్డర్ ద్వారానే ఏపనైనా చేసేవారు. నేడు చట్ట సభల్లో చర్చ అనంతరమే వార్డులైనా, పంచాయతీల ఏర్పాటైనా చేయాలని నిర్ణయించాం. మాటిమాటికి కోర్టుల 'స్టే' ఇబ్బందులు కూడా తగ్గుతాయి. రాష్ట్రంలో వరుస ఎన్నికలతో కోడ్ అమల్లో ఉంటూ వచ్చింది.

...మిగతా 2లో

కాంగ్రెస్‌లో నాయకత్వ పటిమ లోపించింది

రాజ్యాంగంలోని షెడ్యూల్-10 ప్రకారం కాంగ్రెస్ పార్టీ ఎమ్మెల్యేలే మా పార్టీలోకి వచ్చి చేరారు. కాంగ్రెస్‌లో నాయకత్వ పటిమ ఉంటే వారిని ఎందుకు వదులుకుంటారు? వారి సభ్యులను వారు నియంత్రించుకోలేని దుస్థితిలో ఉన్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు చెందిన తెదేపా రాజ్యసభ సభ్యులు, గోవాలో కాంగ్రెస్ సభ్యులు భాజపాలో విలీనం కాలేదా? తెలంగాణ శాసనసభకు జరిగిన ఎన్నికల్లో మాకు 3/4 వంతు ఆధిక్యం లభించింది. అప్పుడే కొందరు కాంగ్రెస్ సభ్యులు వస్తామంటే నేనే ఎందుకు అన్నాను. ఇప్పటికీ మేం ఎవరినీ చేర్చుకోలేదు. వారంతట వారే వచ్చి విలీనం చేసుకోమన్నారు. ఏ పార్టీ వారైనా వచ్చి తమను విలీనం చేసుకోమంటే ఎవరు మాత్రం చేసుకోరు?

- సీఎం కేసీఆర్

శాసనసభ సమావేశాల సందర్భంగా గురువారం ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్‌కు స్వాగతం పలుకుతున్న మంత్రి ప్రశాంత్‌రెడ్డి

ఈవీఎంల గోల్‌మాల్ అంటూ గీపెట్టారు

శాసనసభ, లోక్‌సభ ఎన్నికల్లో కాంగ్రెస్ పార్టీ ఎన్ని చెప్పాలో అన్నీ చెప్పింది. ఎన్నికలకు ముందు సభలో గవర్నర్‌పై దాడి చేశారు. సస్పెండ్ అయ్యారు. సమావేశాలు బహిష్కరించారు. అయినా ఎన్నికల్లో మాకు శాసనసభలో 3/4 వంతు ఆధిక్యం లభించింది. దీంతో ఈవీఎంల గోల్‌మాల్ అంటూ గీపెట్టారు. గ్రామ పంచాయతీ ఎన్నికల్లో 83 శాతం పంచాయతీలను, ఎంపీపీలలో 95 శాతం, 32 జిల్లా పరిషత్ స్థానాల్లో తెరాస విజయం సాధించింది. ఇంకా ఈ ఆరోపణలు ఏంటి?

- సభలో కేసీఆర్

మున్సిపల్ ఎన్నికలపై నోటిఫికేషన్ ఇవ్వడం లేదు.. హైకోర్టుకు ఎన్నికల సంఘం హామీ 6లో

నిర్మల్ జిల్లా మామడ మండలం పోతారంలో ట్యాంకర్‌తో నీరు తెచ్చి పోసి ఎండిపోతున్న నారును బతికించే ప్రయత్నం చేస్తున్న రైతు మల్లేశ్

నాగేటి సాలల్ల కన్నీటిచెమ్మ!

తీవ్ర వర్షాభావంతో కోరలు చాస్తున్న కరవు

రుతుపవనాలు వస్తున్నాయనగానే అందరికంటే ఆతృతగా ఎదురుచూసేది రైతన్నలే. ఈసారి సాధారణ వర్షపాతమే కురుస్తుందని వాతావరణ శాఖ ప్రకటించగానే కోటి ఆశలతో నైరుతి కోసం ఎదురు చూసిన రైతన్నకు ఇప్పుడు దిక్కుతోచడంలేదు. ఆకాశంలో కనిపించి మురిపించే మేఘం చుక్క నీరు రాల్చకుండానే తరలిపోతోంది. పైగా రెండో ఎండాకాలమా? అనిపించేలా ఎండ విరగగాస్తోంది. రాష్ట్రంలో వర్షపాతం లోటు 38 శాతానికి పెరిగింది. కొన్ని మండలాల్లో ఏకంగా 90 శాతం వరకూ నమోదైందంటే పరిస్థితి తీవ్రత అర్థమవుతుంది. ఎండిపోయిన బోర్లు.. బీడువారిని చెరువులు.. నెర్రలు విచ్చిన పొలాలు.. చినుకు మీద ఆశతో వేసిన కొద్దిపాటి పైర్లూ ఎండిపోయి అన్నదాత కుదేలవుతున్నాడు. సాగు విస్తీర్ణం ఏకంగా 3.38 లక్షల హెక్టార్లు తగ్గిపోయినట్లు అంచనా. ఇది రైతు కూలీల ఉపాధి మీదా ప్రభావం చూపిస్తోంది.. రాష్ట్రంలో అచ్చంగా కరవు తాండవిస్తోంది. పొలం పనులతో కళకళలాడాల్సిన గ్రామాలు నీరు లేక నీరుగారిపోయి నిస్తేజంగా కనిపిస్తున్నాయి.

రాష్ట్రంలోని కరవు పరిస్థితిపై 'ఈనాడు' క్షేత్రస్థాయి పరిశీలన... 6లో

వర్షాభావాన్ని సమర్థంగా ఎదుర్కొంటాం.. గవర్నర్‌తో సీఎం కేసీఆర్... 5లో

కర్ణాటకం వాయిదా

- కాంగ్రెస్-భాజపా మాటల యుద్ధం
- అభ్యంతరాల నేపథ్యంలో సభ 4సార్లు వాయిదా
- గవర్నర్ జోక్యంపై సభలో రచ్చ
- కుమారస్వామి విశ్వాస తీర్మానంపై నేడు చర్చ
- రాత్రివేళ కూడా సభలోనే భాజపా ఆందోళన

ఈనాడు డిజిటల్, బెంగళూరు: కర్ణాటక విధానసభలో గురువారం ప్రవేశపెట్టిన విశ్వాస తీర్మానం రణగొణధ్వనుల మధ్య ఎంతకూ తేలలేదు. తీవ్ర గందరగోళం తలెత్తి చివరకు సభ శుక్రవారానికి వాయిదా పడింది. ఈ క్రమంలో రాజ్యాంగ, రాజకీయ సంక్షోభం ఏర్పడింది. ముఖ్యమంత్రి కుమారస్వామి తనకు తానుగా విశ్వాస పరీక్షకు గడువు కోరి స్పీకర్ అనుమతితో గురువారం ఓటింగ్‌కు హాజరయ్యారు. తీర్మానానికి ఉదయం 11.15 గంటలకు స్పీకర్ అనుమతినిచ్చారు. విశ్వాస పరీక్షకు దారి తీసిన అంశాలపై ముఖ్యమంత్రి కుమారస్వామి ప్రసంగిస్తుండగానే.. నేరుగా తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టాలంటూ విపక్షాలు పట్టుబట్టాయి.

...మిగతా 2లో

కర్ణాటక ముఖ్యమంత్రి కుమారస్వామి విశ్వాస తీర్మానంపై ఓటింగ్‌కు స్పీకర్ చర్యలు తీసుకోకుండా సభను వాయిదా వేసినందుకు నిరసనగా గురువారం రాత్రి విధానసౌధలోనే పడుకున్న భాజపా నేతలు

మూడేళ్ల తర్వాతే అవిశ్వాసం

పౌరసేవలు, ఈ-గవర్నెన్స్, ఆన్‌లైన్ సేవలు చట్టబద్ధం

- పట్టణ స్థానిక సంస్థల్లో 50 శాతం రిజర్వేషన్లు
- మున్సిపాలిటీలపై కలెక్టర్లకు విశేషాధికారాలు
- మున్సిపాలిటీల్లో పనులు ప్రభుత్వం చేయవచ్చు
- హైదరాబాద్ చుట్టూ ఏడు కార్పొరేషన్లు
- రాష్ట్రంలో 128 మున్సిపాలిటీలు.. 13 కార్పొరేషన్లు
- మరింత జవాబుదారీతనం.. మరింత బాధ్యత
- శాసనసభలో పురపాలక కొత్త బిల్లు

తెలంగాణలో జీహెచ్ఎంసీ మినహా మిగిలిన పురపాలక సంఘాలు, నగర పాలక సంస్థలకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కొత్త పురపాలక చట్టం తీసుకురానుంది. రాష్ట్ర పురపాలక చట్టం-2019 బిల్లును గురువారం శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టారు. పౌరసేవలు.. పచ్చదనం పెంపు.. పర్యావరణ పరిరక్షణ.. ఘన వ్యర్థాల నిర్వహణ, ఈ-గవర్నెన్స్, ఆన్‌లైన్ సేవలు ఇక చట్టబద్ధమే. ఛైర్‌పర్సన్‌లు, కౌన్సిలర్లు, వార్డు కమిటీలకు చట్టంలో బాధ్యతలను ప్రత్యేకంగా నిర్దేశించారు. పురపాలక సంఘాలపై కలెక్టర్ల ప్రత్యేక అజమాయిషీ ఇస్తూ కొత్త చట్టంలో పలు అంశాలను చేర్చారు.

...పూర్తి వివరాలు 3లో

పెద్దలూ.. రాయితీ వదులుకోండి

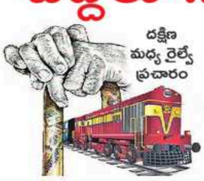

ఈనాడు, హైదరాబాద్: రైలు ప్రయాణాల్లో సీనియర్ సిటిజన్లకు టికెట్లపై ఇస్తున్న రాయితీల భారాన్ని తగ్గించుకోవడంపై దక్షిణ మధ్య రైల్వే దృష్టి పెట్టింది. 'టికెట్ రాయితీని వదులుకోండి' అంటూ వయోధికులకు విజ్ఞప్తి చేస్తోంది. ఈ అంశంపై రూపొందించిన గోడ పత్రికను దక్షిణ మధ్య రైల్వే జోన్ జనరల్ మేనేజర్ గజానన్ మల్య అధికారులతో కలిసి సికింద్రాబాద్‌లోని రైల్‌నిలయంలో గురువారం ఆవిష్కరించారు. తద్వారా మిగిలే మొత్తాన్ని ప్రయాణికుల సౌకర్యాల అభివృద్ధి కోసం, మెరుగైన సేవలు అందించేందుకు వెచ్చిస్తామని జీఎం పేర్కొన్నారు. సీనియర్ సిటిజన్లకు టికెట్లపై

...మిగతా 2లో

ఇదీ సంగతి!

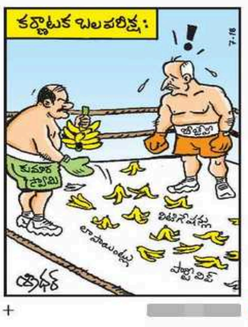

చంద్రయాన్-2 ప్రయోగం 22న

ఇస్రో ప్రకటన

శ్రీహరికోట, న్యూస్‌టుడే: వాతావరణ పరిస్థితులన్నీ అనుకూలిస్తే ఈనెల 22న చంద్రయాన్-2 ఉపగ్రహాన్ని రోదసిలోకి పంపుతామని భారత అంతరిక్ష పరిశోధన సంస్థ(ఇస్రో) గురువారం ప్రకటించింది. ఈ మేరకు శాస్త్రవేత్తలు ప్రయోగ సన్నాహాలు చేస్తున్నారు. ఈనెల 15న చంద్రయాన్-2 ఉపగ్రహాన్ని మోసుకెళ్లాల్సిన జీఎస్ఎల్‌వీ-మార్క్3ఎం1 వాహకనౌక క్రయోజనిక్ ఇంజిన్‌లో సాంకేతిక లోపం తలెత్తిన సంగతి తెలిసిందే.

...మిగతా 2లో

15లో

జపాన్ యానిమేషన్ స్టూడియోలో అగ్నికీలలు

- 33 మంది మృతి.. 36 మందికి గాయాలు
- ద్రావణం పోసి తగలబెట్టినట్టు అనుమానం

చిన్నారులపై లైంగిక అఘాయిత్యాలకు మరణ శిక్ష

- రాజ్యసభలో బిల్లు ప్రవేశపెట్టిన కేంద్రం 15లో

ఒక్క క్లిక్‌తో మన ఆరోగ్య చరిత్ర

- ఎలక్ట్రానిక్ రూపంలో వివరాలు ప్రత్యక్షం 15లో

ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకుల జాతీయీకరణకు 50 ఏళ్లు

...ప్రత్యేక కథనాలు ఈనాడు బిజినెస్‌లో

గేట్లు ఎత్తడంతో మేడిగడ్డ బ్యారేజీ నుంచి కిందికి వెళ్తున్న నీరు

మేడిగడ్డ బ్యారేజీ 8 గేట్ల ఎత్తివేత

- రేపటి నుంచి అన్నారం పంపుహౌస్ నుంచి నీటి తరలింపు

మహదేవ్‌పూర్, కాళేశ్వరం, మంథని గ్రామీణం, న్యూస్‌టుడే: భూపాలపల్లి జిల్లాలోని కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి మేడిగడ్డ బ్యారేజీ ఎనిమిది గేట్లను గురువారం తెరిచారు. కన్నెపల్లి పంపుహౌస్‌లోని పంపుల ద్వారా నీటిని ఎత్తిపోసే ప్రక్రియ బుధవారం నుంచి తాత్కాలికంగా నిలిపివేయటం వల్ల నదిలో నీటి మట్టం పెరిగే అవకాశం ఉండటంతో మేడిగడ్డ బ్యారేజీ గేట్లను తెరిచారు. వరుస క్రమంలో 36 నుంచి 43 వరకు గేట్లను అరమీటరు మేర ఎత్తి గురువారం సాయంత్రం వరకు 25 వేల క్యూసెక్కుల నీటిని దిగువకు వదిలినట్లు ఇంజినీరింగ్ అధికారులు తెలిపారు. మేడిగడ్డ వద్ద ప్రస్తుతం 7.45 టీఎంసీల నీరు నిల్వ ఉంది. బుధవారం ఉదయం 10 గంటల నుంచి కన్నెపల్లి పంపులను నిలిపివేయగా గురువారం రెండో రోజూ అదే పరిస్థితి కొనసాగింది. ఈ నెల ఆరో తేదీ నుంచి పంపులు పనిచేయగా గ్రావిటీ కాలువ ద్వారా అన్నారం బ్యారేజీకి నీరు పెద్దఎత్తున చేరింది. అక్కడి నుంచి అన్నారం పంపుహౌస్ వరకు నదిలో నీరు వెనక్కి విస్తరించింది. మరోవైపు పెద్దపల్లి జిల్లా మంథని మండలం కాసిపేట సమీపంలోని అన్నారం పంపుహౌస్ నుంచి సుందిళ్ల బ్యారేజీకి నీటిని ఎత్తిపోసేందుకు రంగం సిద్ధమవుతోంది. అన్నారం బ్యారేజీలో ప్రస్తుతం 5.7 టీఎంసీల నీరు ఉంది. అన్నారం పంపుహౌస్ ద్వారా శనివారం నుంచి నీటిని ఎత్తిపోస్తామని కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు ఈఎన్‌సీ వెంకటేశ్వర్లు తెలిపారు.

అసెంబ్లీ సమావేశాలకు హాజరయ్యేందుకు వెళ్తున్న తెరాస ఎమ్మెల్యేలు కేటీఆర్, గువ్వల బాలరాజు, గంగుల కమలాకర్, కోరుకంటి చందర్, రాజయ్య, బాల్కసుమన్ తదితరులు

నల్ల కండువాలు ధరించి శాసనసభ సమావేశాల్లో పాల్గొనేందుకు వెళ్తున్న కాంగ్రెస్ సభ్యులు భట్టి విక్రమార్క, సీతక్క, పొదెం వీరయ్య, శ్రీధర్‌బాబు

రాజమౌళి సినిమాలో వేషమిస్తానని మోసం

- ఆర్.ఆర్.ఆర్. చిత్ర నిర్మాతనంటూ మహిళా న్యాయవాదికి రూ.50 లక్షల టోకరా

ఈనాడు, హైదరాబాద్: ప్రముఖ దర్శకుడు ఎస్.ఎస్.రాజమౌళి దర్శకత్వంలో నిర్మాణమవుతున్న ఆర్.ఆర్.ఆర్. చిత్రంలో తల్లి పాత్ర ఇప్పిస్తానంటూ బంజారాహిల్స్‌లోని ఓ కలర్‌ల్యాబ్‌లో పని చేస్తున్న వీరబత్తిని నరేష్ కుమార్ ఘరానా మోసానికి పాల్పడ్డాడు. బోయిన్‌పల్లిలో నివాసముంటున్న మహిళా న్యాయవాది(73)ని నమ్మించి నాలుగు నెలల్లో రూ.50 లక్షల వరకు వసూలు చేసుకున్నాడు. డబ్బు సులభంగా సంపాదించాలంటే సినిమాల్లో వేషాలిప్పిస్తానంటూ మోసం చేయవచ్చని భావించాడు. ఈ క్రమంలో మహిళా న్యాయవాదితో ఫోన్‌లో మాట్లాడాడు. తన పేరు ఆదిత్య అని ఆర్.ఆర్.ఆర్. సినిమా నిర్మాతల్లో తాను ఒకడినని పరిచయం చేసుకున్నాడు. భార్యతో విడాకులు తీసుకొనేందుకు సలహాలు అడిగాడు. రాజమౌళితో సినిమా తీస్తున్నామని తల్లి పాత్ర ఇస్తానని ఆమెను నమ్మించాడు. స్క్రీన్ టెస్ట్, దరావతులు అంటూ నాలుగు నెలల్లో రూ.50 లక్షలు లాగేశాడు. షూటింగ్‌కు ఎప్పుడు తీసుకెళ్తారంటూ ప్రశ్నించేసరికి ఎదురుదాడికి దిగాడు. ఫోన్ స్విచ్ఛాఫ్ చేశాడు. ఆమె బోయిన్‌పల్లి పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేశారు.

15 మంది డ్రైవర్ల ఖాతాల్లో సొమ్ము జమ: రాబట్టే సొమ్మును తన బ్యాంకు ఖాతాలో జమ చేయించుకుంటే పోలీసులకు దొరికిపోతానని నరేష్ కొత్త పన్నాగం పన్నాడు. కార్లు అద్దెకు తీసుకుని రెండు రోజుల పాటు తిరిగాక డ్రైవర్లకు డబ్బుల్లేవని చెప్పేవాడు. తనకు డబ్బు రావాల్సి ఉందని, నీ ఖాతాలో జమచేయిస్తానని అకౌంట్ వివరాలు తీసుకునేవాడు. మహిళా న్యాయవాది ఆ అకౌంట్‌లో జమచేయగానే... నరేష్ ఆ డ్రైవర్‌కు చెప్పి కారు అద్దె బకాయి పోను మిగిలిన మొత్తం తనకు ఇమ్మనేవాడు. ఇలా 15 మంది డ్రైవర్ల ఖాతాల్లో జమ చేయించాడు. ఇప్పుడు వారంతా నిందితులయ్యారని మధ్యమండలం టాస్క్‌ఫోర్స్ ఇన్‌స్పెక్టర్ సాయిని శ్రీనివాస్ తెలిపారు. బుధవారం రాత్రి విజయపురికాలనీలో ఉంటున్న డ్రైవర్ రామకృష్ణను టాస్క్‌ఫోర్స్ పోలీసులు అదుపులోకి తీసుకుని 'నీ ఖాతాలో జమైన నగదు ఎక్కడిది' అని ప్రశ్నించగా తనకేం తెలియదని, నరేష్‌కు తన ఏటీఎం కార్డు ఇచ్చానని చెప్పాడు. ఆ వివరాలతో గురువారం కొండాపూర్‌లో ఉన్న నరేష్‌ను, డ్రైవర్లు రామకృష్ణ, కుమ్ము సోమన్నలనూ అరెస్ట్ చేసి కొంత నగదు, ఆభరణాలు స్వాధీనం చేసుకున్నామని తెలిపారు.

ఈనాడు 1869 - 2019 మహాత్ముడి 150వ జయంతి వేడుకలు

ఇంటింటి యంత్రాలు!

నేడు యంత్రాలన్నవి కోట్లాది మంది ప్రజల మీద కేవలం కొద్దిమంది స్వారీ చేసేందుకే ఉపయోగపడుతున్నాయి. ఇది కాదు మనకు కావాల్సింది. అందుకే యంత్రాలనేవి కోట్ల మంది ప్రజలు.. ప్రతి ఇంట్లోనూ పెట్టుకునేంత సులభంగా ఉండాలనే ఆశిస్తాన్నేను!

– మహాత్మా గాంధీ

రైతుకు భరోసా

(మొదటి పేజీ తరువాయి)

ఇరవైఐదు రోజుల్లో పురపాలక ఎన్నికలు పూర్తవుతాయి. ఇక ఎన్నికల కోడ్ నుంచి పూర్తిగా బయటపడతాం. ఆ తరువాత నాలుగున్నరేళ్ల పరిపాలనకు ఏ అడ్డంకులూ ఉండవు" అని కేసీఆర్ వివరించారు. సభలో కాంగ్రెస్ పక్ష నేత భట్టి విక్రమార్క, ఎంఐఎం పక్ష నేత అక్బరుద్దీన్, భాజపా సభ్యుడు రాజాసింగ్ తదితరులు లేవనెత్తిన సందేహాలకు కేసీఆర్ సందర్భానుసారం సమాధానాలు ఇచ్చారు. భట్టి విక్రమార్క ఆక్రోశంతో మాట్లాడుతున్నారని అన్నారు.

వైద్య విద్య సీట్లు నష్టపోవద్దనే

వైద్య కళాశాలల్లో సీట్లు కాపాడుకోవడానికి, విద్యార్థుల భవిష్యత్తును దృష్టిలో పెట్టుకునే ఆచార్యుల పదవీ విరమణ వయసును 58 నుంచి 65కు పెంచుతున్నట్లు కేసీఆర్ తెలిపారు. "అనేక రాష్ట్రాల్లో పెంపు అమల్లో ఉంది. దీనివల్ల ప్రొఫెసర్ల పోస్టులు ఖాళీకాకుండా ఉంటాయి. వైద్య విద్యకు ఎంతో మేలు చేకూరుతుంది. రాష్ట్రంలో మరో నాలుగు కొత్త వైద్య కళాశాలలు కావాలన్న డిమాండ్ ఉంది. విరమణ వయసు పెంచడం వల్ల కొత్తగా ఉద్యోగాల ఎంపిక, జూనియర్లకు పదోన్నతుల్లో ఎలాంటి నష్టం వాటిల్లదు. ప్రైవేటు, కార్పొరేట్ ఆసుపత్రుల సమస్యల పరిష్కారానికి వైద్య ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి వాటి యాజమాన్యాలతో సమావేశం నిర్వహిస్తారు. తెలంగాణ వారసత్వ సంపద అనేది కొందరికి జోక్‌లా మారింది. అధునాతన సమాజం ఆలోచనలు అమలు చేయాలంటే ఏది ఎంతవరకు ఉండాలో అంతే ఉండాలి. సమైక్య పాలనలో నిరాదరణకు గురైన తెలంగాణ వారసత్వ సంపదను గౌరవించేందుకు వారసత్వ కట్టడాల పరిరక్షణ చట్టాన్ని చేశాం. ఈ చట్టంలో అప్రాధాన్యమైన అంశాలపై చర్చించి వాటిని తొలగిస్తాం.

పీడించే వడ్డీ వ్యాపారుల కట్టడికి కమిషన్

సన్నకారు రైతులు, వ్యవసాయ కూలీలు, గ్రామీణ చేతి వృత్తుల వారిని కాపాడేందుకు తెలంగాణ రాష్ట్ర రుణ విముక్తి కమిషన్‌కు ఛైర్మన్‌గా వ్యవసాయ రంగంలో నిష్ణాతుణ్ని నియమించుకుందాం. కేంద్ర చట్టంలో విశ్రాంత హైకోర్టు న్యాయమూర్తిని నియమించాలని పేర్కొంటూనే రాష్ట్రాలకు వెసులుబాటు కల్పించారు. ఈ అవకాశాన్ని వినియోగించుకుని చట్టానికి సవరణలు చేసి పేద వర్గాలకు అండగా నిలిచి న్యాయం చేసే సమర్థుడైన నిపుణుడిని ఛైర్మన్‌గా ఏర్పాటు చేసుకుందాం.

తెలంగాణకు ఎత్తిపోతలే ప్రత్యామ్నాయం

రాష్ట్రంలో కృష్ణా, గోదావరులే నీటికి ఆధారం. కృష్ణా జలాలను మరో వంద టీఎంసీలు నిల్వ చేసుకునేందుకు కర్ణాటకకు అనుమతులు వచ్చాయి. ఇక మిగిలింది గోదావరి ఒక్కటే. అందుకే 90 మీటర్ల స్థాయి నుంచి నీటిని పైకి ఎత్తిపోసేందుకు కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు నిర్మిస్తున్నాం. నీళ్లు లేకపోతే జీవనం ఉండదు. గల్ఫ్ దేశాల్లో మంచినీళ్లు దొరకక ఎక్కువ వ్యయమైనా సముద్రం నీటిని శుద్ధి చేసుకుంటున్నారు. చెన్నైలో తాగునీటి సమస్యను మనం చూస్తేనే ఉన్నాం. తెలంగాణకు ఎత్తిపోతలే ప్రత్యామ్నాయం. నిజాంసాగర్, శ్రీరాంసాగర్‌లలో నీళ్లు లేక నిజామాబాద్, ఆదిలాబాద్ ప్రాంతాల్లో తాగునీటికి సమస్య ఏర్పడింది. కాళేశ్వరం పథకానికి విద్యుత్తు బిల్లు రూ.15 వేల కోట్లు అయినా ప్రభుత్వమే భరిస్తుంది" అని సీఎం చెప్పారు.

ఆమోదం పొందిన బిల్లులు ఇవే..

- తెలంగాణ పబ్లిక్ ఎంప్లాయిమెంట్ చట్టం సవరణ బిల్లు (వైద్య కళాశాలల్లో ఆచార్యుల పదవీ విరమణ వయసు పెంపు)
- తెలంగాణ పురపాలక చట్టం సవరణ బిల్లు (పుర, నగర పాలక సంస్థల్లో వార్డుల సంఖ్య ఖరారు)
- తెలంగాణ రుణ విముక్తి కమిషన్ సవరణ బిల్లు (కమిషన్ ఛైర్మన్‌గా విశ్రాంత హైకోర్టు జడ్జి స్థానంలో నిపుణుడి నియామకం)
- పంచాయతీరాజ్ సవరణ చట్టం బిల్లు (జిల్లా పరిషత్ ఛైర్‌పర్సన్, ఉపాధ్యక్షుడు, కోఆప్షన్ సభ్యుల ఎన్నిక)

పెద్దలూ.. రాయితీ వదులుకోండి

(మొదటి పేజీ తరువాయి)

రైల్వేశాఖ రాయితీ ఇస్తోంది. పురుష ప్రయాణికుల వయసు 60 ఏళ్లు పైబడితే 40 శాతం, మహిళా ప్రయాణికులకు 58 ఏళ్లు పైబడితే 50 శాతం రాయితీ ఇస్తోంది. 'గివ్ అప్ కన్సెషన్' (రాయితీ వదులుకోండి) నినాదాన్ని రైల్వేశాఖ 2017లోనే తీసుకొచ్చింది. దీనిపై వయోధికుల్లో అవగాహన పెంచేందుకు గోడ పత్రికలు, ఇతర రూపాల్లో ముమ్మరంగా ప్రచారం చేస్తోంది రాయితీ వదులుకోవాలనుకునే వయోధికులు.. కౌంటర్ల వద్ద, ఇంటర్నెట్‌లో లేదా అధీకృత ఏజెంట్ల వద్ద టికెట్లు రిజర్వేషన్ చేసుకునే సమయంలో తమ ఆప్షన్ తెలపాలని ద.మ.రైల్వే పేర్కొంది.

చంద్రయాన్-2 ప్రయోగం 22న

(మొదటి పేజీ తరువాయి)

క్రయోజనిక్ ఇంజిన్‌లోని హీలియం బాటిల్ జాయింట్ వద్ద లీకేజీని గుర్తించిన శాస్త్రవేత్తలు దాన్ని సరిచేశారు. ఈ నేపథ్యంలో ఈ నెల 22న ప్రయోగానికి సిద్ధమవుతున్నారు. శనివారం రాకెట్ సన్నద్ధత, లాంచ్ ఆథరైజేషన్ సమావేశాలు నిర్వహించనున్నారు. ఆదివారం సాయంత్రం 6.43 గంటలకు కౌంట్‌డౌన్ ప్రారంభం కానుంది. సోమవారం మధ్యాహ్నం 2.43 గంటలకు జీఎస్ఎల్వీ-మార్క్3ఎం1 నింగిలోకి దూసుకెళ్లనుంది.

'సంతానోత్పత్తి'పై కొట్టి.. జనాభాను అరికట్టి!

- సరికొత్త సాంకేతికతతో చైనా దీవుల్లో దోమల నిర్మూలన

వాషింగ్టన్: డెంగీ, జికా వంటి వ్యాధులను వ్యాపింపజేస్తూ మానవాళికి ప్రమాదకరంగా మారిన దోమలను అరికట్టే దిశగా శాస్త్రవేత్తలు సరికొత్త సాంకేతికతను ఆవిష్కరించారు. ఈ విధానం ద్వారా చైనాలోని రెండు దీవుల్లో దోమలను దాదాపు పూర్తిగా తుడిచిపెట్టేశారు. త్వరలోనే పలు పట్టణాల్లో ఈ సాంకేతికతను ఉపయోగించేందుకు చైనా సమాయత్తమవుతోంది.

చైనాలోని గ్వాంగ్‌ఝౌ సమీపంలో పెర్ల్ నది ఉంది. అందులోని రెండు దీవుల్లో 'ఏడిస్ అల్బోపిక్టస్' జాతి దోమలు అధికంగా ఉండేవి. 'ఆసియన్ టైగర్'గానూ ఆ జాతిని పిలుస్తుంటారు. 'ఇన్‌కంపాటిబుల్ ఇన్‌సెక్ట్ టెక్నిక్', 'స్టెరైల్ ఇన్‌సెక్ట్ టెక్నిక్' అనే రెండు సాంకేతికతలను జోడించి ప్రయోగించడం ద్వారా రెండు దీవుల్లో కేవలం రెండేళ్ల వ్యవధిలో ఆసియన్ టైగర్ దోమలను దాదాపు సంపూర్ణంగా నిర్మూలించినట్లు అమెరికాలోని మిషిగాన్ స్టేట్ విశ్వవిద్యాలయం(ఎంఎస్‌యూ) పరిశోధకులు తెలిపారు.

ఎలా చేశారు?

తాజా విధానంలో కర్మాగారాల్లో ప్రత్యేక పరిస్థితుల్లో వృద్ధి చేసిన దాదాపు 20 కోట్ల మగ దోమలను సేకరించారు. 'వొల్బాచియా' అనే బ్యాక్టీరియాను వాటికి సంక్రమింపజేశారు. దీన్ని ఇన్‌కంపాటిబుల్ ఇన్‌సెక్ట్ టెక్నిక్‌గా పిలుస్తారు. ఆపై రేడియేషన్ ద్వారా వాటిని వంధ్య జీవులుగా మార్చి(స్టెరైల్ ఇన్‌సెక్ట్ టెక్నిక్) పెర్ల్ నదిలోని దీవుల్లో వదిలారు. వొల్బాచియా బ్యాక్టీరియా కారణంగా తక్కువ రేడియేషన్‌తోనే దోమల్లో వంధ్యత్వం సాధ్యమైంది. స్వల్ప రేడియేషన్‌కే గురిచేయడంతో ఆ దోమలు దీవుల్లోని ఇతర దోమల కంటే చురుగ్గా ఆడదోమలతో జత కట్టాయి. వంధ్యత్వం కారణంగా వాటి సంతానం మాత్రం పెరగలేదు. కేవలం రెండేళ్ల వ్యవధిలో దీవుల్లో దోమలు దాదాపు పూర్తిగా అంతరించిపోయాయి.

కర్ణాటకం వాయిదా

(మొదటి పేజీ తరువాయి)

ఈ తీర్మానంపై కాంగ్రెస్ అభ్యంతరాన్ని లేవనెత్తడంతో మొదలైన గందరగోళం చివరి వరకు కొనసాగింది. సభాపర్వంలో పాలక, ప్రతిపక్షాల మధ్య వాదోపవాదాల నేపథ్యంలో గవర్నర్ వజూభాయివాలా సైతం జోక్యం చేసుకుని విశ్వాస పరీక్షపై సూచనలిచ్చారు. గవర్నర్ జోక్యాన్ని కూడా సభ్యులు సవాలు చేయటంతో చివరకు సభ వాయిదాల బాట పట్టింది.

సభ నడిచిన తీరు..

భాజపాకు చెందిన 105 మంది ఎమ్మెల్యేలు సభకు వచ్చారు. మిత్రపక్షాలకు చెందిన 20 మంది మినహా మిగిలిన వారంతా హాజరయ్యారు. సభలో తొలుత విశ్వాస పరీక్షకు తాము సిద్ధమైన నేపథ్యాన్ని వివరిస్తూ 15 నిమిషాల పాటు కొనసాగిన ముఖ్యమంత్రి ప్రసంగాన్ని ప్రతిపక్ష నేత యడ్యూరప్ప అడ్డుకున్నారు. గతంలో ఐదుసార్లు ఎలాంటి చర్చలు లేకుండానే నేరుగా విశ్వాస పరీక్షను ఎదుర్కొన్నట్లు గుర్తుచేశారు. తీర్మానంలో భాగంగానే చర్చలకు అవకాశం ఉందని స్పీకర్ స్పష్టం చేశాక సభలో నాటకీయ పరిణామాలు మొదలయ్యాయి.

పలు రాజ్యాంగ నిబంధనలపై కాంగ్రెస్, జనతాదళ్ అభ్యంతరాలు తెలిపాయి. సభ్యుల అభ్యంతరాలపై న్యాయ నిపుణుల సలహాలు తీసుకునేందుకు మధ్యలో నాలుగు సార్లు స్పీకర్ సభను వాయిదా వేస్తూ వచ్చారు.

గవర్నర్ సందేశం, విప్ హక్కులు, సుప్రీంకోర్టు తీర్పులకు సంబంధించిన వ్యవహారాలపై కూడా వారితో చర్చించారు.

మేం నష్టపోయాం: కాంగ్రెస్

'విప్‌తో రాజీనామా చేసిన సభ్యులపై ఒత్తిడి తేవద్దన్న సుప్రీంకోర్టు ఆదేశం అన్ని పార్టీల హక్కులనూ ఉల్లంఘించేలా ఉంది' అని కాంగ్రెస్ శాసనసభా పక్ష నేత సిద్ధరామయ్య తీవ్ర స్థాయిలో అభ్యంతరం తెలిపారు. 'పార్టీ ఫిరాయింపుల చట్టం ప్రకారం వాటి హక్కులపై తీర్పు వెల్లడించాలంటే ఆ పార్టీల వాదనను కూడా వినాలి. మా ఎమ్మెల్యేల విషయంలో మా వాదనను పరిగణించ లేదు' అని తప్పుపట్టారు. 'విప్‌పై సుప్రీంకోర్టు తీర్పుతో రాజీనామా చేసిన ఎమ్మెల్యేలకు మానసిక స్థైర్యం పెరిగింది. కేవలం ఈ తీర్పుతోనే మా ప్రభుత్వ బలం క్షీణించింది' అని సిద్ధరామయ్య ఆరోపించారు. ఇదే సందర్భంగా శాసనసభ వ్యవహారాల మంత్రి కృష్ణ బైరేగౌడ మాట్లాడుతూ.. రాజీనామాలు అంగీకరించని ఎమ్మెల్యేలు సభలో సభ్యులా? కాదా? ముందు తేల్చాలని స్పీకర్‌పై ఒత్తిడి తెచ్చారు. ఈ రెండు అంశాలపై స్పష్టత కోసం న్యాయపోరాటానికైనా సిద్ధమని కాంగ్రెస్ సభ్యులు ప్రకటించారు. భోజన విరామం తర్వాత మళ్లీ సభ ప్రారంభం కాగా పాలకపక్ష సభ్యులు తమ ఎమ్మెల్యేలను భాజపా నేతలు అపహరించారంటూ గురువారం సభకు హాజరుకాని శ్రీమంత్ పాటిల్ వ్యవహారంపై రాద్ధాంతం చేశారు. ఎమ్మెల్యేలను భాజపా నేతలే దగ్గరుండి ముంబయికి పంపించారని దాఖలాలతో ఆందోళనకు దిగారు.

సమయం వృథానే: భాజపా

విశ్వాస పరీక్షలో నెగ్గలేమనే భయంతోనే మిత్రపక్షాలు సభాకాలాన్ని వృథా చేస్తున్నాయని భాజపా సభ్యులు ఆందోళన చేశారు. తీర్మానంలో విప్‌కు సంబంధించిన అంశాలపై చర్చ ఎందుకని ప్రశ్నించారు. సుప్రీంకోర్టు తీర్పుపై అభ్యంతరం ఉంటే అక్కడే తేల్చుకోవాలని, సభలో చర్చించకూడదని ప్రతిపక్ష నేత యడ్యూరప్ప అభ్యంతరం తెలిపారు. తామంతా విశ్వాస పరీక్ష కోసమే సభకు హాజరయ్యామన్నారు. ముఖ్యమంత్రి స్వయంగా కోరిన గడువు మేరకే ఈ తీర్మానానికి స్పీకర్ అనుమతిచ్చారని, లేదంటే తామే తీర్మానాన్ని ప్రవేశపెట్టేవారమని భాజపా అసహనం వ్యక్తం చేసింది.

గవర్నర్‌కు భాజపా ఫిర్యాదు

సభను ఉద్దేశపూర్వకంగా వాయిదా వేస్తున్నారని, సభా వ్యవహారాలపై జోక్యం చేసుకోవాలని మాజీ ముఖ్యమంత్రి జగదీశ్ శెట్టర్ నేతృత్వంలోని భాజపా బృందం గవర్నర్ వజూభాయివాలాను కలిసి కోరింది. వీరి ఫిర్యాదు మేరకు స్పీకర్‌కు గవర్నర్ సందేశాన్ని పంపారు. గురువారమే విశ్వాస పరీక్షకు అవకాశం కల్పించాలని గవర్నర్ సూచించారు. దీన్ని పరిశీలించిన స్పీకర్.. ఇది సందేశమేనని, ఆదేశం కాదని అన్నారు. సభా వ్యవహారాల్లో గవర్నర్ జోక్యం కలుగజేసుకోరాదని కాంగ్రెస్ సభ్యులంతా పట్టుబట్టారు. రాత్రి వేళ గవర్నర్ పంపిన మరో లేఖలో శుక్రవారం మధ్యాహ్నంలోగా విశ్వాస తీర్మానంపై ఓటింగ్ జరపాలని సూచించారు.

సభలోనే ఆందోళన

విశ్వాసపరీక్ష లేకుండానే సభ వాయిదా పడటంతో భాజపా ఆందోళనకు దిగింది. గురువారం రాత్రంతా సభలోనే నిద్రిస్తామని యడ్యూరప్ప ప్రకటించారు. మరో వైపు విప్ అంశంపై సుప్రీంకోర్టు తీర్పును సవాలు చేస్తూ కాంగ్రెస్ పార్టీ సుప్రీంకోర్టు తలుపు తట్టేందుకు సిద్ధమైంది.

విధాన సభలో మాట్లాడుతున్న భాజపా నేత యడ్యూరప్ప
★ సహచర మంత్రివర్గ సభ్యులు డాక్టర్ పరమేశ్వర్, డీకే శివకుమార్‌తో ముఖ్యమంత్రి కుమారస్వామి

కూరెళ్ల విఠలాచార్యకు దాశరథి పురస్కారం

ఈనాడు, హైదరాబాద్: ప్రముఖ కవి కూరెళ్ల విఠలాచార్య.. దాశరథి కృష్ణమాచార్య పురస్కారానికి ఎంపికయ్యారు. ఈ మేరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గురువారం ఉత్తర్వులు జారీచేసింది. ప్రభుత్వ కమిటీ సిఫార్సు మేరకు ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నట్లు పేర్కొంది. ఈ నెల 22న జరిగే కృష్ణమాచార్య జయంతి కార్యక్రమంలో విఠలాచార్యకు ఈ పురస్కారం అందజేయనున్నారు. జ్ఞాపికతో పాటు రూ.1,01,116 నగదును బహూకరించనున్నారు.

పెరిగిన పెట్రోలు ధర

దిల్లీ: ఒక్క రోజుపాటు నిలకడగా ఉన్న పెట్రోలు ధర గురువారం మళ్లీ పెరిగింది. బుధవారంతో పోల్చితే లీటరుకు 8 నుంచి 12 పైసల మధ్య పెరిగింది. దిల్లీ, ముంబయిల్లో 8 పైసలు, కోల్‌కతాలో 12 పైసలు మేర పెరిగింది. ఈ పెంపుతో దిల్లీలో లీటరు పెట్రోలు రూ.73.35, ముంబయిలో రూ.78.96, కోల్‌కతాలో రూ.75.77, చెన్నైలో రూ.76.18కు చేరింది. డీజిల్ ధరల్లో మార్పులు చోటుచేసుకోలేదు.

గుజరాత్‌లో ఎమ్మెల్యేలు సహా 74 మంది అభ్యర్థులకు ఐటీ నోటీసులు

అహ్మదాబాద్: ఎన్నికల ప్రమాణపత్రాల్లో పేర్కొన్న ఆదాయాలకు, దాఖలు చేసిన రిటర్న్‌లకు మధ్య పొంతన లేకపోవడంతో గుజరాత్‌కు చెందిన 74 మంది అభ్యర్థులకు ఆదాయపు పన్ను (ఐటీ) విభాగం నోటీసులు జారీచేసింది. 2017లో జరిగిన అసెంబ్లీ ఎన్నికల సందర్భంగా వీరంతా ప్రమాణపత్రాలు దాఖలు చేశారు. నోటీసులు జారీ అయిన వారిలో కొందరు సిటింగ్ ఎమ్మెల్యేలతో పాటు, ఓటమిపాలైన అభ్యర్థులు, పోటీ నుంచి ఉపసంహరించుకున్నవారు కూడా ఉన్నారు. వారు దాఖలు చేసిన వివరాల్లో ఎందుకు తేడాలున్నాయో వివరణ ఇవ్వాల్సిందిగా నోటీసుల్లో పేర్కొన్నట్లు ఐటీ అధికారులు బుధవారం తెలిపారు.

'వీసా మోసం' బాధిత విద్యార్థులకు బ్రిటిష్ ఎంపీల మద్దతు

లండన్: బ్రిటన్‌లో వీసా వివాదంలో ఇరుక్కున్న వందల మంది భారతీయ, ఇతర దేశాల విద్యార్థులకు బ్రిటిష్ ఎంపీల నుంచి మద్దతు లభించింది. విద్యార్థులపై ఆరోపణలు చేయడానికి పొందుపరిచిన సాక్ష్యాలు "తప్పుదోవ పట్టించేవి" అని అఖిలపక్ష పార్లమెంటరీ బృందం (ఏపీపీజీ) తెలిపింది.

నేను రాజకీయాల్లో ఉండాల్సిన వ్యక్తినని మండేలా ఎప్పుడో చెప్పారు

ప్రియాంకాగాంధీ

దిల్లీ: నల్లజాతి సూరీడుగా ప్రఖ్యాతిగాంచిన నెల్సన్ మండేలా తనకు స్ఫూర్తిప్రదాత, మార్గదర్శకుడని కాంగ్రెస్ ప్రధాన కార్యదర్శి ప్రియాంకా గాంధీ గురువారం అన్నారు. తనను రాజకీయాల్లో ఉండాల్సిన వ్యక్తిగా ఆయన అభిప్రాయపడినట్లు ఆమె చెప్పారు. దక్షిణాఫ్రికా మాజీ అధ్యక్షుడైన నెల్సన్‌మండేలా 101 జయంతిని పురస్కరించుకుని గురువారంనాడాయనకు ప్రియాంక ఘననివాళులర్పించారు. వ్యక్తిగతంగా తనకు ఆయన 'నెల్సన్ మండేలా అంకుల్' అంటూ ఆయనతో కలిసి తీయించుకున్న ఫొటోలను ట్విటర్‌లో పెట్టారు.

గ్రహం అనుగ్రహం

19-7-2019 శుక్రవారం

శ్రీ వికారి నామ సం॥రం॥ దక్షిణాయనం
గ్రీష్మ రుతువు: ఆషాఢ మాసం; బహుళ పక్షం
తదియ: పూర్తి
ధనిష్ఠ నక్షత్రం: రా.2.57 తదుపరి శతభిష
అమృత ఘడియలు: మ.3.30 నుంచి 5.16 వరకు
వర్జ్యం: ఉ.శే. 6.41 వరకు
దుర్ముహూర్తం: ఉ.8.12 నుంచి 9.04 తిరిగి మ.12.30 నుంచి 1.22 వరకు
రాహుకాలం: ఉ.10.30 నుంచి 12.00 వరకు
సూర్యోదయం: ఉ.5-38, సూర్యాస్తమయం: సా.6.32

వాతావరణం

ప్రాంతం	గరిష్ఠ	కనిష్ఠ
ఖమ్మం	41.0	32.0
తిరుపతి	38.5	28.5
రాజమహేంద్రవరం	38.5	27.0
నెల్లూరు	38.0	31.0
నల్గొండ	38.0	24.2
హన్మకొండ	37.6	29.0
ఒంగోలు	37.6	28.7
రామగుండం	37.4	26.4
గుంటూరు	37.2	28.9
ఆదిలాబాద్	36.8	25.6
విజయవాడ	36.7	29.0
నిజామాబాద్	36.0	26.8
కరీంనగర్	36.0	24.0
హైదరాబాద్	35.0	25.3
విశాఖపట్నం	34.2	25.0
సూర్యాపేట	33.0	30.0
మహబూబ్‌నగర్	32.9	24.0

గురుకుల టీచర్స్ All Subjects TET P-I & P-II
New Batch FREE DEMO On July 21st @ 9am
Rajireddy's Winners Study Circle హన్మకొండ 9701100660

SI & కానిస్టేబుల్స్
వర్రె సుధాకర్ సార్ ఆధ్వర్యంలో
LONG TERM BATCHES : 22-7-2019
Separate Batches for TM / EM
యూనిక్ 9492459622 9059949607

షైన్ ఇండియా పోలీస్ అకాడమీ
A.P/T.S SI & CONSTABLE LONG TERM (EM/TM)
ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రామ సచివాలయం JULY 22nd
Hyd: 9700491314

ప్రముఖ సైకాలజీ లెక్చరర్ స్వజన్‌కుమార్ ఆధ్వర్యంలో... హైద్రాబాద్ ఫ్యాకల్టీచే...
TET-గురుకుల TGT PGT
న్యూబ్యాచ్ ప్రారంభం July 22nd @ 9 am
శ్రీ టీచర్స్ అకాడమి
హన్మకొండ. 8498902666
ఖమ్మం. 96665 11157

ఉద్యోగ అవకాశాలు

SHODHANA LABORATORIES LTD
(A BULK DRUG CO.) REQUIRES Below professionals
ACCOUNTS/FINANCE : Managers, Asst Managers,Executives.
QC, QA DEPTS. : Managers, Asst Managers, Executives, Chemists.
PRODUCTION : Managers, Asst Managers, Block & Shift incharges, Chemists.
MAINTENANCE : Managers, Asst managers, Supervisors, Fitters.
LIAISON : Managers, Asst Managers, Executives with exp in Pharma industry.
PURCHASE : Managers, Asst Managers, Executives with exp in Pharma industry.
HR, MARKETING : Managers, Asst Managers, Executives with exp in Pharma industry.
Any graduate can apply for the entry level positions.
Apply Mentioning Post applied within 10 days with current salary to Office: 6B, 6th Floor, Krishe Sapphire, Madhapur, Hyderabad - 500081
email : hr@shodhana.com Cell : 7659095552

KUWAIT -KFC AMERICANA ARN: PT6266677
Client Interview in Hyderabad on 25 July 2019
MOTORBIKE RIDERS for delivery
Age 21-30 yrs. | Required in large nos. (Indian Licence)
KUWAIT- A LEADING RESTAURANT CO.
Client Interview in Hyderabad on 26 July 2019
LINE COOKS/ CONTINENTAL BUSSERS/ WAITERS
BARTENDERS CLEANERS
(Fast Food Chains or Hotel Industry Experience is MUST)
Attractive Salary, food & Accommodation provided. Vacancies in large nos.
c/o. R.B. Consultants (since 1979) 399/GOA/PER/1000+/3/773/84
Contact with bio-data, photographs, certificates etc.
FANDOM OVERSEAS CONSULTANTS
(Manpower and Overseas Education Consultant)
#10-3-5/D/1, 2nd Floor, Above State Bank of India, Mehdipatnam, Hyderabad -8
Ph: 9642953371, 04066207942, 04066667942 fandom_overseas@yahoo.com

WALK-IN INTERVIEW
Working Location at LB Nagar, Miyapur, SR Nagar
❖ TELECALLERS ❖ SALES HEAD
❖ MARKETING MANAGERS
❖ FIELD SALES EXECUTIVES
We also prefer MARKETING TEAMS (FREELANCERS / SALARIED)
Walk-In Interview on 19th, 20th & 21st July 2019 from 10:00 am - 6:00 pm (Exciting Schemes & Pre Launch Offers)
SUVARNABHOOMI™ Infra Developers Pvt Ltd
9866163361 9948570242
3rd Floor, Icon plaza, Alwyn X Roads, Above Pride Honda Showroom, Miyapur, HYDERABAD-500049.

SILVER® PUMPS & MOTORS WANTED
We are recruiting for our Hyderabad Branch
Branch Manager 01 - Post
Any Graduate having 7 to 8 yrs experience in the Pump / Pipe Industry and have through knowledge of Telangana & Andhra Pradesh market.
Marketing Executive 06 - Post
• Andhra Pradesh - 3 Post • Telangana - 3 Post
Graduate having 3 to 5 yrs experience in Pump/Pipe/Engine trade with knowledge of respective market for which they are applying. Must be ready to work upto (Micro) village level.
Branch Accountant 01 - Post
Commerce Graduate / 3 to 5 yrs experience in Branch handling. Preference will be given to candidate having experience in same Industry.
Service Engineer 01 - Post
D.E.E. / I.T.I- Ele or relative trade/ 2-3 years experience in pump Industry.
Interested Candidate may apply with updated CV. Clearly mentioned Post applied for, working Districts and current CTC within 10 days to career@silverpumps.com. Also visit us at : silverpumps.com

A for Appointments
ప్రత్యేక ధరకే 'ఈనాడు'లో ఉద్యోగ ప్రకటనలు
ఈనాడు
అలుగునూర్, కరీంనగర్
Cell: 90001 80623

మూడేళ్ల తర్వాతే అవిశ్వాసం

శాసనసభలో పురపాలక కొత్త బిల్లు

ఈనాడు, హైదరాబాద్: రాష్ట్రప్రభుత్వం శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టిన పురపాలక బిల్లులో పలు అంశాలు చట్టం పరిధిలోకి వచ్చాయి. పట్టణవాసుల సేవే ధ్యేయంగా రూపుదిద్దుకున్న ఈ చట్టంలో ప్రత్యేకంగా ఉన్న పట్టణ ప్రణాళికను, సిటిజన్ చార్టర్‌లో ఉన్న పౌరసేవలను పూర్తిగా చట్టం పరిధిలోకి తీసుకొచ్చారు. సేవలు అందించడంలో జాప్యానికి కారణమైన వారి నుంచి జరిమానా వసూలును నిర్దేశించారు. ప్రతి పురపాలక సంఘం ఒకటి లేదా అంతకంటే ఎక్కువ పౌరసేవా కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయాలి. ఆస్తిపన్ను స్వీయ మదింపు విధానాన్ని పురపాలక చట్టం పరిధిలోకి తీసుకువచ్చారు. గతంలో నాలుగేళ్లలోపు అవిశ్వాస తీర్మానం ప్రవేశపెట్టే అవకాశం ఉండేది కాదు. కొత్త చట్టంలో మూడేళ్లకే అవిశ్వాస తీర్మానం ప్రవేశపెట్టేందుకు అవకాశం కల్పిస్తుంది. కొత్త పురపాలక సంఘాల ఏర్పాటు, కొత్త ప్రాంతాల చేర్పు.. తొలగింపు.. పురపాలక సంఘం పేరు మార్పు తదితరాలన్నింటినీ శాసనసభ ఆమోదించాల్సిందే. పురపాలక బిల్లులో ప్రధానాంశాలు ఇలా ఉన్నాయి.

ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీలకు 50 శాతం రిజర్వేషన్లు

పురపాలక సంస్థల్లో రిజర్వేషన్లను 50 శాతంగా నిర్ణయిస్తూ ప్రతిపాదించారు. ఎస్సీ, ఎస్టీలకు జనాభా ప్రాతిపదికన రిజర్వేషన్లు వర్తింపచేస్తారు. 50 శాతంలో ఎస్సీ, ఎస్టీలకు పోగా మిగిలిన శాతం రిజర్వేషన్లు బీసీలకు కల్పిస్తారు. పంచాయతీ, ఎంపీటీసీ, జడ్పీటీసీ ఎన్నికల్లో కూడా ఇదే విధానం అమలైంది. మొత్తంలో 50 శాతం రిజర్వేషన్లు మహిళలకు అమలవుతాయి. ఈ చట్టం అమలులోకి వచ్చిన తర్వాత పదేళ్లకోసారి రిజర్వేషన్లు మారతాయి. జీహెచ్ఎంసీతో కలిపి పురపాలక ఛైర్‌పర్సన్ పదవుల్లో 50 శాతం ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీలకు రిజర్వు చేస్తారు.

ఛైర్‌పర్సన్‌ల విధులు

ప్రతి నెలా సమావేశం నిర్వహించాలి. కనీసం 50 శాతం మంది సభ్యులు కోరితే ప్రత్యేక సమావేశం ఏర్పాటు చేయాలి. పారిశుద్ధ్యం, నీటి సరఫరా, వీధి దీపాల నిర్వహణ బాధ్యత చేపట్టాలి. ఇంటింటి చెత్త సేకరణ.. శాస్త్రీయ విధానంతో ఘన వ్యర్థాలను నిర్వహించే విధానాలు అమలు చేయాలి. పార్కులను అభివృద్ధి చేయడంతో పాటు జల వనరులను సంరక్షించాలి. ప్రభుత్వ భూములను, ఖాళీ స్థలాలను కాపాడాలి. ఏటా లెక్కల ఆడిట్ పూర్తి చేయాలి. వృథా నీటిని అరికట్టాలి. వాననీటి సంరక్షణ నిర్మాణాలను ప్రోత్సహించాలి.

పచ్చదనం కార్యాచరణ ప్రణాళిక

ప్రతి పురపాలికలో గ్రీన్ సెల్ ఏర్పాటు చేసి బడ్జెట్‌లో 10 శాతం నిధులను కేటాయించాలి. నర్సరీలు పెంచడం, మొక్కలు నాటడం చేపట్టాలి. కలెక్టర్ నేతృత్వంలోని జిల్లా స్థాయి కమిటీ, జిల్లా అటవీ సంరక్షణ అధికారి లేదా అతని హోదాతో సమానమైన అటవీశాఖ అథారిటీతో కలసి సంబంధిత పురపాలక కమిషనర్లు వార్డుల వారీగా ఐదేళ్లకు పచ్చదనం కార్యాచరణ ప్రణాళిక (గ్రీన్ యాక్షన్ ప్లాన్)ను రూపొందించాలి. పురపాలక శాఖ గ్రీన్ బడ్జెట్ నుంచి నిధులను వినియోగించుకోవాలి. మేయర్ లేదా ఛైర్‌పర్సన్, కమిషనర్లు నర్సరీల ఏర్పాటుకు ప్రత్యేక చర్యలు తీసుకోవాలి. మొక్కల పెంపకం కోసం వార్డుల వారీగా ప్రత్యేక అధికారులను నియమించాలి. వార్డు సభ్యులు బాధ్యత తీసుకుని.. 85 శాతం మొక్కలు బతికేలా చూడాలి.

ఇలా తొలగించవచ్చు

ఛైర్‌పర్సన్ లేదా వైస్ ఛైర్‌పర్సన్‌ను ప్రభుత్వం లేదా కలెక్టర్ సస్పెండ్ చేయడానికి కొత్త చట్టం అవకాశం కల్పిస్తోంది. చట్టం అతిక్రమణ, విధుల నిర్వహణలో విఫలం, ప్రభుత్వ ఆదేశాల ఉల్లంఘన, ప్రవర్తన సరిగా లేనపుడు, నిధులు దుర్వినియోగం, నిర్దేశించిన విధులను నిర్వహించే సామర్థ్యం లేనపుడు ఛైర్‌పర్సన్ లేదా వైస్ ఛైర్‌పర్సన్‌ను తొలగించేలా ఇందులో చేర్చారు. ప్రత్యేక అధికారుల నియామకంతో పాటు, పురపాలక సంఘాన్ని పర్యవేక్షించేందుకు అధికారులను నియమించేందుకు కొత్త చట్టం అవకాశం కల్పించనుంది.

కలెక్టర్లకు విశేషాధికారాలు

పురపాలక తీర్మానాలను అమలు చేయడంలో చట్టాన్ని అమలు చేసేందుకు కలెక్టర్‌కు ప్రత్యేక అధికారాలు చట్టంలో కల్పించారు. జిల్లా కలెక్టర్ వారానికి పురపాలక సంఘాన్ని తనిఖీ చేసి పనితీరును సమీక్షించాలి. కలెక్టర్లు వారి పరిధిలోని కార్పొరేషన్లు, మున్సిపాలిటీల కమిషనర్లు, ఇతర అధికారులతో నెలవారీ సమీక్ష సమావేశాలు నిర్వహించాలి. అత్యవసర పనులను చేయాలని కలెక్టర్ ఆదేశించవచ్చు. నిధులను మాత్రం పురపాలక సంఘం చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. ఒకవేళ చెల్లించకుంటే మున్సిపల్ నిధుల నుంచి చెల్లించాలని కలెక్టర్ పురపాలక కమిషనర్‌ను ఆదేశించవచ్చు. కౌన్సిల్ తీర్మానాలను సస్పెండ్ చేసే అధికారం కలెక్టర్‌కు కొనసాగించారు. పురపాలక సంఘం చేసిన తీర్మానం లేదా జారీ చేసిన లైసెన్స్, ఉత్తర్వులు, అనుమతులను రద్దు చేసే అధికారం కలెక్టర్‌కు ఉంది.

చట్టం పరిధిలోకి వచ్చే 25 పౌర సేవల్లో కొన్ని

- నీటి కనెక్షన్
- ట్రేడ్ లైసెన్స్
- ట్రేడ్ లైసెన్స్ పునరుద్ధరణ
- మ్యుటేషన్
- ఆస్తి పన్ను మదింపు
- భవన నిర్మాణ అనుమతి
- ఆక్యుపెన్సీ సర్టిఫికెట్
- భవన నిర్మాణ అనుమతి సర్టిఫైడ్ కాపీ
- భూ వినియోగ సర్టిఫికెట్
- జనన ధ్రువీకరణ పత్రం
- మరణ ధ్రువపత్రం
- చెత్త తొలగింపు
- మురుగునీటి కాలువల శుద్ధి

కొత్తగా ఏడు కార్పొరేషన్లు

రాష్ట్రంలో కొత్తగా ఏడు నగర పాలక సంస్థలు ఏర్పాటు కానున్నాయి. బడంగ్‌పేట, బండ్లగూడ జాగీర్, మీర్‌పేట, బోడుప్పల్, ఫీర్జాదిగూడ, జవహర్‌నగర్, నిజాంపేట నగరపాలక సంస్థలు ఏర్పాటు కానున్నాయి. ఇందులో మీర్‌పేట, జిల్లెలగూడ రెండు పురపాలక సంఘాలు కలిసి మీర్‌పేట కార్పొరేషన్‌గా ఏర్పాటు చేయనున్నారు. ప్రస్తుతం జీహెచ్ఎంసీ, వరంగల్, కరీంనగర్, ఖమ్మం, నిజామాబాద్, రామగుండం నగర పాలక సంస్థలు ఉన్నాయి. తాజాగా కొత్త నగర పాలక సంస్థల ఏర్పాటు నిర్ణయంతో రాష్ట్రంలో పురపాలక సంఘాలు 128, నగర పాలక సంస్థలు 13 కానున్నాయి.

ప్రభుత్వమే నేరుగా పనులు

పురపాలక సంఘంలో ప్రభుత్వమే నేరుగా పనులు చేపట్టే అవకాశాన్ని కూడా ఈ చట్టం కల్పిస్తుంది. తాగునీరు, డ్రైనేజీ వంటి పనులను ప్రభుత్వం నిర్దేశించిన వ్యక్తులతో పనులు చేయించి పురపాలకశాఖ నుంచి నిధులు చెల్లించాలని ఆదేశించవచ్చు. ప్రభుత్వం పురపాలక సంఘానికి ప్రత్యేక ప్రణాళిక కమిటీలను నియమించవచ్చు. ఈ కమిటీలు ఆ పురపాలక సంఘంలో చేపట్టే అభివృద్ధి పనులను నిర్దేశిస్తుంది. ఆ పనులను పురపాలిక చేపట్టాల్సి ఉంటుంది. ప్రణాళికల తయారీ, అభివృద్ధి నిర్వహణకు ప్రణాళిక కమిటీల వ్యయాన్ని పురపాలక సంఘం చెల్లించాలి.

- జీహెచ్ఎంసీ, పురపాలక సంఘాలు, నగరపాలక సంస్థల ఉద్యోగులు, హెచ్ఎండీఏ సహా ఇతర పట్టణాభివృద్ధి సంస్థలకు ఉద్యోగుల బదిలీ.
- ఆస్తి పన్ను బోర్డు ఏర్పాటు.
- పురపాలక సంఘాల రుణాలకు ప్రభుత్వ పూచీకత్తు
- ప్రతి పురపాలక సంఘానికీ ప్రత్యేక పారిశుద్ధ్య ప్రణాళిక
- బయోమెడికల్, ప్రమాదకర వ్యర్థాలు, నిర్మాణ వ్యర్థాల నిర్వహణపై ప్రత్యేక చర్యలు
- పురపాలక దుకాణ సముదాయాల్లో లీజులు రద్దు చేస్తే కోర్టులు జోక్యం చేసుకోవడానికి అవకాశం లేకుండా చట్టంలో అంశాలు
- ప్రతి పురపాలక సంఘంలో ఒక వైకుంఠధామం
- పర్యావరణానికి హాని కలిగించే వారికి జరిమానా
- నగరాలు, పట్టణాల్లో భూమిని గరిష్ఠ వినియోగం లక్ష్యంగా ఇంటిగ్రేటెడ్ టౌన్‌షిప్‌ల ఏర్పాటు

సామాన్యులకు సులువుగా శ్రీవారి దర్శనం

- బ్రేక్ దర్శనం టిక్కెట్ల విభజన రద్దుకు స్పందన
- తిరుమలలో తొలి రోజు గంట సమయం ఆదా

తిరుమల, న్యూస్‌టుడే: తిరుమల శ్రీవారి వీఐపీ బ్రేక్ దర్శనం టిక్కెట్ల విభజన రద్దుకు స్పందన లభిస్తోంది. బుధవారం తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని తితిదే గురువారం ఆచరణలోకి తెచ్చింది. ఈ విధానం కింద గంట సమయం ఆదా అయింది. అదనంగా 5వేల మందికి పైగా సామాన్యులు శ్రీవారిని దర్శించుకోగలిగారు. గురువారం ఉదయానికి వీఐపీ బ్రేక్‌దర్శనం కింద 2,904 మందికి తితిదే టిక్కెట్లు ఇచ్చింది. వీరిలో 49మంది ప్రొటోకాల్ పరిధిలోని ప్రముఖులున్నారు. వీరందరినీ ఆలయానికి ముందుగా తీసుకెళ్లి హారతితో కూడిన శ్రీవారి దర్శనం చేయించి తీర్థం, శఠారీ మర్యాదలు చేసింది. కేవలం పది నిమిషాల వ్యవధిలో దర్శనం చేయించి మిగిలిన వారిని తర్వాత ప్రవేశపెట్టి 1.50 గంటల వ్యవధిలో బ్రేక్ దర్శనం పూర్తి చేసింది. గురువారం ఉదయం రద్దీ సాధారణంగా ఉండడంతో ప్రొటోకాల్ ప్రముఖులకు మర్యాదలు చేయించి ఇతరులను కులశేఖరపడి వరకు అనుమతించారు. సాయంత్రానికి రద్దీ పెరిగింది. శుక్రవారం ప్రొటోకాల్ ప్రముఖులకే వీఐపీ దర్శనం ఉంటుంది. శనివారం ప్రముఖులకు ఎలాంటి మర్యాదలు లేకుండా దర్శనం చేయించడంతో పాటు ఇతరులకు లఘు దర్శనం చేయించాలని తితిదే నిర్ణయించింది.

దాతలకు సౌకర్యాలు యథాతథం

దాతలకు ఎలాంటి అసౌకర్యం కలిగించబోం. రూ.కోటి విరాళమిచ్చిన దాతకు లోగడ ఎల్-1 కింద టిక్కెట్లు ఇచ్చాం. వీరిని ఇకపై ప్రొటోకాల్ ప్రముఖులతో పాటు ఆలయానికి తీసుకెళ్లి దర్శనం చేయిస్తాం. రూ.10 లక్షలు ఇచ్చిన దాతలకు ఎల్-2 కింద దర్శనానికి అనుమతిస్తుండగా.. ఇకపై బ్రేక్ దర్శనానికి అవకాశమిస్తాం. నూతన విధానంలో ఎవరికీ ఎలాంటి ఇబ్బంది ఉండదు. రద్దీ లేనప్పుడు బ్రేక్ దర్శనానికి అధిక ప్రాధాన్యమిస్తాం.

-ఏవీ ధర్మారెడ్డి, ప్రత్యేకాధికారి, తిరుమల

ఎమ్మార్ కేసులో కోనేరు మధుకు ఊరట

ఈనాడు, హైదరాబాద్: ఎమ్మార్ వ్యవహారంపై ఎన్‌ఫోర్స్‌మెంట్ డైరెక్టరేట్(ఈడీ) నమోదుచేసిన అభియోగపత్రంలో నిందితుడైన కోనేరు మధుకు గురువారం హైకోర్టులో ఊరట లభించింది. ఆయనపై ఈడీ వేసిన కేసు విచారణ ప్రక్రియను నిలిపివేస్తూ, కోర్టు మధ్యంతర ఉత్తర్వులు జారీచేసింది. తనపై ఈడీ నమోదు చేసిన కేసును కొట్టివేయాలంటూఆయన హైకోర్టులో పిటిషన్ వేశారు. దీనిపై జస్టిస్ గండికోట శ్రీదేవి విచారణ చేపట్టగా, పిటిషనర్ తరఫున సుప్రీంకోర్టు సీనియర్ న్యాయవాది ముకుల్ రోహత్గి వాదనలు వినిపించారు. పిటిషనర్‌పై సీబీఐ నమోదుచేసిన కేసును ఇదే హైకోర్టు కొట్టివేసిందన్నారు. సీబీఐ కేసు ఆధారంగానే ఈడీ నమోదు చేసిందన్నారు. అసలు కేసే లేనప్పుడుపిటిషనర్‌ను నిందితుడిగా ఈడీ చేర్చడం సరికాదన్నారు. కేంద్రం తరఫున సహాయ సొలిసిటర్ జనరల్ లక్ష్మణ్ అభ్యంతరం చెబుతూ, మధుపై సీబీఐ కేసును హైకోర్టు కొట్టివేయడం విదితమేనన్నారు. దీనిపై సుప్రీంకోర్టును సీబీఐ ఆశ్రయించిందని చెప్పారు. కేసు విచారణ ఏదశలో ఉందో తెలుసుకొని చెప్పడానికి గడువు కావాలని కోరారు. సీబీఐ, ఈడీ కేసుల విచారణ ప్రక్రియలు వేర్వేరుగా జరుగుతాయన్నారు. రెండు ప్రత్యేకమైన చట్టాలున్నాయని, వాటి ప్రకారమే విచారణ కొనసాగుతుందన్నారు. వాదనలను విన్న న్యాయమూర్తి.. మధుపై ఈడీ కేసు విచారణను నిలిపివేస్తూ ఉత్తర్వులిచ్చారు. పూర్తి వివరాలతో కౌంటరు దాఖలుచేయాలని ఈడీని ఆదేశిస్తూ, విచారణను వాయిదా వేశారు. ఈడీ కేసులో సమన్లు అందుకున్న నిందితులందరూ గతవారం ఈడీ ప్రత్యేక కోర్టుముందు హాజరవడం తెలిసిందే. సమన్లు అందని మధుకు తిరిగి వాటిని జారీచేయడమూ విదితమే.

అదిగో పెద్దపులి!

అసోంలో ఇంట్లోకి దూరిన వన్యప్రాణి

గువాహటీ: వరదలు విలయతాండవం చేస్తున్న అసోంలో మనుషులతోపాటు మూగజీవులు సైతం సురక్షిత ప్రాంతాలను వెతుక్కుంటున్నాయి. కాజీరంగా జాతీయ ఉద్యానవనం 95% మేర నీట మునగడంతో అందులోని ఒంటికొమ్ము ఖడ్గమృగాలు, జింకలు, పెద్దపులులు, ఏనుగులు సురక్షిత ప్రాంతాల కోసం అన్వేషిస్తున్నాయి. ఈ క్రమంలో గురువారం ఉదయం ఓ పెద్దపులి ఏకంగా ఓ ఇంట్లో నడిపే దుకాణంలోకి చేరింది. అనంతరం మంచం మీదకు చేరి దర్జాగా విశ్రాంతి తీసుకుంది. ఉద్యానవనం పరిధిలోని బగోరీ రేంజ్‌లోని హర్మోటీ ప్రాంతంలో జాతీయ రహదారి 37 పక్కన రఫీకుల్ ఇస్లాంకు చెందిన ఇంట్లోకి ఉదయం ఏడు గంటల సమయంలో పెద్దపులి దూరిందని స్థానికులు తెలిపారు. దానంతట అదే అడవిలోకి వెళ్లిపోతుందని ఎదురుచూస్తున్నట్లు అటవీ అధికారులు తెలిపారు. ఒకవేళ వెళ్లని పక్షంలో అడవిలో విడిచిపెట్టేందుకు అవసరమైన చర్యలు చేపడతామని చెప్పారు.

అత్తివరదర్ దర్శనంలో తొక్కిసలాట

నలుగురి మృతి

కాంచీపురం, న్యూస్‌టుడే: తమిళనాడులోని కాంచీపురం వరదరాజ పెరుమాళ్ ఆలయంలో అత్తివరదర్ ఉత్సవాల్లో గురువారం మధ్యాహ్నం జరిగిన తొక్కిసలాటలో ఇద్దరు మహిళలు సహా నలుగురు మృతి చెందారు. ఒకరి పరిస్థితి విషమంగా ఉంది. మరో 20 మంది స్వల్పంగా గాయపడ్డారు. కాంచీపురం వరదరాజ పెరుమాళ్ ఆలయంలో 40 ఏళ్లకు ఒకసారి 48 రోజులపాటు జరిగే అత్తివరదర్ ఉత్సవాలు ఈ నెల 1నుంచి ప్రారంభమయ్యాయి. గురువారం ఉదయం నుంచే భక్తులు కిలోమీటర్లమేరు బారులు తీరారు. మధ్యాహ్నం పడమర రాజ గోపురం నుంచి భక్తులు బయటకు వస్తుండగా ఒక్కసారిగా తొక్కిసలాట జరిగింది. చెన్నై ఆవడికి చెందిన శాంతి అలియాస్ నారాయణి (55), నటరాజన్(61), సేలానికి చెందిన ఆనందవేలు(50), గుంటూరు ప్రాంతానికి చెందిన గంగలక్ష్మి మృతి చెందారు.

గూగుల్ ప్లే స్టోర్ నుంచి 7 యాప్‌ల తొలగింపు

వాషింగ్టన్: వ్యక్తుల గోప్యతకు భంగం కలిగిస్తున్న 7 యాప్‌లను గూగుల్ తాజాగా తన 'ప్లే స్టోర్' నుంచి తొలగించింది. జీవిత భాగస్వాములు, పిల్లలు, ఉద్యోగులపై నిఘా పెట్టేందుకుగాను వాటిని కొందరు వాడుతున్నట్లు గుర్తించింది. ప్లే స్టోర్‌లో అందుబాటులో ఉన్న కొన్ని యాప్‌లు వ్యక్తుల గోప్యతకు ముప్పుగా పరిణమిస్తున్నాయని ఇటీవల గూగుల్ దృష్టికి వచ్చింది. సదరు 'స్పైవేర్'లు తమ ఫోన్‌లో ఉన్న సంగతిని కూడా బాధితులు తెలుసుకోలేరని సంస్థ గుర్తించింది. దీంతో ప్లే స్టోర్ నుంచి వాటిని నిషేధించింది.

ప్లే స్టోర్ నుంచి తొలగించిన యాప్‌లివీ..

1) ట్రాక్ ఎంప్లాయీస్ చెక్ వర్క్ ఫోన్ ఆన్‌లైన్ స్పై ఫ్రీ
2) స్పై కిడ్స్ ట్రాకర్
3) ఫోన్ సెల్ ట్రాకర్
4) మొబైల్ ట్రాకింగ్
5) స్పై ట్రాకర్
6) ఎస్ఎంఎస్ ట్రాకర్
7) ఎంప్లాయీ వర్క్ స్పై

అన్నీ మాయ లెక్కలే

కరీంనగర్ జిల్లాలో గొర్రెల కథ రోజుకో మలుపు

ఈనాడు, హైదరాబాద్: అవన్నీ మాయ లెక్కలే. అసలు గొర్రెలే కొనలేదు. కొనుగోలు చేసినట్లు మాత్రం రికార్డుల్లో చూపారు. లబ్ధిదారులకు ఇచ్చినట్లు చెబుతున్న గొర్రెల చెవులకు ఎలాంటి గుర్తులూ (ట్యాగులు) వేయలేదు. కరీంనగర్ జిల్లాలో గొర్రెల అభివృద్ధి పథకంలో అమలును క్షేత్రస్థాయిలో పరిశీలిస్తే వెలుగులోకి వచ్చిన అక్రమాలివి. గొర్రెల కొనుగోలులో అక్రమాలను 'కరీంనగర్ గొర్రెలు కన్పించడం లేదు' శీర్షికన ఈనెల 11న 'ఈనాడు' వెలుగులోకి తీసుకురావటంతో ప్రభుత్వం స్పందించి కరీంనగర్ జిల్లా అధికారి రాజన్నను బదిలీ చేసింది. ఈ వ్యవహారంపై ఫిర్యాదులు వెల్లువెత్తటంతో అధికారులు మరింత లోతుగా విచారణ చేయించటంతో అసలు గొర్రెలే కొనుగోలు చేయలేదన్న విషయం బయటపడింది. విచారణ నివేదికను జిల్లా అధికారులు ప్రభుత్వానికి పంపినట్లు సమాచారం.

కొనుగోలు చేసిన 12,600 గొర్రెలకు సంబంధించి నిధులను విడుదల చేయాల్సిందిగా కరీంనగర్ జిల్లా అధికారి పి.రాజన్న కలెక్టర్ సర్ఫరాజ్ అహ్మద్‌కు గతంలో దస్త్రాన్ని పంపారు. ఉన్నతాధికారుల నుంచి ముందస్తు అనుమతి లేకుండా గొర్రెలు కొన్నట్లు గుర్తించి.. చెల్లింపులు చేయవద్దని కలెక్టర్ దస్త్రంపై సంతకం చేశారు. తొలుత అధికారులు తనిఖీ చేస్తే 80 శాతం గొర్రెలు వలస వెళ్లినట్లు, 2.5శాతం గొర్రెలను విక్రయించినట్లు లబ్ధిదారులు చెప్పినట్లు, 17.5 శాతం గొర్రెలు లబ్ధిదారుల వద్ద ఉన్నట్లు నివేదికలో పేర్కొన్నారు. ఫిర్యాదుల నేపథ్యంలో గ్రామాల్లో లబ్ధిదారుల వద్ద అందుబాటులో ఉన్న గొర్రెల గురించి క్షేత్రస్థాయిలో విచారిస్తే.. వాటి చెవులకు ఎలాంటి ట్యాగులు లేవు. ప్రభుత్వం గొర్రెలు కొనుగోలు చేసి, లబ్ధిదారులకు ఇచ్చే ముందు వాటి చెవులకు ట్యాగ్స్ వేయాలన్నది నిబంధన. అయితే వాటిని ఆయా లబ్ధిదారులు సొంతంగా కొన్నట్లు గుర్తించారు. ఈ నేపథ్యంలో గొర్రెల కొనుగోలు, పంపిణీ అంతా మాయ అని స్పష్టమవుతోంది. గొర్రెల చెవులకు ట్యాగ్‌లు వేస్తే పుండు అవుతుందని.. వేయలేదని క్షేత్రస్థాయి సిబ్బంది చెప్పటం ఆమోదయోగ్యం కాదని విచారణాధికారి నివేదికలో అభిప్రాయపడ్డారు. పథకం అమలులో భాగంగా ప్రభుత్వ బ్యాంకులో వేసిన సొమ్ముపై వచ్చిన వడ్డీని చెల్లింపులకు వినియోగించటమూ నిబంధనలకు విరుద్ధమని నివేదికలో పేర్కొన్నారు.

వైద్య ఉద్యోగుల వేతన వెతలు

- చెల్లింపుల్లో ఎప్పుడూ జాప్యమే!
- ఒప్పంద పునరుద్ధరణ సరేసరి
- పొరుగు సేవల సిబ్బంది ఇబ్బందులెన్నో..

ఈనాడు, హైదరాబాద్: నెలవారీ వేతనం.. బ్యాంకులో ఓ నాలుగు రోజులు ఆలస్యంగా పడిందంటేనే శాశ్వత ఉద్యోగులు అల్లాడిపోతారు. అలాంటిది నెలల తరబడి జీతాలు చెల్లించకుంటే- ఒప్పంద, పొరుగు సేవల ఉద్యోగుల పరిస్థితి ఏమిటి? వారి కుటుంబాలు గడవడం ఎలా? పిల్లలకు పాఠశాల రుసుములతో పాటు దుస్తులు, తదితరాలన్నీ కొత్తవి ఇవ్వాలంటే..వేతనాలు చేతికందకుండా ఏం చేయగలరు! అప్పులు చేసి మరీ కుటుంబ పోషణ చేసుకోవాల్సిన దుస్థితిలో వైద్య ఆరోగ్య శాఖ ఒప్పంద, పొరుగు సేవల ఉద్యోగులున్నారు. కొందరికి 2 నెలలు, మరికొందరికి 4 నెలలు, ఇంకా కొంతమందికి 7 నెలల నుంచి జీతాలు రాకపోవడంతో ఆర్థిక ఇబ్బందుల్లో కొట్టుమిట్టాడుతున్నారు. ఇందులో వైద్యులు మొదలుకొని నర్సులు, ల్యాబ్ టెక్నీషియన్లు, ఫార్మాసిస్టులు, ఆశా ఆరోగ్య కార్యకర్తలు, భద్రత, పారిశుద్ధ్య సిబ్బంది కూడా ఉన్నారు. జీతాలు సక్రమంగా చెల్లించాలంటూ గత మే నెలాఖరున వైద్య ఆరోగ్యశాఖ ముఖ్యకార్యదర్శి శాంతికుమారి అన్ని విభాగాల అధిపతులకూ అంతర్గత ఉత్తర్వులు జారీచేశారు. నిధుల సమస్య లేకపోయినా కొన్ని విభాగాల వేతన చెల్లింపుల్లో జాప్యం ఏమిటంటూ ఆగ్రహం వెలిబుచ్చారు. వేతన నిధులను ప్రభుత్వం మంజూరుచేసినా, కొందరు ఉన్నతాధికారుల తాత్సారం వల్లనే ముఖ్యంగా ఒప్పంద పునరుద్ధరణలో జాప్యం జరుగుతున్నట్లు తెలుస్తోంది.

వైద్యులు

ప్రజారోగ్య సంచాలకులు, వైద్య విధాన పరిషత్ పరిధిలో ఒప్పంద ప్రాతిపదికన 500 మంది వైద్యులు సేవలందిస్తున్నారు. వీరితో ఒప్పందాన్ని ప్రభుత్వం ఏటా ఏప్రిల్ నుంచి వచ్చే మార్చి వరకు కుదుర్చుకోవాల్సి ఉంటుంది. ఈ ఏడాది ఏప్రిల్‌లోనే పునరుద్ధరణ చేయాల్సి ఉండగా, ప్రక్రియలో తీవ్ర ఆలస్యం జరుగుతోంది. ఒప్పంద పునరుద్ధరణపై వైద్య ఆరోగ్యశాఖ ఉన్నతాధికారులకు పదేపదే వినతిపత్రాలు సమర్పించినా, సమస్యకు పరిష్కారం లభించే లేదని బాధితులైన ఒప్పంద వైద్యులు చెబుతున్నారు. కొద్దిరోజుల కిందటే పరిషత్‌లో పనిచేస్తున్న 250 మంది ఒప్పంద వైద్యుల సేవల పునరుద్ధరణకు ప్రభుత్వం నుంచి అనుమతి లభించింది. ప్రజారోగ్య సంచాలకుల పరిధిలోని మిగతా ఒప్పంద వైద్యుల పునరుద్ధరణ దస్త్రానికి మాత్రం విముక్తి కలగలేదు. నెలలుగా వేతనాలు అందక అవస్థలపాలవుతున్నామని ఒప్పంద వైద్యుల సంఘం రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు నిఖిల్ తెలిపారు.

పారా మెడికల్ ఉద్యోగులు

ప్రజారోగ్య సంచాలకుల పరిధిలోని 199 మంది ఫార్మాసిస్టులు, 300 మంది ల్యాబ్ టెక్నీషియన్లు, 1140 మంది హెల్త్ అసిస్టెంట్లు, 700 మంది ఏఎన్ఎంలకు గత 3 నెలలుగా వేతనాలు చెల్లించడం లేదు. వీరికి కూడా ఏటా ఒప్పంద పునరుద్ధరణ చేయాల్సి ఉండగా, అధికారుల వల్ల జాప్యం జరిగింది. ఎట్టకేలకు ఒప్పంద పునరుద్ధరణ అయినా, జిల్లాల్లోని వైద్య ఆరోగ్య అధికారులు మాత్రం చెల్లించడంలేదు. గత ఏప్రిల్ నుంచి వేతనాలు రాక ఎన్నో ఆర్థిక ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్నట్లు కరీంనగర్‌కు చెందిన ల్యాబ్ టెక్నీషియన్ అజీజ్ చెప్పారు.

పారిశుద్ధ్య సిబ్బంది

ఉస్మానియా, గాంధీ, నిలోఫర్, కింగ్‌కోఠి, ఎంజీఎం తదితర జిల్లా, ప్రాంతీయ ప్రభుత్వ ఆస్పత్రుల్లో 8 వేల మంది దాకా భద్రత, పారిశుద్ధ్య విభాగాల కార్మికులు పొరుగు సేవల్లో పనిచేస్తున్నారు. వీరికి నెలకు రూ.7వేలు-8వేలు చెల్లిస్తున్నారు. వీరు రోజూ దాదాపు 12 గంటలపాటు పని చేస్తున్నారు. ఈ కార్మికులకు కూడా నెలలుగా జీతాలు అందడం లేదు. ప్రభుత్వం నుంచి రూ.35 కోట్లకు పైగా బకాయిలు విడుదల కాకపోవడంతో, వీరికి వేతన చెల్లింపులు నిలిచిపోయినట్లు సమాచారం. కుటుంబాల పరిస్థితి మరింత దయనీయంగా మారింది.

రోగుల సంరక్షకులు

తెలంగాణ వైద్య విధాన పరిషత్ విభాగంలో పనిచేస్తున్న 150 మందికి ఏడు నెలలుగా వేతనాలు లేవు. ఈ ఉద్యోగుల ఒప్పంద పునరుద్ధరణ దస్త్రాన్ని గతేడాది నవంబరు నుంచి సచివాలయంలోని ఒక ఉన్నతాధికారి తన వద్దే అట్టిపెట్టుకున్నారని తెలిసింది.

'104' సిబ్బంది

సంచార వైద్యసేవల్లో పనిచేస్తున్న ఫార్మాసిస్టులు, ల్యాబ్ టెక్నీషియన్లు, డేటా ఎంట్రీ ఆపరేటర్లు, భద్రతా సిబ్బంది అంతా కలిపి 2300 మంది ఉన్నారు. వీరందరికీ కూడా గత మూడు నెలలుగా వేతనాలు రాక అగచాట్లు పడుతున్నారు.

ఆశాలు

ఆశా ఆరోగ్య కార్యకర్తలు రాష్ట్రంలో 27వేల మంది ఉండగా.. వీరికి 2 నెలలనుంచి వేతనాలు అందడం లేదు.

ఆ రూ.93 లక్షలు ఎక్కడివి?

- తహసీల్దారు లావణ్యను ప్రశ్నించనున్న అనిశా

ఈనాడు, హైదరాబాద్: అవినీతి కేసులో అరెస్టయిన తహసీల్దారు లావణ్య ఇంట్లో దొరికిన రూ.93 లక్షలు ఎక్కడివి? అసలు ఆమె అక్రమార్జన ఎంత? ఆస్తులు ఎక్కడెక్కడ.. ఎవరిపేర్లతో ఉన్నాయి? ఇప్పుడు అవినీతి నిరోధకశాఖ (అనిశా) అధికారుల మదిని తొలుస్తున్న ప్రశ్నలివే. వీటికి సమాధానం రాబట్టడానికి ఆమెను విచారించేందుకు అనుమతివ్వాలంటూ అధికారులు న్యాయస్థానాన్ని ఆశ్రయించారు. రెండు రోజుల విచారణకు న్యాయస్థానం అనుమతివ్వడంతో శుక్రవారం లావణ్యను అదుపులోకి తీసుకోనున్నారు. రంగారెడ్డి జిల్లా కేశంపేట తహసీల్దారుగా పనిచేస్తున్న లావణ్య భారీగా అక్రమాలకు పాల్పడినట్లు అనిశా అధికారులు అనుమానిస్తున్నారు. ఆమె ఇంట్లో రూ.93 లక్షల నగదు దొరకడం వారిని ఆశ్చర్యానికి గురి చేసింది. అవినీతికి పాల్పడ్డప్పటికీ ఉద్యోగులు ఎవరూ తమ ఇంట్లో ఇంత పెద్దమొత్తంలో నగదు నిల్వ చేసుకోరు. పైగా రెవెన్యూ శాఖపై అనిశా వరుసగా సోదాలు చేస్తున్న నేపథ్యంలో మరింత జాగ్రత్తగా ఉంటున్నారు. అయినప్పటికీ లావణ్య అంత డబ్బు ఇంట్లో

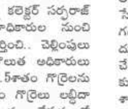

ఎందుకు పెట్టుకున్నారనేది అధికారులకు అంతుపట్టడంలేదు. గతంలోనూ ఆమెపై అవినీతి ఆరోపణలున్నాయని, లోతుగా దర్యాప్తు జరిపితే మరిన్ని ఆస్తులు, అక్రమాలు బయటపడే అవకాశం ఉందని అంచనా వేస్తున్నారు. కేశంపేట మండలం దత్తాయపల్లికి చెందిన మామిడిపల్లి భాస్కర్ అనే రైతు పొలం వివరాలు సర్వే రికార్డుల్లో నమోదు చేసేందుకు కొందుర్గు వీఆర్వో అనంతయ్య రూ.8లక్షలు లంచం డిమాండ్ చేసిన సంగతి తెలిసిందే. రైతు ఫిర్యాదు మేరకు అనిశా అధికారులు తొలుత అనంతయ్యను, అనంతరం ఆయన ఇచ్చిన సమాచారం ఆధారంగా లావణ్యను అరెస్టు చేశారు. హయత్‌నగర్‌లోని లావణ్య ఇంట్లో ఏకంగా రూ.93లక్షల నగదు దొరికింది. దర్యాప్తులో ఆమె సోదరుడి బ్యాంకు ఖాతాలో రూ.20లక్షలు, బంధువు ఖాతాలో రూ.10లక్షలు. మరో బంధువు ఖాతాలో రూ.8 లక్షలు దొరికాయి. ఇవి కూడా అక్రమార్జన తాలూకు సొమ్మేనని అధికారులు అనుమానిస్తున్నారు. మరోవైపు లావణ్య బ్యాంకు ఖాతాల వివరాలేవీ లభించలేదు. వేతనం తీసుకోవడానికైనా బ్యాంకు ఖాతా నిర్వహించాలి. ఆమె ఖాతా వివరాలేవీ లభించలేదంటే పాసుబుక్కులు ఎక్కడయినా దాచిపెట్టి ఉంటారా? అని అధికారులు అనుమానిస్తున్నారు. కేశంపేట చుట్టుపక్కల ఈ మధ్యకాలంలో స్థిరాస్తి వ్యాపారం జోరందుకుంది. దీని తాలూకు లావాదేవీలో భాగంగానే ఒకేసారి ఎవరో రూ.93లక్షలు ఇచ్చి ఉంటారని, తర్వాత సర్దుబాటు చేయొచ్చనే ఉద్దేశంతో ఆ డబ్బును తన ఇంట్లో తెచ్చి పెట్టుకొని ఉండవచ్చని, ఈలోపే అనూహ్య సోదాలతో నగదు పట్టుబడిందని అధికారులు అనుమానిస్తున్నారు. అదే నిజమైతే పెద్దమొత్తంలో డబ్బు ముట్టజెప్పి ఉంటారంటే దానికి సంబంధించిన లావాదేవీ అదే స్థాయిలో ఉండి ఉంటుందని భావిస్తున్నారు. అసలు ఈ డబ్బు ఎలా వచ్చిందో తేలితే మిగతా వివరాలు తెలుస్తాయని అనుకుంటున్నారు.

తటాకాలకు తూట్లు

- దెబ్బతింటున్న మిషన్ కాకతీయ స్ఫూర్తి

ఈనాడు, హైదరాబాద్: నీటి వనరుల్లో తవ్వకాలు, ఆక్రమణలు నిషేధం. చెరువుల్లోని పూడిక తీయాలంటే.. చిన్న నీటి పారుదల శాఖ అనుమతితోనే మొరం తేలకుండా మాత్రమే తవ్వుకోవాలి. నిబంధనలు ఇంత స్పష్టంగా ఉన్నా, అన్ని జిల్లాల్లో చెరువుల్లో అక్రమ తవ్వకాలు సాగుతున్నాయి. ప్రభుత్వ శాఖలు పట్టనట్లు వ్యవహరిస్తుండటంతో తటాకాలు క్వారీలుగా మారుతున్నాయి. ప్రభుత్వం ఒకవైపు మిషన్ కాకతీయ పథకం కింద చెరువుల పునరుద్ధరణ చేపట్టగా.. మరోవైపు కొందరి స్వార్థానికి అవి ఛిద్రమవుతున్నాయి.

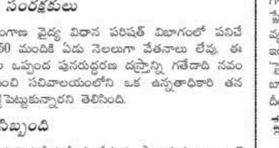

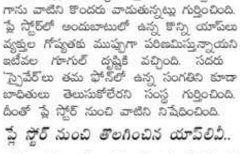

ఖమ్మం-సూర్యాపేట ప్రధాన రహదారికి సమీపంలోని తల్లంపాడు చెరువులో అక్రమ తవ్వకాలు ★ మహబూబాబాద్ జిల్లా కురవి మండలం తిరుమలాపురంలోని మల్లికుంట గోతుల్లో నీరు

గుంతల్లో పడి చిన్నారుల మరణాలు

■ ఖమ్మం పట్టణానికి 11 కిమీ దూరంలో ఖమ్మం-సూర్యాపేట ప్రధాన రహదారికి 50 మీటర్ల దూరంలో ఉన్న తల్లంపాడు గ్రామ చెరువులో అక్రమ తవ్వకాలు జరుగుతున్నాయి. ఈ చెరువు కింద 300 ఎకరాలకు పైగా ఆయకట్టు ఉంది. 2017లో రూ.1.42 కోట్లతో ఈ చెరువు పునరుద్ధరణ పనులు చేపట్టారు. ప్రస్తుతం దీన్ని భారీ యంత్రాలతో క్వారీగా మార్చారు. ఒక్కో ట్రాక్టరు ట్రిప్పునకు రూ.350కి పైగా వసూలు చేస్తూ మొరాన్ని తరలిస్తున్నారు. ఈ విషయాన్ని ఖమ్మం చిన్ననీటి పారుదల శాఖ డివిజినల్ ఇంజినీర్ అర్జున్ దృష్టికి తీసుకెళ్లగా.. కొద్ది రోజుల క్రితమే తవ్వకాన్ని అడ్డుకున్నామని, మళ్లీ తవ్వుతుండటంపై చర్యలు తీసుకుంటామని చెప్పారు.

■ సూర్యాపేట జిల్లా మోతె సమీపంలోని గుర్రం చెరువులోనూ గోతులు తవ్వారు.

■ ఖమ్మం జిల్లా కూసుమంచి మండలం జీళ్లచెరువు గ్రామంలోనిఊరకుంటనూ భారీగాతవ్వేశారు.

■ మహబూబాబాద్ జిల్లా కురవి మండలం తిరుమలాపురంలోని మల్లికుంటలో ఈ నెల 12న ఇద్దరు చిన్నారులు మునిగి ప్రాణాలు వదిలారు. రోడ్డు పనులకు, గ్రామంలోని అవసరాలకు ఎవరి ఇష్టం వచ్చినట్లు వారు ఇక్కడ యంత్రాలతో భారీ గుంతలు తవ్వడంతో ఈ పరిస్థితి నెలకొంది.

ఈనాడు

కూలుతున్న నగర పాలన

ముంబయి మహానగరంలో అత్యంత రద్దీగా ఇరుకిరుగ్గా ఉండే డోంగ్రీ ప్రాంతంలో అమాంతం నేలమట్టమైన పురాతన భవనం 14 నిండు ప్రాణాల్ని పొట్టనపెట్టుకుంది. 1934 సంవత్సరంలో నిర్మితమై ఎనభైలలో విస్తరణ చేపట్టిన 'కేసర్‌బాయ్ మ్యాన్షన్' పేకమేడలా కుప్పకూలిన దరిమిలా మహారాష్ట్ర గృహనిర్మాణ ప్రాంతీయాభివృద్ధి సంస్థ (ఎమ్‌హెచ్‌ఏడీఏ), బృహన్ ముంబయి కార్పొరేషన్ (బీఎమ్‌సీ)ల మధ్య జోరెత్తిన పరస్పరారోపణలు- అక్కడి అరాచక పాలన అవ్యవస్థను కళ్లకు కడుతున్నాయి. అత్యంత ప్రమాదకర పరిస్థితిలో ఉన్న ఆ భవనాన్ని వెంటనే ఖాళీ చేసేయాల్సిందిగా రెండేళ్ల క్రితమే నోటీసులు పంపినట్లు బీఎమ్‌సీ చెబుతుండగా, ఆ సంగతే తనకు తెలియదుపొమ్మంటోంది ఎమ్‌హెచ్‌ఏడీఏ. 2012 సంవత్సరంలోనే శిథిల భవనాన్ని కుప్పకూల్చేయాలని నిర్ణయం తీసుకున్నారన్నది స్థానిక శాసనసభ్యుడి కథనం. అసలు ఆ భవనం ఎవరి పరిధిలోనిదన్న అంశంపైనా చెలరేగిన వాగ్వివాదం నిశ్చేష్టపరుస్తోంది. కీలక అధికార విభాగాల మధ్య సమన్వయ రాహిత్యం మూలాన తరచూ శిథిల భవనాలు కూలి ఎన్నో కుటుంబాలు శోక సంద్రంలో మునుగుతున్నాయి. కుండపోత వర్షాలు తట్టుకోలేక రెండేళ్లనాడు అయిదంతస్తుల శిథిల భవంతి పాతిక మందిని కబళించిన ముంబయిలోనే ఆరేళ్ల క్రితం మజగావ్ ప్రాంతాన కుప్పకూలిన భవనం 61మంది ప్రాణాలు తోడేసింది. అత్యవసర మరమ్మతులు జరపాల్సినవిగా తానే గుర్తించిన భవంతులకోసం మంజూరైన నిధుల్ని బీఎమ్‌సీ ఖర్చు పెట్టకుండా పేరబెడుతోందని గతంలో మహారాష్ట్ర మంత్రులే తీవ్రంగా ఆక్షేపించిన సందర్భాలున్నాయి. 2010నుంచి అయిదేళ్ల కాలావధిలో ఒక్క ముంబయి నగర పరిసరాల్లోనే వివిధ నిర్మాణాలు కూలిన ఘటనలు ఏకాయెకి 1366మంది ప్రాణాల్ని కబళించాయి. తరవాతా కొనసాగుతున్న మృత్యు పరంపర, దేశవ్యాప్తంగా అటువంటి దుర్మరణాల్లో భారత వాణిజ్య రాజధాని వార్షిక కోటాను 10శాతానికి తగ్గనివ్వడంలేదు! ఇప్పటికీ శిథిల జాబితాలో ఉన్న ముంబయి భవనాల సంఖ్య దాదాపు అయిదువందలని అధికార శ్రేణులు చెబుతున్నాయి. యుద్ధ ప్రాతిపదికన మరమ్మతులు చేపట్టాల్సిన ఆస్పత్రులు, పాఠశాలలు, కార్యాలయాలు, సిబ్బంది క్వార్టర్స్ సైతం అక్కడ దండిగానే పోగుపడ్డాయి!

వరదలు, తుపానుల వంటి ప్రకృతి వైపరీత్యాలు వాటిల్లజేస్తున్న ప్రాణనష్టంకన్నా దేశంలో నిర్మాణాలు నేలకూలి సంభవిస్తున్న మరణాలే అధికమని జాతీయ నేర గణాంకాల సంస్థ ధ్రువీకరిస్తోంది. 2010-'14 సంవత్సరాల మధ్య వరదలు తదితరాల కారణంగా నమోదైన రెండున్నరవేల మరణాలతో పోలిస్తే, నిర్మాణాలు కుప్పకూలడంవల్ల విగత జీవులైనవారి సంఖ్య (13,178) దిగ్భ్రాంత పరచేదే. దురదృష్టవశాత్తు, ముంబయి సహా పలు నగరాల్లో 'పొంచి ఉన్న ముప్పు'ను గుర్తిస్తున్నా తక్షణ దిద్దుబాటు చర్యలు కొరవడటం ఎందరో అభాగ్యుల జీవన దీపాల్ని ఆర్పేస్తోంది. యాభైకిపైగా నిర్మాణాలు శిథిలావస్థకు చేరాయని, అవి ఏ క్షణమైనా కాంక్రీట్ గుట్టలుగా మిగిలిపోయే ముప్పుందని బృహత్ బెంగళూరు మహానగర పాలికె (బీబీఎమ్‌పీ) గత నవంబరులో హెచ్చరించినా పట్టించుకున్న నాథుడు లేడు. లోగడ అటువంటి ప్రమాద సంకేతాల్ని యంత్రాంగం పెడచెవిన పెట్టడంవల్లే బెలాందర్, ఎజిపురా, కసవనహళ్ళి విషాదాలు చోటుచేసుకున్నాయి. ప్రమాదమని తెలిసీ పురాతన భవనాల్లోనే జనావాసాలు ముంబయి, పుణె వంటి నగరాలకే పరిమితం కాలేదు- భాగ్యనగరానిదీ అదే కథ. శిథిలావస్థకు చేరి, వర్షకాలం వస్తే చాలు ఎప్పుడు ఏ క్షణాన ఎటువంటి దుర్వార్త వినాల్సి వస్తుందోననిపించే పురాతన భవనాలు హైదరాబాదులో 450కి పైబడినట్లు అధికారిక గణాంకాలే వెల్లడిస్తున్నాయి. ఆయువు తీరిన అటువంటి పురాతన భవనాల్ని వరసగా కూలగొట్టడమన్నది సరైన పరిష్కారం కాదు. ఏళ్ల తరబడి అక్కడ తలదాచుకుంటున్న బడుగు జీవులు అమాంతం వీధులపాలు కాకుండా పరిసర ప్రాంతాల్లోనే చురుగ్గా ప్రత్యామ్నాయాలు చూపి, ఆపైనే శిథిల భవనాల కార్యాచరణను ప్రభుత్వాలు పట్టాలకు ఎక్కించాలి!

నిరుడు అహ్మదాబాద్ మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ పరిధిలోని ఒఢోవా విషాదాన్ని వెన్నంటి గుజరాత్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కీలక నిర్ణయం వెలువరించింది. పాతికేళ్లకు మునుపు నిర్మాణ అనుమతులు పొందిన భవనాల రీడిజైనింగ్, పునరుద్ధరణలకు పచ్చజెండా ఊపింది. చేదు అనుభవాలనుంచి గుణపాఠాలు నేర్చుకోవాల్సిన బాధ్యత రాష్ట్రాలన్నింటిదీ! ఏ నిర్మాణాలైనా ఏళ్ల తరబడి సరైన నిర్వహణ కొరవడితే పోనుపోను శిథిలం కావడం సహజం. ఉభయ తెలుగు రాష్ట్రాల్లోనే ఎన్నో చోట్ల రెండు పుష్కరాల క్రితం కట్టిన వారధులెన్నో ప్రమాదకర స్థితికి చేరి అసంఖ్యాక ప్రయాణికుల్ని బెంబేలెత్తిస్తున్నాయి. అంతకుమించిన సంఖ్యలో అనేక పాఠశాలలు, వసతి గృహాలు, కార్యాలయాలు పాత భవనాల్లో కొనసాగుతున్నాయి. తరతమ భేదాలతో తక్కిన రాష్ట్రాల్లోనూ ఇవే దీనదృశ్యాలు పునరావృతమవుతున్నాయి. ఎక్కడైనా ఏదైనా జరగరాని ఉత్పాతం చోటు చేసుకున్నప్పుడు మూన్నాళ్ల హడావుడి తరవాత తిరిగి మునగదీసుకునే అధికారుల దారుణ అలసత్వం, శిథిల భవనాల కన్నా ప్రమాదకరమైంది. అధికారులు, నిర్మాణదారులు, రాజకీయ నాయకుల మధ్య కాంక్రీట్‌కన్నా బలంగా బిగిసిన అనైతిక పొత్తుల దన్నుతో పుట్టగొడుగుల్లా వెలుస్తున్న అక్రమ నిర్మాణాలూ ఎన్నో ప్రాణాల్ని బలిగొంటున్నాయి. సాధారణంగా గోడలతో కట్టినవైతే 50-60 ఏళ్లు, ఆర్‌సీసీ భవనాలైతే 70నుంచి వంద సంవత్సరాల దాకా మన్నుతాయంటున్నా- నిర్వహణ సక్రమంగా లేనట్లయితే వాటి జీవితకాలం తెగ్గోసుకుపోతుంది. భవనాల్ని సురక్షితంగా ఎలా కాపాడుకోగల వీలుందో 2005నాటి ఎన్‌బీసీ (నేషనల్ బిల్డింగ్ కోడ్) సూచిస్తున్నా జనంలో విస్తృత ప్రాచుర్యం, నిర్మాణదారులనుంచి గట్టి మద్దతు కొరవడి- శిథిల ఆవాసాలు యమపాశాలవుతున్నాయి. ముంబయి డోంగ్రీ ఉదంతమైనా జాతీయ స్థాయిలో నిర్మాణాత్మక చర్చ రేకెత్తించి పాలక శ్రేణులు, అధికార విభాగాల కళ్లు తెరిపించాలి!

జనాభా వడి వడి... రాష్ట్రాలపై ఒత్తిడి!

పరిటాల పురుషోత్తం

జనాభా పెరుగుదల విషయంలో భారత్ కొత్త రికార్డులు బద్దలు కొట్టే రోజు ఎంతో దూరంలో లేదనిపిస్తోంది. ఐక్య రాజ్య సమితి ఆర్థిక సామాజిక వ్యవహారాల విభాగం ఇటీవల వెలువరించిన అంచనాల ప్రకారం 2027లోగా భారతావని ప్రపంచంలోనే అత్యధిక జనాభాగల దేశంగా ఆవిర్భవించనుంది. భారత్‌లో ముఖ్యంగా వెనకబడిన ప్రాంతాల్లో జనాభా విస్తరణ జోరు ఆందోళనకర స్థాయిలో ఉంది. ఏడో దశకం తొలినాళ్లలో 55.52 కోట్లుగా ఉన్న జనాభా 146శాతం పెరిగి ప్రస్తుతం 136.64 కోట్లకు విస్తరించింది. మరో వంక ఇదే కాలంలో చైనా జనాభా పురోగతిని గమనిస్తే 82.76 కోట్లనుంచి 73శాతం పెరిగి 143.37 కోట్లకు చేరింది. 'ఒకే బిడ్డ' వంటి విధానాలు అందిపుచ్చుకుని, క్షేత్రస్థాయిలో వాటిని కఠినంగా అమలు చేసిన కారణంగానే ఆ దేశంలో జనాభా నియంత్రణ సాధ్యపడింది. 1965-70ల మధ్య 6.3గా ఉన్న చైనా మహిళల సగటు సంతానోత్పత్తి రేటు 1970-75నాటికి 5.41కి పడిపోయింది. 'ఇద్దరు బిడ్డలు మాత్రమే' ఆ తరవాతి కాలంలో 'ఒకే బిడ్డతో సరి' వంటి విధానాలను 'బీజింగ్' సర్కారు అమలుపరచడమే అందుకు కారణం. ప్రస్తుతం ఆ దేశంలో సంతానోత్పత్తి రేటు 1.69గా ఉంది. భారత్ ప్రస్థానం ఇందుకు భిన్నంగా కనిపిస్తుంది. 1965-70ల మధ్య కాలంలో 5.7గా ఉన్న సంతానోత్పత్తి రేటు, 1970-75నాటికి 4.85కి తగ్గింది. 'మనమిద్దరం... మనకిద్దరు' వంటి నినాదాలను విస్తృతంగా ప్రచారం చేసి కొడ్డే గొప్పొ అమల్లో పెట్టిన కాలమది. ప్రస్తుతం భారత్‌లో సంతానోత్పత్తి రేటు 2.24గా ఉంది. ఈ విషయంలో దేశంలోని వివిధ రాష్ట్రాల మధ్య తీవ్ర అసమానతలు ఉండటం గమనించాల్సిన అంశం. తమిళనాడు, పశ్చిమ్‌బంగలో సంతానోత్పత్తి రేటు 1.6గా ఉంటే; బిహార్‌లో 3.3; ఉత్తర్ ప్రదేశ్‌లో 3.1గానూ ఉంది. పట్టణ ప్రాంతాలతో పోలిస్తే గ్రామాల్లో జననాల రేటు అధికంగా కనిపిస్తోంది. భారత్‌లో 2020నాటికి జనాభా సగటు వయసు 28.43గా, చైనాలో 38.4గానూ ఉండబోతోంది.

ఆర్థిక పరిస్థితులపై ప్రభావం

దేశంలోని వివిధ రాష్ట్రాల జనాభా పెరుగుదల రేట్లలో విపరీతమైన తేడాలు కనిపిస్తున్నాయి. దీనివల్ల దేశ రాజకీయ, ఆర్థిక, సాంస్కృతిక వాతావరణంపై పెను ప్రభావం పడనుంది. ఉత్తర్ ప్రదేశ్, బిహార్‌లు దేశ మొత్తం జనాభాలో సుమారు పాతిక శాతానికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నాయి. 2011నాటి లెక్కల ప్రకారం 2.74 సగటు సంతానోత్పత్తి రేటుతో యూపీ, 3.41 రేటుతో బిహార్ మిగిలిన రాష్ట్రాలకు అందనంత ఎత్తులో ఉన్నాయి. 1951లో తమిళనాడు జనాభా బిహార్‌తో పోలిస్తే కాసింత ఎక్కువగానే ఉంది. ఆరు దశాబ్దాల అనంతరం బిహార్ జనసంఖ్య తమిళనాడుతో పోలిస్తే ఒకటిన్నర రెట్లు ఇనుమడించింది. మరోవంక 1951లో కేరళతో పోలిస్తే 37శాతం అధికంగా ఉన్న మధ్యప్రదేశ్ జనాభా ఏకంగా 217శాతం పెరిగింది. ఈ అంతరాలు పార్లమెంటులో ఆయా రాష్ట్రాల ప్రాతినిధ్యాన్ని ప్రభావితం చేస్తాయనడంలో సందేహం లేదు. పార్లమెంటులో రాష్ట్రాల ప్రాతినిధ్యానికి 1971నాటి జనాభా లెక్కలనే ప్రాతిపదికగా నిర్దేశిస్తూ 1976లో అత్యయిక స్థితి సందర్భంగా

భిన్న పార్శ్వాల్లో విస్తరిస్తున్న అసమానతలు

రాజ్యాంగ సవరణ తీసుకువచ్చారు. పాతికేళ్ల కాలానికి నిర్దేశించిన ఆ గడువును 2001లో మరో 25ఏళ్లకు అంటే 2026వరకూ పొడిగిస్తూ 91వ రాజ్యాంగ సవరణ చేశారు. పార్లమెంటులో రాష్ట్రాల ప్రాతినిధ్యానికి 2026 వరకూ 1971నాటి జనాభా లెక్కలే ప్రాతిపదికగా ఉంటాయి. జనాభా ప్రాతిపదికన రాష్ట్రాల ప్రాతినిధ్యాన్ని నిర్దేశిస్తే హిందీ మాట్లాడే ప్రాంతాలకే పార్లమెంటులో అత్యధిక స్థానాలు దఖలు పడే అవకాశాలు సుస్పష్టం. ఇప్పటికే దేశ రాజకీయాలను దాదాపుగా హిందీ రాష్ట్రాలే శాసిస్తున్న పరిస్థితి మన ముందుంది. 2014నాటి లోక్‌సభ ఎన్నికల్లో భారతీయ జనతా పార్టీకి 51 శాతం స్థానాలు కేవలం హిందీ మాట్లాడే నాలుగు రాష్ట్రాల (ఉత్తర్‌ప్రదేశ్, బిహార్, రాజస్థాన్, మధ్యప్రదేశ్)నుంచే వచ్చాయి. జనాభాపరంగా రాష్ట్రాలకు సీట్ల కేటాయింపు జరిగితే ఆ సంఖ్య మరింత పెరిగే అవకాశం ఉంది. కేంద్రంలో అధికారం నెరిపే ప్రభుత్వం దేశంలోని ప్రాంతాలన్నింటికీ సమాన ప్రాతినిధ్యం వహించేదిగా ఉండాలి. దక్షిణాదిపట్ల దుర్విచక్షణ పెరుగుతోందన్న విమర్శలు కొంతకాలంగా వినిపిస్తున్నాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పన్నుల రూపేణా దక్షిణాది అత్యధిక ఆదాయం సమకూరుస్తున్నప్పటికీ- నిధుల కేటాయింపులో మాత్రం ఉత్తర్ ప్రదేశ్, బిహార్ వంటి ఉత్తరాది రాష్ట్రాలకే అగ్రపీఠం దక్కుతోందన్న విమర్శలున్నాయి. తమ ఆర్థిక బలిమి రాజకీయ శక్తిగా రూపాంతరం చెందడంలేదన్న అభిప్రాయం దక్షిణాదిలో ఏదో ఒక స్థాయిలోనైనా ఉందని చెప్పక తప్పదు.

జనాభా పెరుగుదల రేటు అధికంగా ఉన్న పేద రాష్ట్రాలనుంచి- బతుకుదెరువు కోసం ప్రజలు సంపన్న రాష్ట్రాలకు వలసపోయే సంస్కృతి ఇప్పుడిప్పుడే పెరుగుతోంది. 1991-2001 మధ్యకాలంలో ఒక రాష్ట్రంనుంచి మరొక రాష్ట్రానికి వలసవెళ్ళిన వారితో పోలిస్తే రాష్ట్రాల్లోనే వివిధ ప్రాంతాలకు బతుకుదెరువు కోసం వలసపోయినవారి సంఖ్య అయిదు రెట్లు ఎక్కువ. ఆ తరవాతి దశాబ్దంలో అంటే 2001-2011 మధ్యకాలంలో అంతర్ రాష్ట్ర వలసలు రెండింతలయ్యాయి. మరీ ముఖ్యంగా వలసదారులు దక్షిణాది రాష్ట్రాల్లోని నగరాలు, పట్టణాల్లో పెద్దయెత్తున స్థిరపడుతున్న ధోరణి కనిపిస్తోంది. 2001-2011 మధ్యకాలంలో తమిళనాడుకు వలసవెళ్ళినవారి సంఖ్య గతంతో పోలిస్తే 3.9 రెట్లు అధికం. మరోవైపు ఇదే కాలంలో బిహార్, ఉత్తర్ ప్రదేశ్‌లనుంచి ఇతర రాష్ట్రాలకు వలసవెళ్ళిన వారి సంఖ్య 2.3 రెట్లు పెరిగింది. సంప్రదాయేతర పద్ధతులను అనుసరించి, విలక్షణ మార్గాల్లో పరిశీలన జరిపి 2017నాటి ఆర్థిక సర్వేలో వలసదారుల సమాచారం గుదిగుచ్చారు. దక్షిణాది రాష్ట్రాల అసంఘటిత రంగంలో 20శాతం హిందీ ప్రాంత వలసదారులే ఉన్నారు. ఒడిశా, ఝార్ఖండ్, యూపీ, బిహార్, రాజస్థాన్ ప్రాంతాలకు చెందినవారు అధిక సంఖ్యలో దక్షిణాది అసంఘటిత రంగంలో ఉపాధి పొందుతున్నారు. కేరళలో వ్యవసాయం, తోట పనుల్లో యాభై శాతానికిపైగా హిందీ రాష్ట్రాలకు చెందినవారే పనిచేస్తున్నారు. 60ఏళ్లకు పైబడిన వారి సంఖ్య దక్షిణాది రాష్ట్రాల్లో 2011లో 10.3శాతం కాగా 2031నాటికి ఆ సంఖ్య 17.3శాతానికి పెరుగుతుందని అంచనా. ఇంకోవైపు హిందీ ప్రాంతం (ఉత్తర్ ప్రదేశ్, ఉత్తరాఖండ్, రాజస్థాన్, మధ్యప్రదేశ్, ఛత్తీస్‌గఢ్, హరియాణా, హిమాచల్ ప్రదేశ్, దిల్లీ, బిహార్, ఝార్ఖండ్)లో 60కి పైబడి వయసున్న వారి సంఖ్య 2031నాటికి 11.4శాతంగా మాత్రమే ఉండబోతోంది.

ఆదాయ వనరుల సృష్టి తప్పనిసరి

ఏటా దేశ జనాభా ఒక శాతం చొప్పున పెరుగుతుందనుకున్న పక్షంలో- ప్రస్తుత తలసరి ఆదాయ స్థాయిని యథాతథంగా కొనసాగించాలంటే జాతీయాదాయంలో రెండు నుంచి అయిదు శాతాన్ని పెట్టుబడుల రూపంలో ఖర్చు పెట్టాలని ఆర్థిక నిపుణులు విశ్లేషిస్తున్నారు. విస్తరిస్తున్న జనాభాకు అవసరమైన కనీస సౌకర్యాల కల్పనకు పెద్దయెత్తున నిధులు అవసరపడతాయి. అందుకోసం పన్నుల పరిధిని పెంచుకోవడంతోపాటు ఇతర ఆదాయ వనరులనూ సృష్టించుకోవాల్సి ఉంటుంది. దేశంలో ఏటా సుమారు 50 లక్షల మంది కొత్తగా ఉపాధి మార్కెట్లోకి ప్రవేశిస్తున్నారనుకునుకుంటే- వారి గౌరవానికి భంగం కలగని రీతిలో అంతమందికీ ఉపాధి, ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించడం ప్రభుత్వానికి అతి పెద్ద సవాలు. ఈ పరిస్థితుల్లో భిన్న వర్గాల సామాజిక భద్రతను దృష్టిలో పెట్టుకొని 'సార్వత్రిక కనీస ఆదాయ' విధానాన్ని అమలు చేయడమే మెరుగైన మార్గం. ఆ పరిస్థితుల్లో పన్ను విధానాలనూ సంస్కరించుకోవాల్సి ఉంటుంది. అటవీ, జల వనరుల పరిరక్షణ ప్రభుత్వాల కీలక ప్రాథమ్యంగా మారాలి. దక్షిణాది తరహాలోనే హిందీ రాష్ట్రాలూ మహిళా అక్షరాస్యత, ఆరోగ్యం, ఉపాధి కల్పనపై దృష్టి సారించి మేలిమి ఫలితాలు రాబట్టాల్సి ఉంటుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం 'మిషన్ పరివార్ వికాస్' పేరిట ఒక ప్రత్యేక కార్యక్రమం ప్రారంభించింది. ఈ కార్యక్రమం కింద 3.0 కంటే జననాల రేటు ఎక్కువగా ఉన్న 145 జిల్లాలపై ప్రత్యేక దృష్టి పెట్టింది. యూపీకి చెందిన 57 జిల్లాలు, బిహార్‌లోని 36 జిల్లాలు, మధ్యప్రదేశ్‌కి చెందిన 25, రాజస్థాన్‌కి చెందిన 14 జిల్లాలు ఈ కార్యక్రమం పరిధిలో ఉన్నాయి. ఈ కార్యక్రమం విజయవంతమైతే అత్యధిక జనాభాకు కారణమవుతున్న పేద రాష్ట్రాల ముఖచిత్రం మారుతుంది. హిందీ మాట్లాడే ప్రాంతాల్లో దఖలు పడే మౌలిక మార్పు భారతావని భవిష్యత్తునూ గుణాత్మకంగా తిరగరాస్తుంది!

(రచయిత- సామాజిక ఆర్థిక విశ్లేషకులు)

మౌలిక వసతులకు కటకట

జనాభా అడ్డూఅదుపూ లేకుండా పెరగడం ఏ దేశానికైనా సవాలే. వనరుల అందుబాటు తగ్గిపోతుంది. మితిమీరిన సేద్యంవల్ల భూసారం క్షీణిస్తుంది. ఆహారం, నీరు, మౌలిక సౌకర్యాలు, ఆరోగ్య వసతులు, విద్యా సదుపాయాలకు సంబంధించి తీవ్ర కటకట ఏర్పడుతుంది. నేరాలు ఇనుమడిస్తాయి. కాలుష్యం పెచ్చరిల్లుతుంది. భూగర్భ జలాలు తగ్గిపోతాయి. జనాభా పెరుగుదల అన్నది ఒకరకంగా ఆర్థికాభివృద్ధిని వెనక్కిలాగే ముప్పు. జనసంఖ్య పెరిగే కొద్దీ మౌలిక సౌకర్యాల కోసం అంత పెద్దయెత్తున పెట్టుబడులు పెట్టాల్సి ఉంటుంది. భారత్ వంటి అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశం ఒకపరిమితికి మించి మౌలిక సౌకర్యాలపై ఖర్చు చేయలేదు. ఫలితంగా వనరుల లభ్యత, జనసంఖ్య మధ్య అగాధం పెరిగి నిరుద్యోగిత విస్తరిస్తుంది.

ఆదివాసీ హక్కులకు తూట్లు

దేశంలో అత్యంత వెనకబడిన వర్గాలకు చెందినవారు ఆదివాసులు. 2011 లెక్కల ప్రకారం 10.4 కోట్ల ఆదివాసుల్లో సుమారు 705 తెగలు ఉన్నాయి. జనాభాలో 8.6 శాతం గల వీరు దేశవ్యాప్తంగా 90 జిల్లాల్లో విస్తరించి ఉన్నారు. మూడింట రెండొంతులు మధ్యప్రదేశ్, ఛత్తీస్‌గఢ్, ఝార్ఖండ్, ఒడిశా, మహారాష్ట్ర, గుజరాత్, రాజస్థాన్‌ల్లో నివసిస్తున్నారు. ఈశాన్య రాష్ట్రాల్లో వీరి సంఖ్య ఎక్కువ.

ఇటీవలి సార్వత్రిక ఎన్నికల ముందు ఎన్‌డీఏ సర్కారు ఆదివాసీ హక్కులను హరించే రీతిలో అటవీ బిల్లు- 2019 ముసాయిదాను రూపొందించింది. ఇది వారి హక్కులను కుళింపచడమే కాకుండా, అటవీ అధికారులకు మరిన్ని అధికారాలను కట్టబెడుతోంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం 2006లో అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టాన్ని తెరపైకి తెచ్చింది. అప్పటివరకు 1927 నాటి బ్రిటిష్ చట్టమే అమలులో ఉండేది. ఈ రెండు చట్టాలు వారి హక్కులను హరిస్తున్నాయనే విమర్శలు ఉన్నాయి. సర్కారు తాజాగా తెచ్చిన ముసాయిదా బిల్లు మరింత దారుణంగా ఉందని ఆదివాసీ సామాజిక వేత్తలు అభిప్రాయపడుతున్నారు. అడవిబిడ్డల హక్కులకు గండికొడుతూ, అటవీ అధికారులకు మరిన్ని అధికారాలను కట్టబెడుతోంది. అటవీ అధికారులకు శిక్షించే అధికారాలు కల్పించింది. వారికి తుపాకులు వినియోగించే అధికారాన్నీ కల్పించింది. ఈక్రమంలో తప్పు చేసిన అధికారులను దండించే విషయంలో కఠిన నిబంధనలు లేవు. గతంలో కొన్నిచోట్ల కొంతమంది సిబ్బంది ఆదివాసులపై దుర్మార్గంగా ప్రవర్తించడం తీవ్రవాదానికి పునాదులు వేసిన విషయాన్ని విస్మరించలేం. ఈ పరిస్థితుల్లో ముసాయిదా బిల్లుపై వివిధ వర్గాల నుంచి అభ్యంతరాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి.

వాస్తవానికి 2006లో కేంద్రం తీసుకువచ్చిన చట్టంలోనే ఆదివాసులకు సంబంధించి కఠిన నిబంధనలు ఉన్నాయి. ఏళ్లతరబడి అడవుల్లో నివసిస్తున్న వారికి శాశ్వత నివాస హక్కులను ఆ చట్టం తిరస్కరించింది. వంటచెరకు కోసం చిన్నచెట్టు కొమ్మ కొట్టినా తీవ్రంగా శిక్షించేవారు. అడవుల్లో యాజమాన్య హక్కులు లేకుండా కేవలం నివసించే హక్కును మాత్రమే కల్పించారు. అటవీ సిబ్బందిలో అవినీతి తారస్థాయిలో ప్రబలింది. తరతరాల నుంచి అడవుల్లో నివసిస్తున్న వారి హక్కులను, ఇతర ప్రాంతాల నుంచి వచ్చి అడవుల్లో నివసిస్తున్న గిరిజనేతరుల హక్కులను గుర్తించే విధానం లోపభూయిష్ఠంగా మారింది.

ముసాయిదా బిల్లు పార్లమెంట్ ఉభయ సభల ఆమోదం పొంది చట్టరూపం దాల్చితే ఆదివాసుల హక్కులకు భంగం వాటిల్లడం ఖాయమన్న వాదనను తేలిగ్గా తోసిపుచ్చలేం. బిల్లు ప్రకారం అధికారులకు అపరిమిత అధికారాలు దఖలు పడతాయి. గిరిజనుల నివాస, అటవీ ఉత్పత్తులు అమ్ముకునే హక్కులకు ఈ బిల్లు ముకుతాడు వేయనుంది. ఏ విషయంలో

అటవీబిల్లు- 2019 ముసాయిదా

అయినా అధికారుల మాటే చెల్లుబాటు అయ్యే అవకాశం ఉంది. గ్రామసభలు నిర్వీర్యమై గిరిజనుల బతుకులు అటవీ అధికారుల దయాదాక్షిణ్యాలపై ఆధారపడే దుస్థితి ఏర్పడనుంది.

బిల్లు అడవి బిడ్డల హక్కులతో పాటు రాష్ట్రాలనూ దెబ్బతీయనుంది. అధికారాలన్నీ కేంద్రం చేతిలో కేంద్రీకృతం కానున్నాయి. అంతేకాక కేంద్రం కొత్తగా మరికొన్ని అధికారాలు తనకు తాను కల్పించుకుంది. అటవీ భూముల నిర్వహణలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల అధికారాల్లో కేంద్రం జోక్యం చేసుకునే అవకాశం ఉంది. అటవీ సంపదకు సంబంధించి రాష్ట్రాలు తీసుకున్న నిర్ణయాలను తిరగదోడే హక్కు కేంద్రానికి ఉంటుంది. అటవీ భూముల్లోని ఏ ప్రాంతం అయినా వాణిజ్య మొక్కల పెంపకానికి అనువుగా ఉందని భావిస్తే అక్కడ అటవీ శాఖ, ప్రైవేట్ ఏజెన్సీలకు సదరు మొక్కలు పెంచే అధికారాన్ని కల్పిస్తుంది. అటవీ సంరక్షణ పేరుతో అధికారులకు ఆయుధాలను అందజేయనుంది. నిందితులకు జామీనుకు సంబంధించి నిబంధనలు కఠినతరం చేశారు. తాము నిర్దోషులమని నిరూపించుకునే బాధ్యత గిరిజనులదేనని బిల్లు ప్రతిపాదిస్తోంది. అటవీ నేరాలను అరికట్టే ప్రక్రియలో భాగంగా అధికారులకు మరిన్ని కీలక అధికారాలు కల్పిస్తోంది. ఇవి దుర్వినియోగమవుతాయని, వీటిని అడ్డం పెట్టుకుని అధికారులు వేధింపులకు పాల్పడే ప్రమాదం ఉందన్న వాదనను కొట్టిపారేయలేం. అధికారులు తప్పుచేసినా ఏదో పేరుతో తప్పించుకునే సౌలభ్యం ఉందన్న వాదన వినపడుతోంది. గిరిజనులు నేరానికి పాల్పడితే, ఊరిలోని వారందరినీ బాధ్యులుగా చేసే అవకాశం ఉంది. అటవీ సంపదకు, ఉత్పత్తులకు నష్టం వాటిల్లినా, పశువులు అడవిలో గడ్డి మేసినా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు చర్యలు తీసుకునే అధికారాలను కల్పిస్తోంది. తమకున్న అధికారాలను ఉపయోగించి ఆ ప్రాంతంలో కొన్నాళ్లు గిరిజనుల హక్కులను అధికారులు రద్దుచేయవచ్చు. బిల్లు చట్టరూపం దాల్చితే అది ఆదివాసుల హక్కులకు భంగం కలిగిస్తుందనడంలో సందేహం లేదు.

ఐక్యరాజ్యసమితి 1994లో గిరిజనుల జీవన స్థితిగతులపై అధ్యయనం చేసి ఆగస్టు తొమ్మిదో తేదీని ప్రపంచ ఆదివాసీ దినోత్సవంగా ప్రకటించింది. ఆదివాసుల సంస్కృతి సంప్రదాయాలు, హక్కుల పరిరక్షణకు విద్య, వైద్యరంగాల్లో వారి అభివృద్ధికి కృషి చేయాలని సభ్యదేశాలను కోరింది. అడవుల్లో నివసించడం ఆదివాసుల హక్కు. అటవీ భూములతో వారి అవినాభావ సంబంధాన్ని ఎవరూ విడదీయలేరు. ఏ చట్టమైనా అడవి బిడ్డల సంక్షేమాన్ని, అభ్యున్నతిని కాంక్షించాలే తప్ప వారి హక్కులకు భంగం కలిగించరాదు. ఈ పరిస్థితుల్లో బిల్లులోని నిబంధనలను సరళతరం చేయాల్సిన బాధ్యత కేంద్రంపై ఉంది!

– పి.వెంకటేశ్వర్లు

(రచయిత- ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ వాణిజ్య విభాగ ఆచార్యులు)

ఈనాడు లేఖలు

వన్యప్రాణులకు రక్షణేదీ?

నానాటికీ తరిగిపోతున్న అడవులను, అంతరిస్తున్న వన్యప్రాణులను సంరక్షించుకోవడం ప్రతి ఒక్కరి బాధ్యత. పర్యావరణ సమస్యలు తలెత్తకుండా ఉండాలంటే అటవీ సంరక్షణ తప్పనిసరి. వన్యప్రాణుల సంరక్షణ చట్టం ఉన్నా, దాని అమలు అంతంతమాత్రంగానే ఉంది. ఇటీవల మహారాష్ట్రలోని బ్రహ్మపురి అటవీ క్షేత్రంలో జరిగిన ఉదంతమే ఇందుకు నిదర్శనం. అక్కడ విషాహారం తిని మూడు పులులు మృతి చెందడం ఎందరినో కలచివేసింది. తెలుగు రాష్ట్రాల్లోని అడవుల్లో స్మగ్లర్లు, వేటగాళ్ళ వల్ల వన్యప్రాణులకు ముప్పు పొంచి ఉంది. అభయారణ్యాల సంరక్షణలోనూ వైఫల్యం కనపడుతోంది. అంకితభావంతో చట్టాలను అమలు చేయకపోవడమే అసలు సమస్యకు కారణం. వన్యప్రాణులు, అడవుల రక్షణకు వివిధ ప్రభుత్వ శాఖలు ఏకోన్ముఖ కార్యాచరణకు కదలాల్సిన తరుణమిది.

- యంజాల కుమార్, కాచిగూడ, హైదరాబాద్

కబ్జా కోరల్లో దేవాలయ భూములు

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో పలు ప్రాచీన దేవాలయ భూములు కబ్జాకు గురవుతున్నాయి. చాలాచోట్ల స్థిరాస్తి వ్యాపారులు ఆ స్థలాల్లో అనుమతుల్లేకుండా 'లేఅవుట్లు' వేసి అమ్మకాలు సాగిస్తున్నారు. కొందరు అవినీతి అధికారుల పాత్ర కూడా ఇందులో ఉంటోంది. ఇటీవల శంషాబాద్ మండలం సర్కుడ సమీపంలో ఓ ప్రాచీన ఆలయానికి చెందిన 250 ఎకరాల భూమి కబ్జాకు గురైన ఉదంతం బయటపడింది. దేవుడి మాన్యాల్లో అవి ఏ ఆలయ భూములో తెలిపే బోర్డులు ఉండటంలేదు. ఎవరు ఆక్రమించుకుంటున్నా అడిగేవారు లేకపోవడం బాధాకరం. దీంతో భూ ఆక్రమణదారులు బరితెగిస్తున్నారు. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ప్రభుత్వం దేవాలయ భూముల పరిరక్షణకు అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవాలి.

- వల్లాలి మహేష్, నాగారం, రంగారెడ్డి జిల్లా

దృక్పథం

మనిషి నిరంతర అన్వేషి, విచారణ ప్రియుడు. ఎంత తెలుసుకున్నా, తెలుసుకోవలసింది చాలా ఉందనుకుంటాడు. అతడి జిజ్ఞాసకు అంతం లేదు. అన్వేషణకు అవధులు లేవు. తార్కికంగా ఆలోచించడం, హేతుబద్ధంగా పరిశీలించడం, కార్యకారణ సంబంధంతో ముడిపెట్టి సత్యాలను గ్రహించడం- ఇవన్నీ మనిషికి ప్రకృతి ఇచ్చిన వరాలు.

సృష్టిలోని అన్ని విషయాలను అనుభవంలోకి తెచ్చుకునేందుకు మనిషి ప్రయత్నిస్తాడు. వినడం, చూడటం, స్పృశించడం... ఇలా పంచేంద్రియాలతో అనుభూతులు పొందుతాడు. ఈ ఇంద్రియాల ద్వారా ప్రత్యక్షానుభూతిని పొందని వాటిని బుద్ధితో గ్రహిస్తాడు. పొగ ఉంటే నిప్పు ఉంటుంది లాంటి అనుమాన ప్రమాణంతో కొన్ని సత్యాలను గ్రహిస్తాడు. మనిషి ఇంద్రియ శక్తులకు పరిధి ఉందని గ్రహించి, కంటితో చూడని, చెవితో వినని, స్పర్శకు అందని వాటిని తెలుసుకునేందుకు సాంకేతిక పరికరాలను ఉపయోగిస్తాడు.

శాస్త్రీయ దృక్పథాన్ని సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని ఆయుధాలుగా మార్చుకొని ప్రకృతి శక్తులను తన అధీనంలోకి తెచ్చేందుకు మనిషి కృషి చేస్తున్నాడు. సూక్ష్మాతి సూక్ష్మ జీవకణాల నుంచి కృష్ణబిలాలను సైతం క్షుణ్నంగా విశ్లేషిస్తున్నాడు. క్షణాన్ని కూడా సూక్ష్మంగా విభజిస్తున్నాడు. మానవ జన్యుపటాన్ని ఔపోసన పట్టి వెయ్యేళ్లు జీవించడానికి ఉవ్విళ్లూరుతున్నాడు.

మృత్యుభయాన్ని జయించేందుకు దైవం అనే పేరుతో మనిషి అద్భుత వ్యూహాన్ని రచించాడు. దైవంపై విశ్వాసం మానసిక భయాలను తొలగిస్తుందని భావించాడు. దైవం శాశ్వతుడు. రోగ, శోక భయాలకు అతీతుడు. ఆనందమయుడు. 'ఆ దైవానుగ్రహాన్ని పొందితే నేను కూడా శాశ్వతుడనై, ఆనందంగా ఉండగలను' అని తనకు తాను బోధించుకున్నాడు. దైవం ఉన్నాడా లేడా అనే తర్కాన్ని పక్కనపెట్టి, దైవం ఉన్నాడనే భావన మానవాళికి మహోన్నత ఉపకారం చేస్తుందని గ్రహించాడు. తార్కికంగా ఆలోచించి మత సిద్ధాంతాలను రచించాడు. దైవం నాకు తోడు, నేను దైవ స్వరూపుడిని అని భావించి, ధైర్యంగా జీవిస్తున్నాడు. మరణం ఈ దేహానికే, నాకు కాదని ఆనందంగా గడుపుతున్నాడు.

'మనిషి ఆవిష్కరించిన సిద్ధాంతాలన్నింటిలో ఉత్తమమైనది, పరమాత్మ ఉన్నాడు అన్నదే'- అని ఒక పాశ్చాత్య తత్త్వవేత్త అన్నాడు.

పరమాత్మ ఉన్నాడు అనే భావన మనిషికి శ్రీరామరక్ష. ఈ భావనను మనిషి మనసులో నాటితే భక్తి, శ్రద్ధ, పాపభీతి, క్రమశిక్షణ, ఏకాగ్రత, దయ, క్షమ వంటి సుగుణాలు హృదయంలో పోగవుతాయి. వ్యక్తిలోని ఉత్తమ గుణాలు సమాజంలోనూ ప్రతిబింబిస్తాయి. సంఘం అంటే వ్యక్తుల సమూహం. వ్యక్తి వికాసమే సమాజ వికాసానికి పునాది. తనను తాను ఉద్ధరించుకోని మనిషి, సమాజాన్ని ఉద్ధరించలేడు. దైవం, ధర్మం అనే భావన ఉన్నత సమాజ నిర్మాణానికి ఆలంబన అవుతుంది. సమాజం క్రమపద్ధతిలో నడవడానికి తోడ్పడుతుంది. చట్టాలు, శాసనాలు, ప్రభుత్వ నియమాలు, నిషేధాజ్ఞలు, శిక్షాస్మృతులు... వీటి కన్నా దైవభీతి, పాపభీతే మనిషిని నియంత్రిస్తాయి. దైవం- మనిషికి ఒక వరం. వివేకంతో దర్శిస్తే, ధైర్యాన్ని బలాన్ని అందిస్తుంది. మూఢ విశ్వాసాల్లో బంధిస్తే, మనిషిని బలహీనుణ్ని చేస్తుంది.

శాస్త్రీయ దృక్పథాన్ని ఒక జీవన విధానంగా, ఆలోచనా సరళిగా స్వీకరిస్తే, మత విశ్వాసాల నుంచి మూఢవిశ్వాసాలను వేరుచేయగలం. శాస్త్రీయ భావాలకు పరమాత్మ తత్వం అవరోధం కాదు. వీటి మధ్య విరోధ విభేదాలు లేవు. సహజ సిద్ధమైన సమన్వయమే ఉంది. మనసు పరమాత్మపైనా, బుద్ధి శాస్త్రీయ దృక్పథంపైనా లగ్నం చేయాలి. అప్పుడే మనిషికి శాంతి, సౌఖ్యం రెండూ లభిస్తాయి!

అంతర్యామి

– పిల్లలమర్రి సి.వి.సత్యనారాయణ

వర్షాభావాన్ని సమర్థంగా ఎదుర్కొంటాం

- సమగ్రాభివృద్ధి కోసమే కొత్త పురపాలక చట్టం
- గవర్నర్‌తో సీఎం కేసీఆర్
- మంచి చట్టం తెస్తున్నారని అభినందించిన గవర్నర్

గవర్నర్ నరసింహన్‌తో భేటీ అయిన ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ ★ గవర్నర్‌ను కలిసిన సీబీఐ సంచాలకుడు రిషికుమార్ శుక్లా

ఈనాడు, హైదరాబాద్: రాష్ట్రంలో నెలకొన్న వర్షాభావ పరిస్థితులను సమర్థంగా ఎదుర్కొంటామని ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గవర్నర్ నరసింహన్‌కు తెలిపారు. వచ్చే నెలరోజులు వర్షాలు కురుస్తాయని ఆశిస్తున్నట్లు పేర్కొన్నారు. రాష్ట్రంలోని నగరాలు, పట్టణాల సమగ్రాభివృద్ధికోసం కొత్త పురపాలక చట్టాన్ని రూపొందించినట్లు చెప్పారు. పురపాలనకు అవసరమైన అన్ని వనరులు, అధికారాలు, బాధ్యతలు కల్పించడంతో పాటు సమస్యల పరిష్కారానికి ప్రజాప్రతినిధులు, అధికార యంత్రాంగం జవాబుదారీతనంతో వ్యవహరించేలా నిబంధనలు తెస్తున్నట్లు వెల్లడించారు. గురువారం రాజ్‌భవన్‌లో కేసీఆర్ గవర్నర్‌తో భేటీ అయ్యారు. శాసనసభ నుంచి నేరుగా గవర్నర్ వద్దకు చేరుకున్న సీఎం దాదాపు రెండు గంటల పాటు మాట్లాడారు. రాష్ట్రంలో నెలకొన్న వర్షాభావ పరిస్థితులను సీఎం వివరించారు. కాళేశ్వరం కొంత ఆశాజనకంగా ఉందని, ఈ కొత్త ప్రాజెక్టులో 11 టీఎంసీల మేరకు గోదావరి జలాలను నిల్వ చేశామన్నారు. కొత్త పురపాలక చట్ట ముసాయిదా గురించి వివరించారు. రాష్ట్రంలోని నగరాలు, పట్టణాలపై అధ్యయనం అనంతరం కొత్త చట్టం అవసరాన్ని గుర్తించి, దానిని నిపుణుల సాయంతో తయారు చేశామన్నారు. కొత్త చట్టం అమల్లోకి వచ్చిన తర్వాత ఎన్నికలు నిర్వహిస్తామన్నారు. రాష్ట్రంలో ఆసరా పింఛన్లకు చెల్లింపుల మొత్తాన్ని పెంచుతున్నామని, దీనివల్ల 50 లక్షల మందికి లబ్ధి చేకూరుతుందన్నారు. మిషన్ భగీరథ, ఇతర కార్యక్రమాల పురోగతి గురించి వెల్లడించారు.

పారదర్శకంగా కొత్త చట్టం

కొత్త చట్టం ముసాయిదాను పరిశీలించిన గవర్నర్ దీనిపై సీఎంను అభినందించినట్లు తెలిసింది. కొత్త చట్టం పారదర్శకంగా ఉందని, ఆదర్శ పరిపాలనకు ఇది దోహదం చేస్తుందని ఆయన ప్రశంసించారు. హైదరాబాద్, ఇతర నగరాలలో వెంటనే దీనిని అమలు చేయాలని సూచించారు.

గవర్నర్‌తో సీబీఐ సంచాలకుని భేటీ

సీబీఐ సంచాలకుడు రిషికుమార్ శుక్లా గురువారం రాజ్‌భవన్‌లో గవర్నర్ నరసింహన్‌ను కలిశారు. మర్యాదపూర్వక భేటీ అని అధికారవర్గాలు తెలిపాయి. బెంగళూరులోని ఫ్రాన్స్ కాన్సుల్ జనరల్ ఫ్రాంకోయిస్ గాటియర్ కూడా గవర్నర్‌తో భేటీ అయ్యారు.

గవర్నర్ కార్యాలయ సిబ్బంది బదిలీ

రాజ్‌భవన్‌లో గవర్నర్ కార్యాలయ సిబ్బంది విజయవాడకు బదిలీ అయ్యారు. రాష్ట్ర విభజన అనంతరం ఉమ్మడిగవర్నర్‌గా నరసింహన్ నియమితులయ్యాక ఏపీలోని సిబ్బందిని రాజ్‌భవన్‌లో నియమించారు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు గవర్నర్‌ను నియమించడంతో ఏపీ నుంచి వచ్చిన అధికారులను అమరావతికి పంపిస్తూ ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. అదనపు కార్యదర్శి, మీడియా కార్యదర్శి, ఇద్దరు విభాగాధిపతులు ఇతర సిబ్బంది ఇందులో ఉన్నారు.

మలేసియాలో రెండు తలల తాబేలు జననం

రోజుల వ్యవధిలో మృతి

కౌలాలంపూర్: రెండు తలల ఆకుపచ్చ తాబేలు ఒకటి మలేసియాలోని మాబుల్ ద్వీపం బోర్నియోలో సోమవారం జన్మించింది. ఇక్కడి హేచరీలో మరో 90 తాబేలు పిల్లల్లో దీనిని గుర్తించారు. ఈ విషయమై ఎస్‌జే సీస్ ఛైర్మన్ మహ్మద్ ఖైరుద్దీన్ రిమాన్ మాట్లాడుతూ.. "మేం ఇక్కడి హేచరి నుంచి సుమారు 13,000 తాబేలు పిల్లలను వదిలిపెట్టాం. ఏనాడు ఇలా రెండు తలల తాబేలును చూడలేదు" అని చెప్పారు. దురదృష్టవశాత్తు ఈ రెండు తలల తాబేలు బుధవారం చనిపోయిందని వన్యప్రాణి విభాగానికి చెందిన ప్రతినిధి ఒకరు తెలిపారు. 2014లోనూ మలేసియాలోని తూర్పు తీరంలో రెండు తలల తాబేలును గుర్తించామని, అప్పట్లో అది మూడు నెలలు బతికిందని చెప్పారు.

ఉపరాష్ట్రపతితో కిసాన్ కాంగ్రెస్ నేతలు

'పసుపు రైతుల సమస్యల పరిష్కారానికి చొరవ చూపండి'

ఈనాడు, దిల్లీ: కనీస మద్దతు ధర దక్కక నష్టపోతున్న పసుపు రైతుల సమస్యల పరిష్కారానికి చొరవ తీసుకోవాలని ఉపరాష్ట్రపతి వెంకయ్యనాయుడికి కిసాన్ కాంగ్రెస్ ఉపాధ్యక్షుడు కోదండరెడ్డి విజ్ఞప్తి చేశారు. కిసాన్ కాంగ్రెస్ నేత అన్వేష్‌రెడ్డి, కాంగ్రెస్ ఓబీసీ నేత వినయ్‌కుమార్‌లతో కలిసి గురువారం కోదండరెడ్డి.. ఉపరాష్ట్రపతిని ఆయన నివాసంలో మర్యాదపూర్వకంగా కలుసుకున్నారు.

ఈడబ్ల్యూఎస్ రిజర్వేషన్లు తెలంగాణలో అమలయ్యేలా చూడాలి

కరీంనగర్ ఎంపీ బండి సంజయ్

ఈనాడు, దిల్లీ: అగ్రవర్ణాల్లోని పేదలకు కేంద్రం అమలు చేస్తున్న 10 శాతం రిజర్వేషన్లు తెలంగాణలో అమలు కావడం లేదని.. అమలయ్యేలా చూడాలని కరీంనగర్ లోక్‌సభ సభ్యుడు బండి సంజయ్ కోరారు. లోక్‌సభలో గురువారం రాత్రి ఆయన మాట్లాడారు. ఆయుష్మాన్ భారత్, ప్రధానమంత్రి ఫసల్ బీమా యోజన, ఆవాస్ యోజన పథకాలనూ తెలంగాణలో అమలు చేయడం లేదని తెలిపారు.

విద్యా కుసుమాలకు కేటీఆర్ అండ

- ఇద్దరు పేద విద్యార్థినుల ఉన్నత చదువులకు ఆర్థికసాయం
- ఇంటికి పిలిపించుకొని అందజేత

గురువారం తన నివాసంలో రుద్ర రచన, అంజలిలకు ఆర్థికసాయం అందజేస్తున్న తెరాస కార్యనిర్వాహక అధ్యక్షుడు కేటీఆర్

ఈనాడు, హైదరాబాద్: ప్రతిభావంతులైన ఇద్దరు విద్యార్థినులు ఆర్థిక సమస్యలతో ఉన్నత చదువులు అభ్యసించలేని పరిస్థితి ఏర్పడగా... తెరాస కార్యనిర్వాహక అధ్యక్షుడు కేటీఆర్ వారికి అండగా నిలిచారు. వారి దీన స్థితిని తెలుసుకుని ఆర్థిక సాయం అందించారు. జగిత్యాల జిల్లా కథలాపూర్ మండలం తాండ్రియాలకు చెందిన రుద్ర రచనకి చిన్నప్పుడే తల్లిదండ్రులు చనిపోయారు. పదోతరగతి వరకు బాలసదనంలో ఉంటూ, జగిత్యాల ప్రభుత్వ బాలికల ఉన్నత పాఠశాలలో విద్యాభ్యాసాన్ని పూర్తి చేసింది. తర్వాత హైదరాబాద్ యూసుఫ్‌గూడలోని స్టేట్‌హోంలో ఉంటూ పాలిటెక్నిక్ డిప్లొమా పూర్తి చేసి, ప్రస్తుతం చైతన్య భారతి ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ టెక్నాలజీలో(సీబీఐటీ) కంప్యూటర్ సైన్స్ సీటు సాధించింది. రుసుం చెల్లించలేని దుస్థితిలో ఆమె చదువు ఆగిపోయే పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఆమె దీనగాథను తెలుసుకుని కేటీఆర్ ఆమెకు అండగా నిలవాలని నిర్ణయించారు. గురువారం రచనను బేగంపేటలోని తన నివాసానికి పిలిపించుకుని విద్యాభ్యాసానికి అవసరమైన రుసుముల్ని చెల్లిస్తానని, అవసరమైన ఇతర ఖర్చులను భరిస్తానని హామీ ఇచ్చారు. ఉన్నత చదువులపైనే దృష్టి సారించాలని సూచించి, రుద్రరచనకు ఆర్థిక సహాయాన్ని అందజేశారు. ఈ సందర్భంగా రచన తనలాగే అనేక మంది విద్యావంతులైన అనాథలు రాష్ట్రంలో ఉన్నారని, వారి కోసం ప్రత్యేక రిజర్వేషన్ కేటగిరీ ఏర్పాటు చేయాలని కోరగా కేటీఆర్ స్పందించి దీనిని సీఎం కేసీఆర్ దృష్టికి తీసుకెళ్తామని చెప్పారు. రచనను పోషిస్తున్న ఆమె అక్కాబావలకు ఉపాధిని కల్పించాలని కేటీఆర్ జగిత్యాల జిల్లా కలెక్టర్‌కు ఫోన్ చేసి సూచించారు.

వరంగల్ జిల్లా హసన్‌పర్తికి చెందిన ఆటోడ్రైవర్ మేకల రమేశ్ చిన్న కుమార్తె అంజలి ఇండోర్ ఐఐటీలో సీటు సాధించింది. గతేడాది రమేశ్ పెద్ద కుమార్తె ఎంబీబీఎస్‌లో ర్యాంకు సాధించి ఉస్మానియా వైద్య కళాశాలలో సీటుపొందగా తనకున్న భూమిని అమ్మి ఆయన రుసుములు చెల్లించారు. దీంతో ప్రస్తుతం అంజలికి అవసరమైన రుసుములను చెల్లించలేనని చేతులెత్తేశారు. దీంతో అంజలి తన తండ్రి బాధల్ని, ఐఐటీలో సీటు పొందినా ఆర్థికసమస్యల వల్ల ముందు కెళ్లలేని దుస్థితిని కేటీఆర్‌కు ట్విటర్ ద్వారా తెలియజేసింది. కేటీఆర్ స్పందించి అంజలిని తన నివాసానికి పిలిపించి ఐఐటీ చదువుకు అవసరమైన ఆర్థిక సాయాన్ని అందించారు. ఈ సందర్భంగా అంజలి, ఆమె తండ్రి రమేశ్ కేటీఆర్‌కు కృతజ్ఞతలు తెలిపారు. భవిష్యత్తులో తాను సివిల్ సర్వీసెస్ పరీక్షలు రాస్తానని అంజలి చెప్పగా, దానికి అన్ని విధాలా ప్రోత్సహిస్తానంటూ కేటీఆర్ హామీ ఇచ్చారు.

నిజామాబాద్ స్థానిక సంస్థల ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికపై తెరాస దృష్టి

జడ్పీటీసీలు, ఎంపీటీసీలతో కేటీఆర్ సమావేశం

ఈనాడు, హైదరాబాద్: నిజామాబాద్ స్థానిక సంస్థల శాసనమండలి స్థానం ఎన్నికపై తెరాస దృష్టి సారించింది. పార్టీ కార్యనిర్వాహక అధ్యక్షుడు కేటీఆర్ గురువారం శాసనసభాపక్ష కార్యాలయంలో జిల్లాకు చెందిన పలువురు జడ్పీటీసీ, ఎంపీటీసీ సభ్యులతో సమావేశమయ్యారు. ఈ స్థానానికి గతంలో ఎమ్మెల్సీగా ఉన్న భూపతిరెడ్డిపై పార్టీ ఫిరాయింపు చట్టం కింద తెరాస ఫిర్యాదు చేయగా శాసనమండలి ఛైర్మన్ అనర్హత వేటు వేశారు. దీనిపై ఆయన న్యాయస్థానానికి వెళ్లగా శాసనమండలి ఛైర్మన్ నిర్ణయానికి అనుగుణంగా బుధవారం హైకోర్టు తీర్పు వెలువడింది. ఈ నేపథ్యంలో ఈ స్థానానికి త్వరలోనే ఎన్నిక జరిగే అవకాశం ఉందని, దీనికి ఇప్పటినుంచే కార్యాచరణ చేపట్టాలని తెరాస అధిష్ఠానం నిర్ణయించింది. ఎన్నికల వ్యూహంలో భాగంగా స్థానిక సంస్థల ఎన్నికల్లో ఓటర్లయిన ఎంపీటీసీ, జడ్పీటీసీలను హైదరాబాద్‌కు తీసుకొని రాగా వారితో కేటీఆర్ సమావేశమయ్యారు. ఎమ్మెల్సీ వీజీగౌడ్, నిజామాబాద్ గ్రామీణ ఎమ్మెల్యే బాజిరెడ్డి గోవర్ధన్, ఇతర నేతలు ఈ సమావేశంలో పాల్గొన్నారు. ఈ సందర్భంగా కేటీఆర్ వారితో మాట్లాడుతూ.. ఎమ్మెల్సీ ఎన్నికలో తెరాస అభ్యర్థిని భారీ మెజారిటీతో గెలిపించాలని సూచించారు. కొత్త పంచాయతీరాజ్ చట్టాన్ని పకడ్బందీగా అమలు చేయాలని కోరారు. పార్టీ బలోపేతానికి కృషి చేయాలని, సభ్యత్వ నమోదులో చురుకుగా పాల్గొనాలని ఆయన సూచించారు. త్వరలోనే జిల్లాలోని మిగిలిన ఎంపీటీసీలు, జడ్పీటీసీలతోనూ సమావేశం నిర్వహిస్తామని చెప్పారు. పురపాలక ఎన్నికల అనంతరం ఎమ్మెల్సీ ఎన్నిక జరిగే అవకాశముందని కేటీఆర్ వారికి వివరించినట్లు తెలిసింది.

కేటీఆర్‌తో ఫ్రాన్స్ కాన్సుల్ జనరల్ భేటీ

బెంగళూరులోని ఫ్రాన్స్ దేశ కాన్సుల్ జనరల్ ఫ్రాంకొయిస్ గాటియర్ గురువారం తెరాస కార్యనిర్వాహక అధ్యక్షుడు కేటీఆర్‌ను ఆయన నివాసంలో కలిశారు. ఈ సందర్భంగా ఫ్రాన్స్, భారతదేశాల మధ్య సంబంధాలపై ఇరువురు చర్చించారు. తెలంగాణ అభివృద్ధి గురించి కేటీఆర్ ఆయనకు వివరించారు.

మంత్రి జగదీశ్‌రెడ్డికి సీఎం, మంత్రుల శుభాకాంక్షలు

విద్యాశాఖ మంత్రి జగదీశ్‌రెడ్డి జన్మదినం సందర్భంగా గురువారం శాసనసభలో ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్, శాసనసభాపతి పోచారం శ్రీనివాస్‌రెడ్డి, మంత్రులు, ఎమ్మెల్యేలు, ఎమ్మెల్సీలు ఆయనకు శుభాకాంక్షలు తెలిపారు. సభాపతి కార్యాలయంలో కేకును కోసి పంచారు.

యురేనియం మైనింగ్‌కు అనుమతులు ఇవ్వొద్దు

నాగర్‌కర్నూల్ ఎంపీ పి.రాములు

ఈనాడు, దిల్లీ: తెలంగాణలోని నల్లమల అటవీ ప్రాంతంలో యురేనియం సర్వే, మైనింగ్‌కు కేంద్ర అటవీ, పర్యావరణ శాఖ ఎటువంటి అనుమతులు ఇవ్వవద్దని నాగర్‌కర్నూల్ ఎంపీ పి.రాములు కోరారు. లోక్‌సభలో గురువారం ఆయన మాట్లాడారు. "నాగర్‌కర్నూల్ జిల్లా పరిధిలోని అమ్రాబాద్ మండలంలో టైగర్ రిజర్వ్ ప్రాజెక్ట్ ఉంది. నల్లమల అడవుల్లోని ఈ ప్రాంతంలో పది వేల మంది చెంచులు సహా 60 వేల మందికిపైగా ప్రజలు నివసిస్తున్నారు. అనేక ఆలయాలు, ప్రాజెక్టులు యురేనియం మైనింగ్‌కు ప్రతిపాదించిన ప్రాంతంలో ఉన్నాయి. అతికొద్ది సంఖ్యలో పులులు ఉన్నాయి. అక్కడ యురేనియం సర్వే, మైనింగ్‌కు అనుమతిస్తే భవిష్యత్తులో పులులు కనుమరుగవుతాయి. అటవీ, పర్యావరణంపై తీవ్ర ప్రభావం పడుతుంది. ఈ ప్రాంతంలో ప్రజలు జీవనోపాధి కోల్పోతారు." అని వివరించారు.

కెనడా వైపు నిపుణుల చూపు

- హెచ్-1బి వీసాల జారీలో ఆలస్యమే కారణం
- అమెరికా ప్రజాప్రతినిధుల ఆందోళన

వాషింగ్టన్: అమెరికా ఇమ్మిగ్రేషన్ విభాగం విధానాల వల్ల హెచ్-1బి వీసాల జారీ ఆలస్యం అవుతోందని, ఫలితంగా సాంకేతిక నిపుణులలో ఎక్కువమంది అమెరికాను వదిలి కెనడా వైపు వెళ్తున్నారని అమెరికా ప్రజాప్రతినిధులు, నిపుణులు ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు. ఇటీవలి కాలంలో విదేశీ వృత్తి నిపుణుల నుంచి హెచ్-1బి వీసా దరఖాస్తుల సంఖ్య అకస్మాత్తుగా పెరిగిందని గుర్తుచేశారు. వీటి విషయంలో నిర్ణయం తీసుకోడానికి అదనపు సమాచారం కావాల్సినపుడు అమెరికా ఇమ్మిగ్రేషన్, నేచురలైజేషన్ సర్వీస్ సంస్థ విచారణ జరుపుతుంది. అడిగేదాంట్లో పాత సమాచారమే ఎక్కువగా ఉంటోందని ప్రధానంగా వస్తున్న ఆరోపణ. సిలికాన్ వ్యాలీ, వాషింగ్టన్‌లలోని టెక్ ఆర్థిక వ్యవస్థ కంటే టొరంటో (కెనడా)లో టెక్ ఆర్థిక వ్యవస్థ వేగంగా పెరుగుతోందని కాంగ్రెస్ సభ్యురాలు సూసన్ ఎలెన్ లాఫ్‌గ్రెన్ అన్నారు. పౌరసత్వం, వలస విధాన మార్పులు, విశ్లేషణ ఆలస్యాలపై జరిగిన కాంగ్రెషనల్ విచారణలో ఆమె మాట్లాడారు. ఇమ్మిగ్రేషన్ విభాగం నుంచి సాక్ష్యాల కోసం వినతులు అనవసరంగా పెరుగుతున్నాయని, దానివల్ల వీసా జారీప్రక్రియ నిలిచిపోతోందని అమెరికన్ ఇమ్మిగ్రేషన్ న్యాయవాదుల సంఘం అధ్యక్షురాలు మార్కెటా లిండ్ అన్నారు. 2019 తొలి త్రైమాసికంలో వచ్చిన హెచ్-1బి దరఖాస్తులలో 60% వాటికి సాక్ష్యాలు కావాలని అమెరికా పౌరసత్వ వలససేవల విభాగం (యూఎస్‌సీఐఎస్)వినతులు పంపింది. అది 2016 తొలి త్రైమాసికం కంటే 20.8% ఎక్కువ. ఇంత ఎక్కువగా ఎందుకు వచ్చాయని యూఎస్‌సీఐఎస్ సేవా కేంద్రం ఆపరేషన్స్ అసోసియేట్ డైరెక్టర్ డొనాల్డ్ న్యూఫెల్డ్‌ను లాఫ్‌గ్రెన్ అడిగారు. విధానపరమైన మార్పుల వల్లే ఇలా జరుగుతోందని ఆయన సమాధానమిచ్చారు.

◆ హెచ్-1బి వీసా దరఖాస్తు ఫీజు రూపంలో వచ్చే నిధులను అమెరికన్లకు అప్రెంటిస్ శిక్షణ ఇచ్చేందుకు ఖర్చుపెడుతున్నామని అమెరికా వాణిజ్యమంత్రి విల్బర్ రాస్ చెప్పారు.

ఉద్యోగులకు డబ్బు కట్టండి

హెచ్-1బి వీసా మార్గదర్శకాలను ఉల్లంఘించినందుకు ఇద్దరు ఉద్యోగులకు కలిపి రూ. 40లక్షలు చెల్లించాలని అమెరికన్ కంపెనీని అక్కడి అధికారులు ఆదేశించారు. కాలిఫోర్నియాకు చెందిన లాగిన్ కన్సల్టింగ్ సర్వీసెస్ ఇంక్ సంస్థ తన ఉద్యోగుల నుంచి అక్రమంగా వీసా దరఖాస్తు ఫీజులు తీసుకుందని, ఆ ఫీజును కంపెనీయే భరించాలని వేతనాలు, పనిగంటల విభజన శాఖ స్పష్టం చేసింది.

కాంగ్రెస్ సభ్యుల విలీనం రాజ్యాంగ విరుద్ధం

- ఏ పార్టీ నుంచి ఎవరు గెలిచినా తెరాస కలిపేసుకుంటోంది
- భట్టి విక్రమార్క ధ్వజం
- మైకు ఇవ్వడం లేదంటూ సభ నుంచి కాంగ్రెస్ వాకౌట్
- కార్పొరేట్ ఆసుపత్రుల్లో పేదలను చేర్చుకోవడం లేదు: అక్బరుద్దీన్
- జిల్లాకో మోడల్ ఆసుపత్రి నిర్మించాలి: రాజాసింగ్

ఈనాడు, హైదరాబాద్: కాంగ్రెస్ పార్టీ నుంచి గెలిచిన శాసనసభ్యులను తెరాస రాజ్యాంగ విరుద్ధంగా విలీనం చేసుకుందని కాంగ్రెస్ పక్ష నేత భట్టి విక్రమార్క అన్నారు. సభలో బిల్లులపై చర్చ సందర్భంగా ఈ అంశాన్ని లేవనెత్తేందుకు పలుమార్లు ఆయన ప్రయత్నించారు. సభాపతి పోచారం శ్రీనివాస్‌రెడ్డి బిల్లులపైనే మాట్లాడాలని సూచిస్తూ మైక్‌ను నిలిపివేశారు. విలీనం అంశం న్యాయస్థానంలో ఉన్నందున చర్చకు ఆస్కారం లేదన్నారు. అనంతరం భట్టి మాట్లాడుతూ.. రాష్ట్ర చరిత్రలోనే ఇది మొదటి సంఘటన అని, ఏ పార్టీ నుంచి ఎవరు గెలిచినా కలిపేసుకుంటున్నారని అన్నారు. వైద్య కళాశాలల్లో కింది స్థాయిలో ఖాళీగా ఉన్న పోస్టులను భర్తీ చేయాలని ఆయన సూచించారు. రుణ విముక్తి కమిషన్‌కు విశ్రాంత హైకోర్టు జడ్జిని నియమిస్తేనే న్యాయం జరుగుతుందన్నారు. సభలో బిల్లులపై చర్చ సందర్భంగా మైకు ఇవ్వడం లేదని కాంగ్రెస్ సభ్యులు నిలుచుని నిరసన తెలిపారు. నల్లకండువాలు ధరించి సభకు హాజరైన వారు 'సేవ్ డెమొక్రసీ' అని నినదించారు. 'ప్రతిపక్షానికి మాట్లాడే అవకాశం ఇవ్వకపోవడం సరైన పద్ధతి కాదు. సభను మీరే నడిపించుకోండి..' అంటూ భట్టి విక్రమార్క, శ్రీధర్‌బాబు, పొదెం వీరయ్య, సీతక్క వాకౌట్ చేశారు. కోమటిరెడ్డి రాజగోపాల్‌రెడ్డి సభలోనే ఉన్నప్పటికీ ఆయన వారితో వెళ్లలేదు. ఎంఐఎం పక్ష నేత అక్బరుద్దీన్ ఒవైసీ మాట్లాడుతూ.. ప్రైవేటు, కార్పొరేట్ ఆసుపత్రులకు బకాయిలు పేరుకుపోయాయని, పేదలను చేర్చుకోవడం లేదన్నారు. భాజపా సభ్యుడు రాజాసింగ్ మాట్లాడుతూ ఉస్మానియా ఆసుపత్రికి వెళితే ప్రాణాలతో తిరిగి వస్తామన్న నమ్మకం లేదని తెలిపారు. ప్రతి జిల్లాకు ఒక మోడల్ ఆసుపత్రిని నిర్మించాలని సూచించారు. ఇటీవలి కాలంలో మరణించిన మాజీ శాసనసభ్యులకు సభ సంతాపం ప్రకటించింది.

తొలుత కాంగ్రెస్ పక్షంవైపు ఆసీనురాలైన సబిత

సభకు హాజరైన మాజీ మంత్రి సబితా ఇంద్రారెడ్డి మొదట కాంగ్రెస్ సభా పక్షానికి కేటాయించిన స్థానంలో కూర్చుకున్నారు. కొద్దిసేపటి తరువాత అధికార పక్షం వైపు సీటు మారడం ఆసక్తికరంగా మారింది.

ప్రజాసమస్యలపై పోరాడుతూనే ఉంటాం

- కాంగ్రెస్ శాసనసభాపక్ష నేత భట్టి

అసెంబ్లీ మీడియాపాయింట్ వద్ద మాట్లాడుతున్న భట్టివిక్రమార్క. పక్కన ఎమ్మెల్యేలు సీతక్క, శ్రీధర్‌బాబు, పొదెం వీరయ్య

హైదరాబాద్, న్యూస్‌టుడే: శాసనసభలో మాట్లాడేందుకు మైకు ఇచ్చినా, ఇవ్వకపోయినా ప్రజాసమస్యలపై పోరాడుతూనే ఉంటామని కాంగ్రెస్ శాసనసభాపక్షనేత మల్లు భట్టివిక్రమార్క అన్నారు. ప్రశ్నించేవారు శాసనసభలో ఉండరాదన్న ధోరణితో ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ వ్యవహరిస్తున్నారని విమర్శించారు. తొలిరోజు అసెంబ్లీ సమావేశాలు వాయిదాపడ్డ తర్వాత ఎమ్మెల్యేలు శ్రీధర్‌బాబు, సీతక్క, పొదెం వీరయ్యతో కలిసి అసెంబ్లీ మీడియాపాయింట్‌లో భట్టి మాట్లాడారు. కాంగ్రెస్ పార్టీ గుర్తుపై గెలిచిన 12 మంది ఎమ్మెల్యేలను అప్రజాస్వామికంగా తెరాసలో చేర్చుకున్నారన్నారు. ఇలాంటి ధోరణి సమాజానికి ప్రమాదకరమన్నారు. ఈ విషయంపై సభలో మాట్లాడుతామంటే స్పీకర్ మైకు ఇవ్వలేదని, అనంతరం ఆయన్ను కలిసి వారిపై చర్యలు తీసుకోవాలని కోరినట్లు తెలిపారు. శాసనసభ సమావేశాల ప్రారంభం సందర్భంగా అసెంబ్లీ ఆవరణలోని అంబేడ్కర్, గాంధీ విగ్రహాలకు పూలమాలలు వేయడానికి వెళితే పోలీసులు అనుమతించలేదని భట్టి వాపోయారు. శ్రీధర్‌బాబు మాట్లాడుతూ.. రాష్ట్రంలో అనేక సమస్యలు ఉన్నాయని వాటిపై చర్చించడానికి మున్సిపల్ బిల్లు ఆమోదం పొందాక సమావేశాలను మరో వారం రోజులు పొడిగించాలని స్పీకర్‌ను కలిసి కోరామన్నారు.

అసెంబ్లీ సమావేశాలు ప్రారంభం కావడానికి ముందు భట్టివిక్రమార్క అధ్యక్షతన ఆయన కార్యాలయంలో కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యులు సమావేశమయ్యారు. ఎమ్మెల్యేలు శ్రీధర్‌బాబు, జగ్గారెడ్డి, పొదెం వీరయ్య, సీతక్క తదితరులు హాజరయ్యారు. కాంగ్రెస్ శాసనసభాపక్ష సమావేశానికి మునుగోడు ఎమ్మెల్యే కోమటిరెడ్డి రాజగోపాల్‌రెడ్డి గైర్హాజరయ్యారు. కొత్త పురపాలకచట్టంపై సభలో లేవనెత్తాల్సిన అంశాలు, 12 మంది ఎమ్మెల్యేల ఫిరాయింపుపై అనుసరించాల్సిన వ్యూహంపై ఈ సందర్భంగా చర్చించినట్లు తెలిసింది. పార్టీ ఫిరాయింపులకు నిరసనగా నల్ల కండువాలు ధరించి సభలోకి వెళ్లాలన్న నిర్ణయాన్ని జగ్గారెడ్డి వ్యతిరేకించినట్లు సమాచారం.

మున్సిపల్ ఎన్నికల్లో బీసీ రిజర్వేషన్ల తగ్గింపునకు నిరసనగా ధర్నాచౌక్‌లో నినాదాలు చేస్తున్న బీసీ సంఘాల నాయకులు

ప్రభుత్వ నిర్ణయంతో బీసీలకు అన్యాయం

పోరుదీక్షలో జాజుల శ్రీనివాస్‌గౌడ్ విమర్శ

కవాడిగూడ, న్యూస్‌టుడే: ముఖ్యమంత్రి చంద్రశేఖర్‌రావు బీసీలను అణగదొక్కుతున్నారని తెలంగాణ బీసీ సంక్షేమ సంఘం రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు జాజుల శ్రీనివాస్‌గౌడ్ ఆరోపించారు. రాబోయే మున్సిపల్ ఎన్నికల్లో బీసీల రిజర్వేషన్ల శాతం తగ్గిస్తూ ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయమే దీనికి సాక్ష్యమని అన్నారు. ప్రభుత్వం తీరుకు నిరసనగా గురువారం ధర్నాచౌక్‌లో బీసీ సంక్షేమ సంఘం ఆధ్వర్యంలో జరిగిన పోరుదీక్షలో ఆయన మాట్లాడారు. 50 శాతం రిజర్వేషన్లు మించరాదనే విధానంలో ఎస్సీ, ఎస్టీ, మైనార్టీలకు సీట్లను పెంచి మిగిలినవి మాత్రమే బీసీలకు కేటాయిస్తామనడం దారుణమన్నారు. ఈ నిర్ణయం ప్రకారం మున్సిపల్ ఎన్నికలు జరిపితే 300 కౌన్సిలర్ సీట్లను బీసీలు కోల్పోతారని తెలిపారు. వెంటనే బీసీల రిజర్వేషన్ల శాతం ప్రకటించి, బీసీ జాబితాలో ఏబీసీడీ వర్గీకరణ చేసి మున్సిపల్ ఎన్నికలు జరపాలని డిమాండ్ చేశారు. ధర్నాలో తెలంగాణ బీసీ కుల సంఘాల ఐకాస ఛైర్మన్ కుందారం గణేశ్‌చారి, బీసీ విద్యావంతుల వేదిక రాష్ట్ర కన్వీనర్ డా. విజయభాస్కర్, సమాఖ్య రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు దుర్గయ్యగౌడ్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

క్రమశిక్షణ చర్యలు తీసుకున్నాకే..

- అప్పటి వరకు కాంగ్రెస్ ఎమ్మెల్యేగానే ఉంటా
- అసెంబ్లీ మీడియా పాయింట్ వద్ద మునుగోడు ఎమ్మెల్యే రాజగోపాల్‌రెడ్డి

హైదరాబాద్, న్యూస్‌టుడే: తెలంగాణలో తెరాసకు ప్రత్యామ్నాయం భాజపానే అని మునుగోడు కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యుడు కోమటిరెడ్డి రాజగోపాల్‌రెడ్డి మరోసారి స్పష్టం చేశారు. ఆ పార్టీ నుంచి తనకు ఆహ్వానం ఉందని ధ్రువీకరించారు. కొన్ని సాంకేతిక కారణాల వల్ల భాజపాలో చేరడం ఆలస్యం అవుతుందన్నారు. కాంగ్రెస్ తనపై క్రమశిక్షణ చర్యలు తీసుకున్న మరుక్షణమే తుది నిర్ణయం తీసుకుంటానని, అప్పటి వరకు ఆ పార్టీ ఎమ్మెల్యేగానే కొనసాగుతానన్నారు. గురువారం అసెంబ్లీ మీడియా పాయింట్ వద్ద రాజగోపాల్‌రెడ్డి మాట్లాడారు. తెరాస పట్ల ప్రజల్లో వ్యతిరేకత ఉన్నప్పటికీ.. కాంగ్రెస్ విజయం సాధించకపోవడానికి కారణం నాయకత్వ లోపమే అన్నారు. కాంగ్రెస్ శాసనసభాపక్ష(సీఎల్పీ) సమావేశానికి గైర్హాజరు కావడంపై స్పందిస్తూ.. సీఎల్పీని తెరాస శాసనసభాపక్షంలో విలీనం చేశాక ఇక సీఎల్పీ ఎక్కడిది? అని ప్రశ్నించారు. సభలో కాంగ్రెస్ ఎమ్మెల్యేలు నిరసన తెలిపితే మీరెందుకు మౌనంగా ఉన్నారని అడుగగా.. సభకు ఆలస్యంగా వచ్చానని, నిరసన తెలియచేయాలని తనకు ముందుగా తెలియదన్నారు. పీసీసీ అధ్యక్ష పదవి ఇస్తే కాంగ్రెస్‌లో ఉంటారా? అన్న ప్రశ్నకు.. పీసీసీ అధ్యక్ష పదవి ముఖ్యం కాదని తనకంటే చాలా మంది సీనియర్ నాయకులు ఉన్నారన్నారు.

అసెంబ్లీ మీడియా పాయింట్ వద్ద రాజగోపాల్‌రెడ్డితో శ్రీధర్ బాబు

మాతో రా... కలిసి మాట్లాడదాం

మీడియా పాయింట్ వద్ద గురువారం ఓ టీవీ ఛానల్‌తో ఎమ్మెల్యే రాజగోపాల్‌రెడ్డి మాట్లాడుతున్న సమయంలో కాంగ్రెస్ ఎమ్మెల్యేలు భట్టివిక్రమార్క, శ్రీధర్‌బాబు, సీతక్క, పొదెం వీరయ్య అక్కడికి వచ్చారు. కాంగ్రెస్‌లోనే ఉన్నానని ఇప్పుడే మీడియాకు చెప్పినవ్ కదా.. మరి మాతో రా.. కలిసి విలేకరులతో మాట్లాడదాం అంటూ రాజగోపాల్‌రెడ్డిని శ్రీధర్‌బాబు ఆహ్వానించారు. దీనికి ఆయన స్పందిస్తూ.. అవును నేను కాంగ్రెస్సే, మీరు వెళ్లి మాట్లాడండి.. నేను ఒంటరిగానే ఉంటా.. ఒంటరిగానే సీఎం కేసీఆర్‌పై పోరాటం చేస్తా.. ఆ ధైర్యం నాకుంది.. మీరు వెళ్లండి అంటూ సమాధానమిచ్చారు. భట్టివిక్రమార్క పిలవడంతో శ్రీధర్‌బాబు అక్కడి నుంచి వెళ్లిపోయారు.

—ఈనాడు, హైదరాబాద్

నీరు పావు.. నారు సగం..!

పొలంలోని బోరు నుంచి వస్తున్న సన్నటి నీటి ధారను చూసుకుంటున్న ఈ రైతు పేరు ఫకీరు బుచ్చిరెడ్డి(62). యాదాద్రి భువనగిరి జిల్లా చౌటుప్పల్ మండలం కైతాపూర్‌నకు చెందిన ఈయన రూ.60 వేలు పెట్టి కౌలుకు తీసుకున్న పొలం కోసం నారు పోసినా సగం ఎండిపోయింది. ఒక బోరు ఎండిపోగా మరొకటి పావు ఇంచు మందం నీళ్లే పోస్తోంది. ఈయన మాదిరే వానల కోసం సాగుక్షేత్రంలో కాపుకాస్తున్న రైతుల దృశ్యాలే రాష్ట్రంలో ఎక్కువగా కనిపిస్తున్నాయి.

పెద్దపల్లి జిల్లా ఓదెల మండలం కనగర్తిలో చుక్కనీరు లేని వ్యవసాయ బావి

పెద్దపల్లి జిల్లా హుస్నాబాద్‌లో నెర్రలుబాచిన నారుమడి

నారుకు జీవం పోసేందుకు..

వర్షాకాలంలోనూ కరవు ఛాయలు అన్నదాతలను వెంటాడుతున్నాయి. వర్షాభావ పరిస్థితుల వల్ల వరినారు కాపాడుకునేందుకు రైతులు అగచాట్లు పడుతున్నారు. కరీంనగర్ జిల్లా గంగాధర మండలం న్యాలకొండపల్లి శివారులో ఓ మహిళా రైతు చిరుత భూలక్ష్మి నాలుగెకరాల్లో వరి సాగు చేసేందుకు 15 రోజుల కిందట నారు పోశారు. వర్షాలు కురవక వ్యవసాయ బావి ఎండిపోయింది. బోరుబావి తవ్వినా నీరు రాలేదు. దీంతో వర్షాలు కురవకపోతాయా అనే ఆశతో రోజూ ఉదయం, సాయంత్రం ట్యాంకరుతో నీటిని పోస్తూ నారు కాపాడుకుంటున్నారు. రోజుకు రూ.2 వేలు వెచ్చించి రెండు ట్యాంకర్ల నీటితో వరినారు మడిని తడుపుతున్నానని మహిళా రైతు తెలిపారు.

– న్యూస్‌టుడే, గంగాధర

నాగేటి సాలల్ల కన్నీటిచెమ్మ!

ఉత్తర, దక్షిణ తెలంగాణల నుంచి 'ఈనాడు' ప్రత్యేక ప్రతినిధులు

మంగమూరి శ్రీనివాస్, వి. ఫల్గుణాచారి

రాష్ట్రంపై కరవు మేఘం ఉరుముతోంది.. సాళ్లు దున్ని విత్తనాలు వేసి వర్షాల కోసం ఎదురుచూస్తున్న కర్షకులు కొందరైతే.. వాన పడితే విత్తుదామని ఎదురుచూస్తున్న అన్నదాతలు మరికొందరు. చినుకుజాడ లేక.. నీటి ఊట రాక.. నాగేటి సాలల్లో రైతన్నల కన్నీటి చెమ్మ దర్శనమిస్తోంది. కాలం ఇలాగే కొనసాగితే.. పంట కోసం చేసిన అప్పులు తలకు మించిన భారమవుతాయన్న ఆందోళన రైతుల్లో కనిపిస్తోంది. ఇప్పటివరకు పెట్టిన పెట్టుబడైనా వస్తుందో రాదోనన్న సంశయం వెంటాడుతోంది. 'ఈనాడు' ప్రతినిధులు ఉత్తర, దక్షిణ తెలంగాణల్లోని పలు జిల్లాల్లో పర్యటించగా.. అన్నదాతల కష్టాలు కళ్ల ముందు ఆవిష్కృతమయ్యాయి. ఇకనైనా జోరుగా వానలు పడితేనే సాగు.. కొనసాగుతుందని.. లేకుంటే పరిస్థితి 'చేను'దాటిపోతుందని రైతన్నలు ఆందోళన వ్యక్తంచేస్తున్నారు.

38 శాతానికి చేరిన వర్షపాతం లోటు

కరవు విస్తరించేలా పెరుగుతున్న వర్షాభావ పరిస్థితులు రైతు కుటుంబాలను ఆందోళనకు గురిచేస్తున్నాయి. ఖరీఫ్ సీజన్ ప్రారంభమై నెలన్నర దాటినా చినుకు జాడ లేకపోవడంతో అన్నదాతల ఆశలు అడుగంటుతున్నాయి. కొత్తగా పంటల సాగుకు కాలం తీరుతోంది. వేసిన కొద్ది పంటల మొలకలూ వాడిపోతున్నాయి. గత నెల 1 నుంచి బుధవారం వరకూ రాష్ట్ర సాధారణ వర్షపాతం లోటు 38 శాతానికి చేరింది. పలు మండలాల్లో 90 శాతం వరకూ ఉంది.

- మొత్తం 33 జిల్లాలకు గాను ఒక్కటంటే ఒక్క జిల్లాలోనైనా వంద శాతం (సాధారణ) వర్షపాతం లేదు.
- కుమురం భీం ఆసిఫాబాద్, మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాల్లో సాధారణం కన్నా 13 శాతం తక్కువ వర్షాలు పడ్డాయి. మిగతా 31 జిల్లాల్లో లోటు అంతకన్నా ఎక్కువగా ఉన్నట్లు రాష్ట్ర ప్రణాళికాభివృద్ధి సొసైటీ బుధవారం విడుదల చేసిన నివేదికలో ప్రకటించింది.
- అత్యధికంగా ఖమ్మంలో 64, నల్గొండలో 63 శాతం వర్షపాతం లోటు ఏర్పడింది. వాతావరణ శాఖ నిబంధనల ప్రకారం లోటు 60 శాతానికి మించితే కరవు పరిస్థితులున్నట్లు పరిగణిస్తారు.

తగ్గిన సాగు..

- వర్షాలు లేకపోవడంతో పంటల సాగుపై తీవ్ర ప్రభావం పడింది. ప్రస్తుత ఖరీఫ్‌లో ఇప్పటివరకూ 22.65 లక్షల హెక్టార్లలో పంటలు వేయాలి. కానీ ఇంతకన్నా 3.38 లక్షల హెక్టార్లు తక్కువగా సాగైనట్లు వ్యవసాయశాఖ తాజా నివేదికలో తెలిపింది. ఏ ఒక్క పంటా వంద శాతం విస్తీర్ణంలో సాగవలేదు.
- ప్రత్యామ్నాయ పంటల విషయంలో రైతులు ఆసక్తి చూపడం లేదు.

ఎక్కడ చూసినా ఏ'కరవే'..

- ఉమ్మడి వరంగల్ జిల్లా పరిధిలో మొత్తం 6 కొత్త జిల్లాలున్నాయి. వీటి పరిధిలో వరి నార్లు ఇప్పుడిప్పుడే వేస్తున్నారు. ఇప్పటికే పోసిన నార్లు నీరు లేక ఎండిపోతున్నాయి. వర్షాధార భూముల్లో పత్తి అధికంగా వేస్తున్నారు. కానీ నీరు లేక పలుచోట్ల ఎండుముఖం పట్టింది. ఉమ్మడి జిల్లాలో దాదాపు 5 వేల చెరువులుంటే సగానికి సగం చుక్కనీరు లేక ఎండిపోయాయి.
- పెద్దపల్లి జిల్లాలో అతి పెద్దదైన 20.175 టీఎంసీల సామర్థ్యం గల ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్టులో ప్రస్తుతం 4.85 టీఎంసీల నీరుంది. ఇవి హైదరాబాద్ తాగునీటి అవసరాలకే సరిపోవని అధికారులు చెబుతున్నారు. ఈ జిల్లాలో ఉన్న మొత్తం 1,188 జలాశయాల్లో 30 శాతం మేర కూడా నీళ్లు లేవు. పెద్దపల్లి జిల్లాలోని చివరి ఆయకట్టు మండలాలైన ఓదెల, కాల్వశ్రీరాంపూర్‌లలో సాగునీటి కష్టాలు రెట్టింపయ్యాయి.
- రాష్ట్రంలోనే ఖమ్మం జిల్లాలో అత్యంత ఎక్కువగా 64 శాతం లోటు వర్షపాతం ఉంది. కూసుమంచి, పాలేరు, ఖమ్మం గ్రామీణం, ముదిగొండ ములకలపల్లిలలో క్షేత్రస్థాయిలో పరిస్థితిని పరిశీలిస్తే అన్నిచోట్లా విత్తనాలు నాటి వర్షం కోసం ఎదురుచూస్తున్న రైతులే ఉన్నారు.
- రాష్ట్రంలోనే అత్యంత తక్కువ వర్షపాతం నమోదైన యాదాద్రి భువనగిరి జిల్లా చౌటుప్పల్ మండలంలో దుర్భర పరిస్థితులు నెలకొన్నాయి. ఈ మండలంలో 75 శాతం బోర్లు ఎండిపోయాయి. ఉన్నవి కూడా పావు ఇంచు మందమైనా నీళ్లు పోయడం లేదు. నార్లు పోసుకున్నప్పటికీ బోర్లలో నీళ్లు లేక.. వర్షాలు కురవక ఎండిపోతున్నాయి. ఈ మండలంలో 87 శాతం లోటు వర్షపాతం నమోదైంది.

ప్రత్యామ్నాయ పంటలే శరణ్యం

సోయాచిక్కుడు, మినుము, పెసర, వేరుసెనగ వంటి అనేక పంటల సాగుకు కాలం తీరిందని.. ఈ సీజన్‌లో ఇక వర్షాలు పడినా వాటిని వేయొద్దని జయశంకర్ వ్యవసాయ వర్సిటీ పరిశోధన సంచాలకుడు జగదీశ్వర్ చెప్పారు. వరిలో కూడా సాంబ మసూరి వంటి దీర్ఘకాలం సాగయ్యే విత్తనాలు వేయవద్దని సూచించారు. జొన్న, పొద్దుతిరుగుడు, ఆముదం, సజ్జ, రాగులు వంటి ఆరుతడి పంటలను, ఇతర పంటల స్వల్పకాలిక వంగడాలను మాత్రమే ఇక వేయాలని రైతులకు సూచిస్తూ వ్యవసాయ శాఖ, జయశంకర్ వర్సిటీ ప్రత్యామ్నాయ పంటల సాగు ప్రణాళికను విడుదల చేశాయి.

ఉద్దెర తీసుకొచ్చాం

-చౌహాన్ చందర్, జీజాబాయి, గుండూర్, నిజామాబాద్ జిల్లా

గతేడాది మినుము సాగు చేశాం. ఈ సారి రెండెకరాల్లో పత్తి వేశాం. ఎండలకు మొక్కలన్నీ వాడిపోతున్నాయి. ఎరువులు, విత్తనాలు ఉద్దెర తీసుకొచ్చాం. పంట పండకపోతే అప్పులు తీర్చేందుకు పిల్లల్ని పనులకు పంపించక తప్పదు.

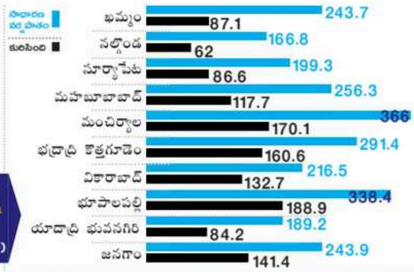

పొలాన్ని వదిలి రాళ్ల పనికి వెళ్తున్నా

– యాదయ్య, రైతు, కైతాపూర్, చౌటుప్పల్ మండలం, యాదాద్రి జిల్లా

నాకు అర ఎకరా భూమి ఉంది. వర్షాలు లేక నారు కూడా పోయలేదు. వాన వస్తుందేమో దుక్కి సిద్ధం చేసుకోవాలనుకుని ఇన్నాళ్లూ ఎదురుచూశా. ఇక పొలంలో అడుగేసి ఏం లాభం అనుకుని పొట్ట కూటి కోసం రాళ్లపనికి పోతున్నా. ఈ ఏడు ఇలా కాలం వెళ్లదీయాల్సిందే.

వర్షం పడుతుందన్న ఆశతో

– వంతులు నాయక్, సిరికొండ, సూర్యాపేట జిల్లా

తొలకరిలో దుక్కులు దున్ని ఎకరంనర విస్తీర్ణంలో తొందరపడి పత్తి సాగు చేశా. మొలకలు వచ్చాక వర్షాల జాడలేదు. రెండు రోజుల నుంచి తేలికపాటి జల్లులు పడుతున్నాయి. దీంతో మొక్కలు ప్రాణం పోసుకుంటాయని 20-20, యూరియా కలిపి వేస్తున్నాం. ఇవి వేశాక కూడా వర్షాలు అవసరమే. వాన దేవుడు ఏం చేస్తాడో ఏమో.

పత్తి గింజలు మాడి పోయాయి

– వీరబాబు, కాచిరాజుగూడెం, ములకలపల్లి మండలం, ఖమ్మం జిల్లా

ఎన్నడూ లేనంత నష్టం ఈ ఏడాది జరిగింది. మొదట కొద్ది వర్షం కురవగానే పత్తి విత్తాను. ఆ తర్వాత ఎండలకు అవి మాడిపోయాయి. మళ్లీ వర్షం కురిసిందని విత్తినా లాభం లేకుండా పోయింది. మరో ప్రయత్నం చేసినా ప్రయోజనం కనిపించలేదు. నాలుగు ఎకరాలు కౌలుకు తీసుకుని సాగుచేసుకుంటున్నా. దాదాపు రూ.50 వేల వరకు నష్టపోయా.

బోరు నుంచి గంటసేపే నీరు

–శ్రీనివాస్, రైతు, మల్యాపూర్, కరీంనగర్ జిల్లా

బోరు నుంచి గంట మాత్రమే నీరు వస్తోంది. తొలుత మూడెకరాల్లో నాట్లు వేసేందుకు సిద్ధమైనా.. ఇప్పుడు నిర్ణయం మార్చుకున్నా. ఏం చేస్తాం ఎకరంలోనే నాట్లు వేసుకుంటాం.

చినుకు కోసం ఎదురుచూస్తున్న చెరువు....

ఇది వికారాబాద్ జిల్లా కేంద్రం శివారులో 174 ఎకరాల విస్తీర్ణంలో ఉన్న శివారెడ్డిపేట చెరువు. దీని నుంచి వికారాబాద్ మున్సిపాలిటీ ప్రజలకు తాగునీరు ఇవ్వాలి. కానీ, ప్రస్తుతం ఇందులో చుక్కనీరు లేదు. ఈ జిల్లాల్లో 1206 చెరువులుంటే అన్ని చోట్లా ఇలా ఎండిపోయి కనిపిస్తున్నాయి. చెరువుల్లో నీరు లేక తాగు, సాగునీటికి ప్రజలు తీవ్ర ఇబ్బందులు పడుతున్నారు.

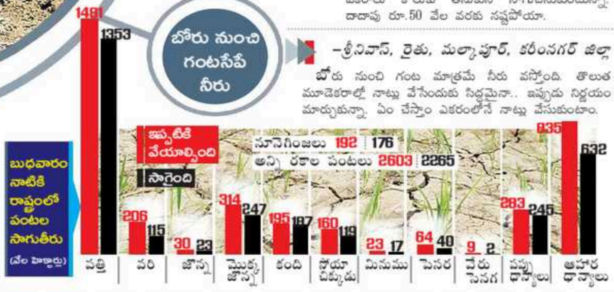

పిడుగు పడి మృతి చెందిన సుందర్, కాడెడ్లు

పిడుగుపాటుకు కాడెడ్లతోపాటు రైతన్న మృతి

వేర్వేరు ఘటనల్లో మరో ఇద్దరి దుర్మరణం

ఇల్లెందు గ్రామీణం, బూర్గంపాడు, న్యూస్‌టుడే: అరక దున్నుతుండగా పిడుగు పడడంతో కాడెడ్లతో సహా అన్నదాత మృతిచెందిన సంఘటన గురువారం భద్రాద్రి కొత్తగూడెం జిల్లాలో చోటు చేసుకుంది. ఇదే జిల్లాలో మరో రెండు వేర్వేరు సంఘటనల్లో పిడుగుపాటుకు ఇద్దరు మహిళారైతులు మృతి చెందారు. బూర్గంపాడు మండలం పినపాక పట్టినగర్‌కు చెందిన సుందర్(46) పత్తి సాగు చేస్తుండగా ఉరుములు, మెరుపులతో కూడిన వర్షం కురిసింది. ఈ క్రమంలో పిడుగు పడి చేనులో నాగలి దున్నుతున్న సుందర్ అక్కడికక్కడే దుర్మరణం చెందాడు. నాగలికి కట్టి ఉన్న జత ఎద్దులు కూడా సంఘటనా స్థలంలోనే ప్రాణాలొదిలాయి. టేకులపల్లి మండలం బర్లగూడేనికి చెందిన ఎల్లబోయిన రవి, రవళి పొలం పనులు చేసుకుంటుండగా పిడుగు పడింది. ఈ ఘటనలో రవళి(23) అక్కడికక్కడే ప్రాణాలొదిలింది. ఒడ్డుగూడేనికి చెందిన బంధ అనూష, తిరుమలరావు పొలం పనులు చేస్తుండగా పిడుగు పడటంతో అనూష(25) మృతి చెందింది.

ఇప్పటికిప్పుడు నోటిఫికేషన్ ఇవ్వడం లేదు

- మున్సిపల్ ఎన్నికలపై హైకోర్టుకు హామీ ఇచ్చిన ఎన్నికల సంఘం
- వార్డుల విభజన చట్టబద్ధంగా జరగాలి
- ఎన్ని అభ్యంతరాలు వచ్చాయి.. ఎన్ని పరిష్కరించారో చెప్పండి
- పూర్తి వివరాలు సమర్పించాలంటూ ప్రభుత్వానికి హైకోర్టు ఆదేశం
- ఈ నెల 22కి విచారణ వాయిదా

ఈనాడు – హైదరాబాద్

రాష్ట్రవ్యాప్తంగా మున్సిపల్ ఎన్నికల నిర్వహణ నిమిత్తం ఇప్పటికిప్పుడు హడావుడిగా ఎన్నికల నోటిఫికేషన్ జారీ చేయడం లేదని రాష్ట్ర ఎన్నికల సంఘం గురువారం హైకోర్టుకు నివేదించింది. వార్డుల విభజన ప్రక్రియలో అభ్యంతరాల కారణంగా కొన్ని మున్సిపాలిటీల ఎన్నికలను నిలిపివేస్తూ సింగిల్ జడ్జి మధ్యంతర ఉత్తర్వుల జారీ చేసిన నేపథ్యంలో.. ఇప్పటికిప్పుడు ఎన్నికలను నిర్వహించడం లేదన్న హామీని హైకోర్టు రికార్డు చేసుకుంది. మున్సిపల్ ఎన్నికల నిర్వహణలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం హడావుడిగా తీసుకుంటున్న నిర్ణయంపై హైకోర్టు అసంతృప్తి వ్యక్తం చేసింది. వార్డుల విభజన చట్ట ప్రకారం జరగాలని స్పష్టం చేసింది. వార్డుల విభజనపై ఎన్ని అభ్యంతరాలు వచ్చాయి? ఎన్నింటిని పరిష్కరించారు? తదితర వివరాలతో కౌంటరు దాఖలు చేయాలంటూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని ఆదేశించింది.

మున్సిపల్ ఎన్నికల ప్రక్రియలో భాగంగా ఓటర్ల గుర్తింపు, వార్డుల విభజన తదితరాలకు గడువు విధిస్తూ ప్రభుత్వం ఇచ్చిన నోటిఫికేషన్‌లను సవాలు చేస్తూ నిర్మల్ జిల్లాకు చెందిన న్యాయవాది కె.అంజన్ కుమార్‌రెడ్డి ప్రజాప్రయోజన వ్యాజ్యం దాఖలు చేశారు. దీనిపై ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ ఆర్.ఎస్.చౌహాన్, జస్టిస్ షమీమ్ అక్తర్‌లతో కూడిన ధర్మాసనం గురువారం విచారణ చేపట్టింది. పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది సీహెచ్ నరేష్‌రెడ్డి వాదనలు వినిపిస్తూ..గత నెల 25న సింగిల్ జడ్జి ముందు దాఖలైన పిటిషన్‌లలో ఎన్నికల ముందస్తు ప్రక్రియకు 109 రోజులు పడుతుందని ప్రభుత్వం చెప్పిందని, మరో 10రోజులు అదనంగా కలుపుకుని 119 రోజుల్లో పూర్తి చేయాలని సింగిల్ జడ్జి ఉత్తర్వులు జారీ చేశారన్నారు. ప్రభుత్వం 30 రోజుల్లోనే ఎన్నికలకు ముందు ప్రక్రియను పూర్తి చేస్తోందన్నారు. హడావుడిలో వార్డుల విభజనపై అభ్యంతరాలను పరిష్కరించడం లేదని తెలిపారు. ధర్మాసనం జోక్యం చేసుకుంటూ సింగిల్ జడ్జి వద్ద ఇచ్చిన హామీకి విరుద్ధంగా ఎన్నికల ప్రక్రియను ఎలా కొనసాగిస్తున్నారని ప్రశ్నించింది.

10 మున్సిపాలిటీల్లోనే అభ్యంతరాలు: ఏఏజీ

గడువులోగా ఎన్నికలను నిర్వహించడానికి ప్రభుత్వం అన్ని ఏర్పాట్లు పూర్తి చేసిందని అదనపు అడ్వొకేట్ జనరల్ (ఏఏజీ) జె.రామచంద్రరావు తెలిపారు. వార్డుల విభజన ప్రక్రియ ఒక్కటే పూర్తికావాల్సి ఉందన్నారు. 132 మున్సిపాలిటీలకుగాను పదింటిలోనే అభ్యంతరాలు వ్యక్తమయ్యాయని, వాటిని పరిష్కరించే పనిలో అధికారులున్నారని తెలిపారు. గతేడాది నుంచి వెంటవెంటనే వస్తున్న అసెంబ్లీ, పార్లమెంట్, పంచాయతీ, మున్సిపాలిటీ ఎన్నికలతో అధికారులు తీరిక లేకుండా ఉన్నారని చెప్పారు. గత ఎన్నికల్లోని ఓటర్ల జాబితానే పురపోరులోనూ కొనసాగిస్తున్నట్లు వివరించారు. ధర్మాసనం జోక్యం చేసుకుంటూ..ఎన్నికల్లో ముఖ్యమైన వార్డుల విభజనను హడావుడిగా ఎలా చేస్తారని ప్రశ్నించింది. అభ్యంతరాలను సమర్పించడానికి నాలుగు రోజులు గడువిచ్చి, ఒక్క రోజులో ఎలా పరిష్కరిస్తారని అడిగింది. వందల కొద్దీ అభ్యంతరాలను రాత్రికిరాత్రి పరిష్కరించడం మానవ సాధ్యమా? అని ప్రశ్నించింది. ఎన్నికల ప్రక్రియ పారదర్శకంగా ఉండాలని, లేదంటే ప్రజాస్వామ్యంపై విశ్వాసం సన్నగిల్లుతుందని వ్యాఖ్యానించింది. ప్రపంచంలోనే ఆదర్శంగా మన ప్రజాస్వామ్యం ఉందన్నారు. ఎన్నికల నిర్వహణలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సహకరించలేదంటూ ఎన్నికల సంఘం హైకోర్టును ఆశ్రయించడం ఇదే మొదటిసారి కావచ్చని వ్యాఖ్యానించింది. ఎన్నికలను సజావుగా నిర్వహించడంలో మీ పాత్ర లేదా? అంటూ ఎన్నికల సంఘాన్ని ప్రశ్నించగా ఎన్నికల సంఘం తరఫు సీనియర్ న్యాయవాది జి.విద్యాసాగర్ సమాధానమిస్తూ.. ఇప్పటికే మున్సిపల్ కమిషనర్లకు లేఖ రాసినట్లు చెప్పారు. ఓటర్లు లేవనెత్తిన అభ్యంతరాలతోపాటు సింగిల్ జడ్జి ఇచ్చిన స్టే ఉత్తర్వులను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని ఆదేశించినట్లు తెలిపారు. ఇప్పటికిప్పుడు ఎన్నికల నోటిఫికేషన్ జారీచేసే అవకాశం లేదని చెప్పారు. ఇదే హామీని రికార్డు చేసుకున్న ధర్మాసనం పూర్తివివరాలతో కౌంటర్లు దాఖలు చేయాలని ఎన్నికల సంఘం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను ఆదేశిస్తూ విచారణను ఈనెల 22వ తేదీకి వాయిదా వేసింది.

అణచివేతలు, నిర్బంధాల్లేని ప్రజాస్వామ్యం రావాలి

ఆచార్య హరగోపాల్

సభలో మాట్లాడుతున్న ప్రొ.హరగోపాల్

బాగ్‌లింగంపల్లి, న్యూస్‌టుడే: దేశంలో అణచివేతలు, నిర్బంధాలు లేని ప్రజాస్వామ్యం ఏర్పడాల్సిన ఆవశ్యకత ఉందని ప్రొఫెసర్ హరగోపాల్ అభిప్రాయపడ్డారు. హైదరాబాద్ సుందరయ్య కళానిలయంలో గురువారం అమరుల బంధుమిత్రుల సంఘం (ఏబీఎంఎస్) ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణ రాష్ట్ర కమిటీల ఆధ్వర్యంలో 'రాజ్య నిర్బంధం- త్యాగాల పరంపర' అనే అంశంపై సభ జరిగింది. ప్రధాన వక్తగా పాల్గొన్న హరగోపాల్ మాట్లాడుతూ.. దేశంలో మేధావులు, పౌర, ప్రజాస్వామిక వాదులపై రాజ్యం తీవ్ర నిర్బంధం, అణచివేత, అక్రమ కేసుల బనాయింపు చర్యలకు పూనుకోవడం దారుణమన్నారు. ఇప్పటికే దేశంలో అత్యంత అమానుషమైన అణచివేతలను ప్రజలపై రాజ్యం కొనసాగిస్తోందని ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు. కేంద్రం, రాష్ట్రం అణచివేత చర్యలపై అంతర్జాతీయ స్థాయిలో విమర్శలు వస్తున్నప్పటికీ పాలకులకు పట్టకపోవడం శోచనీయమన్నారు. ఎన్‌కౌంటర్ల విషయంలో జరిగిన హత్యలను తగిన సాక్ష్యాధారాలతో రుజువులు చేయాల్సిన బాధ్యత పోలీసులపైనే ఉందని గురువారం సుప్రీం కోర్టు తీర్పు ఇవ్వడం శుభపరిణామమని చెప్పారు. పౌర హక్కుల సంఘం రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు, ప్రొ.గడ్డం లక్ష్మణ్ మాట్లాడుతూ..అమరుల త్యాగాలు మరువలేనివన్నారు. రాజ్యం ఎన్ని నిర్బంధాలు విధించినా, వారి త్యాగాల పరంపర కొనసాగిస్తూ పీడిత ప్రజల హక్కుల కోసం పోరాటం సాగుతుందని చెప్పారు. సభకు కాకరాల అధ్యక్షత వహించారు. ఏబీఎంఎస్ రెండు రాష్ట్రాల అధ్యక్ష, కార్యదర్శులు అంజమ్మ, పద్మకుమారి, రాష్ట్ర సహాయ కార్యదర్శి భవాని, రాష్ట్ర కమిటీ సభ్యులు, విరసం కార్య వర్గసభ్యులు తదితరులు పాల్గొన్నారు. ఈ సందర్భంగా అమరుల బంధుమిత్రుల సంఘం ఆధ్వర్యంలో రచించిన 'కామ్రేడ్ అమ్మ' అనే పుస్తకాన్ని వక్తలు ఆవిష్కరించారు.

సెలెబ్రిటీ వెహికల్

హిట్‌మ్యాన్ రేసు గుర్రాలివే

భారత్ క్రికెట్ వరల్డ్‌కప్ గెలవకున్నా టోర్నమెంట్‌లో అత్యధిక పరుగులు చేసి ఆకట్టుకున్నాడు రోహిత్‌శర్మ. బ్యాటుతో పరుగుల వరద పారిస్తున్న ఈ రన్ మెషీన్ దగ్గర ఉన్నవి మూడే కార్లు. ఆ ముచ్చట్లు.

తొలి కారు స్కోడా

పేదరికం నుంచి వచ్చిన రోహిత్ సొంతంగా సంపాదన మొదలు పెట్టిన తర్వాతే మొదటి కారు స్కోడా లారాని కొన్నాడు. ఇప్పటికీ అది అతడి సెంటిమెంట్ వాహనం.

ధర: రూ.18లక్షలు

ఇంజిన్: 2.0 టీడీఐ టర్బోచార్జ్‌డ్ డీజిల్

పవర్: 138 బీహెచ్‌పీ, 320ఎన్ఎం టార్క్

ఖరీదైంది బీఎండబ్ల్యూ

ఆదాయం కోట్లలో ఉన్నా తను మాత్రం సింపుల్‌గా ఉండటానికే ఇష్టపడతాడు. రోహిత్ దగ్గర ఉన్న ఖరీదైన కారు బీఎండబ్ల్యూ ఎం5.

ధర: రూ.1.65కోట్లు

ఇంజిన్: 4.4లీటర్ల టర్బోచార్జ్‌డ్ వీ8 పెట్రోల్, 7 స్పీడ్ ఆటోమేటిక్ ఎం డబుల్ క్లచ్ ట్రాన్స్‌మిషన్

పవర్: 560బీహెచ్‌పీ, 680ఎన్ఎం టార్క్. దీంట్లోనే స్పోర్ట్స్ కారు ఇంజిన్ అమర్చుకున్నాడు.

రోజువారీ అవసరాలకు

ముంబయిలో ఉన్నప్పుడు రోజువారీ అవసరాల కోసం హిట్‌మ్యాన్ ఉపయోగించే కారు టయోటా ఫార్చ్యూనర్.

ధర: రూ.32 లక్షలు

ఇంజిన్: 2755 సీసీ, 1 జీడీ ఎఫ్‌టీవీ

పవర్: 174.5 బీహెచ్‌పీ, 450 ఎన్ఎం టార్క్.

ఇస్మార్ట్ డ్రైవర్

ఆదేశిస్తే చాలు..

హైదరాబాద్‌లోని ఓ ఫార్మా కంపెనీలో మేనేజర్ అచ్యుత్. ఇంటి నుంచి ఆఫీసుకి పద్దెనిమిది కిలోమీటర్ల దూరం. కారులో కూర్చొని స్మార్ట్‌ఫోన్ తీశాడు. ఆఫీసుకెళ్లాలంటూ ఆర్డర్ వేశాడు. దగ్గరి దారి, పెద్దగా ట్రాఫిక్ లేని మార్గం ఫోన్ తెరపై మ్యాప్ రూపంలో ప్రత్యక్షమైంది. పావుగంటలో గమ్యం చేరాడు. మధ్యమధ్యలో 'ఓపెన్ సన్‌రూఫ్', 'మ్యూజిక్ ఆన్', 'సెట్ ద టెంపరేచర్', 'ఏసీ ఆఫ్'.. అంటూ ఆదేశాలిస్తూనే ఉన్నాడు. విధేయుడిలా అన్ని పనులూ చక్కబెట్టేస్తోంది స్మార్ట్‌ఫోన్. ఖరీదైన కార్లలోనే కాదు.. పది లక్షల విలువైన వాహనాల్లోనూ ఈ టెక్నాలజీ అందుబాటులోకి వచ్చేసింది. యాప్, గ్యాడ్జెట్, టెలిమాటిక్ కంట్రోల్ యూనిట్ (టీసీయూ) ద్వారా మన స్మార్ట్‌ఫోన్, నావిగేషన్ తెరకు అనుసంధానించి ఈ సేవలు పొందేలా వేదిక సిద్ధం చేశాయి వాహన కంపెనీలు.

మీట నొక్కగానే కారు డోరు తెరుచుకుంటుంది... క్లిక్ కొడితే ఇంజిన్ ఆన్, ఆఫ్... ఆజ్ఞాపిస్తే జీ హుజూరంటూ కోరిన సర్వీస్ సిద్ధం... మనం ప్రమాదంలో చిక్కుకుంటే సన్నిహితులకు సందేశాలు పంపిస్తుంది... అన్నీ స్మార్ట్‌ఫోన్‌తోనే! ఈ ఫీచర్లు కావాలంటే యాప్ డౌన్‌లోడ్ చేసుకుంటే చాలు... వాహన తయారీసంస్థలు ఇచ్చే డాంగిల్/గ్యాడ్జెట్ బిగిస్తే సరి... దీనికోసం అన్ని ఆటోమొబైల్ కంపెనీలు స్మార్ట్ ప్లాట్‌ఫామ్‌లు ఏర్పాటు చేశాయి... వీటిని స్మార్ట్‌ఫోన్‌తో అనుసంధానిస్తున్నాయి.

ఇలా పని చేస్తాయి

కనెక్టింగ్ యాప్‌లుంటే స్టీరింగ్ తిప్పడం మినహా ఎన్నెన్నో పనులు చక్కబెట్టేస్తుంది స్మార్ట్‌ఫోన్. ఒక్క క్లిక్‌తో, వాయిస్ కమాండ్స్‌తో సేవలు పొందొచ్చు. కేవలం గూగుల్ ప్లే స్టోర్, యాపిల్ యాప్ స్టోర్ నుంచి యాప్ డౌన్‌లోడ్ చేసుకొని టయోటా, నిస్సాన్ సంస్థల సేవలు పొందొచ్చు. కానీ వీటిలో ఫీచర్లు పరిమితం. పూర్తిస్థాయి ఫీచర్లు కావాలంటే వాహన సంస్థలు ఇచ్చే చిన్నపాటి గ్యాడ్జెట్, డాంగిల్ తీసుకోవాలి. వీటిని డాష్‌బోర్డ్ లోపలివైపు అమర్చుతారు. బ్లూటూత్, వై-ఫై ద్వారా స్మార్ట్‌ఫోన్‌తో కనెక్ట్ చేయాలి. తర్వాత వాహన, వ్యక్తిగత వివరాలు నమోదు చేసుకోవాలి. మారుతిసుజుకీ 'సుజుకీ కనెక్ట్' పేరుతో టెలిమాటిక్ కంట్రోల్ యూనిట్ అందిస్తోంది. దీన్ని 'నెక్సా' యాప్‌తో అనుసంధానించి వాడుకోవచ్చు. ఫోర్డ్, హోండా, టాటా మోటార్స్, హ్యుందాయ్‌లు డాంగిల్/గ్యాడ్జెట్ రూపంలో వస్తాయి. ఈమధ్య మార్కెట్లోకి వచ్చిన ఎంజీ హెక్టార్ కారు మరింత అడ్వాన్స్‌డ్. డాష్‌బోర్డ్‌లో ఉండే పదిన్నర అంగుళాల తాకే తెరనే స్మార్ట్‌ఫోన్‌లా పని చేస్తుంది. 'ఐ స్మార్ట్' అని పిలిచే ఈ అనుసంధాన వేదికతో టచ్, వాయిస్ కమాండ్స్‌తో కోరుకున్నది చేసేయొచ్చు. కాస్త ఖరీదైన మోడళ్లలోనే ఈ కనెక్టింగ్ యాప్‌లు అందుబాటులో ఉన్నాయి. మారుతిసుజుకీలో బ్యాలెనో, బ్రెజ్జాలాంటి మోడళ్ల నుంచి మొదలవుతాయి. హ్యుందాయ్‌లో ఐ20 నుంచి, ఫోర్డ్‌లో ఎకోస్పోర్ట్‌తో మొదలవుతాయి. హోండాలో అన్ని కార్లలో ఈ ఫీచర్ ఉంది.

సౌలభ్యాలెన్నో

- ఇంట్లో ఉంటూనే ఒకే క్లిక్‌తో డీలర్ దగ్గర సర్వీసింగ్ బుక్ చేసుకోవచ్చు.
- గత సర్వీస్ వివరాలు, తదుపరి సర్వీసింగ్ గడువు, మరమ్మతులు, ఖర్చులు సమస్త వివరాలు నమోదవుతాయి.
- తదుపరి సర్వీస్ డ్యూ డేట్‌పై క్లిక్ చేసి రిమైండర్‌లా సెట్ చేసుకోవచ్చు.
- కారు కంపెనీ డీలరు పనితీరు, సర్వీసింగ్ పట్ల సంతృప్తికరంగా ఉన్నామా, లేదా ఫీడ్‌బ్యాక్ ఇవ్వొచ్చు. ఫిర్యాదులూ చేయొచ్చు.
- పొల్యూషన్ సర్టిఫికెట్, డ్రైవింగ్ లైసెన్స్ గడువు ముగిసే కొద్దిరోజుల ముందే గుర్తు చేస్తుంది.
- సందేహాలు, సమస్యలు, ప్రమాదాలు.. ఎలాంటి పరిస్థితుల్లో అయినా సాయం పొందడానికి 24 గంటల కస్టమర్ కేర్ ఉంటుంది. దాన్ని క్లిక్ చేస్తే కంపెనీ ప్రతినిధులు సాయానికొస్తారు.
- డిజిటల్ లాగ్‌బుక్‌లో మన ప్రతి ప్రయాణాన్ని నమోదు చేసుకోవచ్చు.

అదిరే సర్వీసులు

కారుని స్మార్ట్‌ఫోన్‌తో కనెక్ట్ చేస్తే పొందే సౌకర్యాలు లెక్కలేనన్ని. ఆధునిక గ్యాడ్జెట్‌లా, సాయపడే నౌకరులా, డీలరుతో వారధిలా, ఆపదల్లో హితుడిగా ఉపయోగపడుతుంది

ఆకట్టుకునే ఉపయోగాలు

- యాప్‌తోనే కారు డోరు లాక్/అన్‌లాక్ చేయొచ్చు. కొన్ని సెకన్లపాటు హారన్ కొట్టొచ్చు. కొన్నింట్లో ఇంజిన్‌ని ఆన్/ఆఫ్ చేసే సదుపాయమూ ఉంది.
- వాయిస్ కమాండ్స్‌తోనే మ్యూజిక్ ఆన్/ఆఫ్ అవుతుంది. ఏసీని నియంత్రించొచ్చు. చేత్తో పట్టుకోకుండానే ఫోన్‌లో మాట్లాడొచ్చు. దగ్గర్లోని ఏటీఎం, రెస్టారెంట్, మెడికల్ షాపుల్లాంటి అత్యవసర ప్రాంతాల వివరాలు చెబుతుంది.
- ఇంధనం అయిపోయినప్పుడు దగ్గర్లోని బంక్‌లకు దారి చూపిస్తుంది. సమీపంలోని కారు డీలర్‌షిప్‌ల వివరాలు, చిరునామా అందిస్తుంది.
- ఆర్‌సీ, డ్రైవింగ్ లైసెన్స్, పొల్యూషన్ చెక్, పీయూసీలాంటి ముఖ్యమైన అన్ని డాక్యుమెంట్స్‌ని డాక్యుమెంట్ వాలెట్‌లో నిక్షిప్తం చేసుకోవచ్చు.
- కారులో కూర్చునే సీటుబెల్ట్, ఏసీ స్టేటస్, ఇంధన మట్టం, ఓడోమీటర్ వివరాలు.. తెలుసుకోవచ్చు. నియంత్రించవచ్చు.
- రోడ్డుప్రమాదాల్లో చిక్కుకున్నా, ఇంధనం ఖాళీ అయినా, టైరు పంక్చరై బండి ఆగిపోయినా యాప్ ద్వారా కస్టమర్ కేర్‌కి సమాచారం అందిస్తే నిమిషాల్లో ప్రతినిధులు అక్కడికి చేరుకుంటారు. మనని క్షేమంగా ఇంటికి చేర్చే బాధ్యత తీసుకుంటారు.

బాధ్యతగా భద్రత

- కారు బ్రేక్‌డౌన్ అయినప్పుడు, ప్రమాదానికి గురైనప్పుడు ఎస్‌వోఎస్ ఐకాన్‌ని కొద్ది క్షణాలపాటు నొక్కి పట్టుకుంటే ఎమర్జెన్సీ నెంబర్లకు సందేశాలు, ఫోన్‌కాల్స్ వెళ్లిపోతాయి. మనం ఏ లొకేషన్‌లో ఉన్నామో కూడా వాళ్లకి తెలిసిపోతుంది
- ఇంజిన్, బ్యాటరీ, ఆయిల్, బ్రేక్‌లు.. ఇలా ఎక్కడ లోపం తలెత్తినా స్మార్ట్‌ఫోన్ తెరపై అలర్ట్‌లు వస్తుంటాయి
- వాహనాన్ని ఎవరైనా దొంగిలించినప్పుడు, ఎక్కడైనా పార్కింగ్ చేసి మర్చిపోయినా 'లొకేట్ మై కార్' ఆప్షన్ ద్వారా ఎక్కడుందో తెలుసుకోవచ్చు. ప్రయాణంలో ఉన్నా రియల్ టైంలో ట్రాక్ చేయొచ్చు
- కారు ప్రమాదానికి గురైనా, ఎయిర్‌బ్యాగ్‌లు తెరుచుకున్నా వాహనదారు ప్రమాదంలో చిక్కుకున్నారని ఫ్యామిలీ/ఫ్రెండ్స్‌కి సెల్‌ఫోన్లకి సందేశాలు పంపిస్తుంది. దీనికోసం 'ఎమర్జెన్సీ అలర్ట్' ఉపయోగ పడుతుంది
- 'డ్రైవింగ్ బిహేవియర్' మన డ్రైవింగ్ తీరును నమోదు చేస్తుంది. దాన్ని సమీక్షించుకోవచ్చు.

కనెక్టింగ్ యాప్‌లు (బాక్స్)

- **మారుతిసుజుకీ:** సుజుకీ కనెక్ట్
- **హ్యుందాయ్:** బ్లూ లింక్
- **ఫోర్డ్ మోటార్స్:** సింక్
- **హోండా మోటార్స్:** కనెక్ట్
- **టయోటా:** కనెక్ట్
- **నిస్సాన్:** కనెక్ట్
- **బీఎండబ్ల్యూ:** కనెక్టెడ్

మెకానిక్ గురూ

గ్లామర్‌కి ఏ ఆయిల్?

నేను గ్లామర్ 125సీసీ 2016 మోడల్ బండి వాడుతున్నాను. ఇప్పటికి 30వేల కిలోమీటర్లు తిరిగాను. నా సందేహం ఏంటంటే ఇప్పుడు మార్కెట్లో షెల్ అడ్వాన్స్, క్యాస్ట్రాల్, మోతుల్.. ఇలా చాలారకాల ఇంజిన్ ఆయిళ్లు అందుబాటులో ఉన్నాయి కదా ఇందులో నా బైక్‌కి ఏది మంచిది? సింథటిక్, సెమీ సింథటిక్, మినరల్.. ఏ ఆయిల్ వాడమంటారు?

- నరేశ్, ఈమెయిల్

గ్లామర్ బండికి ఎస్ఏఈ 10డబ్ల్యూ30 ఎస్‌జే గ్రేడ్ ఆయిల్ వాడతారు. ఇంజిన్ ఎక్కువ కాలం మన్నికగా ఉండాలంటే సెమీ సింథటిక్ లేదా పూర్తి సింథటిక్ ఆయిల్ వాడాలి. వీటి ధర ఎక్కువ. సాధారణంగా 200సీసీ దాటిన వాహనాల్లోనే వాడతారు. క్యాస్ట్రాల్, షెల్, మోతుల్.. వేర్వేరు ఫార్ములేషన్స్ ఉన్న ఆయిళ్లు. తయారీ కంపెనీ సూచించిన విధంగా, మెకానిక్ సలహాతో మీ బండికి తగ్గ ఇంజిన్ ఆయిల్ వాడండి.

– హర్షిన్ లాల్‌పేట్, ఆటోమొబైల్ నిపుణుడు

పండగ చేసుకుందాం

ఆషాఢ మాసం, మాన్‌సూన్ సేల్ అంటూ ఆటోమొబైల్ కంపెనీలు భారీగా తగ్గింపు ధరలను ప్రకటించాయి. డిస్కౌంట్లు, ఎక్స్ఛేంజ్ బోనస్‌ల కింద కొన్ని మోడళ్లపై ఇస్తున్న ఆఫర్లు ఇవి.

కంపెనీ/మోడల్	తగ్గింపు
హోండా జాజ్	రూ.50వేలు
హోండా సిటీ	రూ.62వేలు
హోండా బీఆర్-వీ	రూ.1.10లక్షలు
మహీంద్రా ఎక్స్‌యూవీ 500	రూ.70వేలు
హ్యుందాయ్ టక్సన్	రూ.1.50లక్షలు
నిస్సాన్ కిక్స్	రూ.95వేలు
టయోటా గ్లాంజా	రూ.20వేలు
మారుతి ఇగ్నిస్	రూ.25వేలు
రెనాల్ట్ డస్టర్	రూ.50వేలు
ఫోర్డ్ ఫిగో టైటానియం	రూ.25వేలు
టాటా టియాగో	రూ.15వేలు
టాటా నెక్సాన్	రూ.35వేలు
హ్యుందాయ్ గ్రాండ్ ఐ10	రూ.90వేలు
మారుతి బ్యాలెనో	రూ.15వేలు
మారుతి ఆల్టో కే10	రూ.20వేలు

మందం టైర్లపై మనసు పడొద్దు!

సమాచారం

బండిని మోడిఫై చేయించాలనుకునే వారి మొదటి ఆలోచన మందం టైర్లు వేయించాలనుకోవడం. ఇలా చిన్న టూవీలర్‌కి లావుపాటి టైర్లు వేసి రయ్‌రయ్‌మంటూ దూసుకెళ్లాలనుకునే కుర్రకారు కోకొల్లలు. చూడ్డానికి స్టైలిష్‌గా ఉన్నా వీటితో ప్రతికూలతలే ఎక్కువంటున్నారు ఆటోమొబైల్ నిపుణులు. ఎందుకంటే..

- వెడల్పు రిమ్‌లు పెద్ద టైర్లకు అదనపు భద్రతనిస్తాయి. టైరు మూలల్లోనూ మంచి ట్రాక్షన్ ఉంటుంది. టైర్లు వంగిపోవు, మడతలు పడవు. వాహనం వేగంగా వెళ్లడానికి అనుకూలంగా ఉంటాయి. అదే చిన్న రిమ్‌కి పెద్ద టైర్లు వాడితే టైరు లోపల ఉండే బీడ్స్‌పై అదనపు భారం పడి తొందరగా పాడవుతాయి. టైరు పక్కలకి రక్షణ ఉండదు. ఆకారం దెబ్బతిని టైర్లు బల్బు ఆకారంలోకి మారతాయి.
- పొడవాటి రిమ్‌లు, దానికి తగ్గ టైరు ఉంటే.. లోపల గాలి ఒత్తిడి అనుకూలంగా ఉంటుంది. చిన్న రిమ్ పెద్ద టైరులో ఎయిర్ ప్రెషర్ తొందరగా తగ్గిపోతుంటుంది. నాణ్యమైన రైడింగ్ సాధ్యం కాదు.
- ఎక్కువమంది వెనక చక్రానికే పెద్ద టైరు అమర్చుతారు. ఈ బండిపై పిలియన్ సహా తరచూ ప్రయాణిస్తుంటే టైరు గోడలపై ఒత్తిడి పెరుగుతుంది. గుండ్రని టైరు సమతలంగా మారుతుంది. ఇలా జరిగినప్పుడు మూల మలుపుల్లో బండి అదుపు తప్పుతుంటుంది.
- చక్రాలు, రిమ్ పరిమాణానికి అనుగుణంగా స్వింగార్మ్ ఉంటుంది. లావుపాటి టైరు వేసినప్పుడు సరిపోయినంత స్థలం లేక టైరు గోడలు స్వింగార్మ్ పట్టీకి ఒరుసుకుపోతాయి. దీంతో టైరు చిరిగిపోవడమో, అరిగిపోవడమో జరుగుతుంది.
- మందం టైరు బిగించడం వల్ల బెల్టు, చైన్, డ్రైవ్‌గేర్/స్ప్రోకెట్‌లపైనా ప్రతికూల ప్రభావం పడుతుంది. అవి వదులు అవుతాయి.

– వీటన్నింటి దృష్ట్యా సాధారణ రిమ్‌కి లావుపాటి టైర్లు వేసుకోవాలనే ఆలోచన విరమించుకోవడమే ఉత్తమం.

పచ్చ పచ్చాని బైక్ వచ్చేసింది!

టీవీఎస్ అపాచీ ఆర్‌టీఆర్ 200 ఎఫ్ఐ ఈ100 విడుదలైంది... అన్ని బైకుల్లాంటిది కాదిది... అచ్చంగా ఇథనాల్‌తో నడుస్తుంది.. దేశంలోనే ఈ తరహా శ్రేణిలో మొదటిది.

టీవీఎస్ అపాచీ ఆర్‌టీఆర్ 200 ఎఫ్ఐ ఇప్పటికే భారతీయ రోడ్లపై పరుగులు పెడుతున్న బైక్. ఫ్లంబింగ్, ఫ్యూయెల్ ఇంజెక్షన్, ఈసీయూల్లో కొద్దిగా మార్పులు చేసి ఈ100గా తీసుకొచ్చారు. డిజైన్, ఇంజిన్, టెక్నాలజీ విషయాల్లో ఎలాంటి మార్పుల్లేవు. బండి బాడీ మీద ఆకుపచ్చ డెకాల్స్ డిజైన్ అదనంగా వచ్చి చేరింది.

ఇంజిన్: 197.75సీసీ, సింగిల్ సిలిండర్ 21పీఎస్ ఎట్ 8500 ఆర్‌పీఎం. 85 శాతం ఇథనాల్, 15శాతం పెట్రోల్‌తో నడుస్తుంది.

అత్యధిక వేగం: 129కిమీ/గంటకి

మైలేజీ: 45కిమీ/లీటరుకి

ధర: రూ.1.20 లక్షలు (ఎక్స్ షోరూం)

స్వచ్ఛమైన ఇంధనం: ఇథనాల్ చెరకు, మొక్కజొన్న, జొన్నల పిప్పి, వ్యర్థాలతో తయారవుతుంది. ఇది స్వచ్ఛమైన ఇంధనం. 35శాతం తక్కువ కార్బన్ మోనాక్సైడ్ విడుదల చేస్తుంది. హానికరమైన సల్ఫర్ డయాక్సైడ్ రేణువుల విడుదల తగ్గిస్తుంది. దీంతో ఇంజిన్ వేడెక్కే సమస్య ఉండదు. ఎక్కువ శక్తి ఉత్పత్తి చేస్తుంది. ఒకచోటినుంచి మరోచోటికి సురక్షితంగా తరలించవచ్చు. లీటరుకి యాభై రూపాయలే. అన్నింటికన్నా ముఖ్యంగా దీని వాడకంతో రైతులకు ప్రయోజనం.

విడుదల

అందుబాటులో: ప్రస్తుతానికైతే ఇథనాల్ బంక్‌లు అందుబాటులో లేవు. చెరకు పరిశ్రమల యజమానులకు ఇథనాల్ తయారు చేసి అమ్ముకునేలా అనుమతినిచ్చింది ప్రభుత్వం. భవిష్యత్తులో సర్కారే ఈ బంక్‌లను నిర్వహించే ఆలోచనలో ఉంది.

ఈనాడు సినిమా

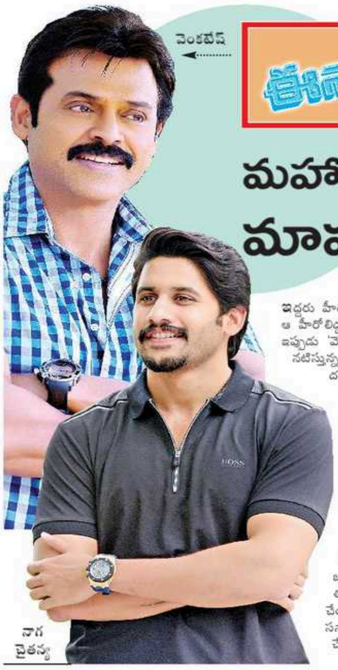
వెంకటేష్
నాగ చైతన్య

మహానగరంలో... మామా అల్లుళ్ల సందడి

ఇద్దరు హీరోలు కలిసి వెండి తెరపై కనిపిస్తే ఆ సందడే వేరుగా ఉంటుంది. ఆ హీరోలిద్దరూ ఒకే కుటుంబానికి చెందినవాళ్లైతే డబుల్ బొనాంజా దక్కినట్టే. ఇప్పుడు 'వెంకీ మామ'తో అదే జరుగుతోంది. వెంకటేష్, నాగచైతన్య కలిసి నటిస్తున్న చిత్రమిది. పాయల్ రాజ్‌పుత్, రాశీ ఖన్నా నాయికలు. బాబీ దర్శకుడు. సురేష్ ప్రొడక్షన్స్, పీపుల్స్ మీడియా ఫ్యాక్టరీ సంస్థలు నిర్మిస్తున్నాయి. గురువారం నుంచి హైదరాబాద్‌లో కొత్త షెడ్యూల్ మొదలైంది. వెంకీ, చైతూలపై కొన్ని కీలక సన్నివేశాల్ని తెరకెక్కిస్తున్నారు. "వెంకటేష్, నాగ చైతన్యలను ఒకేసారి వెండి తెరపై చూడడం అభిమానులకు కనుల విందుగా ఉంటుంది. వాళ్ల పాత్రల్ని కూడా చక్కగా తీర్చిదిద్దాం. కుటుంబ బంధాలతో సాగే వినోదాత్మక కథ ఇది. ఎవరి ఊహకూ అందని కొత్త అంశాలూ ఉన్నాయ"ని చిత్ర బృందం తెలిపింది. దసరాకి ఈ చిత్రాన్ని విడుదల చేయాలని నిర్మాతలు సన్నాహాలు చేస్తున్నారు.

'క్రౌడ్ పుల్లర్స్'...

- సినీ పరిశ్రమలో తరచూ వినిపించే మాట ఇది. ప్రేక్షకుల్ని థియేటర్లకు రప్పించే సత్తా ఉన్న కథానాయకుల్ని చిత్రసీమ ముద్దుగా పిలుచుకునే పేరు ఇదే. స్టార్ కథానాయకులు కచ్చితంగా క్రౌడ్‌పుల్లర్సే. సినిమా ఫలితంతో సంబంధం లేకుండా, కేవలం తమ కథానాయకుణ్ని తెరపై చూసుకోవాలని ఆరాటపడుతూ థియేటర్లకు వచ్చే అభిమాన గణం వాళ్లకు అండగా ఉంటుంది. అగ్ర హీరోలు కొన్నిసార్లు అభిమానుల కోసమే కథలు ఎంచుకోవడానికి కారణం కూడా ఇదే. అందుకే స్టార్ హీరోల చిత్రాలకు మినిమం గ్యారెంటీ ఉంటుంది. అయితే ఈమధ్య కొంతమంది కథానాయికలు 'మేం కూడా క్రౌడ్ పుల్లర్సే' అని నిరూపించుకునే పనిలో ఉన్నారు. ప్రేక్షకుల్ని థియేటర్లకు తీసుకువచ్చే మ్యాజిక్ మాకూ తెలుసు అంటున్నారు. వాళ్ల ప్రయత్నం సఫలీకృతమైతే నిర్మాతలకు మరో ప్రత్యామ్నాయం లభించినట్టే.

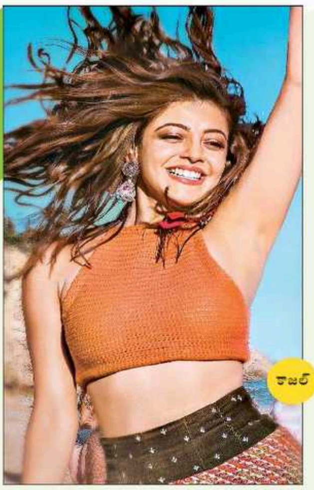
కాజల్

టిక్కెట్లు తెగ్గొట్టగలరా?

కమర్షియల్ సినిమాలు చేసేటప్పుడు చాలా సౌలభ్యాలు ఉంటాయి. కథానాయకుల్ని చూసి జనాలు థియేటర్లకు వస్తారనే ధీమా ఉంటుంది. ప్రచారం విషయంలోనూ అంతగా కలగజేసుకునే అవసరం ఉండదు. 'యూటర్న్', 'ఓ బేబీ'లతో ఆ బాధ్యతలు నాపై పడ్డాయి. ఇలాంటి సినిమాలకు ప్రేక్షకుల్ని థియేటర్లకు రప్పించడం ఓ సవాల్. మంచి కథని ఎంచుకుని, ప్రచారం గట్టిగా చేస్తే తప్ప.. ప్రేక్షకుల్ని ఆకట్టుకోలేం. ఎలాంటి సినిమా చేసినా అభిమానుల్ని థియేటర్లకు రప్పించుకోగల సత్తా కొంతమంది స్టార్లకే ఉంటుంది. ఈ విషయంలో కథానాయకులు నిజంగా గొప్పే.

– సమంత

సినిమాని అంతా ఒక్కరై నడిపించడం అంత సులభం కాదు. ఎంత కష్టపడితే.. కథానాయకులకు ఆ ఇమేజ్, అంత క్రేజ్ దక్కుతుందో ఊహించగలను. నాలుగు పాటలు, కొన్ని సన్నివేశాలకు పరిమితయ్యే చిత్రాల్లో నటించడం చాలా సులభం. కథానాయికలపై ఎలాంటి ఒత్తిడీ ఉండదు. నాయికా ప్రాధాన్యం ఉన్న కథలు అలా కాదు. కథానాయకుడు లేకుండా సినిమాని గట్టెక్కించడానికి చెమటోడ్చాల్సిందే. మమ్మల్ని నమ్మి రూ.కోట్లు పెట్టుబడి పెట్టే నిర్మాతల ధైర్యానికి హ్యాట్సాఫ్ చెప్పాల్సిందే. వాళ్లే లేకపోతే ఇలాంటి చిత్రాలకు అంకురార్పణ జరగదు. అందుకే నాయికా ప్రాధాన్య చిత్రాలు ఎప్పుడు చేసినా భయం వేస్తుంటుంది. ఫలితం గురించి కంగారు వెంటాడుతుంది. అలాంటి చిత్రాలకు ఆదరణ లభిస్తే ఆ సంతృప్తే వేరుగా ఉంటుంది.

– అనుష్క

కథానాయిక ప్రాధాన్యం ఉన్న చిత్రాలు తెలుగు ప్రేక్షకులకు కొత్త కాదు. స్టార్‌డమ్ తెచ్చుకున్న నాయికలు అప్పుడప్పుడూ ఇలాంటి ప్రయత్నాలు చేయాలనే చూస్తుంటారు. అయితే వాళ్లకుటూ కొన్ని ఇబ్బందులు ఉంటాయి. కథానాయికలకు అభిమానగణమంటూ ప్రత్యేకంగా ఉండదు. వాళ్లని చూసి థియేటర్లకు ప్రేక్షకులు వస్తారన్న భరోసా నిర్మాతలకు లేదు. సినిమా బాగుండి, జనాలకు చేరువైతే మెల్లమెల్లగా వసూళ్లు పెరుగుతుంటాయి. అంతే తప్ప... తొలి మూడు రోజుల్లో వసూళ్లు మొత్తం రాబట్టుకొనే శక్తిసామర్థ్యాలు నాయిక ప్రాధాన్య చిత్రాలకు లేదన్నది వాస్తవం. బడ్జెట్ పరిమితులు కూడా దృష్టిలో పెట్టుకునే సినిమా తీయాలి. ఈ పరిధుల్ని దాటుకుని రావడానికి కథానాయికలు కృషి చేస్తున్నారు.

స్వీటీ వేసిన దారిలో...: అనుష్క ప్రధాన పాత్రలో 'రుద్రమదేవి', 'భాగమతి' లాంటి భారీ చిత్రాలు తెరకెక్కాయి. 'అరుంధతి' సమయానికి అనుష్క పెద్ద స్టారేం కాదు. కానీ ఓ పెద్ద హీరో సినిమా స్థాయిలోనే ఖర్చు పెట్టి తీశారు. దానికి తగిన ఫలితమూ పొందారు. అనుష్కతో సినిమా అంటే రూ.30 కోట్లు పెట్టుబడి పెట్టడానికి కూడా నిర్మాతలు వెనుకడుగు వేయడం లేదు. ఇదంతా ఆమె సంపాదించుకున్న స్టార్‌డమ్ పుణ్యమే. ఇటీవల సమంత నటించిన 'ఓ బేబీ' విడుదలైంది. సమంత ఇమేజ్‌పైనే ఆధారపడి తెరకెక్కిన చిత్రమిది. ఈ చిత్రం మంచి వసూళ్లని అందుకోవడమే కాకుండా, నిర్మాతలకు లాభాల్ని తెచ్చి పెట్టింది. తాప్సి ఈమధ్య అన్నీ నాయికా ప్రాధాన్యం ఉన్న కథలే చేస్తోంది. ఇటీవల ఆమె నుంచి వచ్చిన 'గేమ్ ఓవర్'కి మంచి వసూళ్లే దక్కాయి. తాప్సికి తెలుగులోనే కాదు, తమిళ, హిందీ చిత్రసీమల్లోనూ మార్కెట్ ఉంది. తనతో పరిమిత బడ్జెట్‌లో సినిమా తీస్తే - విడుదలకు ముందే నిర్మాత లాభాల్ని తెచ్చుకోవచ్చు. అందుకే తాప్సికి డిమాండ్ పెరిగింది. 'మహానటి'తో నటిగా మరో అడుగు ముందుకేసింది కీర్తి సురేష్. ఈ సినిమాకి మంచి వసూళ్లు దక్కాయి. విమర్శకుల ప్రశంసలూ లభించాయి. అందుకే కీర్తి ఇప్పుడు నాయికా ప్రాధాన్యం ఉన్న చిత్రాలకు చిరునామాగా మారుతోంది. ఆమె ప్రధాన పాత్రలో ఓ చిత్రం తెరకెక్కుతోంది. అలాంటి రెండు మూడు కథలు ఆమె కోసం సిద్ధంగా ఉన్నాయి. కీర్తికి తమిళంలోనూ క్రేజ్ ఉంది. రెండు చోట్లా ఆమె సినిమాలకు వ్యాపారం జరుగుతుందన్నది నిర్మాతల ఆశ. తమన్నా, కాజల్ కూడా ఈ తరహా పాత్రలవైపు దృష్టి పెడుతున్నారు. వీళ్లతో సినిమా లాభసాటిగానే ఉంటుందన్న విషయం నిర్మాతలకూ అర్థమవుతోంది. కనీసం డిజిటల్ మార్కెట్‌లో సినిమాని అమ్ముకున్నా, బొటాబొటీగా గట్టెక్కే యొచ్చన్న ధీమా కలుగుతోంది.

కీర్తి సురేష్

తాప్సి

తమన్నా

ఉత్కంఠకు సందేశం జోడించాం

అభిషేక్ నామా, బేబీ దువా, బెల్లంకొండ సాయిశ్రీనివాస్, కోనేరు సత్యనారాయణ, రమేష్ వర్మ

బెల్లంకొండ సాయిశ్రీనివాస్ కథానాయకుడిగా నటించిన చిత్రం 'రాక్షసుడు'. అనుపమ పరమేశ్వరన్ నాయిక. రమేష్ వర్మ దర్శకత్వం వహించారు. కోనేరు సత్యనారాయణ నిర్మాత. ఆగస్టు 2న విడుదలవుతోంది. గురువారం హైదరాబాద్‌లో ట్రైలర్‌ని ఆవిష్కరించారు. ఈ సందర్భంగా బెల్లంకొండ సాయిశ్రీనివాస్ మాట్లాడుతూ "పోలీస్ పాత్ర అనగానే రొటీన్‌గా ఉంటుందేమో అని భయపడ్డాను. కానీ తమిళ మాతృక 'రాచ్చసన్' చూశాక ధైర్యం వచ్చింది. ఇదో కొత్త రకమైన క్రైమ్ థ్రిల్లర్. ఉత్కంఠగా సాగడమే కాదు.. సందేశమూ ఉంటుంది. సమకాలీన పరిస్థితులకు ఈ చిత్రం అద్దం పడుతుంది. ఈ సినిమాతో నాకు మరో మంచి నిర్మాత దొరికార"న్నారు. దర్శకుడు మాట్లాడుతూ "ఈ సినిమా చేయడానికి చాలా మంది పెద్ద దర్శకులు ఉత్సాహం చూపించినా ఆ అవకాశం నాకే ఇచ్చారు నిర్మాత. ఆయన నమ్మకాన్ని నిలబెట్టుకుంటా" అన్నారు. కాశీ విశ్వనాథ్ మాట్లాడుతూ "ఈ దర్శకుడితో ఇదివరకు 'రైడ్' చిత్రంలో పనిచేశా. మరోసారి నాకు మంచి పాత్ర ఇచ్చారు. నిర్మాతలో రామానాయుడిగారి లక్షణాలు కనిపించాయ"న్నారు. "ఏడాది క్రితం తమిళంలో 'రాచ్చసన్' చూశా. చాలా గొప్పగా అనిపించింది. అప్పుడే తెలుగులో తీయాలన్న ఆలోచన వచ్చింది. ఈ కథకు బెల్లంకొండ శ్రీనివాస్ అయితే న్యాయం చేయగలడని అనిపించింది. మా నమ్మకాన్ని తాను నిలబెట్టాడు. ఇలాంటి కథల్ని రీమేక్ చేయడం కష్టం. కానీ దర్శకుడు తన ప్రతిభతో ఆ కష్టాన్ని అవలీలగా దాటేశాడు. శబ్దం, ఛాయాగ్రహణం విషయాల్లో జాగ్రత్తలు తీసుకున్నాం. కొత్త సాంకేతికత పరిజ్ఞానాన్ని ఉపయోగించామ"న్నారు నిర్మాత. ఈ కార్యక్రమంలో అభిషేక్ నామా, బేబీ దువా, వెంకట్ సి.దిలీప్, అమర్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

దేశ ప్రగతిలో విద్యదే కీలకపాత్ర

- ఉప రాష్ట్రపతి వెంకయ్య నాయుడు

వెంకయ్య నాయుడు, హృతిక్ రోషన్, ఆనంద్ కుమార్

సమాజం, దేశ ప్రగతిలో విద్య కీలక పాత్ర పోషిస్తుందని.. ప్రజా సాధికారికతకు అదే మూలమని ఉప రాష్ట్రపతి వెంకయ్య నాయుడు అన్నారు. సూపర్ 30 కోచింగ్ సెంటర్ ద్వారా ఏటా 30 మంది విద్యార్థులను ఐఐటీ-జేఈఈ సాధించేలా శిక్షణ ఇస్తున్న ఆనంద్ కుమార్ జీవితం ఆధారంగా తీసిన 'సూపర్ 30' సినిమాను ఉప రాష్ట్రపతి సతీమణి ఉషమ్మతో కలిసి తన నివాసంలో వీక్షించారు. అనంతరం చిత్ర కథానాయకుడు హృతిక్ రోషన్, చిత్ర నిర్మాత సాజిద్ నడియాడ్‌వాలా, చిత్రానికి ప్రేరణగా నిలిచిన ఆనంద్ కుమార్, ఆయన కుటుంబ సభ్యులను ఉప రాష్ట్రపతి అభినందించారు. ఉప రాష్ట్రపతితో పాటు రిలయన్స్ ఎంటర్‌టైన్‌మెంట్స్ సీఈఓ సుభాశిష్ సర్కార్, నిర్మాత మధు మంతెన, ప్రసార భారతి ఛైర్మన్ ఏ.సూర్యప్రకాశ్ తదితరులు సినిమాను వీక్షించారు.

– ఈనాడు, ఢిల్లీ

పంచ్ డైలాగ్

మామూలుగా అడిగితే మొహమాటపడతారు. మందులో అడిగితే బయటపడతారు.

చిత్రం: నీవెవరో

– పంపినవారు: కె.విష్ణువర్ధన్, నిర్మల్

గీతోపదేశం

ఎంబీయే చదివినా ఎంసీఏలే చదివినా
ఈ జగతిని సైతం చదవరా
వేదాలే చదివినా వేమన నీతులు చదివినా
అవినీతుల లోతులు చదవరా
వికాసం మాటున విషాదం ఉందిరా
విరామం వద్దురా విధానం మార్చరా
ఒంటి సైనికుడల్లే కవాతులే చేయరా
కోటి సూర్యులమల్లే ప్రకాశమే పంచరా

గీతం: గో గో గో అదిగో...
చిత్రం: సైనికుడు
రచన: చంద్రబోస్

– పంపినవారు: ఎ.శోభాకర్‌రెడ్డి, హైదరాబాద్

'2.ఓ' కన్నా మంగళ్‌యాన్‌కే ఖర్చు తక్కువ

నిత్యా మేనన్, కృతి కుల్హరి, తాప్సి, విద్యా బాలన్, సోనాక్షి సిన్హా

అంతరిక్ష రంగంలో భారతదేశానికి విశ్వవ్యాప్త ఖ్యాతిని తెచ్చిపెట్టిన మంగళ్‌యాన్ మిషన్ ఆధారంగా తెరకెక్కిన చిత్రం 'మిషన్ మంగళ్'. ఆ ప్రయోగంలో ముఖ్య భూమిక పోషించిన శాస్త్రవేత్తలు, దాన్ని విజయవంతం చేయడానికి వారు చేసిన కృషిని ఈ చిత్రం ఆవిష్కరించనుంది. అక్షయ్ కుమార్, విద్యా బాలన్, తాప్సి, నిత్యా మేనన్, సోనాక్షి సిన్హా కృతి కుల్హరి తదితరులు ఇస్రో శాస్త్రవేత్తలుగా ప్రధాన పాత్రల్లో నటించారు. జగన్ శక్తి తెరకెక్కించారు. ఈ చిత్రం ఆగస్టు 15న విడుదల కానుంది. గురువారం చిత్రబృందం ముంబయిలో ట్రైలర్ విడుదల కార్యక్రమం నిర్వహించింది. ఈ వేడుకకు ప్రధాన తారాగణమంతా హాజరై సందడి చేసింది. ఈ సందర్భంగా అక్షయ్ మాట్లాడుతూ "అంగారకుడి పైకి ఉపగ్రహాన్ని పంపడానికి అమెరికా సుమారు రూ.6 వేల కోట్లు ఖర్చు పెట్టిందని విన్నాను. కానీ మన శాస్త్రవేత్తలు రూ.450 కోట్ల ఖర్చుతోనే మంగళ్‌యాన్ ద్వారా అక్కడికి ఉపగ్రహాన్ని పంపారు. నేను నటించిన '2.ఓ' బడ్జెట్టే రూ.500 కోట్లు. అంటే ఓ సినిమా కన్నా తక్కువ వ్యయంతో ఇంత ఘనత సాధించడం గర్వకారణం. 'మిషన్ మంగళ్' ప్రధానంగా మహిళా శాస్త్రవేత్తల శక్తిసామర్థ్యాలను చాటుతుంద"న్నారు. ఈ సందర్భంగా శాస్త్రవేత్తలుగా నటించిన నాయికలకు శిరసువంచి నమస్కరించారు అక్షయ్.

వసుంధర

డియర్ వసుంధర

డా. శైలజ సూరపనేని

మాది కోస్తా ప్రాంతం. నేను ఈ మధ్యే చదువు పూర్తి చేసుకుని హైదరాబాద్ వచ్చా. చిన్నప్పటి నుంచీ కుంకుడుకాయలతో తలస్నానం చేయడం నాకు అలవాటు. దానివల్లే నా జుట్టు ఒత్తుగా ఉందని నమ్ముతా. ఇక్కడికి వచ్చాక తలస్నానం చేసిన ప్రతిసారీ కళ్లు ఉబ్బిపోయి ఎర్రగా మారుతున్నాయి. దురదా వస్తోంది. ఇరవై రెండేళ్ల పాటు రాని సమస్య ఇప్పుడు కుంకుడుకాయతో ఎందుకు వస్తోంది? ఇదేమైనా ప్రమాదకరమా. దీనికి ఏదైనా పరిష్కారం చెప్పండి? – ఓ సోదరి

కుంకుడుకాయలతో అలర్జీ వస్తుందా!

అలర్జీ అనేది దేనివల్ల అయినా, ఎప్పుడైనా రావొచ్చు. సహజంగా దొరికే కుంకుడు కాయల్ని తలస్నానానికి వాడటం వంద శాతం సురక్షితమే. వీటి వాడకం పూర్వకాలం నుంచీ ఉంది. కుంకుడుకాయల్లో విటమిన్ ఎ, కె లాంటి పోషకాలు అధిక మోతాదులో ఉంటాయి. అవి జుట్టుకి తగిన పోషణ అందించి, ఆరోగ్యంగా కనిపించేలా చేస్తాయి. కుంకుడురసం కళ్లను మండేలా చేసినా అలర్జీ రావడం అరుదు. ఒకవేళ వచ్చినా ఎక్కువసేపు ఉండదు. కుంకుడు మొక్క లిచీ జాతికి చెందినది. దీని గింజల్లో అతి తక్కువ మోతాదులో అలర్జీ కారకం ఉంటుంది. మార్కెట్లో కొన్నవాటిల్లో నిల్వ కారకాలను వాడినా, అవి కల్తీ జరిగినా ఇలా కావొచ్చు. ఈసారి వాడేటప్పుడు నాణ్యమైన కుంకుడు కాయలు ఎంచుకోవడం, వాటిల్లో గింజలు లేకుండా చూసుకోవడం మంచిది. దానికంటే ముందు చెవి వెనుక కొద్దిగా ఈ నురగ రాసుకుని ప్యాచ్ టెస్ట్ చేసుకోవడం అవసరం. దద్దుర్లు, దురద లాంటివి కనిపిస్తే... అలర్జీ మొదలైందని అర్థం. ఇలాంటప్పుడు మామూలు యాంటీ హిస్టమిన్ మాత్రల్ని వాడాల్సి ఉంటుంది. మాడు దురద పుడుతుంటే హైడ్రోకార్టిజోన్ రకం లోషన్లు రాసుకోవాలి. ఒకవేళ కుంకుడుకాయలు వద్దనుకుంటే పీహెచ్ శాతం 5 నుంచి 5.5, సల్ఫేట్ లేని షాంపూలను వాడటం మంచిది. ఈ షాంపూల విషయంలో సందేహాలు ఉంటే...చర్మ వైద్య నిపుణుల సలహా తీసుకోండి.

– మీ సందేహాలను vasubeauty@eenadu.net కు పంపించగలరు.

కసరత్తు తరువాత తినాలివి

వ్యాయామం చేసిన తరువాత ఎలాంటి ఆహారం తీసుకోవాలో తెలియడం లేదా... వీటిని ఎంచుకుని చూడండి.

- అరగంట నుంచి గంటసేపు వ్యాయామం చేశాక పోషకాహారం తీసుకుంటే శరీరం తిరిగి శక్తిని పుంజుకుంటుంది. అంటే మాంసకృత్తులు, పిండిపదార్థాలు, కొవ్వు పదార్థాలు అందేలా చూసుకోవాలి. అప్పుడే కండరాలు దృఢంగా మారతాయి.
- పాలు, పెరుగు, గుడ్లు తీసుకోవచ్చు. కుదిరితే రెండు పండ్లు, పనీర్ ఎంచుకున్నా మంచిదే.
- అరటిపండు వ్యాయామానికి ముందు తినాలి కానీ... తరువాత కాదు. దానికి బదులుగా కనీసం పది బాదం గింజల్ని ఎంచుకోవచ్చు.

- పెరుగు, పండ్ల ముక్కలను కలిపి తిన్నా శరీరానికి శక్తి అందుతుంది. అలసటా దూరం అవుతుంది.
- వ్యాయామానికి ముందు, వ్యాయామం చేస్తున్నప్పుడు, ఆ తరువాత... ఇలా తరచుగా తగినన్ని నీళ్లు తాగడం చాలా అవసరం. దీనివల్ల డీహైడ్రేషన్ సమస్య ఎదురుకాదు.

ఫ్యాషన్ ఫ్యాషన్

చక్కనమ్మకు చేనేత

చిన్నచిన్న సందర్భాలకు ఆకట్టుకునే వర్ణాలు, బ్లాక్ ప్రింట్ల సోయగాలతో ఆహ్లాదాన్ని పంచే చీరలు నప్పుతాయి. అలాంటివే ఇవన్నీ. కట్టుకుంటే నిండుగా కనిపిస్తారు. ప్రత్యేకంగానూ నిలుస్తారు.

నగలు, దుస్తులు: KALANJALI
www.kalanjali.com
www.facebook.com/kalanjaliworld

ఇవి అన్నీ కళాంజలి షోరూంలలోనూ లభిస్తాయి.

మోడల్స్: ప్రియా మూర్తి, శ్రావ్య
ఫొటోలు: పాతూరి పద్మావతి

బంగారం వెండి

18న ముగింపు-క్రితం

	హైదరాబాద్		విజయవాడ	
బంగారం (24 క్యా)	36,000	35,640	35,990	35,660
ఆర్నమెంట్	33,620	33,300	33,350	33,050
వెండి (కిలో)	41,400	40,170	41,500	40,500
	ప్రొద్దుటూరు		**రాజమహేంద్రవరం**	
బంగారం (24 క్యా)	34,700	34,450	36,010	35,680
ఆర్నమెంట్	32,100	31,870	33,320	32,940
వెండి (కిలో)	40,800	40,000	41,400	40,300
	విశాఖపట్నం		**తమిళనాడు**	
బంగారం (24 క్యా)	35,750	35,490	-------	-------
ఆర్నమెంట్	33,240	33,010	3,332	3,294 గ్రా
వెండి (కిలో)	41,500	40,500	43.80	42.30 గ్రా

పొదుపు మహిళలకు కరాటే శిక్షణ

చిన్నప్పుడు పోలీసులు కనబడితే చాలు గౌరవంతో సెల్యూట్ చేసిన ఆ అమ్మాయి... వారికే ఆత్మరక్షణ విద్యలు నేర్పుతోంది. స్నేహితురాలిని ఆకతాయి ఏడిపించడంతో కరాటే నేర్చుకున్న ఆమె... ఇప్పుడు లక్షలాది మందికి ఆ విద్యలో తర్ఫీదునిస్తోంది. తాజాగా ఆంధ్రప్రదేశ్ మెప్మా ఆధ్వర్యంలో మరో ఇరవై లక్షల మంది మహిళలకు శిక్షణ ఇవ్వబోతోంది. ఆమే ప్రకాశం జిల్లాకు చెందిన లక్ష్మీ సామ్రాజ్యం.

'మాది ప్రకాశం జిల్లా పొదిలి దగ్గర ఓ చిన్న పల్లెటూరు. నాన్న నర్రా వెంకటరత్నానికి పుట్టుకతోనే చూపులేదు. ఆయనకి తోడుగా, ఇంటికి పెద్ద బిడ్డగా పలు పనుల కోసం సైకిల్‌పై తిరిగేదాన్ని. ఆ సమయంలో 'ఆడపిల్ల భయం లేకుండా ఎలా తిరుగుతోందో చూడండి' అంటూ ఊళ్లో వాళ్లు అనుకునేవారు. నేను పడే కష్టం అంతా నా కుటుంబం కోసమే కాబట్టి ఆ మాటలకి ఏనాడూ బాధపడలేదు. నాన్నకు పోలీసు ఉద్యోగమంటే ఇష్టం. అందుకే ఎక్కడ పోలీసులు కనిపించినా సెల్యూట్ చేయమని చెప్పేవారు. దాంతో వారెక్కడ కనిపించినా నేనూ ఉత్సాహంగా సెల్యూట్ చేసేదాన్ని.

కరాటే నచ్చడంతో...

ఓసారి స్కూల్లో కరాటేపై అవగాహనా కార్యక్రమం నిర్వహించారు. అది నాకు బాగా నచ్చింది. నేర్చుకునే అవకాశం లేకపోవడంతో వదిలేశా. పదోతరగతి చదువుతున్నప్పుడు నా స్నేహితురాలు, నేను సైకిల్‌పై వెళ్తుంటే ఓ ఆకతాయి ఇబ్బందిపెట్టాడు. అతడిని ఎదిరించలేక ఇద్దరం కలిసి చాలా ఏడ్చాం. ఆత్మరక్షణ కోసం కరాటే నేర్చుకోవాలని ఆ క్షణమే నిర్ణయించుకున్నా. అదే సమయంలో కర్తవ్యం సినిమా రావడం, నటుడు సుమన్ సినిమాలు చూడటంతో ఈ విద్యపై అభిమానం మరింత పెరిగింది. పదోతరగతి పూర్తయ్యాక ఒంగోలు వచ్చి కరాటేలో శిక్షణ తీసుకున్నా. సాధారణంగా వారంలో మూడు రోజులు తరగతులకు వెళ్లాలి. నేను ఆరు రోజులూ వెళ్లేదాన్ని. చాలా తక్కువ సమయంలోనే బ్లాక్ బెల్ట్ అందుకున్నా. ఈ క్రమంలోనే రాష్ట్ర, జాతీయ స్థాయి పోటీల్లో ఎన్నో పతకాలు సాధించా. 2002 నుంచి 2004 వరకు వరుసగా మూడేళ్లు ప్రపంచ ఛాంపియన్‌గా బంగారు పతకాల్ని గెలుచుకోవడం నా జీవితంలో మరిచిపోలేను.

పోలీసులకు శిక్షణ...

ఒంగోలులోని బాలికల గురుకుల పాఠశాలలో వారానికి రెండు గంటలు శిక్షణ ఇచ్చే అవకాశం వచ్చింది. తరువాత ఒంగోలు, అనంతపురం, హైదరాబాద్‌లోని పోలీసు శిక్షణ కేంద్రాల్లోనూ వేలాదిమందికి తర్ఫీదునిచ్చా. ఈ క్రమంలోనే హైదరాబాద్‌లో రుద్రమదేవి అకాడమీని ప్రారంభించా. మహిళలకు, పేద అమ్మాయిలకు ఉచితంగా శిక్షణ ఇవ్వడం మొదలుపెట్టా. ఇప్పటివరకు పోలీసులు, ఆర్టీసీ ఉద్యోగులు, గృహిణులు, ఐటీ ఉద్యోగులు, షీ శక్తి బృందాలు కలిపి దాదాపు పదిహేను లక్షల మందికి పైగా శిక్షణ ఇచ్చి ఉంటా. 2017 జనవరిలో జాతీయ బాలికల దినోత్సవం రోజున ఒకేసారి 13,863 మందికి కరాటే మెలకువలు నేర్పించి గిన్నిస్ రికార్డు సాధించా. 2016లో తెలంగాణలో రెండు వేల మంది షీటీమ్స్ సిబ్బందితో ఒకేసారి కరాటే ప్రదర్శన ఇచ్చి ప్రపంచరికార్డు తెచ్చుకున్నా. ప్రస్తుతం ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని పొదుపు సంఘాల మహిళలకు కరాటే నేర్పించే ప్రయత్నంలో ఉన్నా. మెప్మా ఆధ్వర్యంలో జిల్లాల వారీగా మాస్టర్ ట్రైనర్స్‌ని తయారు చేసి, వారి ద్వారా మిగిలిన మహిళలకు శిక్షణ ఇవ్వబోతున్నా. నా అభిమాన తారలు విజయశాంతి, సుమన్ నుంచి ప్రశంసలు అందుకోవడం ఓ జ్ఞాపకం. వచ్చే పదేళ్లలో ఆరకోటి మంది మహిళలకు శిక్షణ అందించడమే నా ముందున్న లక్ష్యం.

లక్ష్మీ సామ్రాజ్యం

– మానెం శ్రీనివాసరావు ఈనాడు డిజిటల్, ఒంగోలు

విహారి

గజిబిజి దారిలో.. జలపాతాల జోరులో..

కనుక్కుందాం.. ఆనందం ఎక్కడుందో! అందరికీ సాధ్యపడకపోవచ్చు. మహారాష్ట్రలోని మాల్‌శెజ్ ఘాట్‌కి వెళ్లిన వాళ్లకు మాత్రం పక్కాగా దొరుకుతుంది. మాల్‌శెజ్ అంటేనే కనుక్కోవడం అనే అర్థముంది. థాణె నుంచి అహ్మద్‌నగర్ వెళ్లే దారిలో ఉంటుందీ వంకలు తిరిగిన గజిబిజి మార్గం. ఎటుచూసినా అందమైన పర్వతాలు. వాటి శిఖరాగ్రాలకు కారుమబ్బులు గొడుగు పడతాయి. కొండగాలి తగలడంతో హర్షించి వర్షిస్తాయి. కొండపైన వాన. కొండ కింద వాన. కొంటె వాన ఒళ్లంతా మీటడంతో గిరులన్నీ తడిసి ముద్దయిపోతాయి. ప్రకృతి కాంత చుట్టుకున్న పచ్చ పట్టుచీరపై.. వెండి తీగలతో నేసిన జరీ అంచులా.. ఎటు చూసినా జలధారలు మెరిసిపోతుంటాయి! పదుల సంఖ్యలో జలపాతాలు. వడివడిగా ఒకటి. జోరుగా ఇంకోటి. చడీచప్పుడు లేకుండా మరోటి. ఒక్కో జలపాతానిదీ ఒక్కో శైలి. మేఘసందేశాలు, జలపాతాల రాగాలు వింటూ మాల్‌శెజ్ ఘాట్ అంచున సాగే ప్రయాణం మనోహరంగా ఉంటుంది. ఘాట్ రోడ్డు ఈ కొన నుంచి ఆ కొనకు వెళ్లే సరికి మనసంతా ఆనందంతో నిండిపోతుంది. జలపాతాల పన్నీటి జల్లులతో తనువంతా తడిసిపోతుంది. ఈ ఆనందం కోసమే మాల్‌శెజ్ ఘాట్‌కు వస్తుంటారు పర్యాటకులు. ఎక్కడెక్కడి నుంచో వస్తారు. విదేశాల నుంచీ వస్తుంటారు. సహ్యాద్రి పర్వత సానువుల్లో ఉన్న అద్భుతాన్ని చూసి, అరపూట అక్కడే తిరిగి, రహదారికి ఇరువైపులా ఉన్న జలపాతాల్లో కేరింతలు కొట్టి, దారి వెంట అమ్ముతున్న మొక్కజొన్న పొత్తులు కొనుక్కొని, వ్యూపాయింట్ల దగ్గర గంటల తరబడి నిల్చుని, నచ్చినన్ని సెల్ఫీలు దిగి.. వెనుదిరుగుతారు. వర్షరుతువులో మొదలయ్యే పర్యాటకుల సందడి.. హేమంతం పూర్తయ్యే వరకూ ఉంటుంది. జులై నుంచి ఫిబ్రవరి వరకు ఈ దారిలో వెళ్లడానికి ప్రత్యేక ప్రణాళికలు సిద్ధం చేసుకుంటారు. ఆ చుట్టుపక్కల ఎక్కడికి వెళ్లాలనుకున్నా.. మాల్‌శెజ్ మీదుగానే ప్రయాణం కొనసాగిస్తారు.

సమీపంలో..

- శివనేరి కోట (మరాఠా యోధుడు శివాజీ జన్మించిన చోటిదే. జున్నర్ సమీపంలో ఉంటుంది)
- లెన్‌యాద్రి గుహలు (అష్టవినాయక గుడి ప్రధాన సందర్శన స్థలం)
- పింపాల్‌గావ్ డ్యామ్
- అజోబా హిల్

చేరుకునేదిలా:

మాల్‌శెజ్ ఘాట్.. పుణె నుంచి 120 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉంటుంది. పుణె నుంచి జున్నర్ మీదుగా మాల్‌శెజ్ ఘాట్ చేరుకోవచ్చు. ప్రైవేట్ ట్యాక్సీలు, బస్సులు ఉంటాయి. కల్యాణ్ నుంచి 85 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉంటుంది. అక్కడి నుంచి రోడ్డు మార్గంలో వెళ్లాలి. సికింద్రాబాద్, విజయవాడ, విశాఖపట్నం నుంచి పుణె, కల్యాణ్‌కు రైళ్లున్నాయి.

లెట్స్ గో

రుతు'రాగాలు' విందామా..

రుతురాగాల వేళ.. కేరళలో సరిగమల రాగాలూ వినిపించనున్నాయి. ప్రతి ఏడాదిలా.. ఈసారీ 'నిశాగాంధీ మాన్‌సూన్ రాగాస్' పండుగ సంగీత ప్రియులకు ఆహ్వానం పలుకుతోంది. ఈ నెల 20 నుంచి 24 వరకు ఈ సంగీత కార్యక్రమం జరగనుంది. లబ్ధప్రతిష్ఠులు, వర్ధమాన కళాకారులు ఈ వేడుకలో పాలుపంచుకుంటున్నారు. ఈ కార్యక్రమానికి తిరువనంతపురంలోని నిశాగాంధీ ఆడిటోరియం వేదిక. ప్రతి సాయంత్రం సంగీత సముద్రంలో ఓలలాడుతూ.. ఉదయం వేళలో తిరువనంతపురం అనంతపద్మనాభస్వామి ఆలయంతో పాటు పరిసరాల్లోని ఆధ్యాత్మిక, పర్యాటక కేంద్రాలు చుట్టి రావొచ్చు.

చేరుకునేదిలా: హైదరాబాద్, విజయవాడ, విశాఖపట్నం నుంచి తిరువనంతపురానికి రైళ్లున్నాయి. హైదరాబాద్ నుంచి నాన్‌స్టాప్ విమాన సర్వీసులున్నాయి.

ట్రిప్‌కో టిప్

వాన కురిసే వేళలో..

చినుకుల జడిలో తడిసిన ప్రకృతిని చూడటానికి బయల్దేరుతున్నారా? వెళ్లేటప్పుడు ఈ జాగ్రత్తలు తీసుకుంటే మరిచిపోలేని జ్ఞాపకాలని మూటగట్టుకోవచ్చు...

- హుడీక్యాప్‌తో ఉన్న రెయిన్ జాకెట్‌ని వెంటబెట్టుకుంటే వాన నుంచే కాదు, చలిగాలుల నుంచీ రక్షణ దొరుకుతుంది.
- జీన్స్, కాటన్ దుస్తులు తీసుకెళ్లకండి. అవి ఓ పట్టాన ఆరవు. పైగా తడిచిన దుస్తులతో బ్యాగ్ బరువు పెరిగిపోతుంది. పాలిస్టర్ గానీ, తేలిగ్గా ఉండి త్వరగా ఆరిపోయే దుస్తులను గానీ తీసుకెళ్లండి. వాటర్‌ప్రూఫ్ టవల్స్ దొరుకుతాయి. అవి ఒక జత పెట్టుకుంటే సరి.

- ప్రయాణం అంటేనే నడక. దాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని తేలిగ్గా ఉండే వాటర్‌ప్రూఫ్ బూట్లని సర్దుకోండి. వేరేగా ఒక ఫ్లిప్‌ఫ్లాప్ జతను ఉంచుకుంటే బస చేసిన చోట సౌకర్యంగా ఉంటుంది.
- మీ సూట్‌కేసులో కొన్ని జిప్‌లాక్ బ్యాగులు, ప్లాస్టిక్ సంచులూ సర్దుకోండి. ఫోన్‌లు, కెమెరాలు, లాప్‌టాప్‌లు వంటివి తడవకుండా వాటిల్లో భద్రపరుచుకోవచ్చు. తడిచిన పాదరక్షల వంటి వాటిని సూట్‌కేసుల్లో సర్దుకునేటప్పుడు ప్లాస్టిక్ కవర్లో ఉంచండి.

ఓ బాటసారీ.. కాకోయి అపకారి

'రోమ్‌లో రోమన్‌లా ఉండాలంటారు..' ఇందులో అద్భుతమైన పర్యాటక సూత్రం ఉంది! మనం ఎక్కడికైనా వెళ్లినప్పుడు.. మా చిత్తం ప్రకారం నడుచుకుంటామంటే.. కుదరదు. ప్రకృతిని ప్రేమించాలి. కళలను, సంప్రదాయాలను గౌరవించాలి. ప్రజల భావోద్వేగాలను గుర్తించాలి. ఒక పర్యాటకుడిగా సరదాల్లో విహరించినా.. బాధ్యతలను విస్మరించకూడదు. అదే రెస్పాన్సిబుల్ టూరిజం..

రెస్పాన్సిబుల్ టూరిజం పుట్టింది ఇప్పుడు కాదు. 2002లో కేప్‌టౌన్‌లో జరిగిన సుస్థిర అభివృద్ధి సదస్సులో ఈ ప్రతిపాదన తెరపైకి వచ్చింది. పర్యాటకాన్ని ఆదాయానికి పర్యాయ పదంగా భావిస్తున్నాయి చాలా దేశాలు. వేలం వెర్రిగా పర్యాటకులు వస్తుండటంతో మౌలిక వసతుల పేరిట విహార కేంద్రాల్లో సహజ వనరులు ధ్వంసం చేస్తున్నారు. ఫలితంగా ప్రకృతి సమతౌల్యం దెబ్బతింటోంది. దీనికి తోడు యాత్రికుల వ్యవహారశైలి స్థానికుల అసహనానికి కారణం అవుతోంది. పర్యాటకులు బాధ్యతతో నడుచుకోవాలని వాళ్లు అభిలషిస్తున్నారు. స్థానిక ఆచారాలను గౌరవిస్తూ, అక్కడి ప్రకృతిని పరిరక్షిస్తూ, పరాయి చోటునూ సొంత గూటిగా భావించాలని కోరుకుంటున్నారు.

మనవంతుగా..

ఏమిటీ రెస్పాన్సిబుల్ టూరిజం? అతిథిగా ఒకరి ఇంటికి వెళ్లినప్పుడు మన హద్దుల్లో మనం ఉండాలి. మర్యాదలు చేస్తున్నారు కదా! అని గొంతెమ్మ కోరికలు కోరితే.. ఆతిథ్యం మాట అటుంచితే.. 'ఇక దయచేయండి' అనే ప్రమాదమూ ఉంది. పర్యాటక ప్రదేశాలను సందర్శిస్తున్నప్పుడూ కొన్ని పరిమితులు ఉంటాయి. ఒక ప్రాంతానికి వెళ్లినప్పుడు, అక్కడ ఆనందాన్ని పొందుతున్నప్పుడు.. మనవల్ల ఆ ప్రదేశానికి అపకారం జరగకూడదనే స్పృహ అందరిలో ఉండాలి. యాత్రికులను ఆదరిస్తున్న అక్కడి ప్రజలకు అంతో ఇంతో మేలు చేయాలి. ఇదే రెస్పాన్సిబుల్ టూరిజంలోని మౌలిక సూత్రం.

- విహారంలో ప్లాస్టిక్ వినియోగం విపరీతంగా పెరిగిపోతోంది. కశ్మీర్ నుంచి కన్యాకుమారి వరకు పర్యాటక కేంద్రాలన్నీ వ్యర్థాలతో నిండిపోతున్నాయి. విదేశాల్లోనూ ఇదే పరిస్థితి. బాధ్యత గల యాత్రికుడిగా విహారంలో ప్లాస్టిక్‌కు దూరంగా ఉండాలి. స్వచ్ఛతకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి.
- నీటి వినియోగంలో పర్యాటకులు నియంత్రణ పాటించరు. బయటకు వెళ్లినప్పుడు 'మనది కాదు' అనే భావన చాలామందిలో ఉంటుంది. చాలా పర్యాటక కేంద్రాలు నీటి ఎద్దడితో సతమతమవుతున్నాయి. విహారాల్లో నీటిని పొదుపుగా వాడటం విధిగా భావించాలి.
- ఆనందం కోసం యాత్రలకు వెళ్తాం. మన విహారం అక్కడున్న వారికీ కొంత ప్రయోజనం కలిగించాలి. స్థానికంగా దొరికే పండ్లు, వస్తువులు కొనడం వల్ల ఆర్థికంగా చేయూత అందించినట్లు అవుతుంది.
- జలపాతాలు, నదుల్లో సబ్బుతో స్నానాలు చేయడం, దుస్తులు ఉతకడం వంటివి చేయకూడదు.
- స్థానిక విశ్వాసాలను గౌరవించాలి. కట్టుబొట్టు తీరులోనూ ఆ ప్రాంత ఆచారాలను తక్కువ చేయకూడదు.

ఆ మాత్రం చేయలేమా...

ఓవర్ టూరిజం దుష్పరిణామాలకు విరుగుడుగా చాలా దేశాలు రెస్పాన్సిబుల్ టూరిజం మంత్రాన్ని పఠిస్తున్నాయి. మన దేశంలోనూ కొన్ని రాష్ట్రాలు ఇదే సూత్రాన్ని పాటిస్తున్నాయి. కేరళ పర్యాటక వెబ్‌సైట్‌లో రెస్పాన్సిబుల్ టూరిజం పేరుతో ప్రత్యేకమైన లింక్ ఉంది. పర్యాటక బాధ్యతలను గుర్తు చేస్తూనే.. అందుకు తగ్గ విహార కేంద్రాలనూ అందులో పొందుపరిచింది. పల్లె సౌందర్యాన్ని చూపుతూ.. యాత్రికులను అక్కడి రైతులు, మత్స్యకారుల పనుల్లో భాగస్వాములను చేస్తూ కొత్త అనుభూతిని అందిస్తోంది. విహారం కోసం వేలల్లో, లక్షల్లో ఖర్చు చేస్తున్న మనం.. విశిష్ట ఆతిథ్యం ఇస్తున్న వారికోసం పద్ధతిగా ఉండలేమా? ఒక్కసారి ఆలోచించండి.

ఆంక్షలు ఆకాంక్షలు

ఓవర్ టూరిజం చిక్కులతో ప్రపంచ గుర్తింపు పొందిన పలు పర్యాటక ప్రాంతాల్లో ఆంక్షల పర్వం మొదలైంది. పర్యాటకులు పద్ధతిగా ఉండాలని ఆకాంక్షిస్తూ ప్రదర్శనలూ జరుగుతున్నాయి.

- అతిథుల తాకిడి ఎక్కువ కావడంతో వెనిస్ వాసులు వలసబాట పడుతున్నారు. పర్యాటకుల సంఖ్యపై నియంత్రణ విధించాలని నిరసన ప్రదర్శనలు చేపట్టారు. నగరంలోకి ప్రవేశించడానికి రుసుమూ విధించారు.
- ప్రపంచ పర్యాటక నగరం పారిస్‌లో అతిథులకు ఇళ్లు అద్దెకు ఇవ్వకూడదనే విప్లవం మొదలైంది. 'లీవ్ లెట్ లివ్' (వెళ్లిపోండి.. మమ్మల్ని బతకనీయండి) అన్న నినాదం హోరెత్తుతోంది.
- క్రొయేషియా ప్రభుత్వం తమ తీరానికి వచ్చే నౌకలపై నియంత్రణ విధించింది. పర్యాటకుల సంఖ్యపైనా ఓ కన్నేసింది.

ఇక్కడా అంతే..

వేసవి విడిదిగా సిమ్లాకు మంచి పేరుంది. భానుడి భగభగల వేళ.. సిమ్లా శీతల పవనాలతో అలరిస్తుంటుంది. ఆ చలిగాలితో ఇచ్చకాలాడాలని ఎక్కడెక్కడి నుంచో పర్యాటకులు వస్తుంటారు. ఏం లాభం! నీళ్ల కరవొచ్చింది. హోటళ్లు, రెస్టారెంట్లు.. ఆతిథ్యం ఇవ్వలేమని చేతులెత్తేశాయి. సగటు ఉష్ణోగ్రతలు పెరగడం ఆందోళన కలిగిస్తోంది. నైనిటాల్, ఊటీ, గోవా వంటి ప్రముఖ విహార కేంద్రాలూ ఓవర్ టూరిజం బారిన పడుతున్నాయి. అదే సమయంలో పర్యాటకుల బాధ్యతారాహిత్యంతో ఆ ప్రాంతాల్లో స్వచ్ఛతకూ చిక్కులు తప్పట్లేదు.

రద్దయినప్పుడు ఇదీ పద్దు!

కొన్ని సందర్భాల్లో విమానాలు ఆలస్యంగా బయల్దేరి ప్రయాణికుల సహనానికి పరీక్ష పెడతాయి. దేశీయ సర్వీసుల్లో.. వైమానిక సంస్థల నిర్వహణ లోపాల కారణంగా ప్రయాణం ఆలస్యమైనా.. రద్దయినా.. యాత్రికులకు కొన్ని పరిహారాలు, సదుపాయాలు లభిస్తాయి. అవేంటంటే..

- విమానం బయల్దేరాల్సిన సమయం కన్నా నాలుగు గంటలు, అంతకుమించి ఆలస్యమైతే.. ప్రయాణికులకు రీఫ్రెష్ అయ్యేందుకు వసతి కల్పిస్తారు. ఆహారం అందిస్తారు. సర్వీసు బయల్దేరే సమయం రాత్రి 8 గంటల నుంచి అర్ధరాత్రి 3 గంటల మధ్య ఉండి.. విమానం నాలుగు గంటల కన్నా ఎక్కువ ఆలస్యమైతే.. ప్రయాణికులకు హోటల్‌లో బస ఏర్పాటు చేస్తారు.
- విమానం నాలుగు గంటలు, అంతకన్నా ఆలస్యంగా బయల్దేరే పరిస్థితుల్లో.. ప్రయాణం రద్దు చేసుకోవచ్చు. టికెట్ ఖర్చులు పూర్తిగా చెల్లిస్తారు.

- విమానం రద్దు అయినా, సమయంలో మార్పులు జరిగినా.. రెండు వారాల నుంచి 24 గంటల ముందుగా ప్రయాణికులకు సమాచారం అందిస్తారు. ప్రయాణికుడి సౌకర్యం కోసం అదే రోజు మరో విమానానికి టికెట్ బుక్ చేస్తారు. ప్రయాణికుడు వద్దనుకుంటే.. టికెట్ డబ్బులు తిరిగి ఇచ్చేస్తారు. అలా సమాచారం అందివ్వని పక్షంలో పరిహారం కోసం డిమాండ్ చేయవచ్చు.
- ప్రయాణానికి 24 గంటల ముందు విమానం రద్దయితే.. మన డబ్బులు పూర్తిగా చెల్లిస్తారు.
- విమానం ఆలస్యం కారణంగా ఒకే టికెట్‌పై బుక్ చేసుకున్న కనెక్టింగ్ ఫ్లయిట్ మిస్సయితే పరిహారం చెల్లిస్తారు.
- కార్గోలో లగేజీ కోల్పోయినా, డ్యామేజ్ అయినా పరిహారం ఇస్తారు.
- విమానం టికెట్ బుక్ చేసుకున్న తర్వాత 24 గంటల్లోపు టికెట్ రద్దు చేసుకుంటే ఎలాంటి రుసుం చెల్లించాల్సిన పనిలేదు. ప్రయాణ తేదీకి నాలుగు రోజుల ముందు వరకు ఎలాంటి రుసుం లేకుండా టికెట్ రద్దు చేసుకోవచ్చు.
- ప్రతికూల వాతావరణం, ప్రకృతి విపత్తులు, యుద్ధం నెలకొనడం, రక్షణ పరమైన ఇబ్బందులు తదితర విపత్కర పరిస్థితుల్లో విమానం రద్దయినా, ఆలస్యమైనా ఎలాంటి పరిహారాలు వర్తించవు.
- చాలామంది విదేశీ పర్యటనలప్పుడే ప్రయాణ బీమా చేయిస్తారు. దేశీయ విహారంలో నిర్లక్ష్యం చేస్తారు. కానీ, ప్రయాణ బీమాతో దేశీయంగానూ ప్రయాణాల్లో ఎలాంటి ఇబ్బందులు ఎదురైనా.. ఆందోళన చెందాల్సిన పని ఉండదు. విమానం రద్దయినా, ఆలస్యం కారణంగా మిస్సయినా పూర్తిస్థాయి పరిహారం పొందవచ్చు.

ఈఎస్ఐలో గుత్తాధిపత్యం

- ఇక్కడ ఒకరిద్దరిదే రాజ్యం
- బినామీ పేర్లతో టెండర్లు దక్కించుకుంటున్న వైనం
- కార్మిక శాఖలో అన్ని స్థాయిల్లోనూ చక్రం తిప్పేది వీరే
- వీరికి అండగా నిబంధనలకు తూట్లు పొడుస్తున్న అధికారులు

సికింద్రాబాద్‌లోని కార్మిక బీమా వైద్య సేవల సంచాలకుల కార్యాలయం

ఈనాడు, హైదరాబాద్: ఈఎస్ఐ ఆసుపత్రుల వ్యవహారాలను పర్యవేక్షించే తెలంగాణ రాష్ట్ర బీమా వైద్య సేవల సంచాలకుల కార్యాలయం అక్రమాలకు అడ్డాగా, ఒకరిద్దరు గుత్తేదార్ల గుత్తాధిపత్యానికి కేంద్రంగా మారింది. ఉన్నతస్థాయిలో అండదండలు ఉండటంతో ఈఎస్ఐ కొనుగోళ్లలో వారు ఆడింది ఆటగా, ఇష్టారాజ్యంగా దోపిడీపర్వం నిరాటంకంగా కొనసాగుతోంది. ఆసుపత్రులు, డిస్పెన్సరీలకు అవసరమైన ఔషధాలు, నిర్ధారణ పరీక్షలకు అవసరమైన రసాయనాలు, కిట్ల కొనుగోలులో యథేచ్ఛగా అక్రమాలకు తెగబడుతున్నారు. బినామీ పేర్లతో కుటుంబ సంస్థలను నిర్వహిస్తూ.. కొనుగోలు టెండర్లను తమకే దక్కేలా అన్ని స్థాయిల్లోనూ కార్మిక శాఖలో ఈ గుత్తేదార్లే చక్రం తిప్పుతున్నారనే విమర్శలున్నాయి. ఇటీవల విజిలెన్స్ ఎన్‌ఫోర్స్‌మెంట్ విభాగం ఇచ్చిన నివేదికలోనూ నిబంధనలకు విరుద్ధంగా కుటుంబ సంస్థలకే టెండర్లను కట్టబెట్టారని స్పష్టం చేసింది. ఈ వ్యవహారంలో అన్ని స్థాయిల్లోనూ భారీగానే ముడుపులు చేతులు మారినట్లు ఆరోపణలున్నాయి.

ఆ సంస్థలకు అనుకూలం

★ అత్యవసర పరిస్థితుల్లో మాత్రమే ఒప్పంద ధర పరిధిలోలేని సంస్థల నుంచి కొనుగోలు చేయాల్సి ఉండగా.. 2016-17, 2017-18లలో దాదాపు రూ.210 కోట్లకు పైగా సరఫరా బాధ్యతలను ఇలాంటి సంస్థలకే అప్పగించారు.

★ ఇందులోనూ కొన్ని కుటుంబ సంస్థలే ఉండటం గమనార్హం. వీటిలో ఒక సంస్థకూ మరోదానికి మధ్య అంతర్గత సంబంధాలున్నట్లు గుర్తించారు.

★ ఒక సరఫరా సంస్థ అయితే ఏడాది(2016-17లో) అమ్మకాలు, సరఫరాలో 73 శాతం, మరో సంస్థ 95 శాతం అమ్మకాలు, సరఫరాను ఈఎస్ఐకే చేయడం విజిలెన్స్ విభాగ నివేదికలో ప్రస్తావించింది.

★ ఒకే కుటుంబానికి చెందిన వేర్వేరు సంస్థలు స్వల్పంగా ధరలను మార్చి, టెండర్లను దక్కించుకున్నాయి.

★ ఔషధ కొనుగోళ్లలో తప్పనిసరిగా 'ఔషధ నిల్వ కమిటీ'ని ఏర్పాటుచేసి, ఆ కమిటీ ఆమోదం పొందాలి. 2016-17, 2017-18, 2018-19 సంవత్సరాల కొనుగోళ్లలో ఎలాంటి కమిటీలను ఏర్పాటు చేయలేదు.

★ ఏ ఔషధాలు కావాలనే జాబితాను సంబంధిత ఔషధ సంస్థల ప్రతినిధులకే నేరుగా అందజేశారు. కనీసం ఎవరు తీసుకెళ్తున్నారో వారి సమాచారం కూడా ఈఎస్ఐ కార్యాలయంలో లేదు. కేవలం ఆ ప్రతినిధి పొట్టి సంతకం మాత్రం 'ఔట్‌వార్డు నమోదు పుస్తకం'లో పొందుపరిచారు. కొన్నింటిని సాధారణ తపాలా ద్వారా పంపించారు. ఆయా సంస్థలకు జాబితా ముట్టిందో లేదో తెలిపే పత్రాన్ని కూడా తపాలా పంపిణీలో జత చేయలేదు. నమోదు పుస్తకంలోనూ ఔషధ అవసర పత్రాలు ముట్టాయా? లేదా? అనే సమాచారాన్ని పొందుపరచలేదు. దీన్నిబట్టి ఉద్దేశపూర్వకంగానే వ్యవహరించారని స్పష్టమవుతోంది.

★ సాధారణంగా టెండరులో తక్కువ ధరను పొందుపరిచిన(ఎల్1) సంస్థకు ఔషధ సరఫరా బాధ్యతను అప్పగిస్తారు. ఒకవేళ ఆ సంస్థ ఔషధాలను సరఫరా చేయలేని పరిస్థితుల్లో తక్కువ ధరను పొందుపరచడంలో రెండో, మూడో స్థానంలో ఉన్న సంస్థలకు అవకాశమిస్తారు. ఇక్కడ అలాంటి ప్రయత్నమే జరగలేదు. ఔషధాలను సరఫరా చేయనందుకు ఎల్1 సంస్థపై చర్యలు తీసుకున్న దాఖలాలు లేవు. ఎల్2, ఎల్3లతో సంప్రదించకుండా నేరుగా విపణిలో అత్యధిక ధరలతో కొత్తగా ఔషధాలను కొనుగోలు చేశారు.

★ ఉదాహరణకు ముందే కుదుర్చుకున్న ఔషధ ధరలో ఎల్1 టెండర్ ధర 'హ్యూమన్ ఇన్సులిన్' 10ఎంఎల్ వైల్‌కు రూ.66.72 ఉండగా.. దీన్ని బహిరంగ విపణిలో ఒక్కోదానికి రూ.139.59 చొప్పున కొన్నింటిని, రూ.122.82 చొప్పున మరికొన్నింటిని కొనుగోలు చేశారు. ఇలా పలురకాల ఔషధాలను కొనడంతో రూ.కోట్లలో వ్యత్యాసం వచ్చింది.

★ 2016-17లో ఒప్పంద ధరల ప్రకారం రూ.113.91 కోట్లకు కొనుగోలు చేయగా.. ఒప్పంద ధర కాకుండా విపణి ధర ప్రకారం 101.66 కోట్ల ఔషధాలు కొన్నారు. 2017-18లోనూ ఒప్పంద ధరలో రూ.142.87 కోట్ల మందులు కొనుగోలు చేయగా.. ఒప్పంద ధర లేకుండా రూ.66.60 కోట్ల మందులు కొన్నారు.

★ ఆన్‌లైన్‌లో టెండరు విధానాన్ని నిర్వహించకుండా గోప్యంగా తమకు నచ్చిన సంస్థలకు టెండర్లు కట్టబెట్టే విధంగా వ్యవహరించారు.

★ కొనుగోళ్లలో ఎక్కువ సంస్థలకు అవకాశమివ్వడానికి అనుకూలంగా విస్తృత స్థాయిలో అసలు ప్రచారమే నిర్వహించలేదు. రూ.25 లక్షలు, ఆ పైన నిధులను ఖర్చు పెట్టాలంటే తప్పనిసరిగా టెండరుకు వెళ్లాలి. పేరున్న పత్రికల్లో టెండరుకు సంబంధించిన ప్రకటన ఇవ్వాలి. పత్రికా ప్రకటన ఇవ్వకుండా కొనుగోలు చేయాల్సి వస్తే.. ఎలాంటి అత్యవసర పరిస్థితుల్లో సమయాభావం కారణంగా కొనుగోలు చేశారనే సమాధానాన్ని లిఖితపూర్వకంగా పొందుపర్చాలి. ఈ నిబంధనలేవీ పాటించలేదు. కేవలం కార్యాలయ ప్రకటన బోర్డుపై సంబంధిత సమాచారాన్ని అతికిస్తున్నారు. ఎవరైతే క్రమం తప్పకుండా టెండర్లు పొందుతున్నారో వారికే ఆ సమాచారం తెలుస్తోంది.

అక్రమార్కులపై వేటుకు రంగం సిద్ధం

ఈనాడు, హైదరాబాద్: కార్మికశాఖ పరిధిలోని రాష్ట్ర బీమా వైద్యసేవల విభాగంలో మందులు, పరికరాల కొనుగోలులో అక్రమాలకు కారకులపై వేటుకు రంగం సిద్ధమైంది. అవినీతి నిరోధక శాఖ (ఏసీబీ) విచారణ కొనసాగిస్తూనే, ఇప్పటికే ఇచ్చిన విజిలెన్సు నివేదిక ఆధారంగా చర్యలపై ముందుకు వెళ్లాలని ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది. తొలుత ఈ అక్రమాలకు పాల్పడిన ఇద్దరు ఉన్నతాధికారులను పక్కనపెట్టాలని నిర్ణయించింది. ఈ మేరకు త్వరలో అధికారికంగా నిర్ణయం వెలువడనుంది. ఈఎస్ఐలో అక్రమాలను తీవ్రంగా పరిగణించిన ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్, ఇప్పటికే ఆ శాఖ మంత్రి, ఉన్నతాధికారులను పిలిచి ఆరా తీశారు. అవినీతి అధికారులపై వేటు వేయాలని ఇప్పటికే ఆదేశించినట్లు తెలిసింది. రాష్ట్రపరిధిలోని ఈఎస్ఐ, ప్రభుత్వాసుపత్రుల్లో మందులు, పరికరాల కొనుగోలుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం వద్ద నమోదైన సరఫరా సంస్థలను టెండరు ప్రక్రియలో ఎంపిక చేయాలి. ఒకవేళ నమోదైన సరఫరాదారు అత్యవసర సమయంలో (రోగి ప్రాణాలు కాపాడేందుకు) పంపిణీ చేయలేనప్పుడు బయట కొనేందుకు అనుమతి ఉంది. ఈ నిబంధనను అడ్డుపెట్టుకుని బీమా వైద్యసేవల విభాగంలో ఏటా ఇదే పద్ధతిలో మందులు, కిట్‌లు కొంటున్నట్లు అంతర్గత విచారణలో గుర్తించింది.

వీరబత్తిని మోహన్ తయారు చేసిన కోటు

గోనె సంచుల కోటు

చినిగిపోయిన మూడు గోనె సంచులతో మూడు గంటల్లో కోటు(బ్లేజర్)ను తయారు చేసి ఓ యువకుడు పలువురి ప్రశంసలు అందుకున్నాడు. జగిత్యాల జిల్లా మల్యాల మండలం తాటిపల్లికి చెందిన వీరబత్తిని మోహన్ టైలరింగ్ చేస్తుంటాడు. గురువారం ఓ వ్యక్తి వద్ద చినిగిపోయిన మూడు బియ్యం సంచులను రూ.10కి కొనుగోలు చేశాడు. వాటిని కత్తిరించి ఆకర్షణీయంగా కోటును తయారు చేసి ఔరా అనిపించుకున్నాడు.

– న్యూస్‌టుడే, మల్యాల

ఝార్ఖండ్‌లో ఎన్‌కౌంటర్

ముగ్గురు తీవ్రవాదుల కాల్చివేత

లోహరడగ: ఝార్ఖండ్‌లో భద్రతా దళాలతో గురువారం జరిగిన ఎన్‌కౌంటర్‌లో ముగ్గురు తీవ్రవాదులు చనిపోయారు. లోహరడగ జిల్లాలోని బహేగర గ్రామం వద్ద ఈ ఘటన జరిగిందని పోలీసులు తెలిపారు. రెండు ఏకే-47 తుపాకులు, మందుగుండు సామగ్రిని స్వాధీనం చేసుకున్నామని, గాలింపు కొనసాగుతోందని పేర్కొన్నారు.

ఆ 6 రైళ్లను పునరుద్ధరించండి

తెరాస లోక్‌సభాపక్ష నేత డిమాండ్

ఈనాడు, దిల్లీ: దక్షిణమధ్య రైల్వే అధికారులు కాజీపేట కూడలితో పాటు..సికింద్రాబాద్, విజయవాడ జంక్షన్ల నుంచి కొత్తగూడెం, మణుగూరు దాకా ఆరు రైళ్లను రద్దుచేయడం తగదని తెరాస లోక్‌సభాపక్ష నాయకుడు నామా నాగేశ్వరరావు అన్నారు. దిల్లీ నుంచి ఫోన్‌లో అధికారులతో మాట్లాడిన ఆయన..ఆయా ప్రాంతాల్లో ప్రధాన ప్రయాణ సాధనాలైన ఆ రైళ్లను వెంటనే పునరుద్ధరించాలన్నారు. వెనుకబడిన ప్రాంతంలో 7 స్టేషన్లు ఉన్నాయని, వాటిమధ్య ప్రయాణించేవారంతా పేద, మధ్యతరగతి ప్రజలేనని తెలిపారు. మరమ్మతుల పేరుతో రైళ్లను రద్దుచేయడం అధికారులకు తగదన్నారు.

'పారదర్శకత పెంచే బిల్లు'

తెలంగాణ ప్రభుత్వం తెచ్చిన పురపాలక నూతన బిల్లు పాలనను కొత్త పుంతలు తొక్కించేలా ఉందని నామా నాగేశ్వరరావు తెలిపారు. అధికారులు, ప్రజాప్రతినిధులు మరింత పారదర్శకంగా పనిచేసేందుకు ఇది తోడ్పడుతుందని ఓ ప్రకటనలో పేర్కొన్నారు. ప్రజలకు మెరుగైన సేవలు అందించేలా ఉన్నందున, ఈ బిల్లు దేశానికే ఆదర్శమన్నారు.

ఇన్‌ఫార్మర్ల నెపంతో ఇద్దరు గిరిజనుల హత్య

- విశాఖ మన్యంలో మావోయిస్టుల ఘాతుకం

సత్తిబాబు, భాస్కరరావు

చింతపల్లి, న్యూస్‌టుడే: మావోయిస్టులు ప్రజాకోర్టు నిర్వహించి ఇద్దరు గిరిజనులను హత్య చేశారు. పోలీసులకు ఇన్‌ఫార్మర్లుగా వ్యవహరిస్తుండటంతో మరణశిక్ష అమలు చేసినట్లు ప్రకటించారు. విశాఖ మన్యంలో ఈ ఘటన చోటుచేసుకుంది. మృతుల కుటుంబ సభ్యులు, ప్రత్యక్ష సాక్షుల కథనం ప్రకారం..చింతపల్లి మండలం బలపం పంచాయతీ వీరవరం గ్రామాన్ని బుధవారం అర్ధరాత్రి దాటిన తర్వాత పదుల సంఖ్యలో సాయుధ మావోయిస్టులు చుట్టుముట్టారు. తర్వాత పాంగి సత్తిబాబు, గెమ్మెలి భాస్కరరావులను వారి ఇళ్ల నుంచి బయటకు తీసుకొచ్చి.. తాళ్లతో చేతులను కట్టేసి కుటుంబ సభ్యుల సమక్షంలోనే ప్రజాకోర్టు నిర్వహించారు. తుపాకులు, కర్రలతో విచక్షణారహితంగా కొట్టారు. తమ వారిని చంపవద్దంటూ కుటుంబసభ్యులు ప్రాధేయపడినా మావోయిస్టులు వినిపించుకోలేదు. ఇద్దరిని తీవ్రంగా కొట్టి, చనిపోయారని నిర్ధారించుకున్నాక అక్కడ్నుంచి వెళ్లిపోయారు. గిరిజనుల ఇళ్లపై గోడప్రతులను అంటించారు.

అంతర్‌జిల్లా బదిలీల షెడ్యూలు విడుదల చేయాలి: జాక్టో

ఈనాడు, హైదరాబాద్: రాష్ట్రంలో ఏడేళ్లుగా నిలిచిపోయిన ప్రభుత్వ ఉపాధ్యాయుల అంతర్‌జిల్లా బదిలీలు వెంటనే చేపట్టాలని ఉపాధ్యాయ సంయుక్త కార్యాచరణ సమితి (జాక్టో) డిమాండ్ చేసింది. గతంలో సీఎం ఇచ్చిన హామీ మేరకు భార్యాభర్తలైన ఉపాధ్యాయులను సమీప ప్రాంతాల్లోని లేదా ఒకే పాఠశాలకు బదిలీ చేయాలని జాక్టో ప్రతినిధులు జి.సదానంద్‌గౌడ్, ఇ.రఘునందన్, కె.రమణ, జి.సోమయ్య, కె.కృష్ణుడు తదితరులు సంయుక్త ప్రకటనలో పేర్కొన్నారు. బదిలీల షెడ్యూలు విడుదల చేయకుండా సీఎం కార్యాలయ సిఫార్సుల పేరుతో అక్రమ బదిలీలు చేస్తున్నారని ఆరోపించారు. వేతన సవరణ, మధ్యంతర భృతి ఇతరత్రా సమస్యలను పరిష్కరించాలని డిమాండ్ చేశారు.

ఎన్‌కౌంటర్లపై ఎఫ్ఐఆర్ నమోదు చేయాల్సిందే

- సుప్రీంకోర్టు స్పష్టీకరణ
- ఉమ్మడి హైకోర్టు తీర్పును సమర్థించిన ధర్మాసనం

ఈనాడు, దిల్లీ: ఎన్‌కౌంటర్లపై ఎఫ్ఐఆర్ నమోదు చేయాల్సిందేనని సుప్రీంకోర్టు స్పష్టం చేసింది. ఎఫ్ఐఆర్ నమోదైన వెంటనే ఆ విషయాన్ని కోర్టు దృష్టికి తీసుకురావాలని పేర్కొంది. ఎదురుకాల్పుల ఘటనలపై ఎఫ్ఐఆర్ నమోదు చేయాలంటూ ఉమ్మడి హైకోర్టు ఇచ్చిన మార్గదర్శకాలను సవాల్ చేస్తూ ఏపీ పోలీస్ ఆఫీసర్స్ అసోసియేషన్, ఏపీ, తెలంగాణ ప్రభుత్వాలు దాఖలు చేసిన పిటిషన్లపై గురువారం ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ రంజన్ గొగొయి, జస్టిస్ దీపక్ గుప్తా, జస్టిస్ అనిరుద్ధ బోస్‌లతో కూడిన ధర్మాసనం విచారణ చేపట్టింది. ఏపీ సివిల్ లిబర్టీస్ కమిటీ తరఫున సీనియర్ న్యాయవాది కొలిన్ గొంజాలెస్ వాదనలు వినిపిస్తూ... వాస్తవమైన ఎన్‌కౌంటర్లు, పట్టుకొచ్చి చేసే ఎన్‌కౌంటర్లు ఉంటున్నాయని తెలిపారు. ఇంట్లోంచి బలవంతంగా బయటకు తీసుకొచ్చి చంపేసి, ఎక్కడో అడవుల్లో పడేసి, ఎన్‌కౌంటర్ అంటున్నారని చెప్పారు. అనంతరం తమపై హత్యాయత్నం చేయడంతో చంపాల్సి వచ్చిందని పోలీసులే కేసు మూసివేస్తున్నారని కోర్టుకు తెలిపారు. ఏపీ తరఫు సీనియర్ న్యాయవాది బసంత్ పార్లమెంటుపై ఉగ్రదాడిని ప్రస్తావిస్తూ... ఇలాంటి సందర్భాల్లో ఎన్‌కౌంటర్ చేస్తే ఎఫ్ఐఆర్ నమోదు చేస్తారని పోలీసులు భావిస్తే వారి మనోధైర్యం సన్నగిల్లుతుందన్నారు. ఎన్‌కౌంటర్ ఘటనకు వెళ్తే హత్యాయత్నం కేసు చుట్టుకుంటుందని పోలీసులు భయపడుతున్నారని తెలంగాణ తరఫు సీనియర్ న్యాయవాది హరీన్ రావెల్ తెలిపారు. వాస్తవ ఎన్‌కౌంటర్ కానప్పుడు కేసులు పెడితే తప్పేముందని, ఇందులో ప్రభుత్వానికి అభ్యంతరం చెప్పాల్సిన అవసరం ఏంటని సీజేఐ ప్రశ్నించారు. ఉమ్మడి హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పులో తప్పేమీ లేదని, యూపీసీఎల్ కేసులో సుప్రీంకోర్టు కూడా మార్గదర్శకాలు ఇచ్చింది కదా అని సీజేఐ పేర్కొన్నారు. ఎన్‌కౌంటర్ల విషయంలో 2014లో జస్టిస్ లోధా, జస్టిస్ నారీమన్‌లు ఇచ్చిన తీర్పులోని 16 మార్గదర్శకాలు అనుసరించాల్సిందేనని ధర్మాసనం స్పష్టంచేస్తూ దశాబ్ద కాలంనాటి పిటిషన్లపై విచారణ ముగించింది.

2 కొత్త రెవెన్యూ డివిజన్లకు తుది ప్రకటన

ఈనాడు, హైదరాబాద్: రాష్ట్రంలో కొత్తగా ఏర్పాటుచేయనున్న రెండు రెవెన్యూ డివిజన్లకు ప్రభుత్వం గురువారం తుది ప్రకటన జారీ చేసింది. జగిత్యాల జిల్లాలోని కోరుట్ల కేంద్రంగా మేడిపల్లి, కథలాపూర్, కోరుట్ల మండలాలతో రెవెన్యూ డివిజన్ ఏర్పాటుకు జీవో ఆర్‌టీ నంబరు 210ని వెలువరించారు. నాగర్‌కర్నూల్ జిల్లా కొల్లాపూర్ కేంద్రంగా పెద్దకొత్తపల్లి, కోడేరు, పెంట్లవెల్లి, కొల్లాపూర్ మండలాలతో డివిజన్ కోసం జీవో ఆర్‌టీ నం.209ని రెవెన్యూ శాఖ ప్రత్యేక ప్రధాన కార్యదర్శి రాజేశ్వర్ తివారీ విడుదల చేశారు.

బీఆర్క్ కోర్సులో ప్రవేశాలకు ఆహ్వానం

ఈనాడు డిజిటల్, హైదరాబాద్: జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ ఆర్కిటెక్చర్-ఫైన్ ఆర్ట్స్ విశ్వవిద్యాలయం 2019-20 విద్యాసంవత్సరానికి బీఆర్క్ కోర్సు సీట్ల భర్తీ షెడ్యూల్‌ను విడుదల చేసింది. ప్రవేశాల కమిటీ గురువారం సమావేశమైన తర్వాత.. ఈ మేరకు దరఖాస్తులను ఆహ్వానిస్తున్నట్లు ప్రకటించింది. ఈ నెల 23వ తేదీన నోటిఫికేషన్ వెలువరిస్తారు. 24 నుంచి నెలాఖరు వరకు ఆన్‌లైన్‌లో రిజిస్ట్రేషన్‌కు అవకాశం కల్పిస్తారు. ఆగస్టు 1, 2 తేదీల్లో ధ్రువపత్రాల పరిశీలన, 13 వరకు అభ్యంతరాల స్వీకరణ, 14వ తేదీన అభ్యర్థుల జాబితా విడుదల, 16న ర్యాంకుల వెల్లడి ఉంటాయి. 17, 18 తేదీల్లో వెబ్ ఆప్షన్ల ఎంపిక, 20న సీట్ల కేటాయింపు దరిమిలా 21, 22లలో కళాశాలల్లో చేరికతో మొదటి విడత కౌన్సెలింగ్ పూర్తవుతుంది. ఆగస్టు 23వ తేదీన ఖాళీల జాబితాను ఆన్‌లైన్‌లో ఉంచుతారు. 24, 25 లలో ఆప్షన్ల ఎంపిక, 27న సీట్ల కేటాయింపులు జరుగుతాయి. 28, 29 తేదీల్లో కళాశాలల్లో చేరికతో రెండో విడత కౌన్సెలింగ్ ముగుస్తుంది. వచ్చేనెలాఖరున స్పాట్ అడ్మిషన్లతో సీట్ల భర్తీ ప్రక్రియ ముగుస్తుందని ప్రవేశాల కన్వీనర్ ఎస్ కుమార్ ఒక ప్రకటనలో తెలిపారు.

13 సమస్యలపై సీఎస్‌కు లేఖ

ఈనాడు డిజిటల్, హైదరాబాద్: రాష్ట్రంలోని ఉపాధ్యాయులు, ఇతర ఉద్యోగుల సమస్యలను ప్రభుత్వం వెంటనే పరిష్కరించాలని టీపీసీసీ అధికార ప్రతినిధి-టీపీఆర్‌టీయూ వ్యవస్థాపక అధ్యక్షుడు హర్షవర్ధన్‌రెడ్డి డిమాండ్ చేశారు. ఆయన గురువారం ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి (సీఎస్)ఎస్‌కే జోషికి లేఖ రాస్తూ, మొత్తం 13 సమస్యలను దృష్టికి తెచ్చారు. సర్వీసు నిబంధనల రూపకల్పన జరగాలని; జేఎల్, డైట్, ఎంఈవో, జీహెచ్‌ఎం పదోన్నతులు కల్పించాలని; సీపీఎస్ రద్దు కావాలని కోరారు. స్కూల్ అసిస్టెంట్లు, ఎస్‌జీటీల మధ్య వేతన వ్యత్యాసాన్ని తగ్గించాలని; భాషా పండితులు, పీఈటీల అప్‌గ్రెడేషన్ జరపాలని ఆయన విజ్ఞప్తిచేశారు.

27న 'తపస్' సామూహిక నిరశన

ఈనాడు డిజిటల్, హైదరాబాద్: ఉపాధ్యాయ సమస్యల పరిష్కారమే ధ్యేయంగా తెలంగాణ ప్రాంత ఉపాధ్యాయుల సంఘం (తపస్) ఈ నెల 27వ తేదీన ఇందిరా పార్కు వద్ద సామూహిక నిరాహార దీక్ష నిర్వహించనుంది. గోడ పత్రికను హైదరాబాద్‌లో గురువారం ఆ సంఘ నాయకులు ఆవిష్కరించారు. ఐఆర్ ప్రకటిస్తామని, కొత్త పీఆర్‌సీ ఇస్తామని ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గతంలో ఇచ్చిన హామీలు ఇప్పటికీ అమలు కాలేదని తీవ్రంగా నిరసించారు.కార్యక్రమంలో సంస్థ అధ్యక్షుడు విష్ణువర్ధన్‌రెడ్డి, ప్రధాన కార్యదర్శి హనుమంతరావు పాల్గొన్నారు.

రిమ్స్‌లో ఒప్పంద అధ్యాపకుల వేతనాలు పెంపు

ఈనాడు, హైదరాబాద్: ఆదిలాబాద్ రిమ్స్ వైద్య కళాశాలలో ఒప్పంద ప్రాతిపదికన పనిచేస్తున్న అధ్యాపకుల వేతనాలను పెంచుతూ వైద్యారోగ్య శాఖ ముఖ్యకార్యదర్శి శాంతికుమారి గురువారం ఉత్తర్వులు జారీచేశారు. ప్రస్తుతం ట్యూటర్లకు నెలకు రూ.40వేలు ఇస్తుండగా.. దాన్ని రూ.55వేలకు, సహాయ ఆచార్యులకు నెలకు ఇస్తున్న రూ.75 వేల వేతనాన్ని రూ.1.25 లక్షలకు, సహ ఆచార్యులకు నెలకు ఇచ్చే రూ.90 వేల వేతనాన్ని రూ.1.50 లక్షలకు, ఆచార్యులకు నెలకు ప్రస్తుతమిచ్చే రూ.లక్ష వేతనాన్ని రూ.1.90 లక్షలకు పెంచుతూ ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకొంది.

25 నుంచి యాజమాన్య కోటా సీట్ల భర్తీ

రాష్ట్రంలోని ప్రైవేటు, మైనారిటీ వైద్యకళాశాలల్లో ఎంబీబీఎస్, బీడీఎస్ వైద్యవిద్య సీట్ల భర్తీ ప్రక్రియను ఈ నెల 25 నుంచి 28 వరకు నిర్వహించనున్నారు. నీట్ ర్యాంకుల ఆధారంగా ఆన్‌లైన్ ద్వారా భర్తీ చేయనున్న సీట్లకు అర్హులైన అభ్యర్థులు నేరుగా ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలోని రామిరెడ్డి దూరవిద్య కేంద్రంలో హాజరవ్వాల్సి ఉంటుందని కాళోజీ ఆరోగ్య విశ్వవిద్యాలయం గురువారం ఒక ప్రకటనలో తెలిపింది. ముందుగా ధ్రువపత్రాల పరిశీలన, అనంతరం ఆన్‌లైన్లో సీట్ల కేటాయింపు ప్రక్రియను నిర్వహిస్తామని వివరించింది. ర్యాంకులవారీగా కేటాయించిన తేదీల్లో, సమయాల్లో హాజరుకావాలని తెలిపింది. మరిన్ని వివరాల కోసం విశ్వవిద్యాలయ అధికారిక వెబ్‌సైట్‌లో చూడాలని సూచించింది.

ఖమ్మం, చెన్నూరు మార్కెట్ కమిటీల ఏర్పాటు

ఈనాడు డిజిటల్, హైదరాబాద్: కొత్తగా ఖమ్మం, చెన్నూరు వ్యవసాయ మార్కెట్లకు కమిటీలను ఏర్పాటుచేస్తూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గురువారం ఉత్తర్వులు జారీచేసింది. ఖమ్మం కమిటీ అధ్యక్షుడిగా మద్దినేని వెంకట రమణ, ఉపాధ్యక్షుడిగా కోటేశ్వర్‌రావు, మరో 12 మందిని సభ్యులుగా నియమించింది. మంచిర్యాల జిల్లా చెన్నూరుకు అధ్యక్షురాలిగా ఎం. మాధవి, ఉపాధ్యక్షుడిగా జి.శ్రీనివాస్‌రెడ్డి, 12 మంది సభ్యులు నియమితులయ్యారు. పాలక మండలి ఏడాదిపాటు కొనసాగుతుందని ముఖ్య కార్యదర్శి పార్థసారథి ఉత్తర్వుల్లో పేర్కొన్నారు.

రానున్న 3 రోజుల్లో అక్కడక్కడా భారీ వర్షాలు

ఈనాడు, హైదరాబాద్: రాష్ట్రంలో శుక్రవారంతో పాటు శని, ఆదివారాల్లో అక్కడక్కడా భారీ వర్షాలు కురిసే అవకాశం ఉందని హైదరాబాద్ వాతావరణ కేంద్రం ఒక ప్రకటనలో తెలిపింది. పలు ప్రాంతాల్లో తేలిక పాటి నుంచి ఒక మోస్తరు వర్షాలు కురుస్తాయని పేర్కొంది. వాయువ్య బంగాళాఖాతం, పరిసర ప్రాంతాలు, దక్షిణ ఒడిశా తీరప్రాంతాల్లో ఉపరితల ఆవర్తనం కొనసాగుతోందని వివరించింది.

పథకాల పురోగతిపై నేటినుంచి సమీక్ష

ఈనాడు, హైదరాబాద్: తెలంగాణ, ఏపీలలో అమలవుతున్న కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకాల పనుల పురోగతిని దిల్లీ వేదికగా శుక్ర, శనివారాల్లో సమీక్షిస్తారు. సత్వర సాగునీటి ప్రయోజన కార్యక్రమం (ఏఐబీపీ), ప్రధానమంత్రి కృషి సించాయ్ యోజన (పీఎంకేఎస్‌వై) కింద రెండు రాష్ట్రాల్లోనూ 22 ప్రాజెక్టులు నిర్మాణ దశల్లో ఉన్నాయి. వీటికి నిధుల వ్యయం, పనుల తీరు, ఇతర అంశాలపైనా సమావేశంలో చర్చిస్తారు. దీనికోసం నీటిపారుదల శాఖ ఇంజినీర్లు ఇప్పటికే దిల్లీకి వెళ్లారు.

సర్కారు దవాఖానాలకు 'కార్పొరేట్' సహకారం

- వైద్య మంత్రితో ఔషధ సంస్థల భేటీ
- ఉస్మానియాలో రూ.120 కోట్లతో భవనం నిర్మాణానికి సూత్రప్రాయ నిర్ణయం

ఈనాడు, హైదరాబాద్: ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో మౌలిక వసతుల కల్పనకు రాష్ట్రంలోని ఔషధ సంస్థలు ముందుకొచ్చాయి. కార్పొరేట్ సామాజిక బాధ్యత (సీఎస్ఆర్) కింద తమవంతు సహకారం అందిస్తామని హామీ ఇచ్చాయి. సచివాలయంలో వైద్య ఆరోగ్యశాఖ మంత్రి ఈటల రాజేందర్‌తో ఔషధ సంస్థల ప్రతినిధులు గురువారం ఈ అంశంపై భేటీ అయ్యారు. ఔషధాలు, వైద్య పరికరాలు, భవనాల నిర్మాణం తదితర అంశాల్లో సీఎస్ఆర్ కింద సహకారం అందించాలని ఈ సందర్భంగా మంత్రి కోరారు. ఉస్మానియా ఆసుపత్రి పురాతన భవనం వారసత్వ భవనంగా గుర్తింపు పొందిన దృష్ట్యా.. దాని ఆనవాళ్లు దెబ్బతినకుండా ఆసుపత్రి వెనుక భాగంలో 9 అంతస్తుల భవనం నిర్మించాలని ప్రభుత్వం సూత్రప్రాయంగా నిర్ణయించిందని, ఇందుకు రూ.120 కోట్ల వరకూ ఖర్చయ్యే అవకాశాలున్నాయనే అంశం చర్చకొచ్చింది. స్పందించిన కొన్ని ఔషధ సంస్థలు భవన నిర్మాణంలో భాగస్వామ్యానికి అప్పటికప్పుడే తమ సానుకూలత వ్యక్తం చేశాయి. మరి కొన్ని సంస్థలు పైస్థాయిలో చర్చించి నిర్ణయం వెల్లడిస్తామని పేర్కొన్నాయి. ఆర్థిక స్థిరత్వం ఉన్న కొన్ని సంస్థలు ముందుకొచ్చినా రూ.120 కోట్ల సమీకరణ పెద్ద విషయం కాదనే అభిప్రాయం వ్యక్తమైంది. కొన్ని ఔషధ సంస్థలు రక్తశుద్ధి కేంద్రాలు నెలకొల్పుతామని, మరికొన్ని సంస్థలు ఔషధాలు సమకూర్చుతామని తెలిపాయి. ఈ అంశంపై పక్కా ప్రణాళిక రూపొందించుకొని మరోసారి ఔషధ సంస్థలతో భేటీ కావాలని నిర్ణయించినట్లు వైద్యవర్గాలు తెలిపాయి. ప్రభుత్వ వైద్యంలో మెరుగైన సేవలు అందించడానికి ముందుకొచ్చిన ఔషధ సంస్థల ప్రతినిధులకు మంత్రి ఈటల అభినందనలు తెలిపారు.

కరీంనగర్, తిరుపతి మధ్య ప్రత్యేక రైళ్ల పొడిగింపు

ఈనాడు, హైదరాబాద్: ప్రత్యేక సర్వీసులుగా కరీంనగర్, తిరుపతి మధ్య నడుస్తున్న రైళ్లను (నంబరు 02761/02762) సెప్టెంబరు వరకు పొడిగిస్తున్నట్లు గురువారం దక్షిణమధ్య రైల్వే ప్రకటించింది. వీటితో రెండు వైపులా కలిపి ప్రయాణికులకు 62 'స్పెషల్స్' అందుబాటులోకి రానున్నాయి. ఇవి వారానికి మూడు రోజులు నడుస్తున్నాయి. కరీంనగర్ నుంచి తిరుపతి వరకు జులై 22-సెప్టెంబరు 30 మధ్య ప్రతి సోమ, బుధ, శుక్రవారాల్లో మొత్తం 31 సర్వీసులను ద.మ.రైల్వే నడపనుంది. రాత్రి 7.15కి బయల్దేరే బండ్లు మరుసటిరోజు ఉదయం 8.10 గంటలకు గమ్యం చేరుకుంటాయి. తిరుగుప్రయాణంలో తిరుపతి మొదలు కరీంనగర్ వరకు జులై 21-సెప్టెంబరు 29 మధ్య 31 రైలు సర్వీసులు వెళతాయి. ప్రతి ఆది, మంగళ, గురు వారాల్లో తిరుపతి నుంచి రాత్రి 10.40కి బయల్దేరి మర్నాటి ఉదయం 10.55 గంటలకు కరీంనగర్ చేరుకుంటాయి. కరీంనగర్-తిరుపతి ప్రత్యేకరైళ్లను రెగ్యులర్ బండ్లుగా మార్చాలని, వారానికి మూడు రోజులు కాకుండా వారంలో ప్రతిరోజూ నడపాలని ప్రయాణికుల నుంచి పలు విజ్ఞప్తులు వస్తున్నాయి. ఈ మేరకు జనరల్ మేనేజర్ ప్రతిపాదనలు పంపినట్లు సమాచారం. రైల్వేబోర్డు ఇంకా నిర్ణయం తీసుకోవాల్సి ఉంది.

మత్స్య ఎగుమతుల పెంపే లక్ష్యం

- ఎంపెడాతో మత్స్యశాఖ ఒప్పందం

మంత్రి తలసాని సమక్షంలో ఒప్పంద పత్రాలు మార్చుకుంటున్న ఎంపెడా ఛైర్మన్ శ్రీనివాస్, పశుసంవర్ధక శాఖ కార్యదర్శి సందీప్‌కుమార్. పక్కన మత్స్యశాఖ కమిషనర్ సువర్ణ

ఈనాడు డిజిటల్, హైదరాబాద్: మత్స్య ఎగుమతులను పెంచడం, రైతులను ఆక్వా కల్చర్ వైపు ప్రోత్సహించడమే లక్ష్యంగా సముద్ర ఉత్పత్తుల ఎగుమతి అభివృద్ధి అథారిటీ (ఎంపెడా)తో రాష్ట్ర పశుసంవర్ధక, మత్స్యశాఖ ఒప్పందం కుదుర్చుకుంది. సచివాలయంలో గురువారం పశుసంవర్ధక, మత్స్యశాఖ మంత్రి తలసాని శ్రీనివాస్‌యాదవ్ సమక్షంలో పశుసంవర్ధక శాఖ కార్యదర్శి సందీప్‌కుమార్ సుల్తానియా, ఎంపీఈడీఏ ఛైర్మన్ శ్రీనివాస్ ఒప్పంద పత్రాలు మార్చుకున్నారు. తలసాని మాట్లాడుతూ..రాష్ట్రంలో ఆక్వాకల్చర్ అభివృద్ధికి ఎంపెడా ముందుకు రావడం అభినందనీయమన్నారు. దేశంలో ఆక్వాకల్చర్ రంగ అభివృద్ధికి ఆ సంస్థ హైదరాబాద్ హైటెక్స్‌లో ఆగస్టు 30 నుంచి సెప్టెంబరు 1 వరకు నిర్వహించే 'ఆక్వా అక్వేరియా ఇండియా' సదస్సుకు సహకారం అందిస్తామని తెలిపారు. ఎంపెడాతో కలిసి తెలంగాణలో బహుళ జాతుల చేపల పెంపక ఆక్వాకేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేస్తామన్నారు. హైదరాబాద్ విమానాశ్రయంలో జల నిర్బంధ సౌకర్యం, చిల్డ్, లైవ్ ఫిష్ నిర్వహణకు సాంకేతిక సహాయాన్ని అందిస్తామన్నారు. ఆక్వా ఎగుమతుల అభివృద్ధిలో రాష్ట్రంలో విస్తృత అవకాశాలున్నాయని ఎంపెడా ఛైర్మన్ శ్రీనివాస్ అన్నారు. మత్స్యశాఖ కమిషనర్ సువర్ణ, సమాచార శాఖ అడిషనల్ డైరెక్టర్ నాగయ్యకాంబ్లే పాల్గొన్నారు.

'టిస్' కోర్సులను కొనసాగించాలి

హైకోర్టును ఆశ్రయించిన విద్యార్థులు

ఈనాడు, హైదరాబాద్: టాటా ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సోషల్ సైన్సెస్ (టిస్)కు సంబంధించి హైదరాబాద్ క్యాంపస్‌లో నిర్వహిస్తున్న కోర్సులను అర్ధంతరంగా నిలిపివేయడాన్ని సవాలు చేస్తూ తమిళనాడు, ఆంధ్రప్రదేశ్, కేరళ, బిహార్ రాష్ట్రాలకు చెందిన విద్యార్థులు గురువారం హైకోర్టును ఆశ్రయించారు. కోర్సులను నిలిపివేస్తూ ఈ నెల 15న ముంబయిలోని టిస్ రిజిస్ట్రార్ (యాక్టింగ్) జారీ చేసిన నోటీసును సవాలు చేస్తూ ఎన్.అరవింద కార్తీక్ మరో అయిదుగురు హైకోర్టులో పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. ఏకపక్షంగా కోర్సులను నిలిపివేయడం రాజ్యాంగ, చట్టవిరుద్ధమని, వాటిని కొనసాగించేలా ఉత్తర్వులు ఇవ్వాలని అభ్యర్థించారు. యూజీసీ నుంచి డీమ్డ్ వర్సిటీగా గుర్తింపు పొందిన టిస్.. డిగ్రీ, పీజీ, డాక్టరేట్ కోర్సులను నిర్వహిస్తోందని, దేశవ్యాప్తంగా ప్రవేశ పరీక్షలు నిర్వహించి ప్రవేశాలు చేపడుతోందన్నారు. రంగారెడ్డి జిల్లా రాజేంద్రనగర్ మండలంలోని పంచాయతీరాజ్, గ్రామీణాభివృద్ధి సంస్థకు చెందిన భవనంలో గత ఏడాది వరకు టిస్ క్యాంపస్‌ను నిర్వహించే వారని పేర్కొన్నారు. ఈ ఏడాది సంస్థను అబ్దుల్లాపూర్‌మెట్‌లోని డాక్టర్ సీఎన్‌రెడ్డికి చెందిన కేబీ సైనిక్ స్కూల్ ఆవరణలోకి మార్చారన్నారు. హాస్టల్ నిర్వహణ కోసం ఎలాంటి టెండర్లు పిలవకుండా అప్పగించారని, ప్రస్తుతం సెమిస్టర్‌కు రూ.54 వేల ఫీజు వసూలు చేస్తున్నారన్నారు. దీనిపై రిజిస్ట్రార్‌కు ఫిర్యాదు చేసినా పట్టించుకోలేదన్నారు. సీఎన్‌రెడ్డి తనకున్న పలుకుబడితో విద్యార్థులను బెదిరిస్తున్నారని తెలిపారు. ముంబయిలోని టిస్ రిజిస్ట్రార్ వాస్తవాలను పట్టించుకోకుండా కోర్సులను రద్దు చేస్తూ నోటీసు జారీ చేశారన్నారు. ఇందులో ప్రతివాదులుగా కేంద్ర ప్రభుత్వం, యూనివర్సిటీ గ్రాంట్స్ కమిషన్, టిస్ ముంబయి రిజిస్ట్రార్, హైదరాబాద్ శాఖ రిజిస్ట్రార్, సేవలందిస్తున్న ప్రైవేటు వ్యక్తి, కేబీ సైనిక్ స్కూల్ ప్రిన్సిపాల్ సీఎన్ రెడ్డి, పోలీసు కమిషనర్‌లను చేర్చారు.

1969 బ్యాంకుల జాతీయీకరణ 2019

ఈనాడు బిజినెస్

వదలని మొండి ఘటాలు

డాక్టర్ వికాస్ సింగ్

ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకులకు ప్రస్తుతం అతి పెద్ద సమస్య మొండి బకాయిలు. గత నాలు గేళ్లుగా దీనిపై ప్రధానంగా దృష్టి సారించి కొంత సానుకూల ఫలితాలు సాధించినా.. ఇప్పటికీ ఈ సమస్య తలకుమించిన భారం గానే ఉంది. దీని తీవ్రత ఎంత... ఎందుకు ఈ సమస్య పెద్దదైంది.. పరిష్కారమార్గం ఏమిటి... భవిష్యత్తు ఎలా ఉంటుంది.. అనే అంశాలను పరిశీలిద్దాం..

? మొండి బాకీల సమస్య ఎంత పెద్దది

ఈ సమస్య అంచనాలకంటే పెద్దది. నికర నిరర్థక ఆస్తుల సంఖ్య ఎప్పుడూ నిజం చెప్పదు. ఇందులో పునర్వ్యవస్థీకరించిన రుణాల మొత్తం కలిసి ఉండదు. మొత్తం కార్పొరేట్ రుణాల్లో 40 శాతం రుణాలు మొండి బాకీలుగా మారిపోయే ప్రమాదం ఉంది. ఇందులో చాలా సొమ్ము తిరిగి రానట్లే. కానీ ఈ అనుభవం నుంచి ఎంతో నేర్చుకోవాలి. మొండి బాకీలను తట్టుకోవటానికి ప్రభుత్వం బ్యాంకులకు కొంత మూలధనాన్ని సమకూర్చినప్పటికీ అది సరిపోదు.

? ఈ పరిస్థితికి బాధ్యులు ఎవరు

బ్యాంకుల వైపు నుంచి కొన్ని పొరపాట్లు ఉన్నాయి. ఆడిట్ పకడ్బందీగా లేదు. విచిత్రమేమిటంటే చేసిన తప్పులకు బ్యాంకులు శిక్ష మోస్తున్నాయి. కానీ ఆడిటర్ల పాత్రను ఎవరూ ప్రశ్నించటం లేదు. బ్యాంకుల సీఈఓలకు ఉండే పదవీ కాలం తక్కువ. మెరుగైన వృద్ధి కనబరచాలని తమ పదవీ కాలంలో వారు ఆశపడతారు. అందులో భాగంగా రాని బాకీలను పూర్తిగా గుర్తించటానికి ఇష్టపడరు. కప్పిపుచ్చేందుకే ప్రయత్నిస్తారు. అటువంటి యత్నాలను ఆడిటర్లు అడ్డుకోవాలి. కానీ అది జరగలేదు. అంతర్గత ఆడిట్ విధానాన్ని పూర్తిగా సంస్కరించాలి. రిస్కును ముందస్తుగానే గుర్తించి దిద్దుబాటు చర్యలు తీసుకునే ఆడిటింగ్ వ్యవస్థ ఉండాలి.

? ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకుల విలీనం లేదా ప్రైవేటీకరణ సరైన పరిష్కారం అవుతుందా

బ్యాంకుల్లో ప్రభుత్వ వాటాను 50 శాతం కంటే దిగువకు తగ్గించుకోవాలని నాయక్ కమిటీ సిఫారసు చేసింది. ప్రభుత్వం బ్యాంకుల విలీనాల వైపు మొగ్గు చూపుతున్నట్లుగా కనిపిస్తోంది. అలా చేసినప్పటికీ చివరికి కొన్ని ప్రభుత్వ బ్యాంకులు మిగిలే ఉంటాయి. అంతేగాక అన్నిసార్లూ విలీనాలు సత్ఫలితాలు ఇస్తాయని చెప్పలేం. ఎస్‌బీఐ విలీనం సజావుగానే జరిగింది కదా.. అని ఎవరైనా అనొచ్చు. కానీ ఎస్‌బీఐలో అనుబంధ బ్యాంకులను విలీనం చేయటం వేరు. విడివిడిగా ఉన్న ప్రభుత్వ బ్యాంకులను కలపటం వేరు. విలీనం అనేది సమస్యకు పరిష్కారం చూపదు... సమస్యను తప్పించుకోవటం. కార్యకలాపాల నిర్వహణలో పూర్తి స్వేచ్ఛ, ప్రగతి సాధించాలనే తపన ఒక్కటే ప్రభుత్వ బ్యాంకుల విషయంలో ఉన్న ఏకైక పరిష్కారం.

? అంటే ప్రభుత్వం పాత్ర తగ్గాలంటారా

బ్యాంకుల పాలనా వ్యవహారాల్లో డైరెక్టర్ల బోర్డుకే పూర్తి స్థాయి అధికారం ఉండాలి. బోర్డుపై బయటి నుంచి ఒత్తిళ్లు ఉండకూడదు. ప్రభుత్వ వర్గాలు కానీ, రాజకీయ నాయకులు కానీ బోర్డు నిర్ణయాలను ప్రభావితం చేసే పరిస్థితి ఉంటే దానివల్ల నష్టమే కానీ ప్రయోజనం లేదు. దురదృష్టవశాత్తు ఇప్పటి వరకు ఇదే జరిగింది. రాజకీయ నాయకుల ప్రయోజనాలకు అనుగుణంగా ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకులు ముందుకు నడిచినంత కాలం ఆశించిన మార్పులు రావు. సమర్థులైన వారిని, నైపుణ్యం కల వారిని బోర్డు డైరెక్టర్లుగా నియమించి వారికి పూర్తి స్వేచ్ఛ నివ్వటం ద్వారా ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో మార్పు తీసుకురావచ్చు.

? ఈ సంక్షోభంలో బ్యాంకు బోర్డుల పాత్ర ఏమీ లేదా

బ్యాంకు బోర్డుల్లో డైరెక్టర్లుగా నిజాయితీ, అంకితభావం, బాధ్యత కల వారు అధికంగా ఉండాలి. అప్పుడు సమర్థ పర్యవేక్షణ ఉంటుంది. కానీ బోర్డు డైరెక్టర్లను ఎంపిక చేసే అధికారం ప్రభుత్వం చేతిలో ఉండటంతో వారికి నచ్చిన వారిని ఎంచుకునే అవకాశం వచ్చింది. నైపుణ్యం, అనుభవం... ప్రామాణికం కావటం లేదు. అటువంటి డైరెక్టర్లు రాజకీయ నాయకుల అజెండాకు అనుగుణంగా పనిచేసే పరిస్థితి ఉంటోంది.

? సమీప భవిష్యత్తులో ప్రభుత్వ బ్యాంకులు ఎటువంటి పరిస్థితులను ఎదుర్కోవాల్సి వస్తుంది....

కేవలం రుణ నిధులు సమకూర్చే సంస్థలు గానే బ్యాంకులు మనలేవు. బ్యాంకింగ్‌లో ప్రాథమిక మార్పులు ఎన్నో వస్తున్నాయి. లావాదేవీలు/ చెల్లింపుల సేవలు అందించటం, పెట్టుబడి సలహాలు ఇవ్వటం, ఇతరుల ఉత్పత్తులు విక్రయించటం (మ్యూచువల్ ఫండ్లు, బీమా పాలసీల పంపిణీ), ఆస్తుల యాజమాన్య సేవలు అందించటం... వంటి భిన్న అవకాశాలు ఇప్పుడు బ్యాంకుల ముందున్నాయి. కానీ ఈ విభాగాల్లో విస్తరించటానికి అవసరమైన మానవ వనరులు, సాంకేతిక నైపుణ్యం, స్వేచ్ఛ ప్రభుత్వ బ్యాంకులకు ఉండటం లేదు. అందువల్ల ప్రభుత్వ బ్యాంకుల మార్కెట్ వాటాను కొన్ని ఫిన్‌టెక్ కంపెనీలు, ఎన్‌బీఎఫ్‌సీలు, ప్రైవేటు బ్యాంకులు కొల్లగొడుతున్నాయి. ఈ పరిస్థితులకు తగ్గట్లుగా సన్నద్ధం కావటమే ప్రభుత్వ బ్యాంకుల ముందున్న ప్రధాన సవాలు.

(రచయిత ప్రముఖ ఆర్థిక నిపుణులు)

పెద్ద బ్యాంకులు కొన్ని చాలు

భారత ఆర్థిక పురోగమనంలో బ్యాంకులదే ప్రధాన పాత్ర. జాతీయీకరణ బ్యాంకింగ్ రంగంలో నవ శకానికి నాంది పలికి ఉండొచ్చుగాక..! కానీ, ఇప్పుడు అవే బ్యాంకులు ఆర్థిక వ్యవస్థకు గుదిబండగా మారాయనడం అతిశయోక్తి కాదేమో. . ఇందుకు కారణాలు అనేకం. ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో చిన్న బ్యాంకులు ఇబ్బడిముబ్బడిగా ఉండడం కంటే కొన్ని పెద్ద బ్యాంకులు సరిపోతాయని ఈమధ్య వినవస్తున్న గట్టి వాదన.

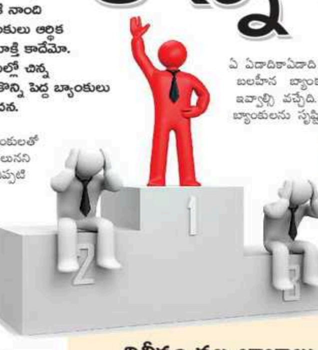

నాణ్యతాపరంగా ప్రపంచంలోని అత్యుత్తమ బ్యాంకులతో పోటీ పడాలంటే కొన్ని పెద్ద బ్యాంకులుంటే చాలునని ఆర్థిక నిపుణులే కాదు, ప్రభుత్వ వర్గాలూ ఎప్పటి నుంచో చెబుతున్నాయి. ఆర్థికంగా బలంగా ఉన్న కొన్ని బ్యాంకులను విలీనం చేయడం పెద్ద సానుకూలాంశం అవుతుందని ప్రధాన ఆర్థిక సలహాదారు కృష్ణమూర్తి సుబ్రమణియన్‌లాంటి వాళ్లే అంటున్నారు. పరిమిత సంఖ్యలో బ్యాంకులు ఉండటం వల్ల వ్యయాలను గణనీయంగా ఆదా చేసుకోవచ్చునని వారు విశ్లేషిస్తున్నారు చైనా, ఐరోపాల్లో బ్యాంకులు పరిమాణంలో చాలా పెద్దవి. వాటి పరిమాణం ద్వారా కలిగే ప్రయోజనాలు ఆర్థిక వ్యవస్థకూ చేదోడుగా ఉంటున్నాయి. భారత్‌లోనూ కొన్ని మెగా బ్యాంకుల అవసరం ఉందని ఆర్థిక శాఖ కూడా అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చింది. అదే దిశగా అడుగులు వేస్తోంది కూడా. అందులో భాగంగానే దేనా బ్యాంక్, విజయా బ్యాంక్‌లను బ్యాంక్ ఆఫ్ బరోడాలో ఈమధ్యే విలీనం చేశారు. తద్వారా ఎస్‌బీఐ, హెచ్‌డీఎఫ్‌సీ బ్యాంక్ తర్వాత భారత్‌లోనే అతి పెద్ద బ్యాంకుగా అది అవతరించింది. అంత క్రితం 2017లో కూడా ఎస్‌బీఐలో అయిదు అనుబంధ బ్యాంకులు, భారతీయ మహిళా బ్యాంకులను విలీనం చేశారు. అంతర్జాతీయంగా అతిపెద్ద 50 బ్యాంకుల్లో ఒకటిగా ఎస్‌బీఐ అవతరించడానికి ఆ విలీనమే కారణం.

విలీనాలకు నేపథ్యం ఇదీ..

గత పాతికేళ్లుగా ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకు(పీఎస్‌బీ)లకు మూలధనం సర్దడమే ప్రభుత్వానికి సవాలుగా మారుతూ వస్తోంది. పీఎస్‌బీల్లో కనీస వాటాను 51 శాతం కంటే దిగువకు తీసుకురావాల్సిన అవసరం ఉందని భావించినా అది జరగలేదు. 1990ల్లో బ్యాంకుల్లోకి మూలధనం జొప్పించాల్సి వచ్చినపుడు అది ఒక్కసారే అని భావించారు. అయితే ఆ తర్వాత ఏ ఏడాదికాఏడాది డబ్బులు ఇవ్వాల్సి వస్తూనే ఉంది. ఎంత బలహీన బ్యాంకు అయితే అంత ఎక్కువ మూలధనం ఇవ్వాల్సి వచ్చేది. ఈ నేపథ్యంలో విలీనాల వల్ల బలమైన బ్యాంకులను సృష్టించాల్సిన అవసరం ఏర్పడింది.

విలీనం వల్ల లాభాలు

- కొన్ని మెగా బ్యాంకులే ఉంటే వాటిలో కార్పొరేట్ పాలన, నిర్వహణ సులువు కావడంతో పాటు.. వ్యయాలను తగ్గించుకొని ఆర్థికంగా బలపడవచ్చు.
- బ్యాంకుల పరిమాణం, వ్యాపారం, వినియోగదార్ల సంఖ్య వేగంగా పెరుగుతుంది. వ్యాపారాన్ని వృద్ధి చేసుకునేందుకు బ్యాంకుకు సాధికారత లభిస్తుంది. సాంకేతికతనూ అందిపుచ్చుకుని వేగంగా పరుగులు తీయవచ్చు.
- వ్యాపార, బ్యాంకింగ్ కార్యకలాపాల్లో సామర్థ్యం మెరుగవుతుఉంది. నష్ట భయాలు తగ్గుతాయి.
- అన్నిటి కంటే మించి లాభాలు పెరుగుతాయి.

ఆ జాగ్రత్తలు తప్పనిసరి

1993లో జరిగిన పంజాబ్ నేషనల్ బ్యాంక్(పీఎన్‌బీ)లో న్యూ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా విలీనం ఆ కోవలోనిదే. ఆ తర్వాత నుంచి విలీనాల మాట వినిపిస్తూనే వచ్చింది. ఇటీవల కొన్ని జరిగినా.. మరిన్ని విలీనాల అవసరం అయితే ఉందని ప్రభుత్వ, ఆర్థిక శాఖ వర్గాలు కూడా నొక్కి చెబుతున్నాయి. ఆంధ్రా బ్యాంకు, బ్యాంక్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర, పంజాబ్ అండ్ సింధ్ బ్యాంక్, యునైటెడ్ బ్యాంక్ వంటి చిన్న బ్యాంకులను ఏదైనా పెద్ద బ్యాంకులో కలపాల్సి ఉంది. అయితే ఇక్కడ విలీనం చేసేటపుడు జాగ్రత్తలు పాటించడం తప్పనిసరి. బలహీన బ్యాంకును కష్టాల నుంచి బయటపడేసే ఉద్దేశంతో అప్పటికే బలంగా ఉన్న బ్యాంకును బలహీనపరచడం భావ్యం కాదు. బ్యాంకింగ్ వ్యవస్థలో ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకుల వాటా నాలుగింట మూడొంతుల వరకు ఉంది. పీఎస్‌బీల్లో వాటాను తగ్గించుకుంటే పునః మూలధన భారాన్ని కొంతవరకు తగ్గించుకోవచ్చు.

ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకుల్లో ఇప్పటిదాకా జరిగిన విలీనాలు..

ఏడాది	విలీనం చేసుకున్న బ్యాంకు	విలీనమైన బ్యాంకు
2019	బీఓబీ	విజయా బ్యాంక్, దేనా బ్యాంక్
2017	ఎస్‌బీఐ	5 అనుబంధ బ్యాంకులు, బీఎమ్‌బీ
1999	యునైటెడ్ బ్యాంక్	సిక్కిం బ్యాంక్
1994	బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా	బ్యాంక్ ఆఫ్ కరద్
1993	పీఎన్‌బీ	న్యూ బ్యాంక్ అఫ్ ఇండియా
1985	కెనరా బ్యాంక్	లక్ష్మీ కమర్షియల్ బ్యాంక్

సెన్సెక్స్ ▼ 318 **38897** | నిఫ్టీ ▼ 91 **11597**

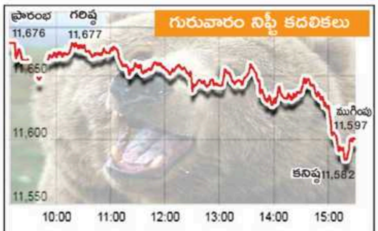

18న ఫారంగేటు అమ్మకం ధరలు (నెక్) (100కు రూపాయలలో)

కోడిగుడ్లు

హైదరాబాద్	375	వరంగల్	378
చిల్లరగా (ఒక గుడ్డు)	4.35	విశాఖపట్నం	370
బెంగళూరు	395	చెన్నై	415
19వ తేదీకి...		చిత్తూరు	408
విజయవాడ/గోదావరి	355	నమక్కల్	405

నేటి బోర్డు సమావేశాలు: ⋆రిలయన్స్ ఇండస్ట్రీస్ ⋆బంధన్ బ్యాంక్ ⋆డాబర్ ⋆ధనూకా ⋆హిందుస్థాన్ జింక్ ⋆ఐసీఐసీఐ జనరల్ ⋆ఇండిగో ⋆ఆర్‌బీఎల్ బ్యాంక్ ⋆ఎల్అండ్‌టీ టెక్నాలజీ సర్వీసెస్

ప్రపంచ కుబేరుల్లో బిల్‌గేట్స్ వెనక్కి..

- **రెండో స్థానానికి బెర్నార్డ్ అర్నాల్ట్**
- **తొలి స్థానంలోనే జెఫ్ బెజోస్**

ముంబయి: ప్రపంచ కుబేరుల జాబితాలో మైక్రోసాఫ్ట్ సహ వ్యవస్థాపకులు బిల్‌గేట్స్ ఒక స్థానం కిందకు దిగారు. బ్లూమ్‌బర్గ్ బిలియనీర్స్ సూచీలో గత ఏడేళ్లలో రెండో స్థానం కంటే కిందకు దిగి రాని బిల్‌గేట్స్ తొలిసారిగా మూడో స్థానంతో సరిపెట్టుకోవాల్సి వచ్చింది. ఇంతకీ ఈ అపర కుబేరుడిని తలదన్ని పైకి ఎగబాకిన వ్యక్తి ఎవరో తెలుసా..? ఫ్రాన్స్‌కి చెందిన 70 ఏళ్ల బెర్నార్డ్ అర్నాల్ట్. విలాసవంత ఉత్పత్తులు తయారు చేసే ఎల్‌వీఎమ్‌హెచ్ కంపెనీ అధినేత ఈయన. 1984లో క్రిస్టియన్ డియోర్‌కు చెందిన టెక్స్‌టైల్ కంపెనీని కొనుగోలు చేసి అర్నాల్ట్ విలాసవంత వస్తువుల విపణిలోకి అడుగుపెట్టారు. నాలుగేళ్ల తర్వాత ఈ కంపెనీకి చెందిన ఇతర వ్యాపారాల్ని విక్రయించి ఎల్‌వీఎమ్‌హెచ్ కంపెనీలో నియంత్రణ వాటా కొనుగోలు చేస్తూ వచ్చారు. 107.6 బిలియన్ డాలర్ల (సుమారు రూ.7.5 లక్షల కోట్లు) నికర విలువతో, రెండో స్థానం దక్కించుకున్నారు. 2019లోనే ఆయన ఆస్తి 39 బి.డాలర్లు పెరగడం గమనార్హం. ఇతని కంటే 200 మిలియన్ డాలర్ల (సుమారు రూ.1400 కోట్లు) తక్కువ సంపదతో బిల్‌గేట్స్ మూడో స్థానానికి పరిమితమయ్యారు. ఇక్కడ చెప్పుకోవల్సిన విశేషమేమిటంటే, గేట్స్ గనుక బిల్ అండ్ మిలిందా గేట్స్ స్వచ్ఛంద సంస్థకు 35 బి.డాలర్ల భారీ విరాళం అందించకపోయి ఉంటే, ప్రపంచ కుబేరులలో ఆయనే అగ్రస్థానంలో ఉండేవారు.

ముకేశ్ అంబానీకి 13వ స్థానం

భారత కుబేరుడు, రిలయన్స్ ఇండస్ట్రీస్ అధినేత ముకేశ్ అంబానీ 51.8 బిలియన్ డాలర్ల (సుమారు రూ.3.62 లక్షల కోట్లు) సంపదతో ఈ జాబితాలో 13వ స్థానం పొందారు. విప్రో ప్రేమ్‌జీ 20.5 బి.డా. (సుమారు రూ.1.43 లక్షల కోట్లు)తో 48వ స్థానాన్ని, శివ్‌నాడార్ 92వ స్థానాన్ని, ఉదయ్ కోటక్ 96వ స్థానాన్ని పొందారు.

ఫలితాల నిరుత్సాహం

సమీక్ష

సూచీలు డీలా పడ్డాయి. మూడు రోజుల వరుస లాభాలకు అడ్డుకట్ట పడింది. కార్పొరేట్ సంస్థల ఆదాయాలు నెమ్మదించడంతో ఆర్థిక పునరుద్ధరణ అనుకున్నంత వేగంగా జరగకపోవచ్చనే అంచనాలతో మదుపర్లు విక్రయాలకు తెగబడ్డారు. దీనికితోడు పేలవమైన అంతర్జాతీయ మార్కెట్ల గమనం, క్షీణిస్తున్న రూపాయి మారకపు విలువ ప్రభావం చూపాయి. దీంతో సెన్సెక్స్ 318 పాయింట్లు, నిఫ్టీ 91 పాయింట్ల మేర నష్టపోయాయి. అంతర్జాతీయ సూచీల కొస్తే ఆసియా మార్కెట్లు ప్రతికూలంగా ముగిశాయి. ఐరోపా మార్కెట్లు కూడా ఇదే బాటలో నడిచాయి. డాలరుతో పోలిస్తే రూపాయి మారకపు విలువ 15 పైసలు నష్టపోయి 68.97 వద్ద ముగిసింది.

సెన్సెక్స్ ఉదయం 39,204.47 పాయింట్ల వద్ద ప్రారంభమైంది. ఈ సూచీకి ఇంట్రాడేలో ఇదే గరిష్ఠ స్థాయి కావడం గమనార్హం. తర్వాత వచ్చిన అమ్మకాల ఒత్తిడితో ఒక దశలో 38,861.25 పాయింట్ల కనిష్ఠ స్థాయిని తాకింది. చివరకు 318.18 పాయింట్ల నష్టంతో 38,897.46 పాయింట్ల వద్ద స్థిరపడింది. నిఫ్టీ 50 సైతం 90.60 పాయింట్ల నష్టంతో 11,596.90 పాయింట్ల వద్ద ముగిసింది. సెన్సెక్స్ 30 షేర్లలో 25 నష్టాల్లోనే ముగిశాయి. యెస్ బ్యాంక్ అత్యధికంగా 12.85 శాతం నష్టపోయింది.

సైయెంట్ లాభం రూ. 90 కోట్లు

ఈనాడు, హైదరాబాద్: హైదరాబాద్‌కు చెందిన ఐటీ సేవల కంపెనీ సైయెంట్ లిమిటెడ్ ఈ ఆర్థిక సంవత్సరం మొదటి త్రైమాసికంలో రూ.1089 కోట్ల టర్నోవర్‌పై రూ.90.5 కోట్ల నికరలాభాన్ని ఆర్జించింది. త్రైమాసిక ఈపీఎస్ రూ.8.23 ఉంది. గత ఆర్థిక సంవత్సరం ఇదేకాలంలో టర్నోవర్ రూ.1080 కోట్లు, నికరలాభం రూ.82.5 కోట్లు, ఈపీఎస్ రూ.7.31 ఉన్నాయి. దీంతో పోల్చితే ప్రస్తుత మొదటి త్రైమాసికంలో నికరలాభం 9.7 శాతం పెరిగినట్లు అవుతోంది. టర్నోవర్ మాత్రం అంతే ఉంది. గత ఆర్థిక సంవత్సరం నాలుగో త్రైమాసికంతో పోల్చి చూస్తే, ప్రస్తుత మొదటి త్రైమాసికంలో టర్నోవర్, నికరలాభం బాగా తగ్గిన విషయం స్పష్టమవుతుంది. సైయెంట్ తన రెండు సబ్సిడరీ కంపెనీలను విలీనం చేసుకోనుంది. సైయెంట్ డీఎల్ఎం ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, సైయెంట్ ఇన్‌సైట్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ మాతృ సంస్థ అయిన సైయెంట్ లిమిటెడ్‌లో కలిసిపోతాయి.

100 డుమాంట్ ఐస్‌క్రీం కేంద్రాలు

ఈనాడు, హైదరాబాద్: ప్రీమియం ఐస్‌క్రీంలను ఉత్పత్తి చేస్తున్న డుమాంట్ ఏడాది కాలంలో 100 విక్రయ కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయాలని లక్ష్యంగా విధించుకుంది. తొలి దశలో 10 కేంద్రాలు శుక్రవారం ప్రారంభం కానున్నాయి. వీటిని హైదరాబాద్, విజయవాడ, బెంగళూరులలో ఏర్పాటు చేయబోతోంది. రెండు నెలల్లో మరో 10 కేంద్రాలు మొదలవుతాయని సంస్థ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ వివేక్ అయినంపూడి తెలిపారు. దాదాపు ఏడాదిన్నర పరిశోధన, అభివృద్ధి అనంతరం ఈ ప్రీమియం ఐస్‌క్రీంను మార్కెట్లోకి తీసుకొచ్చినట్లు తెలిపారు. విజయవాడ సమీపంలో రెండెకరాల్లో రూ.15 కోట్ల పెట్టుబడితో ప్లాంటు ఏర్పాటు చేసినట్లు తెలిపారు. ఫ్రాంఛైజీ కింద స్టోర్లను ఏర్పాటు చేసేందుకు చూస్తున్నామనీ, ఒక్కో ఫ్రాంఛైజీకి రూ.27లక్షల వరకూ పెట్టుబడి అవసరం అవుతుందని వివరించారు. మూడేళ్లలో 200 కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేస్తామనీ, అందుకు అనుగుణంగా హైదరాబాద్‌లో రూ.15 కోట్ల పెట్టుబడితో మరో కొత్త ప్లాంటు నిర్మిస్తామన్నారు.

2.5 కోట్ల మంది అదనంగా..

వినియోగదార్లు జత చేరొచ్చు

- **స్థూల రిఫైనింగ్ మార్జిన్ 8 డాలర్లు**
- **కలిసి రానున్న రిటైల్, జియో గణాంకాలు**
- **విశ్లేషకుల అంచనాలు**

రిలయన్స్ ఇండస్ట్రీస్(ఆర్ఐఎల్)కు జియో, రిటైల్ విభాగాలు చేదోడుగా నిలబడవచ్చని విశ్లేషకులు అంచనా వేస్తున్నారు. జూన్ త్రైమాసికంలో 2.5 కోట్ల మంది అదనంగా వినియోగదార్లు జత చేరవచ్చని బ్రోకరేజీ సంస్థలు అంటున్నాయి. నేడు కంపెనీ ఆర్థిక ఫలితాలను వెల్లడించనున్న సంగతి తెలిసిందే.

ఆర్ఐఎల్ ఫలితాలు నేడు

ఆర్ఐఎల్ స్థూల రిఫైనింగ్ మార్జిన్లు(జీఆర్ఎమ్) ఒక్కో బారెల్‌కు 8 డాలర్లుగా నమోదు కావొచ్చని విశ్లేషకులు అంచనా వేస్తున్నారు. అంతక్రితం త్రైమాసికంతో పోలిస్తే ఇది 2 శాతం తక్కువ. ఇక పెట్రో రసాయనాల వ్యాపారానికి సంబంధించి ఎబిటా(వడ్డీ, తరుగుదల, పన్నుకు ముందు లాభాలు) బలహీన మార్జిన్ల కారణంగా 9 శాతం వరకు తగ్గవచ్చని భావిస్తున్నారు.

అంతక్రితం మూడు నెలల కాలంలో అంటే మార్చి 31, 2019తో ముగిసిన త్రైమాసికంలో ముకేశ్ ఆధ్వర్యంలోని ఆ కంపెనీ ఏకీకృత నికరలాభం 9.8 శాతం వృద్ధితో రూ.10,362 కోట్లుగా నమోదైన సంగతి తెలిసిందే. ఇక ఏడాది కిందట జూన్ త్రైమాసికంలో నికర లాభం 17.9% వృద్ధితో రూ.9,459 కోట్లుగా ఉంది. కాగా, వివిధ కంపెనీ ఆర్థిక ఫలితాలపై వివిధ బ్రోకరేజీల అంచనాలు ఇలా ఉన్నాయి.

ఎమ్‌కే గ్లోబల్

- బ్రెంట్-దుబాయ్ చమురు పరిస్థితులు ప్రతికూలంగా ఉండడం, రిఫైనరీ తాత్కాలిక మూసివేత వల్ల కంపెనీ స్థూల రిఫైనింగ్ మార్జిన్(జీఆర్ఎమ్) అంతక్రితం త్రైమాసికంతో పోలిస్తే 2% తగ్గి ఒక్కో పీపాకు 8 బారెళ్లకు చేరవచ్చు.
- అంతక్రితం త్రైమాసికంతో పోలిస్తే రిటైల్/జియో ఎబిట్(వడ్డీ, పన్ను ముందు లాభాలు) 5/9 శాతం వృద్ధిని నమోదు చేయవచ్చు. జియో సగటు వినియోగదారు ఆదాయం(ఆర్పు) పెద్దగా మార్పు లేకుండా రూ.126గా నమోదు కావొచ్చు. అదనంగా 2.5 కోట్ల మంది వినియోగదార్లు జత చేరవచ్చు.
- మొత్తం మీద కంపెనీ ఎబిటా/నికర లాభం రూ.19,900 కోట్లు/ రూ.10,100 కోట్లు చొప్పున నమోదవవచ్చు.

అంతక్రితం త్రైమాసికంతో పోలిస్తే ఇవి 5%/3% తక్కువ. అంతక్రితం ఏడాదితో పోలిస్తే ఎబిటా 4% క్షీణత, నికర లాభం 6.7% వృద్ధిని నమోదు అయినట్లు లెక్క.

- నికర విక్రయాలు లేదా ఆదాయాలు అంతక్రితం ఏడాదితో పోలిస్తే 12.2 శాతం వృద్ధితో రూ.1,44,434.3 కోట్లకు చేరొచ్చు. అంతక్రితం త్రైమాసికంతో పోలిస్తే ఇది 4.2% ఎక్కువ.

ఐసీఐసీఐ సెక్యూరిటీస్

- జియో ఆర్పు రూ.124(2% క్షీణత)గా నమోదు కావొచ్చు. వినియోగదారులు 8% వృద్ధితో 33.07 కోట్లకు చేరొచ్చు.
- రిటైల్ ఎబిటా మాత్రం అంతక్రితం త్రైమాసికంతో పోలిస్తే మార్పు లేకుండా, ఏడాది కిందట ఇదే త్రైమాసికంతో పోలిస్తే 61% మేర పెరిగి రూ.1900 కోట్లకు చేరొచ్చు.

సెంట్రమ్ బ్రోకింగ్

- మొత్తం మీద కంపెనీ ఎబిటా అంతక్రితం ఏడాది ఇదే త్రైమాసికంతో పోలిస్తే 6% తగ్గి రూ.19,300 కోట్లకు చేరవచ్చు. సర్దుబాటు చేసిన నికర లాభం 2% తగ్గి రూ.9,330 కోట్లకు చేరొచ్చు. స్థూల రిఫైనింగ్ మార్జిన్లు బారెల్‌కు 8 డాలర్లుగా నమోదు కావొచ్చు.

ఎడెల్‌వీజ్ సెక్యూరిటీస్

- స్థూల రిఫైనింగ్ మార్జిన్లు అంతక్రితం త్రైమాసికంతో పోలిస్తే 3.7 శాతం పెరగవచ్చు. అయితే పెట్రో రసాయనాల మార్జిన్లలో వృద్ధి వల్ల స్టాండలోన్ ఎబిటా -1 శాతం మాత్రమే తగ్గవచ్చు.

1969లో జాతీయం అయిన బ్యాంకులు

- అలహాబాద్ బ్యాంక్
- బ్యాంక్ ఆఫ్ బరోడా
- బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా
- బ్యాంక్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర
- కెనరా బ్యాంకు
- సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా
- దేనా బ్యాంకు
- ఇండియన్ బ్యాంకు
- యూనియన్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా
- సిండికేట్ బ్యాంకు
- ఇండియన్ ఓవర్సీస్ బ్యాంకు
- యుకో బ్యాంకు
- పంజాబ్ నేషనల్ బ్యాంకు
- యునైటెడ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా

1969 బ్యాంకుల జాతీయీకరణ 2019

బ్యాంకు అంటే అందరూ డబ్బులు దాచుకునే 'ధనాలయం'. అంతేనా.. ఇంకా చాలా చాలా ఉంది. ఒకప్పుడు బ్యాంకు అంటే.. జమీందారులు, భూస్వాములకు మాత్రమే.. పేదలకు ఆమడ దూరంలో.. గ్రామీణులకైతే అందనంత దూరంలో ఉండేది. ఇదంతా 1969కి ముందు.. సరిగ్గా 50 ఏళ్ల క్రితం ఇదే రోజు.. అంటే 1969 జులై 19న బ్యాంకింగ్ చరిత్రలో ఓ మహోధ్యాయానికి అంకురార్పణ జరిగింది. అదే బ్యాంకుల జాతీయీకరణ. అప్పటి ప్రధాని ఇందిరా గాంధీ తీసుకున్న ఈ నిర్ణయం దేశీయ బ్యాంకింగ్ వ్యవస్థ ముఖ చిత్రాన్నే మార్చివేసింది. బ్యాంకులపై ప్రజల్లో అప్పటివరకు ఉన్న అపభ్రమలు తొలిగి, విశ్వాసం ఇనుమడించేందుకు.. దేశ పురోగతికి దన్నుగా ఉండే పారిశ్రామిక రంగానికి పెట్టుబడి అవసరాలను తీర్చేందుకు.. దేశానికి వెన్నెముక అయిన రైతన్నకు రుణాలిచ్చి అండదండగా నిలిచేందుకు.. ఈ పరిణామం దారి చూపింది. పట్టణం.. పల్లె అనే తేడాలేకుండా.. వారు.. వీరు అనే భేదాల్లేకుండా అందరి బంధువులుగా మారిపోయాయి బ్యాంకులు. బ్యాంకుల జాతీయీకరణ నూటికి నూరు శాతం ప్రయోజనాలు ఇచ్చిందని చెప్పలేం కానీ దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థకు మాత్రం ఇదో మేలిమలుపు లాంటి సంఘటనే!! బ్యాంకుల జాతీయీకరణ జరిగి నేటికి 50 వసంతాలు పూర్తయిన సందర్భంగా 'ఈనాడు, హైదరాబాద్ / వాణిజ్య విభాగం' అందిస్తున్న ప్రత్యేక కథనాలు

రుణాల్లో ప్రాధాన్య రంగాల వాటా (శాతం)

రంగం	1969	1975	1983
వ్యవసాయం	5.2	13.2	15.3
చిన్న పరిశ్రమలు	7.9	11.9	13
ఇతర రంగాలకు	0.9	5.2	7.4

ఈనాడు బిజినెస్

అందరి బంధువయ..

జులై 19, 1969... భారత బ్యాంకింగ్ రంగ చరిత్రలో మర్చిపోలేని రోజు. అప్పటిదాక విడివిడిగా పోటీపడుతున్న బ్యాంకుల్లో తొలివిడతగా 14 బ్యాంకులు జాతీయమైన రోజు. అప్పటి నుంచి దేశ ఆర్థికాభివృద్ధి, ప్రభుత్వ సంక్షేమ కార్యక్రమాలు, రుణవిస్తరణ... వంటి వివిధ విభాగాల్లో బ్యాంకులు క్రియాశీలక పాత్ర పోషించే అవకాశం వచ్చింది. ఇంతింతై వటుడింతై.. అన్నట్లు ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకులు దేశం నలుమూలలా, పట్టణ- గ్రామీణ ప్రాంతాలకు సైతం విస్తరించాయి. ఈ జాతీయీకరణ జరిగి నేటికి సరిగ్గా 50 సంవత్సరాలు. ఈ అయిదు దశాబ్దాల కాలంలో ప్రభుత్వ బ్యాంకుల పయనం ఎలా సాగింది, ఎటువంటి సవాళ్లు ఎదుర్కొన్నాయి, భవిష్యత్తు ఎలా కనిపిస్తోంది..? అనేది ఎంతో ఆసక్తికరమైన అంశం. 1955లో ఇంపీరియల్ బ్యాంకును రిజర్వు బ్యాంకు, భారత ప్రభుత్వం సొంతం చేసుకొని దాన్ని స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా (ఎస్‌బీఐ)గా మార్చాయి. 1969 నాటికి అదొక్కటే ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకు. మిగిలినవి అన్నీ ప్రైవేటు బ్యాంకులే. కొన్ని వ్యాపార కుటుంబాల అజమాయిషీలో ఆ బ్యాంకుల కార్యకలాపాలు సాగేవి. ప్రైవేటు బ్యాంకులపై ప్రజలకు పూర్తి విశ్వాసం ఉండేది కాదు. పైగా కొన్ని బ్యాంకులు నిలుస్తాయో, నీరసిస్తాయో... తెలియని పరిస్థితి. 1947-55 మధ్యకాలంలో 361 ప్రైవేటు బ్యాంకులు కుప్పకూలాయి. ఎంతోమంది డిపాజిటర్లు సొమ్ము పోగొట్టుకున్నారు. పైగా దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చి దాదాపు రెండు దశాబ్దాలు గడుస్తున్నా ఆశించిన రీతిలో ఆర్థికాభివృద్ధి కనిపించలేదు. వ్యవసాయ రంగానికి అప్పులు దొరికే పరిస్థితి లేదు. కొద్దిమంది ధనికులకు, వ్యాపార వర్గాలకు మాత్రమే బ్యాంకింగ్ సదుపాయాలు అందుబాటులో ఉన్న రోజులు అవి. పైగా ప్రజల్లో జాతీయవాదం బలంగా ఉంది. వివిధ రంగాల్లోని ప్రైవేటు సంస్థలను జాతీయం చేయాలనే డిమాండ్లు అధికంగా ఉన్న సందర్భం కూడా. ఈ నేపథ్యంలో అప్పటి ప్రధాని ఇందిరా గాంధీ అనూహ్య నిర్ణయం తీసుకున్నారు. ప్రైవేటు రంగంలోని 14 వాణిజ్య బ్యాంకులను జాతీయం చేస్తూ జులై 19, 1969న ఒక ఆర్డినెన్స్ (బ్యాంకింగ్ కంపెనీస్ - అక్విజిషన్ అండ్ ట్రాన్స్‌ఫర్ ఆఫ్ అండర్‌టేకింగ్స్) జారీ చేశారు. ఆతర్వాత దాన్ని చట్టం చేశారు. దీంతో అప్పటి 70 శాతం బ్యాంకింగ్ కార్యకలాపాలు ప్రభుత్వ అజమాయిషీ కిందకు వచ్చినట్లు అయింది. ఈ నిర్ణయాన్ని ఎంతోమంది సమర్థించగా, కొందరు మాత్రమే వ్యతిరేకించారు.

ఎలా జరిగింది?

బ్యాంకులను జాతీయం చేయాలని అప్పట్లో ప్రధానమంత్రిగా ఇందిరా గాంధీపై ఎంతో ఒత్తిడి వచ్చింది. దేశంలో రుణ అవసరాలను తీర్చటంలో ప్రైవేటు బ్యాంకులు క్రియాశీలకంగా వ్యవహరించటం లేదని, అందువల్ల బ్యాంకులను జాతీయం చేసి ప్రభుత్వ అజమాయిషీ కిందకు తీసుకువస్తేనే ప్రజలకు మేలు జరుగుతుందనే వాదన బలంగా ఉండేది.

కొన్ని రాజకీయ సమీకరణాలు కూడా ఆమె బ్యాంకుల జాతీయీకరణ వైపు మొగ్గే విధంగా చేశాయి. ప్రభుత్వంలో, ప్రజల్లో పట్టు సంపాదించేందుకు ఇదొక అవకాశమని ఆమె భావించారు. అనుకున్నట్లుగానే బ్యాంకుల జాతీయీకరణ తర్వాత ఇందిరా గాంధీకి ఎన్నో వర్గాల ప్రజల మద్దతు లభించింది.

అప్పట్లో కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రిగా ఉన్న మొరార్జీ దేశాయ్ ఈ ప్రతిపాదనను తీవ్రంగా వ్యతిరేకించారు. పెద్ద బ్యాంకులను స్వాధీనం చేసుకున్నంత మాత్రన ఒరిగేదేమీ ఉండదన్నారు. అయినా ఇందిరాగాంధీ ఆర్డినెన్స్ జారీ చేయటంతో బ్యాంకుల జాతీయీకరణ కార్యరూపం దాల్చింది.

మలిదశ జాతీయీకరణ 1980లో జరిగింది. అందులో ఆంధ్రా బ్యాంకు, పంజాబ్ అండ్ సింధ్ బ్యాంకు, న్యూ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా, విజయా బ్యాంకు, కార్పొరేషన్ బ్యాంకు, ఓబీసీ ఉన్నాయి. న్యూ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియాను 1993లో పంజాబ్ నేషనల్ బ్యాంకులో విలీనం చేశారు.

గత ఏడాది బ్యాంక్ ఆఫ్ బరోడాలో విజయ బ్యాంకు, దేనా బ్యాంకులు కలిసిపోయాయి. దీంతో ఎస్‌బీఐని మినహాయిస్తే మిగిలిన ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకుల సంఖ్య 17కు పరిమితం అయింది.

చుట్టుముట్టిన సంక్షోభం

చూస్తూండగానే బ్యాంకుల జాతీయీకరణ జరిగి అర్ధ శతాబ్ది గడిచిపోయింది. దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ విస్తరించినట్లుగానే బ్యాంకింగ్ రంగం కూడా శరవేగంగా విస్తరించింది. అదే స్థాయిలో సవాళ్లు కూడా ఎదురయ్యాయి. అధికారంలో ఉన్న నాయకులు 'రుణ మేళా' పేరుతో బ్యాంకుల సొమ్మును ఇష్టానుసారం అప్పులు ఇప్పించి ఇబ్బందుల పాలు చేసిన ఉదంతాలు 1980 దశకంలో ఉండగా, ఆ తర్వాత కొన్ని ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకుల అధిపతులు అధికారంలో ఉన్న వారి ఆదరణ పొందటం కోసం తగిన జాగ్రత్తలు లేకుండా అప్పులు ఇచ్చి, కుంభకోణాలకు పాల్పడి ఆయా బ్యాంకుల మనుగడను ప్రశ్నార్థకం చేశారు. ఇక మలిదశ సంక్షోభం బ్యాంకులకు 2010 నుంచి మొదలైంది. 2003 తర్వాత దేశంలో అమలైన ఉదారవాద ఆర్థిక విధానాలు, ప్రైవేటీకరణ ఎన్నో కొత్త వ్యాపారాలకు ద్వారాలు తెరిచాయి. ఈ సమయంలో బ్యాంకింగ్ రంగం అప్రమత్తంగా లేదు. తగిన జాగ్రత్తలు పాటించలేదు. దీర్ఘకాలంలో ఎదురయ్యే సమస్యలపై అవగాహన లేక ఇష్టానుసారం పోటీలు పడి వివిధ రంగాల్లో ప్రాజెక్టులకు, కంపెనీలకు పరిమితి మించి రుణాలు ఇచ్చాయి. ముఖ్యంగా విద్యుత్తు, టెలికామ్, రోడ్ల నిర్మాణం, ఇతర మౌలిక సదుపాయాల ప్రాజెక్టులకు ఇచ్చిన ఎన్నో రుణాలు మొండి బాకీలుగా మారిపోయాయి. దీన్ని తట్టుకోలేక బ్యాంకులు తల్లడిల్లిపోయాయి. ప్రభుత్వ బ్యాంకులు కావటం, ప్రభుత్వ మద్దతు ఉండటంతో మనగలిగాయి కానీ లేని పక్షంలో కొన్ని బ్యాంకులు ఈ సంక్షోభాన్ని తట్టుకోలేక దివాలా తీసి ఉండేవనేది బ్యాంకింగ్ నిపుణుల విశ్లేషణ. గత ఏడాది మార్చి నాటికి దేశంలో మొత్తం బ్యాంకింగ్ రంగానికి రూ.13 లక్షల కోట్ల వరకూ నిరర్థక ఆస్తులు ఉన్నాయి. ఇందులో ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకుల వాటా రూ.10 లక్షల కోట్ల వరకూ ఉండటం గమనార్హం. దీనివల్ల ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకులకు ప్రభుత్వం రెండు, మూడు విడతలుగా మూలధనాన్ని సమకూర్చాల్సి వచ్చింది.

జాతీయీకరణ ఫలితాలు

- బ్యాంకింగ్ రంగంపై ప్రజల్లో విశ్వాసం పెరిగింది. రెండో దశలో మరికొన్ని బ్యాంకులను జాతీయం చేసిన తర్వాత దేశంలో 80 శాతం బ్యాంకింగ్ రంగం ప్రత్యక్షంగా ప్రభుత్వ అజమాయిషీ కిందకు వచ్చినట్లు అయింది. దీనివల్ల ప్రభుత్వం తలపెట్టిన సబ్సిడీ/సంక్షేమ పథకాలను ప్రజల వద్దకు తీసుకెళ్లేందుకు వీలు కలిగింది.
- కేవలం నగరాలు, పట్టణాలకు మాత్రమే పరిమితం కాకుండా బ్యాంకింగ్ సేవలు గ్రామీణ ప్రాంతాలకు కూడా చేరువయ్యాయి. చిన్న గ్రామాల్లో సైతం ప్రభుత్వ బ్యాంకుల శాఖలు ఏర్పాటయ్యాయి. 1969లో బ్యాంకు శాఖల సంఖ్య 8,261 కాగా, 2000 సంవత్సరం నాటికి ఇది 65,521కి పెరిగింది.
- బ్యాంకుల ద్వారా లావాదేవీలు నిర్వహించే అలవాటు ప్రజల్లో విస్తరించింది.
- వ్యవసాయం, వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలకు అధికంగా రుణాలు లభించటం మొదలైంది. 'ప్రాధాన్య రంగం' కింద వ్యవసాయ రుణాలు తప్పనిసరిగా ఇవ్వాల్సిన పరిస్థితిని బ్యాంకులకు ప్రభుత్వం కల్పించింది.
- చిన్న, మధ్యతరహా (ఎస్ఎంఈ) పరిశ్రమలకు రుణ లభ్యత పెరిగింది. ఆశించినంతగా ఈ రంగానికి రుణాలు దొరకనప్పటికీ అంతకు ముందు నాటి పరిస్థితితో పోలిస్తే జాతీయీకరణ తర్వాత బ్యాంకుల నుంచి రుణ లభ్యత పెరిగినట్లు చెప్పుకోవచ్చు.
- 1990 తర్వాత ప్రైవేటు బ్యాంకులు విస్తరించటం మొదలైంది. టెక్నాలజీని అందిపుచ్చుకొని కొన్ని ప్రైవేటు బ్యాంకులు శరవేగంగా పెరిగాయి. అయినప్పటికీ ప్రభుత్వ బ్యాంకుల ప్రాభవం తగ్గలేదు. దేశంలో ఇప్పటికీ రుణాల్లో 66 శాతం, డిపాజిట్లలో 65 శాతం వాటా ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకులదే కావటం గమనార్హం.
- బ్యాంకులపై పెత్తనం రాజకీయ నాయకులకు ఎంతో సంతోషాన్ని ఇచ్చిందనేది నిర్వివాదాంశం. బ్యాంకులపై పెత్తనం అంటే... పరోక్షంగా దేశ సంపద మీద పెత్తనం అన్నట్లే. అందుకే పలువురు నాయకులు అధికారంలోకి రాగానే తమ అనుయాయులకు ఇష్టానుసారం రుణాలు ఇప్పించటం, తమకు కావలసిన వారికి బ్యాంకుల్లో ఉన్నత స్థాయి పదవులు కట్టబెట్టటం వంటివి చేశారు. దీనివల్ల బ్యాంకులకు కలిగిన నష్టం అంతాఇంతా కాదు.

- 1969 నాటికి దేశంలోని బ్యాంక్ శాఖలు **8262**
- 1984 నాటికి మొత్తం బ్యాంక్ శాఖలు: **45,332**
- జాతీయీకరణ నాటికి బ్యాంక్ శాఖల్లో గ్రామీణ వాటా **22.4** శాతం
- 1984 నాటికి బ్యాంకు శాఖల్లో గ్రామీణ వాటా **56** శాతం
- 1975 నాటికి గ్రామీణ వాటా **36.3** శాతం

మరి భవిష్యత్తు?

బ్యాంకులను మొదటిసారి జాతీయం చేసిన సమయంలో దేశంలో సామ్యవాద భావజాలం బలంగా ఉంది. ప్రజల ఉమ్మడి ఆస్తులపై ప్రభుత్వానికే పెత్తనం ఉండాలి కానీ, ప్రైవేటు వ్యక్తుల చేతుల్లో ఉండటం ఏమిటనే ప్రశ్న అప్పుడు సమాజంలో ఉంది. అందుకే బ్యాంకుల జాతీయీకరణకు మద్దతు లభించింది. కానీ ఇప్పుడు పరిస్థితులు మారాయి. ఇప్పుడు అంతా ప్రైవేటు... జమానా. అందుకే వ్యాపార రంగంలో ప్రభుత్వానికి ఏమి పని...? బ్యాంకులను ప్రైవేటు పరం చేస్తే సరిపోతుంది కదా? అనే వాదనలు వినిపించే వారు కనిపిస్తున్నారు. గత దశాబ్ద కాలంలో ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకులు నష్టాల పాలై, మూలధనం కోసం ప్రభుత్వంపై ఆధారపడటం కూడా ఈ వాదనకు బలం చేకూరుస్తోంది. మరోపక్క ప్రభుత్వం బ్యాంకుల స్థిరీకరణ వైపు వేగంగా అడుగులు వేస్తోంది. ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకులను ఒక్కొక్కటిగా విలీనం చేస్తోంది. తత్ఫలితంగా ప్రభుత్వ బ్యాంకుల సంఖ్య సమీప భవిష్యత్తులో తగ్గిపోనుందని స్పష్టమవుతోంది. దీనికి తోడు బ్యాంకుల్లో ప్రభుత్వ వాటాను 50 శాతం కంటే కిందకు తగ్గించుకోవాలనే వాదన కూడా తెరమీదకు వస్తోంది. అంటే ప్రభుత్వ బ్యాంకులను ప్రైవేటు పరం చేయటమే. అదే జరిగితే బ్యాంకులను జాతీయం చేసిన ప్రభుత్వం మళ్లీ వాటిని ప్రైవేటు పరం చేసినట్లు అవుతుంది. ఏదేమైనా జాతీయీకరణ జరిగిన 50 ఏళ్లకు, అంటే ఇప్పుడు చూస్తే... ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకుల భవిష్యత్తు విషయంలో స్పష్టత కొరవడినట్లు కనిపిస్తోంది. కానీ దేశానికి ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకుల అవసరం ఉందనేది నిపుణుల వాదన. వాటిని పూర్తిగా లేకుండా చేయటం సరికాదు, బదులుగా వాటిని బలోపేతం చేయాలి, వృత్తి నైపుణ్యంతో అవి పనిచేసే పరిస్థితి కల్పించాలి, ప్రభుత్వ జోక్యం తగ్గాలి, అప్పుడు దేశానికి మేలు జరుగుతుందని సూచిస్తున్నారు.

జాతీయీకరణ చేసిన బ్యాంకుల నిరర్థక ఆస్తులు, శాఖలు (2019 మార్చి చివరినాటికి)

బ్యాంకు	స్థూల ఎన్‌పీఏలు (రూ.కోట్లలో)	మొత్తం శాఖలు	గ్రామీణ, సెమీ అర్బన్ శాఖలు
1) అలహాబాద్ బ్యాంక్	28,705	3229	1205+759
2) బ్యాంక్ ఆఫ్ బరోడా	48,233	5553	1845+1546
3) బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా	60,661	5092	1832+1454
4) బ్యాంక్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర	15,324	1832	615+426
5) సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా	32,356	4659	1605+1345
6) కెనరా బ్యాంక్	39,224	6316	1821+2003
7) యునైటెడ్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా	12,053	2055	778+424
8) ఇండియన్ బ్యాంక్	13,353	2872	737+827
9) ఇండియన్ ఓవర్‌సీస్ బ్యాంక్	33,398	3280	914+965
10) పంజాబ్ నేషనల్ బ్యాంక్	78,473	6989	2595+1727
11) సిండికేట్ బ్యాంక్	24,680	4031	1238+1138
12) యుకో బ్యాంక్	29,888	3088	1075+821
13) యూనియన్ బ్యాంక్	48,729	4292	1249+1287

ఇప్పటికీ పల్లె పడుచులే

పల్లెల్లో ఇప్పటికీ బ్యాంకులంటే ఆంధ్రా బ్యాంకు, స్టేట్ బ్యాంకుల పేర్లే చెబుతారు. గ్రామీణవాసులతో అంతగా మమేకమైపోయాయి ఈ బ్యాంకులు. సంస్కరణల అనంతరం పుట్టుకొచ్చిన నవతరం ప్రైవేటు బ్యాంకులు ఇప్పటికీ పట్టణాలు, నగరాలకే పరిమితమయ్యాయి. గ్రామాల్లో, ఆదాయం తక్కువగా ఉండే ప్రాంతాల్లో బ్యాంక్ లావాదేవీలు అధికంగా జరుగుతున్నా, లావాదేవీ సగటు మాత్రం తక్కువగానే ఉంటోంది.

గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో నగదు డిపాజిట్ల స్వీకరణ, వ్యవసాయ రుణాలు, చిన్నపాటి సంస్థల ఏర్పాటు, గృహాల కొనుగోలు, బంగారం తనఖా రుణాలు ఇవ్వడం వంటివి బ్యాంకుల్లో ప్రధానంగా జరిగే లావాదేవీలు. విదేశాల్లో స్థిరపడిన, వృత్తిరీత్యా వెళ్లి వస్తున్న ప్రవాసీయుల సంఖ్య నానాటికీ పెరుగుతున్న నేపథ్యంలో, అక్కడ నుంచి నగదు ఇక్కడకు పెద్దమొత్తాల్లో బదిలీ అవుతోంది. దీంతోపాటు దేశీయ జనాభాలో శ్రమించే వయసు కలిగిన యువత వాటా అధికంగా ఉంది. వీరికి ఉపాధి కల్పించే పథకాల కింద అందే నిధులను, గ్రామాల్లో వ్యవసాయ అనుబంధ పరిశ్రమలు ఏర్పాటు చేసేందుకు, పూచీకత్తు అవసరం లేని ముద్ర రుణాలను కూడా ప్రభుత్వ రంగ బ్యాంకులే (పీసీబీలు) అందిస్తున్నాయి. పెద్ద గ్రామాల్లో బ్యాంకుల శాఖలున్నా, మిగిలిన గ్రామాల్లోని ప్రజలకూ బ్యాంకు సేవలందించేందుకు బ్యాంకింగ్ ప్రతినిధులు (బీసీలు) ఉంటున్నారు. ఇవికాక ఏటీఎంలు, డెబిట్ కార్డులతో చెల్లింపునకు వీలున్న పాయింట్ ఆఫ్ సేల్ (పీఓఎస్‌లు) యంత్రాలను కూడా పీసీబీలే అందిస్తున్నాయి. కనీస నిల్వ అవసరం లేని ఖాతాదార్లకు రూపే కార్డులు జారీ చేస్తున్నాయి. యూనిఫైడ్ పేమెంట్ ఇంటర్‌ఫేస్ (యూపీఐ)తో చెల్లింపులు కూడా గ్రామాల్లో పెరుగుతున్నాయి.

మారిన రుణ ప్రాధాన్యాలు

బ్యాంకుల జాతీయీకరణ సమయంలో మొత్తం రుణాల్లో ప్రాధాన్య రంగాలకు కేటాయించిన మొత్తం 14 శాతమే. 1975 జులై నాటికే ఇది 30.3 శాతానికి చేరింది. 1984కు ఇది 40 శాతానికి చేరింది. తరవాత 20 సూత్రాల ఆర్థిక కార్యక్రమం కింద బ్యాంకుల రుణ వితరణ తీరు మరింత మారిపోయింది. కేవలం 20 శాతాన్ని మాత్రం మార్కెట్ వడ్డీరేట్ల ప్రకారం ఇచ్చి, మిగిలిన 80 శాతాన్ని ముందుగా నిర్ణయించిన వడ్డీ రేట్ల ప్రకారమే ఇచ్చే స్వేచ్ఛను బ్యాంకులకు కల్పించారు.

డిపాజిట్లు పెద్దగా పెరగలేదు

1969-84 మధ్య బ్యాంకు శాఖల్లో 60 శాతం గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో నెలకొల్పినా, స్థూల జాతీయోత్పత్తి (ఏడాది కాలంలో దేశీయంగా జరిగిన ఉత్పత్తి, సేవల విలువ)లో 40 శాతం వ్యవసాయ రంగానిదే అయినా.. మొత్తం డిపాజిట్లలో గ్రామీణ వాటా 3.1 శాతం నుంచి 14.6 శాతానికి మాత్రమే పెరిగింది. బ్యాంకుల జాతీయీకరణ ఫలితంగా, వ్యవసాయానికి రుణాలివ్వడం పెరిగినందున, అవసరాల కోసం పొదుపు చేయడాన్ని ప్రజలు తగ్గించేయడమేనని ఒక అధ్యయనంలో తేలింది.

రుణ మేళాలతోనే సామాన్యులకు..

ప్రధాని ఇందిరాగాంధీ నేతృత్వంలో 1982లో ఆర్థిక శాఖ సహాయమంత్రిగా నియమితులైన జనార్దన పూజారి, తదుపరి రాజీవ్‌గాంధీ హయాంలో ఆర్థిక, గ్రామీణ శాఖల మంత్రిగా నియమితులయ్యారు. ఆయన హయాంలో నిర్వహించిన రుణమేళాలపై కొన్ని విమర్శలు వచ్చినా, సామాన్యులు తొలిసారిగా బ్యాంకు రుణాలు అందుకోగలిగారని జాతీయ బ్యాంకు ఉన్నతాధికారి ఒకరు తెలిపారు. 1990 ప్రాంతంలో సరళీకృత ఆర్థిక విధానాల ఫలితంగా ప్రైవేటు బ్యాంకులు దేశంలో ఏర్పాటయ్యాయి. అయితే అధిక మొత్తం లావాదేవీలపైనే దృష్టితో వ్యాపారం సాగిస్తూ, గ్రామీణ ప్రాంతాలకు వెళ్లలేదు. 2000వ సంవత్సరం నుంచి టెక్నాలజీ వినియోగం, కంప్యూటర్లతో పనిచేయడం బ్యాంకుల్లో పెరిగింది. ఇదే సమయంలో ఏటీఎంలను నెలకొల్పడమూ అధికమైంది. ప్రారంభంలో ఏటీఎం/డెబిట్ కార్డుల వినియోగంలో ప్రజలు భయపడినా, డబ్బుల కోసం ఎక్కువసేపు వేచి ఉండాల్సిన అవసరం లేకపోవడంతో, బ్యాంకు ఖాతాల్లోనే నగదు దాచుకోవడం పెరిగింది.

ప్రత్యేక అనుబంధం కొనసాగుతుందా?

పట్టణాలు/నగరాలతో పోలిస్తే గ్రామీణ పరిస్థితులు భిన్నంగా ఉంటాయి. మోసం చేసే ధోరణి తక్కువగా ఉండటం, పరువు కోసం పాకులాడేతత్వం, మేలు/సాయం చేసిన వారిపై ఆదరణ చూపడం అధికం. గ్రామాల్లో బ్యాంకు శాఖలను కూడా ఎక్కువగా పీఎస్‌బీలు ఏర్పాటు చేయడంతో, ఆయా బ్యాంకుల అధికారులు, సిబ్బందికి ప్రజలతో అనుబంధం పెరిగింది. కరవు, అతివృష్టి పరిస్థితుల వల్ల పంట నష్టపోయినప్పుడు మాత్రమే రైతులు బ్యాంకు రుణం తీర్చలేకపోయే వారు కానీ, మిగిలిన సందర్భాల్లో ఎట్టి పరిస్థితుల్లో రుణం తీర్చేందుకే ప్రయత్నించేవారు. బ్యాంకర్లు కూడా ప్రజల అవసరాన్ని, పరిస్థితులను గమనిస్తూ అవసరమైనపుడు రుణాలకు వడ్డీ మినహాయింపు, పునర్ వ్యవస్థీకరణ వంటి నిర్ణయాలు తీసుకునేవారు. ఏతావాతా ప్రభుత్వరంగ బ్యాంకులు ఇప్పటికీ గ్రామీణావనికి నేస్తాలుగానే సేవలు అందిస్తూ ముందుకు సాగుతున్నాయనడంలో సందేహం లేదు.

ఛాంపియన్

క్వార్టర్స్‌లో సింధు

ఇండోనేసియా ఓపెన్

శ్రీకాంత్ ఔట్

జకార్తా

ఇండోనేసియా ఓపెన్ బ్యాడ్మింటన్ సూపర్ సిరీస్‌లో భారత స్టార్ పి.వి.సింధు క్వార్టర్‌ఫైనల్‌కు దూసుకెళ్లింది. పురుషుల విభాగంలో శ్రీకాంత్ ప్రిక్వార్టర్స్‌లోనే ఇంటిముఖం పట్టాడు. గురువారం మహిళల సింగిల్స్ ప్రిక్వార్టర్స్‌లో సింధు 21-14, 17-21, 21-11తో మియా బ్లిచ్‌ఫెల్ట్ (డెన్మార్క్)పై కష్టపడి గెలిచింది. ఈ మ్యాచ్ ఆరంభంలో మియా 6-3తో ఆధిక్యంలో నిలిచింది. పుంజుకున్న తెలుగమ్మాయి.. వరుస పాయింట్లతో స్కోరు సమం చేయడమే కాక ఆపై 21-14తో గేమ్ గెలుచుకుంది. రెండో గేమ్ హోరాహోరీగా నడిచింది. ఆరంభంలో 7-10తో వెనకబడిన సింధు.. ఆ తర్వాత 10-10తో స్కోరు సమం చేసింది. సింధు అనవసర తప్పిదాలను సొమ్ము చేసుకున్న మియా.. వరుస పాయింట్లు ఖాతాలో వేసుకుని 21-17తో గేమ్ గెలిచి మ్యాచ్‌లో నిలిచింది. ఫలితాన్ని నిర్ణయించే ఆఖరి గేమ్ ఆరంభంలో మియా నుంచి ప్రతిఘటన ఎదురైనా నిలబడిన సింధు.. 21-11తో గేమ్‌తో పాటు మ్యాచ్‌ను గెలుచుకుంది. పురుషుల సింగిల్స్‌లో శ్రీకాంత్ 17-21, 19-21తో కా లాంగ్ అంగుస్ (హాంకాంగ్) చేతిలో పరాజయం పాలయ్యాడు. డబుల్స్‌లో సాత్విక్ సాయిరాజ్-చిరాగ్‌శెట్టి పోరాటం ముగిసింది. రెండో రౌండ్లో సాయిరాజ్-చిరాగ్ 15-21, 14-21తో మార్కస్-కెవిన్ (ఇండోనేసియా) చేతిలో పరాజయం చవిచూశారు.

ప్రపంచ జూనియర్ గోల్ఫ్ ఛాంప్ అర్జున్

దిల్లీ

గోల్ఫ్‌లో మన వాళ్ల పేర్లు చాలా అరుదుగా వినిపిస్తూ ఉంటాయి. ఒకరిద్దరు ఉన్నా చిన్న టోర్నీల్లో తప్ప పెద్ద విజయాలు కనిపించవు. కానీ అందర్నీ ఆశ్చర్యపరుస్తూ అర్జున్ భాటి ప్రపంచ జూనియర్ గోల్ఫ్ టైటిల్ గెలిచాడు. కాలిఫోర్నియాలో జరిగిన ఈ టోర్నీలో 40 దేశాల నుంచి 637 మంది గోల్ఫర్లు పోటీపడ్డారు. ఈ టోర్నీలో అద్భుత ప్రదర్శన చేస్తూ అర్జున్ టైటిల్ ఎగరేసుకుపోయాడు. గ్రేటర్ నోయిడాలోని గ్రేటర్ వ్యాలీ పాఠశాల విద్యార్థి అయిన అర్జున్.. ఏడేళ్ల నుంచి గోల్ఫ్ ఆడుతున్నాడు. ఇప్పటిదాకా 150 టోర్నీలు ఆడిన అతను.. 110 టైటిళ్లు గెలవడం విశేషం. "ప్రపంచ టోర్నీలో కచ్చితంగా టైటిల్ గెలవాలనే పట్టుదలతో ఆడి లక్ష్యం నెరవేర్చుకున్నా. గోల్ఫ్‌లో నంబర్‌వన్ కావడమే నా ధ్యేయం. ఒలింపిక్స్‌లో భారత్‌కు స్వర్ణం సాధించి పెట్టాలని ఉంది" అని అర్జున్ చెప్పాడు.

ఆ విషయం సెలక్టర్లు ధోనీకి చెప్పాలి

దిల్లీ: ధోనీని వద్దనుకుంటే సెలక్షన్ కమిటీ ఆ విషయాన్ని అతడికి చెప్పాలని మాజీ ఓపెనర్ వీరేంద్ర సెహ్వాగ్ అన్నాడు. "ధోని ఎప్పుడు రిటైర్ కావాలన్నది అతడి ఇష్టం. ఆ విషయాన్ని అతడికే వదిలేయాలి. ధోనీతో మాట్లాడడం, 'నిన్ను భారత జట్టు వికెట్‌కీపర్ బ్యాట్స్‌మన్‌గా కొనసాగించాలనుకోవట్లేదు' అని చెప్పడం సెలక్టర్ల బాధ్యత. నా విషయంలో అలా జరిగి ఉంటే బాగుండేది" అని ఓ ఛానెల్‌లో చర్చ సందర్భంగా చెప్పాడు. ఈ చర్చలో సందీప్ పాటిల్ కూడా పాల్గొన్నాడు. 2013లో సెహ్వాగ్‌ను జట్టు నుంచి తప్పించినప్పుడు పాటిలే సెలక్షన్ కమిటీ ఛైర్మన్. వీరూ వ్యాఖ్యలతో ఇబ్బందిపడ్డ పాటిల్.. వెంటనే అతడికి క్షమాపణలు చెప్పాడు. "సెహ్వాగ్‌తో మాట్లాడే బాధ్యతను విక్రమ్ రాఠోడ్‌కు అప్పగించాం. మాట్లాడానని అతడు చెప్పాడు. కానీ విక్రమ్ తనతో మాట్లాడలేదని సెహ్వాగ్ ఇప్పుడు చెబుతున్నాడు. జరిగినదానికి బాధ్యత తీసుకుంటున్నా" అని పాటిల్ అన్నాడు. జట్టు నుంచి తప్పించాక విక్రమ్ తనతో మాట్లాడాడని, తప్పించాక మాట్లాడడంలో అర్థం లేదని సెహ్వాగ్ చెప్పాడు. ఈ చర్చలో పాల్గొన్న మాజీ కెప్టెన్ కపిల్ దేవ్.. సెహ్వాగ్‌తో విభేదించాడు. "ఎంపిక చేసేటప్పుడు ఆటగాడితో సెలక్టర్ మాట్లాడనప్పుడు.. తప్పించేటప్పుడు కూడా మాట్లాడాల్సిన అవసరం లేదు" అని అన్నాడు.

సెలక్షన్ వాయిదా

- వెస్టిండీస్ పర్యటనకు టీమ్‌ఇండియా ఎంపిక ఆదివారం
- సెలక్షన్ ప్రక్రియలో మార్పే కారణం

వెస్టిండీస్ పర్యటనకు భారత జట్లను ఎంపిక చేసేందుకు జరగాల్సిన సెలక్షన్ కమిటీ సమావేశం అనూహ్యంగా ఆదివారానికి వాయిదా పడింది. అయితే ధోని భవిష్యత్తేంటి! రిటైరవుతాడా.. కొనసాగుతాడా? అన్న ఆసక్తి కొనసాగుతూనే ఉంది.

ముంబయి

వచ్చే నెలలో వెస్టిండీస్‌లో పర్యటించే భారత జట్లను ఎంపిక చేసేందుకు శుక్రవారం నిర్వహించ తలపెట్టిన జాతీయ సెలక్షన్ కమిటీ సమావేశం ఆదివారానికి వాయిదాపడింది. బీసీసీఐ కార్యదర్శి స్థానంలో ఇక ప్రధాన సెలక్టరే సెలక్షన్ కమిటీ సమావేశాలకు కన్వీనర్‌గా ఉండాలన్న పరిపాలకుల కమిటీ (సీఓఏ) ఆదేశాల నేపథ్యంలో ఈ పరిణామం చోటు చేసుకుంది. "నిబంధనలో మార్పు నేపథ్యంలో కొన్ని న్యాయపరమైన విధానాలను అనుసరించాల్సివుంది. అంతే కాకుండా.. సమావేశానికి కెప్టెన్ అందుబాటులో ఉన్నాడా లేదా అన్న అంశం గురించి క్రికెట్ ఆపరేషన్స్ బృందం సీఓఏ ఛైర్మన్‌కు వివరించాల్సివుంది. ఆటగాళ్ల ఫిట్‌నెస్ నివేదికలు శనివారం సాయంత్రానికి అందుతాయి" అని వాయిదాకు గల కారణాలు చెప్పాడు ఓ బీసీసీఐ అధికారి. కెప్టెన్ కోహ్లి భార్య అనుష్క శర్మతో కలిసి లండన్ నుంచి గురువారం ముంబయి చేరుకున్నాడు. ఆదివారం సమావేశంలో అతడు పాల్గొంటాడు! మొదట వన్డే, టీ20 సిరీస్‌లకు కోహ్లి దూరమవుతాడని తెలిసింది. అయితే అతడు పూర్తి పర్యటనకు అందుబాటులో ఉంటాడన్నది తాజా సమాచారం. సమావేశం ఎప్పుడు జరిగినా అందరి దృష్టి ధోని పైనే ఉండనడంలో సందేహం లేదు. బ్యాటింగ్‌లో ఒకప్పటి పదును లోపించిన 38 ఏళ్ల ధోనీపై ప్రధానంగా చర్చ జరిగే అవకాశముంది. ఆగస్టు 3న ఆరంభమయ్యే విండీస్ పర్యటనలో భారత్ మూడు టీ20లు, మూడు వన్డేలు, రెండు టెస్టు మ్యాచ్‌లు ఆడుతుంది.

కార్యదర్శి ఔట్: భారత జట్టు ఎంపిక ప్రక్రియలో కీలక మార్పు చోటు చేసుకుంది. బీసీసీఐ కార్యదర్శి స్థానంలో ఇక ప్రధాన సెలక్టరే సెలక్షన్ కమిటీ సమావేశాలకు కన్వీనర్‌గా ఉంటాడని పరిపాలకుల కమిటీ (సీఓఏ) చెప్పింది. లోధా ప్యానెల్ సూచించిన సంస్కరణల్లో భాగంగా నిబంధనను మార్చింది. ఇకపై సెలక్షన్ సమావేశాలకు బోర్డు కార్యదర్శి హాజరు కారాదని స్పష్టం చేసింది. పాత రాజ్యాంగంలో సెలక్షన్ కమిటీ, కార్యదర్శి పరిధిలోకి వచ్చేది. అతడే సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసేవాడు. సమావేశంలో కూడా పాల్గొనేవాడు.

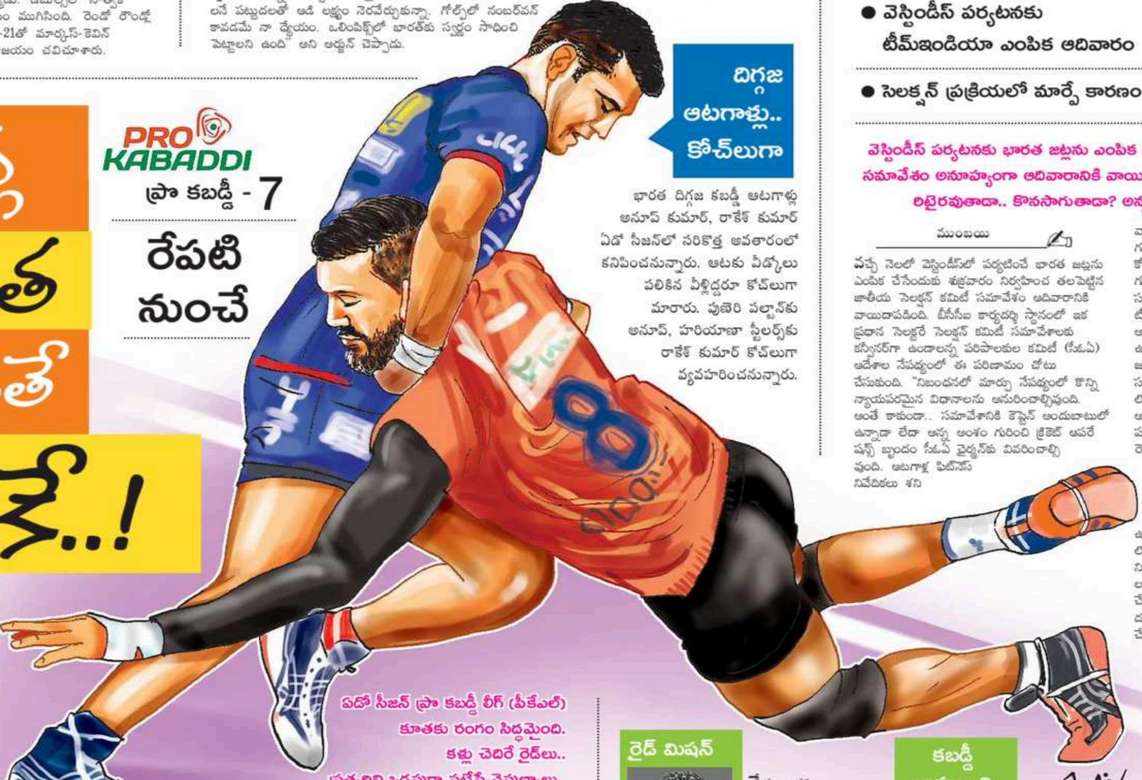

వీళ్లు కూత పెడితే కేకే..!

ప్రొ కబడ్డీ - 7

రేపటి నుంచే

దిగ్గజ ఆటగాళ్లు.. కోచ్‌లుగా

భారత దిగ్గజ కబడ్డీ ఆటగాళ్లు అనూప్ కుమార్, రాకేశ్ కుమార్ ఏడో సీజన్‌లో సరికొత్త అవతారంలో కనిపించనున్నారు. ఆటకు వీడ్కోలు పలికిన వీళ్లిద్దరూ కోచ్‌లుగా మారారు. పుణెరి పల్టాన్‌కు అనూప్, హరియాణా స్టీలర్స్‌కు రాకేశ్ కుమార్ కోచ్‌లుగా వ్యవహరించనున్నారు.

ఏడో సీజన్ ప్రొ కబడ్డీ లీగ్ (పీకేఎల్) కూతకు రంగం సిద్ధమైంది. కళ్లు చెదిరే రైడ్‌లు.. ప్రత్యర్థిని ఒడుపుగా పట్టేసే నైపుణ్యాలు.. గాల్లోకి ఎగురుతూ చేసే విన్యాసాలు మరోసారి అభిమానులను అలరించనున్నాయి. గత ఆరు సీజన్ల పీకేఎల్ ప్రయాణంలో వెలుగులోకి వచ్చిన ప్రతిభావంతులైన ఆటగాళ్లెందరో! అద్భుత ఆటతీరుతో వాళ్లు లీగ్‌పై తమదైన ముద్ర వేశారు. మరికొందరేమో ఆటకు వీడ్కోలు చెప్పి కోచ్‌లుగా మారారు. ఈ శనివారమే పోరుకు తెరలేవనున్న నేపథ్యంలో ఈసారి ఏ ఆటగాళ్లపై అంచనాలున్నాయి? తొడకొట్టి సత్తాచాటేందుకు సిద్ధమైన వాళ్లెవరు? తదితర ఆసక్తికర విషయాలు మీకోసం!

రైడ్ మిషన్

వేగం అతని సొంతం.. నిలకడ అతని బలం.. ప్రత్యర్థి కోర్టులోకి దూసుకెళ్లి పాయింట్లతో తిరిగిరావడం అతనికి వెన్నతో పెట్టిన విద్య. ప్రొ కబడ్డీ లీగ్‌లో అతనో ప్రత్యేక ఆకర్షణ. ఏ సీజన్‌లోనైనా అందరి దృష్టి అతనిపైనే. అతనే రైడ్ మిషన్ అని అభిమానులు ముద్దుగా పిలుచుకొనే రాహుల్ చౌదరి. పీకేఎల్ చరిత్రలో అతను సృష్టించిన రికార్డులకు తిరుగులేదు. గత ఆరు సీజన్లలో తెలుగు టైటాన్స్ తరపున ప్రధాన రైడర్‌గా బరిలో దిగి.. తనదైన మాయతో టోర్నీకే ఆకర్షణ తెచ్చాడు. ఉత్తర ప్రదేశ్‌కు చెందిన ఈ రైడర్ తెలుగు అభిమానులకు ఎంతో చేరువయ్యాడు. ఐతే ఈ సీజన్‌లో అతను తమిళ్ తలైవాస్ తరపున బరిలో దిగనున్నాడు. వేలంలో అతణ్ని ఆ జట్టు సొంతం చేసుకుంది. 876 పాయింట్లతో పీకేఎల్ చరిత్రలో అత్యధిక పాయింట్లు సాధించిన ఆటాడిగా ఉన్న రాహుల్ ఈ సీజన్‌తో 1000 పాయింట్లకు చేరువయ్యేలా కనిపిస్తున్నాడు.

కబడ్డీ బాహుబలి

అతి తక్కువ మ్యాచ్‌ల్లో 50 రైడ్ పాయింట్లు సాధించిన ఆటగాడిగా నిలిచాడు. అతి తక్కువ మ్యాచ్‌ల్లోనే 200 పాయింట్లు సాధించి అందరినీ అబ్బురపరిచాడు. అది కూడా అరంగేట్ర సీజన్‌లోనే. అతడే సిద్ధార్థ్ దేశాయ్. గతేడాదే యు ముంబా తరపున అద్భుత ప్రదర్శనతో అదరగొట్టాడు. చూడగానే భయపెట్టే భారీ ఆకారం.. ప్రత్యర్థుల చేతుల్లోంచి తప్పించుకొనే నైపుణ్యంతో తొలి సీజన్‌లోనే 21 మ్యాచ్‌ల్లో 218 రైడ్ పాయింట్లు సొంతం చేసుకున్నాడు. దాంతో ఈ సారి రూ.1.45 కోట్లు చెల్లించి మరీ తెలుగు టైటాన్స్ అతణ్ని జట్టులోకి తీసుకుంది. ఇప్పటి వరకు ఒక్క టైటిల్ కూడా గెలవని టైటాన్స్ రాతను సిద్ధార్థ్ అయినా మారుస్తాడేమో చూడాలి.

అగ్రస్థానం అతనిదే

పీకేఎల్‌లో పట్నా పైరేట్స్‌ది గొప్ప చరిత్ర. మూడో సీజన్‌లో ఆరంభమైన ఆ జట్టు టైటిళ్ల యాత్ర ఐదో సీజన్ వరకూ కొనసాగింది. ఆ జట్టు హ్యాట్రిక్ టైటిళ్లు సాధించడంలో ప్రధాన పాత్రధారి.. పర్దీప్ నర్వాల్. మూడు, ఐదో సీజన్లలో ఉత్తమ రైడర్‌తో పాటు ఉత్తమ ఆల్‌రౌండర్‌గా నిలిచిన అతను జట్టును ముందుండి నడిపించాడు. ఇప్పటి వరకు 858 రైడ్ పాయింట్లతో ఆ జాబితాలో అగ్రస్థానంలో కొనసాగుతున్నాడు. ఐదో సీజన్‌లో 369 రైడ్ పాయింట్లు సాధించి ఒక సీజన్‌లో అత్యధిక రైడ్ పాయింట్లు గెలిచిన ఆటగాడిగా చరిత్ర సృష్టించాడు. డుబ్కీతో పాయింట్లు రాబట్టడంలో దిట్టగా పేరొందిన అతనిపైనే పట్నా మరోసారి ఆశలు పెట్టుకుంది.

అదిరే ఆల్‌రౌండర్లు

ప్రత్యర్థి డిఫెండర్లను బోల్తా కొట్టిస్తారు.. కోర్టులో అడుగుపెట్టిన రైడర్‌ను పట్టేస్తారు.. వాళ్లే ఆల్‌రౌండర్లు దీపక్ నివాస్ హుడా, మంజీత్ చిల్లర్. రైడింగ్‌లో, ఎటాకింగ్‌లో సత్తాచాటుతూ దూసుకెళ్తున్నారు. జైపూర్ పింక్ పాంథర్స్ తరపున ఆకట్టుకుంటోన్న దీపక్ ఇప్పటి వరకు పీకేఎల్ కెరీర్‌లో 710 రైడ్ పాయింట్లతో పాటు 75 ట్యాకిల్ పాయింట్లు సాధించాడు. గత సీజన్‌లో (196 రైడ్, 12 ట్యాకిల్ పాయింట్లు) మంచి ఫామ్ కనబరచిన దీపక్ ఈ సారి కూడా అదే జోరు కొనసాగించాలనే పట్టుదలతో ఉన్నాడు. మరోవైపు పీకేఎల్ చరిత్రలో అత్యధిక ట్యాకిల్ పాయింట్లతో ఉన్న మంజీత్ చిల్లర్ (302) తమిళ్ తలైవాస్ జట్టుకు కీలకం. రైడర్ కాళ్లపై నిశితమైన దృష్టి పెట్టి ఉడుంపట్టు పట్టే మంజీత్‌కు డిఫెన్స్‌లో తిరుగులేదు. రైడింగ్‌లోనూ పాయింట్లతో మెరవగలడు.

ఇరానీ ఘాటు

భారతీయ క్రీడ కబడ్డీకి ఇరానీ ఘాటు గట్టిగానే తగులుతోంది. ఏడో సీజన్‌లో పీకేఎల్ జట్లకు ప్రాతినిధ్యం వహించే ఆ దేశ ఆటగాళ్ల సంఖ్య చూస్తే ఆ విషయం అర్థమౌతోంది. ఇప్పటికే ఫజల్ అత్రాచలి యు ముంబాకు, అబోజర్ మొహాజర్ మిఘాని టైటాన్స్ జట్లకు కెప్టెన్లుగా ఎంపికైన సంగతి తెలిసిందే. మిరాజ్ షేక్ ఎప్పటి నుంచో పీకేఎల్‌లో మెరుస్తూనే ఉన్నాడు. వీళ్లు కాకుండా డిఫెండర్లు.. సయ్యద్ గఫారి (దబంగ్ దిల్లీ), హాది తాజిక్ (పుణెరి పల్టాన్), మిలాద్ షీబాక్ (తమిళ్ తలైవాస్), ఆల్ రౌండర్లు మహమ్మద్ ఇస్మాయిల్ నబిబక్ష్ (బెంగాల్ వారియర్స్), హాది ఓష్టోరాక్ (పట్నా పైరేట్స్), రహిమి మిలాఘర్దాన్ (తెలుగు టైటాన్స్), మోసెన్ (యూపీ యోధ) బరిలో దిగేందుకు సిద్ధమయ్యారు.

శరబ్‌జోత్ పసిడి గురి

జూయి (జర్మనీ): ఐఎస్ఎస్ఎఫ్ జూనియర్ ప్రపంచకప్‌లో భారత్ జోరు కొనసాగుతోంది. గురువారం 10మీ ఎయిర్ పిస్టల్‌లో శరబ్‌జోత్ సింగ్ పసిడి పతకం గెలిచాడు. అతడు ఫైనల్లో 239.6 పాయింట్లు స్కోరు చేశాడు. టోర్నీలో మరో రోజు పోటీలు మిగిలి ఉండగా.. భారత్ 9 స్వర్ణాలు సహా 22 పతకాలతో అగ్రస్థానంలో కొనసాగుతోంది.

సన్‌రైజర్స్ ప్రధాన కోచ్‌గా బేలిస్

దిల్లీ: సన్‌రైజర్స్ హైదరాబాద్ ప్రధాన కోచ్‌గా ట్రావెర్ బేలిస్ (ఆస్ట్రేలియా) ఎంపికయ్యాడు. ప్రపంచకప్ గెలిచిన ఇంగ్లాండ్ జట్టుకు బేలిస్ కోచ్‌గా వ్యవహరించాడు. ప్రస్తుతం కోచ్‌గా ఉన్న ఆస్ట్రేలియా మాజీ ఆల్‌రౌండర్ టామ్ మూడీ స్థానంలో బేలిస్ రాబోయే సీజన్లో బాధ్యతలు నిర్వర్తించనున్నాడు.

సెమీస్‌లో భారత జట్లు

కటక్: కామన్వెల్త్ టీటీ ఛాంపియన్‌షిప్స్‌లో భారత పురుషులు, మహిళల జట్లు సెమీఫైనల్స్‌కు దూసుకెళ్లాయి. వేల్స్, మలేసియా, నైజీరియా జట్లపై 3-0తో గెలిచిన భారత మహిళల జట్టు గ్రూప్-ఎఫ్ నుంచి తుది నాలుగులో అడుగుపెట్టింది. పురుషుల జట్టు శ్రీలంక, మలేసియాలను 3-0తో చిత్తు చేసి గ్రూప్-ఎఫ్ నుంచి ముందంజ వేసింది. వేల్స్‌తో నామమాత్రమైన మ్యాచ్ ఆడాల్సివుంది.

ఆ బాధ ఎలా ఉంటుందో తెలుసు

కుమార సంగక్కర

2019 ప్రపంచకప్‌లో సిక్స్‌ల పండగే అనుకున్న వారి అంచనాలను ఈ టోర్నీ నిజం చేయలేకపోయింది. గ్రూప్ దశలో పలు మ్యాచ్‌లు వర్షం బారిన పడడం, ఎక్కువ మ్యాచ్‌ల్లో బౌలర్ల ఆధిపత్యం సాగడమే దీనికి కారణం. కానీ గతంలో ఏ ప్రపంచకప్ ఫైనల్ జరగనంతగా ఈసారి తుది పోరు సాగింది. ఇంగ్లాండ్-న్యూజిలాండ్ మధ్య సమరం తీవ్ర ఉత్కంఠభరితంగా ముగిసింది. లార్డ్స్‌లో 1975, 79, 83, 99 టోర్నీ ఫైనల్స్ జరిగినా ఇలాంటి పోరాటం మాత్రం ఎప్పుడూ జరగలేదు. భిన్నమైన వాతావరణం, పరిస్థితుల మధ్య ఇంగ్లాండ్ విజేతగా నిలవగా, న్యూజిలాండ్ వరుసగా రెండోసారి రన్నరప్ అయింది. వరుసగా రెండుసార్లు ఫైనల్లో ఓడితే ఆ బాధ ఎలా ఉంటుందో నాకు తెలుసు. 2007, 2011 ఫైనల్స్‌లో శ్రీలంకకు ఇదే అనుభవం ఎదురైంది. 2009, 2012 ప్రపంచ టీ20 టోర్నీల్లోనూ లంకది ఇదే పరిస్థితి. ఓటమికి కివీస్ ఆటగాళ్లు తమను నిందించుకోవాల్సిన అవసరం లేదు. తీవ్ర ఒత్తిడిలోనూ ఉత్తమ క్రికెట్ ఆడిన ఇంగ్లాండ్ కప్ గెలవడానికి అర్హమైనదే.

THE ULTIMATE INVERTER BATTERY
EXIDE INVATUBULAR

క్రికెట్ నుంచి జింబాబ్వే సస్పెన్షన్

లండన్: జింబాబ్వేను ఐసీసీ అంతర్జాతీయ క్రికెట్ నుంచి సస్పెండ్ చేసింది. ఐసీసీ రాజ్యాంగానికి విరుద్ధంగా ఆ దేశ క్రికెట్ వ్యవహారాల్లో అక్కడి ప్రభుత్వం జోక్యం చేసుకోవడమే అందుకు కారణం. ప్రస్తుత జింబాబ్వే బోర్డులోని ఎన్నికైన సభ్యులను ప్రభుత్వ సంస్థ స్పోర్ట్స్ అండ్ రీసెర్చ్ కమిటీ సస్పెండ్ చేయడంతో ఐసీసీ చర్యలకు దిగింది. "జింబాబ్వే క్రికెట్‌పై నిషేధం వెంటనే అమల్లోకి వస్తుంది. బోర్డు వ్యవహారాల్లో ప్రభుత్వం జోక్యం చేసుకోవడం ఐసీసీ రాజ్యాంగానికి విరుద్ధం" అని ఐసీసీ చెప్పింది. సస్పెన్షన్ ఫలితంగా ఐసీసీ నుంచి జింబాబ్వే క్రికెట్ బోర్డుకు నిధులు అందవు. ఆ దేశ జట్టు ఏ ఐసీసీ టోర్నీలోనూ పాల్గొనలేవు. ఎన్నికైన జింబాబ్వే బోర్డును మూడు నెలల లోగా పునరుద్ధరిస్తే.. అక్టోబరులో జరిగే ఐసీసీ సమావేశంలో సస్పెన్షన్ ఎత్తివేతపై నిర్ణయం తీసుకుంటారు.

నీడనిచ్చే నీళ్ల ట్యాంకు

ప్లాస్టిక్ నీటి ట్యాంకుకు కన్నాలు పడి పనికిరాకుండా పోతే ఏం చేస్తాం. ముఖ్యంగా విరగ్గొట్టి పాత సామాను వాళ్లకు అమ్మేస్తాం. కానీ, కొందరు.. ట్యాంకును జాగ్రత్తగా కోసి ద్విచక్ర వాహనాలు ఉంచే షెడ్‌గా మార్చేశారు. దీనివల్ల ద్విచక్ర వాహనాలకు ఎండా, వానల నుంచి రక్షణతోపాటు.. వ్యర్థ వస్తువు అనుకున్న పనికిరాని ప్లాస్టిక్ ట్యాంకుకు ఓ అర్థం ఏర్పడింది. పారిశ్రామిక వేత్త, మహీంద్రా గ్రూప్ ఛైర్మన్ ఆనంద్ మహీంద్రా ఈ చిత్రాన్ని మెచ్చుకున్నారు. తన ట్విటర్ హ్యాండిల్‌లో ఉంచారు.

చెర్నోబిల్‌ను మించిన రేడియోధార్మికత

మార్షల్ దీవుల్లోని కొన్ని ప్రాంతాల్లో పరిస్థితి

న్యూయార్క్: ప్రచ్ఛన్నయుద్ధ సమయంలో అమెరికా అణు పరీక్షలు నిర్వహించిన మార్షల్ దీవుల్లోని కొన్ని ప్రాంతాల్లో రేడియోధార్మికత స్థాయి చాలా ఎక్కువగా ఉందని తాజా అధ్యయనంలో తేలింది. రష్యాలోని చెర్నోబిల్, జపాన్‌లోని ఫుకుషిమాలో అణు ప్రమాదాలతో నష్టపోయిన ప్రాంతాల కన్నా అక్కడ ఈ ముప్పు ఎక్కువగా ఉందని వెల్లడైంది. మార్షల్ దీవులపై అమెరికాలోని కొలంబియా వర్సిటీ మూడు అధ్యయనాలు నిర్వహించింది. కొన్ని దీవుల్లో అణు ఐసోటోపుల గాఢత పరిమితికి మించి ఉందని వెల్లడైంది. అమెరికా, మార్షల్ దీవుల మధ్య కుదిరిన ఒప్పందాలకు ఇది విరుద్ధమని పరిశోధకులు పేర్కొన్నారు. 1946 నుంచి 1958 మధ్య అమెరికా దాదాపు 70 అణు బాంబులను ఈ దీవుల వద్ద పరీక్షించింది. అందులో అతిపెద్ద విస్ఫోటం 'క్యాజిల్ బ్రావో'ను బికినీ అటోల్ వద్ద నిర్వహించారు. జపాన్‌లోని హిరోషిమా, నాగసాకిలపై ప్రయోగించిన అణుబాంబుల కన్నా అది వెయ్యిరెట్లు శక్తిమంతమైంది.

చిన్నారులపై అఘాయిత్యాలకు మరణ శిక్ష

దిల్లీ: చిన్నారులపై పెరిగిపోతున్న లైంగిక అఘాయిత్యాల కేసులను అడ్డుకోవడానికి, శిక్షల్ని పెంచడానికి, మరణశిక్షకు అవకాశం కల్పించే బిల్లును గురువారం ప్రభుత్వం రాజ్యసభలో ప్రవేశపెట్టింది. చిన్నారులపై అశ్లీల చిత్రాల నిరోధానికి సంబంధించిన నిబంధనల్ని కూడా ఇందులో చేర్చారు. ఇలాంటి నేరాలకు ఏడేళ్ల జైలుశిక్షతోపాటు, జరిమానా కూడా విధించనున్నారు. పోక్సో చట్టం, 2012కు సవరణగా 'లైంగిక నేరాల నుంచి చిన్నారులకు సంరక్షణ (సవరణ) బిల్లు, 2019'ని కేంద్రమంత్రి స్మృతిఇరానీ ప్రవేశపెట్టారు. 16 ఏళ్లలోపు బాలికపై అత్యాచారానికి పాల్పడితే 20 ఏళ్ల దాకా జైలు, దానిని జీవితఖైదుగానూ మార్చే అవకాశంతోపాటు జరిమానా కూడా విధించవచ్చు. చిన్నారుల్ని అశ్లీల చిత్రాల కోసం ఉపయోగించుకుంటే ఐదేళ్లదాకా జైలు, జరిమానా విధిస్తారు. రెండోసారి అదే తరహా నేరానికి పాల్పడితే ఏడేళ్ల జైలు, జరిమానా పడొచ్చు.

భాజపా గూటికి అల్పేశ్ ఠాకూర్

గాంధీనగర్: గుజరాత్‌లో కాంగ్రెస్ పార్టీకి, ఎమ్మెల్యే పదవులకు ఇప్పటికే రాజీనామా చేసిన ఓబీసీ నేత అల్పేశ్ ఠాకూర్, ఆయన సన్నిహితుడు ధవళ్ సిన్హ్ జలా గురువారం భాజపాలో చేరారు. గాంధీనగర్‌లోని కమలం పార్టీ ప్రధానకార్యాలయంలో నిర్వహించిన ఓ కార్యక్రమంలో భాజపా రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు జితూ వఘానీ సమక్షంలో వారిద్దరూ ఆ పార్టీలో చేరారు. రాజ్యసభ ఉప ఎన్నికల్లో కాంగ్రెస్ అభ్యర్థులకు వ్యతిరేకంగా ఓటేసినట్లు భావిస్తున్న ఈ ఇద్దరూ జులై 5న తమ ఎమ్మెల్యే పదవులకు రాజీనామా చేశారు.

మాయావతి సోదరుడి బినామీ భూమి జప్తు

దిల్లీ: బహుజన్ సమాజ్ పార్టీ(బీఎస్‌పీ) అధ్యక్షురాలు మాయావతి సోదరుడు ఆనంద్‌కుమార్, ఆయన భార్య విచితర్ లతకు చెందిన ఏడు ఎకరాల బినామీ వాణిజ్య స్థలాన్ని ఆదాయపు పన్ను విభాగం అధికారులు జప్తు చేశారు. నోయిడాలోని ఈ భూమి విలువ సుమారు రూ.400కోట్లు ఉంటుంది. అత్యంత ఖరీదైన ప్రాంతంలోని ఈ భూమిని వారు బినామీ పద్ధతిలో దక్కించుకున్నారని ఆదాయపు పన్ను విభాగం కేసు నమోదు చేసింది. ఈ భూమి కొనుగోలు కోసం దిల్లీలోని కొందరు హవాలా వ్యాపారుల సహకారం కూడా తీసుకొని వారి ద్వారా అక్రమ మార్గంలో డబ్బు చెల్లింపులు జరిపారన్నది అధికారుల అభియోగం.

128 శాతం పనిచేసిన లోక్‌సభ

దిల్లీ: ప్రస్తుత పార్లమెంటు సమావేశాల్లో 17వ లోక్‌సభ 128శాతం పనితీరును కనబరిచింది. ఈనెల 16వ తేదీ వరకు నిర్దేశించుకున్న పని గంటలకు మించి సభను కొనసాగించటం ద్వారా ఇది సాధ్యమయ్యింది. దిగువ సభ విషయంలో గత 20 ఏళ్లలో ఇదే అత్యధిక ఉత్పాదకత అని చట్టసభల పని తీరును పరిశీలించే పీఆర్ఎస్ లెజిస్లేటివ్ రీసెర్చ్ వెల్లడించింది. రాజ్యసభ 98 శాతం పనితీరును కనబరిచింది.

అయోధ్య మధ్యవర్తిత్వంపై ఆగస్టు 1లోగా నివేదిక ఇవ్వండి: సుప్రీంకోర్టు

దిల్లీ: అయోధ్యలోని రామ జన్మభూమి- బాబ్రీ మసీదు వివాదంపై ఆగస్టు ఒకటో తేదీలోగా నివేదిక సమర్పించాలని సుప్రీంకోర్టు గురువారం మధ్యవర్తుల బృందాన్ని ఆదేశించింది. అప్పటివరకు సంప్రదింపులను కొనసాగించాలని సూచించింది. నివేదికను పరిశీలించిన అనంతరం ఈ కేసుపై రోజువారీ విచారణ జరపాల్సిందీ లేనిదీ ఆగస్టు రెండో తేదీన నిర్ణయిస్తామని తెలిపింది. ఇంతవరకు జరిగిన పురోగతిపై మధ్యవర్తులు గురువారం నివేదికను సమర్పించారు. సుప్రీంకోర్టు విశ్రాంత న్యాయమూర్తి జస్టిస్ ఎఫ్.ఎం.ఐ.ఖలీఫుల్లా, ప్రముఖ ఆధ్యాత్మిక గురువు శ్రీశ్రీ రవిశంకర్, సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీరాం పంచు మధ్యవర్తులుగా వ్యవహరిస్తున్నారు.

ట్రంప్‌పై వీగిన అభిశంసన తీర్మానం

వాషింగ్టన్: అమెరికా అధ్యక్షుడు డొనాల్డ్ ట్రంప్‌ను అభిశంసించాలని కోరుతూ ప్రతినిధుల సభలో ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానం వీగిపోయింది. ఈ సభలో విపక్షమైన డెమొక్రాటిక్ పార్టీకి ఆధిక్యం ఉన్నా ఫలితం లేకపోయింది. డెమొక్రాటిక్ పార్టీకి చెందిన అల్‌గ్రీన్ ప్రతిపాదించిన అభిశంసన తీర్మానానికి అనుకూలంగా 95మంది ఓట్లు రాగా, 332 మంది వ్యతిరేకంగా ఓటు వేయడంతో ఈ తీర్మానం వీగిపోయింది.

అమ్మలా అన్నం తినిపిస్తుంది!

దిల్లీ: చేతుల్లేని దివ్యాంగులు, చేతులు పనిచేయని వారు ఇతరులపై ఆధారపడకుండా సొంతంగా ఆహారం తీసుకోవడానికి ఉపయోగపడే సరికొత్త పరికరాన్ని ఐఐటీ-గాంధీనగర్ విద్యార్థులు క్రిస్ ఫ్రాన్సిస్, ప్రవీణ్ వెంకటేశ్ అభివృద్ధి చేశారు. మౌఖిక ఆదేశాల(వాయిస్ కమాండ్)కు అనుగుణంగా పనిచేసే ఈ పరికరానికి 'ఫుడ్‌బడ్డీ'గా నామకరణం చేశారు. వ్యక్తుల ఆదేశాల ప్రకారం 'ఫుడ్‌బడ్డీ'లోని స్పూను పైకి, కిందికి కదులుతుంది. ప్లేటులోని ఆహారాన్ని వ్యక్తుల నోటికి అందిస్తుంది. 'గూగుల్ అసిస్టెంట్', 'అమెజాన్ అలెక్సా'ల ద్వారా ఈ పరికరానికి వాయిస్ కమాండ్‌లు అందించవచ్చు. 'ఫుడ్‌బడ్డీ' ధర రూ.2,000 నుంచి రూ.3,000 మధ్య ఉండే అవకాశముంది. దానిపై పేటెంట్ కోసం ఫ్రాన్సిస్, వెంకటేశ్ దరఖాస్తు చేసుకున్నారు.

ఒక్క క్లిక్‌తో మన ఆరోగ్య చరిత్ర

- ఆసుపత్రులకు పాత రికార్డులు తీసుకెళ్లనవసరం లేదు
- ఆరోగ్య విశిష్ట గుర్తింపు సంఖ్య చెబితే చాలు
- ఎలక్ట్రానిక్ రూపంలో వివరాలన్నీ ప్రత్యక్షం
- కార్యాచరణ దిశగా జాతీయ ఆరోగ్య డిజిటల్ బ్లూప్రింట్‌కు రూపకల్పన

ఈనాడు - దిల్లీ

కుటుంబ సభ్యులందరితో కలిసి జితిన్ విహారయాత్రకు వెళ్లారు. ఆనందంగా కొనసాగుతున్న వారి పర్యటనలో ఓ చిన్న అపశ్రుతి. మధుమేహ వ్యాధిగ్రస్తుడైన జితిన్ కొత్త వాతావరణంలో ఆకస్మికంగా అనారోగ్యం పాలయ్యారు. వెంటనే సమీప ఆసుపత్రిలో చేర్పించగా సుందరం అక్కడి వైద్యులకు ఒక సంఖ్యను చెప్పారు. అంతే క్షణాల్లో ఆయన ఆరోగ్యానికి సంబంధించిన వివరాలన్నీ తెలియటంతో తగిన చికిత్సనందించి జితిన్‌కు స్వస్థతను చేకూర్చారు. ఏమిటీ సంఖ్య? దానిద్వారా ఓ వ్యక్తి ఆరోగ్య సమాచారం మొత్తం ఎలా తెలుస్తుంది? ఇది సాధ్యమేనా? అవుననే అంటుంది కేంద్ర ప్రభుత్వం. ఇందుకోసం 'నేషనల్ డిజిటల్ హెల్త్ బ్లూప్రింట్'ను రూపొందించే క్రమంలో ప్రజాభిప్రాయాలను కోరుతోంది.

డిజిటల్ హెల్త్ బ్లూప్రింట్ అంటే...

దేశంలోని ప్రజలందరి వైద్య, ఆరోగ్య వివరాలను డిజిటల్ రూపంలో నిక్షిప్తం చేసి, ఎప్పుడైనా, ఎక్కడైనా వాటిని ఉపయోగించుకోవడానికి వీలుగా ఎలాంటి సంస్థాగత యంత్రాంగాన్ని, కార్యాచరణను రూపొందించుకోవాలో సూచించే విస్పష్ట ప్రణాళికే 'నేషనల్ డిజిటల్ హెల్త్ బ్లూప్రింట్'. ఈ ప్రణాళిక అమల్లోకి వస్తే ప్రతి ఒక్కరికీ ఒక ప్రత్యేక విశిష్ట ఆరోగ్య సంఖ్యను ఇచ్చి దానిమీద వారి ఆరోగ్య వివరాలన్నీ నిక్షిప్తం చేస్తారు. ఒక ఆసుపత్రిలో వైద్యసేవలు అందుకున్న వ్యక్తి అక్కడి రికార్డులన్నీ తీసుకొని మరో ఆసుపత్రికి వెళ్లడం ఇబ్బందికరమే. ఎవరి రికార్డు వారి నియంత్రణలో ఉండి, దేశంలో ఎక్కడికెళ్లినా ఆరోగ్య వివరాలు అందుబాటులో ఉంచేందుకు ఈ ప్రాజెక్టు దోహదపడుతుంది. వ్యక్తిగతంగా రోగి, అధీకృత డాక్టర్‌కు మాత్రమే ఆ ఆరోగ్య నివేదికను చూసే అవకాశం ఉంటుంది.

ఆయుష్మాన్ భారత్‌లో భాగంగానే..

ఆయుష్మాన్ భారత్‌లో రెండు అంశాలున్నాయి. ఒకటి పీఎంజేఏవై.. వైద్య బీమా పథకం. రోగులకు ఉచిత వైద్యం అందిస్తుంది. రెండోది హెల్త్ అండ్ వెల్‌నెస్ సెంటర్ల ఏర్పాటు. జబ్బు చేసిన తర్వాత పరీక్షించి వైద్యం అందించడం కాకుండా, ముందే వైద్య పరీక్షలు చేసి ప్రాథమిక దశలోనే జాగ్రత్తపడటం కోసం హెల్త్ అండ్ వెల్‌నెస్ సెంటర్ల ఏర్పాటును ఉద్దేశించారు. ఇప్పుడు దేశంలో గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో సహా మధుమేహం, గుండె జబ్బులు, క్యాన్సర్ లాంటివి ప్రమాదకరంగా పరిణమించాయి. అందుకే దేశవ్యాప్తంగా 1.50 లక్షల హెల్త్ అండ్ వెల్‌నెస్ సెంటర్లు నెలకొల్పి వాటిలో పరీక్షలు జరిపి ఆరోగ్య సమస్యలున్న వారికి తదుపరి చికిత్స అందించడం ఆయుష్మాన్ భారత్ లక్ష్యం. ఈ పథకంలోని రెండు అంశాలను అనుసంధానం చేయాలంటే వైద్యపరమైన రికార్డులు తప్పనిసరి. అందుకే దేశవ్యాప్తంగా ఒకేరకమైన ప్రమాణాలతో ప్రజల ఆరోగ్య రికార్డులను నిర్వహించాలన్న అభిప్రాయానికి ప్రభుత్వం వచ్చింది.

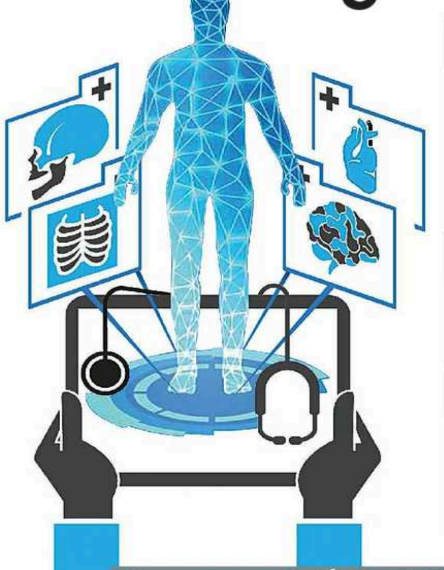

విశిష్ట ఆరోగ్య సంఖ్య ఎందుకు?

దేశంలో రోగి ఎక్కడైనా ఆరోగ్య పరీక్షలు చేయించుకుంటే ఆ రికార్డునంతా వెంట తీసుకెళ్లే అవసరం లేకుండా ఏ ఆసుపత్రికి వెళ్లినా ఆరోగ్య విశిష్ట గుర్తింపు సంఖ్య వెల్లడించిన వెంటనే వివరాలన్నీ అందుబాటులోకి వస్తాయి.

వ్యక్తిగత గోప్యతకు రక్షణ

వ్యక్తిగత సమాచార రక్షణకు ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నారు. దీని కోసం తగిన ఏర్పాట్లు పరిశీలనలో ఉన్నాయి.

దేశవ్యాప్తంగా ఒకే విధమైన ప్రమాణాలు

ప్రజల వైద్య, ఆరోగ్యానికి సంబంధించిన రికార్డుల నిర్వహణకు దేశవ్యాప్తంగా అన్ని ఆసుపత్రుల్లో ఒకే విధమైన ప్రమాణాలను నెలకొల్పడం 'నేషనల్ డిజిటల్ హెల్త్ బ్లూప్రింట్' ప్రధాన లక్ష్యం.

వైద్య రికార్డుల నిర్వహణలో ఏకరూపత

– నిపుణుల కమిటీ ఛైర్మన్ జె.సత్యనారాయణ

ప్రజల ఆరోగ్య వివరాల డిజిటలీకరణపై బ్లూప్రింట్ తయారు చేయటానికి తెలుగు వారైన విశ్రాంత ఐఏఎస్ అధికారి జె.సత్యనారాయణ నేతృత్వంలో నిపుణుల కమిటీని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసింది. ఆ కమిటీ ఇచ్చిన నివేదికను కేంద్ర వైద్య ఆరోగ్యశాఖ మంత్రి హర్షవర్ధన్ విడుదల చేసి దానిపై ప్రజాభిప్రాయాలను ఆహ్వానించారు. డిజిటల్ బ్లూప్రింట్‌పై మరిన్ని విషయాలను కమిటీ ఛైర్మన్ జె.సత్యనారాయణ 'ఈనాడు'తో పంచుకున్నారు. "30 ఏళ్లుగా వైద్య రంగంలో సమాచార సాంకేతికత(ఐటీ)ని ఉపయోగిస్తున్నా అది సంఘటితంగా, అన్నిచోట్లా ఏకరీతిలో లేదు. వైద్య రికార్డుల నిర్వహణలోనూ ఒక ఆసుపత్రికి, మరో ఆసుపత్రికి పొంతన ఉండటంలేదు. ఈ లోపాన్ని సరిదిద్దాలని జాతీయ వైద్య విధానంలో సంకల్పించారు" అని సత్యనారాయణ తెలిపారు. ఒక చిన్న ప్రైవేట్ ప్రాక్టీషనర్ నుంచి కార్పొరేట్ ఆసుపత్రుల వరకు అందరూ ఒకేరకమైన ప్రమాణాలతో రికార్డులను నిర్వహించేలా సరికొత్త వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేయడం కోసమే డిజిటల్ బ్లూప్రింట్ రూపొందిస్తున్నట్లు చెప్పారు. అయితే, దీని కోసం జీఎస్టీ నెట్‌వర్క్ లాంటిదానిని ఏర్పాటుచేసే ఉద్దేశం లేదన్నారు. ఆరోగ్యపరమైన రికార్డులనూ అందరూ ఒకే తరహాలో నిర్వహిస్తే ఎలక్ట్రానిక్ రూపంలో వాటిని ఎక్కడికైనా సులభంగా పంపించవచ్చని సత్యనారాయణ పేర్కొన్నారు. దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న అందరు వైద్యులు, అన్ని ఆసుపత్రులను ఒకేసారి దీని పరిధిలోకి తీసుకురావడం కుదరదు కనుక దశలవారీగా అవగాహన కల్పించి లక్ష్యాన్ని చేరుకుంటామన్నారు. ఈ మొత్తం కార్యక్రమం పర్యవేక్షణకు నేషనల్ డిజిటల్ హెల్త్ మిషన్ అనే వ్యవస్థను ఏర్పాటుచేయాలని ప్రభుత్వానికి సూచించినట్లు చెప్పారు. డిజిటల్ బ్లూప్రింట్‌పై ప్రజాభిప్రాయ సేకరణకు ప్రభుత్వం మూడువారాల గడువు ఇచ్చింది. మేధావులు, ప్రజారోగ్య నిపుణులు, ఆసుపత్రి యాజమాన్యాలు, సాంకేతిక నిపుణులు విభిన్నకోణాల్లో సూచనలు, సలహాలు ఇస్తారు కనుక అన్నింటినీ పరిగణనలోకి తీసుకొని నివేదికను అందరికీ ఆమోదయోగ్యంగా రూపొందిస్తామని సత్యనారాయణ తెలిపారు.

మంటల్లో యానిమేషన్ స్టూడియో

- క్యోటోలో 33 మంది మృతి... మరో 36 మందికి గాయాలు
- ద్రావణం పోసి తగులబెట్టినట్టు అనుమానం

టోక్యో: జపాన్‌లో ఘోరం చోటుచేసుకుంది. ఓ దుండగుడు క్యోటోలోని మూడంతస్తుల 'క్యోటో యానిమేషన్' స్టూడియోకు గురువారం నిప్పంటించాడు. దీంతో క్షణాల్లో దట్టంగా మంటలు చెలరేగాయి. వీటిలో చిక్కుకొని 33 మంది ఆహుతి అయ్యారు. మరో 36 మందికి కాలిన గాయాలు కాగా, వీరిలో పది మంది పరిస్థితి విషమంగా ఉన్నట్టు పోలీసులు చెప్పారు. 'స్టూడియో ఉన్న భవనంలో ఉన్నట్టుండి మంటలు చెలరేగాయి. కొద్దిసేపటికే కిటికీల నుంచి దట్టమైన పొగలు బయటకు వచ్చాయి. అగ్నిమాపక సిబ్బంది వచ్చేసరికి చాలామటుకు దగ్ధమయింది. ప్రమాద సమయంలో స్టూడియోలో సుమారు 70 మంది ఉన్నారు. ఓ దుండగుడు ద్రావణాన్ని పోసి నిప్పంటించినట్లు తెలుస్తోంది. వీడియో ఫుటేజీలను నిశితంగా పరిశీలిస్తున్నాం" అని అధికారులు వెల్లడించారు. ఈ ఘటనకు సంబంధించి ఓ అనుమానితుడిని పోలీసులు అదుపులోకి తీసుకుని ప్రశ్నిస్తున్నారు. ఈ ఘటనపై జపాన్ ప్రధాని షింజో అబే తీవ్ర విచారం వ్యక్తం చేశారు.

క్షణాల్లో ఆర్థిక సాయం

విషయం తెలియగానే అమెరికా యానిమేషన్ పంపిణీ సంస్థ సెంటాయ్ ఫిల్మ్‌వర్క్స్ స్పందించింది. క్యోటో యానిమేషన్ పునస్థాపనకు ఆర్థికంగా తోడ్పడేందుకు నిధుల సమీకరణను ప్రారంభించింది. కొద్ది గంటల్లోనే 3.96 లక్షల డాలర్లు (సుమారు రూ.2.7 కోట్లు) సమీకరించింది.

దావూద్ సోదరుడి కుమారుడు అరెస్టు

ముంబయి: బలవంతపు వసూళ్లకు పాల్పడుతున్న కేసులో మాఫియా ముఠా నాయకుడు దావూద్ ఇబ్రహీం సోదరుడి కుమారుడు రిజ్వాన్ కస్కర్‌ను ముంబయి పోలీసులు అరెస్టు చేశారు. బుధవారం రాత్రి అతడు ముంబయి అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం ద్వారా దేశం విడిచి పారిపోయేందుకు ప్రయత్నిస్తుండగా పోలీసులు అరెస్టు చేశారు. అతడి తండ్రి ఇక్బాల్ కూడా బలవంతపు వసూళ్ల కేసులో అరెస్టయ్యాడు. ప్రస్తుతం ఠానేలోని జైల్లో ఉన్నాడు. రెండు రోజుల కిందట దావూద్ ముఠా సభ్యుడైన ఫాహిమ్ మచ్‌మచ్‌కు సన్నిహితుడైన అహ్మద్ రజా వధారియాను అరెస్టు చేశారు. అతడిని ప్రశ్నించినప్పుడు రిజ్వాన్ పేరు బయటకొచ్చింది. ఈ సమాచారం ఆధారంగా పోలీసులు వలపన్ని విమానాశ్రయంలో అరెస్టు చేశారు.

శాశ్వత ప్రాంగణాల్లోకి రెండేళ్లలో మారాల్సిందే

లేదంటే కొత్త ఇంజినీరింగ్ కళాశాలల సీట్లలో 50% కోత: ఏఐసీటీఈ

దిల్లీ: ఇంజినీరింగ్ కళాశాలు ప్రారంభమైన రెండేళ్లలోగా శాశ్వత ప్రాంగణాల్లోకి మారకపోతే వాటిలో 50 శాతం సీట్ల కోత పడుతుంది. ఈ మేరకు అఖిల భారత సాంకేతిక విద్యామండలి(ఏఐసీటీఈ) నూతన మార్గదర్శకాలు విడుదల చేసింది. తాత్కాలిక ప్రాంగణాల్లో నడిచే సాంకేతిక విద్యాసంస్థలు 'లెటర్ ఆఫ్ అప్రూవల్(ఎల్.ఒ.ఎ.)' పొందిన తేదీ నుంచి రెండేళ్లలోగా శాశ్వత ప్రాంగణాల్లోకి మారాలి. లేనిపక్షంలో వాటి సీట్లలో 50 శాతం కోత విధిస్తారు. శాశ్వత ప్రాంగణాల్లోకి మారేందుకు మరో రెండేళ్లపాటు గడువు పొడిగిస్తారు. ఆలోగా కూడా శాశ్వత ప్రాంగణాల్లోకి మారకపోతే మరిన్ని చర్యలు తీసుకుంటారు. ఆర్కిటెక్చర్ మండలి, భారత ఫార్మసీ మండలి నుంచి అనుమతులు పొందిన అన్ని విద్యాసంస్థలు నూతన సాంకేతిక విద్యాసంస్థలుగా ఏఐసీటీఈకి దరఖాస్తు చేసుకోవాల్సిందేనని కూడా తాజా మార్గదర్శకాలు స్పష్టం చేస్తున్నాయి. ఏఐసీటీఈ అనుమతి లేకుండా అప్లైడ్ ఆర్ట్స్ అండ్ క్రాఫ్ట్స్, వొకేషనల్(సాంకేతిక) ప్రోగ్రామ్‌లలో కోర్సులను అందిస్తున్న సంస్థలూ దరఖాస్తులు సమర్పించాలని సూచిస్తున్నాయి.

ఆర్థిక బిల్లుకు లోక్‌సభ ఆమోదం

దిల్లీ: ఆర్థిక బిల్లును గురువారం లోక్‌సభ ఆమోదించింది. దీంతో దిగువసభలో 2019-20వ ఆర్థిక సంవత్సరపు బడ్జెట్ కసరత్తు పూర్తయినట్లే. బడ్జెట్‌కు ప్రభుత్వమే రెండు డజన్లకుపైగా సవరణలు తీసుకురాగా, వాటికి మూజువాణి ఓటుతో సభ ఆమోదం తెలిపింది. బడ్జెట్‌పై జరిగిన చర్చకు దాదాపు మూడు గంటల పాటు ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ సమాధానం ఇచ్చారు. డీజిల్-పెట్రోలుపై విధించిన సెస్సును, ఏడాదిలో రూ.కోటి నగదును విత్‌డ్రా చేస్తే వేసే 2% పన్నును, న్యూస్‌ప్రింట్‌పై విధించిన 10% కస్టమ్స్ సుంకంను ఉపసంహరించుకోవాలన్న డిమాండ్లను అంగీకరించలేదు.

నేడు ఆర్టీఐ సవరణ బిల్లు?

సమాచార హక్కు చట్టం-2015ను సవరిస్తూ కేంద్ర ప్రభుత్వం శుక్రవారం పార్లమెంటులో బిల్లు ప్రవేశపెట్టే అవకాశముంది. సమాచార కమిషనర్ల జీత భత్యాలను సవరిస్తూ ఈ బిల్లును ప్రభుత్వం ప్రతిపాదిస్తోంది.

ఘోరావల్‌లో కొనసాగుతున్న ఉద్రిక్తతలు

సోన్‌భద్ర, లఖ్‌నవూ: ఉత్తర్‌ప్రదేశ్‌లోని సోన్‌భద్ర జిల్లా ఘోరావల్ ప్రాంతంలో ఉద్రిక్తతలు కొనసాగుతున్నాయి. భూ వివాదం నేపథ్యంలో బుధవారం చోటుచేసుకున్న కాల్పుల్లో 10 మంది మరణించగా ఆ మృతదేహాలను కాల్పులు జరిగిన స్థలంలోనే ఖననం చేసేందుకు ఉభా గ్రామస్థులు గురువారం ప్రయత్నించారు. వారిని పోలీసులు అడ్డుకున్నారు. శ్మశానవాటికలో అంత్యక్రియలు పూర్తిచేయాలన్నారు. అందుకు గ్రామస్థులు అంగీకరించలేదు. దీంతో పరిస్థితులు ఉద్రిక్తంగా మారాయి. సాయంత్రం వరకూ మృతదేహాలతో అక్కడే ఉన్నారు. మరోవైపు, ఘోరావల్ కాల్పుల ఘటనపై దర్యాప్తు చేపట్టాలని ఉత్తర్‌ప్రదేశ్ ఎస్టీ కమిషన్ నిర్ణయించింది. ఓ ఐఏఎస్ అధికారి ఘోరావల్ ప్రాంతంలో తనకు విక్రయించిన భూమిని స్వాధీనం చేసుకునేందుకు యగ్యాదత్ అనే గ్రామపెద్ద బుధవారం ప్రయత్నించాడు. అది తమ ఊరి భూమి అంటూ ఉభా గ్రామస్థులు అడ్డుకోవడంతో యగ్యాదత్ అనుచరులు కాల్పులు జరిపారు. కాల్పుల్లో 10 మంది మృత్యువాతపడ్డారు. 18మంది గాయపడ్డారు. పోలీసులు ఇప్పటివరకు 25 మందిని అరెస్టు చేశారు.

అవినీతి కేసులో పాక్ మాజీ ప్రధాని అబ్బాసీ అరెస్టు

లాహోర్: ద్రవీకృత సహజ వాయువు (ఎల్ఎన్‌జీ) దిగుమతి ఒప్పందంలో రూ.వందల కోట్ల అవినీతి ఆరోపణలకు సంబంధించి పాకిస్థాన్ మాజీ ప్రధాన మంత్రి షాహిద్ ఖాకాన్ అబ్బాసీని ఆ దేశ అవినీతి నిరోధక విభాగం గురువారం అరెస్టు చేసింది. అబ్బాసీ 2017 ఆగస్టు నుంచి 2018 మే వరకు ప్రధాన మంత్రి పదవిలో ఉన్నారు.

ఓ మంచి తండ్రి.. ఓ మంచి సీఈవో!

చిత్రంలో చిన్నారికి పాలు పడుతున్న వ్యక్తి పేరు హర్ప్రీలా అశుతోష్. ఓ కంపెనీకి సీఈవో. ఆయన విధి నిర్వహణలో ఎంత శ్రద్ధగా ఉంటారో.. తన కుమార్తె విషయంలోనూ అంతే శ్రద్ధగా ఉంటున్నారు. తన చిట్టితల్లికి కార్యాలయంలోనే పాలు పడుతుండగా.. ఓ ఉద్యోగి మొబైల్‌తో క్లిక్ మనిపించారు. "మా సీఈవో హర్ప్రీలా అశుతోష్ తండ్రిగా కూడా నిజమైన స్ఫూర్తితో పనిచేస్తున్నారు" అంటూ ఆ చిత్రాన్ని ట్విటర్‌లో ఉంచారు. దీంతో నెటిజన్ల నుంచి అశుతోష్‌పై ప్రశంసల వర్షం కురిసింది.

తీర్పును వెంటనే అమలు చేయాలి

కుల్‌భూషణ్‌కు కాన్సులర్ సాయం అందించాలి: భారత్

దిల్లీ, ఇస్లామాబాద్: అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానం (ఐసీజే) తీర్పును వెంటనే అమలుచేయాలని పాకిస్థాన్‌ను భారత్ డిమాండ్ చేసింది. కుల్‌భూషణ్ జాదవ్‌కు భారత కాన్సులర్ ద్వారా న్యాయ సహాయం అందించేందుకు ఏర్పాట్లు చేయాలంది. విదేశీ వ్యవహారాలశాఖ అధికార ప్రతినిధి రవీశ్‌కుమార్ గురువారం మీడియాతో మాట్లాడారు. తీర్పు తమకే అనుకూలమని పాక్ చేస్తున్న వాదనలపై స్పందిస్తూ.. 42 పేజీల తీర్పును చదివే ఓపిక ఆ దేశనేతలకు లేకపోతే, మీడియా కథనాలనైనా చూడాలని చురక అంటించారు. 2016లో పాకిస్థాన్ సైనికులకు చిక్కిన భారత నౌకాదళ విశ్రాంత ఉద్యోగి కుల్‌భూషణ్‌కు పాక్ సైనిక న్యాయస్థానం మరణశిక్ష విధించగా, దాని అమలును బుధవారం ఐసీజే నిలిపేసిన సంగతి తెలిసిందే. కాగా, "జాదవ్‌ను నిర్దోషిగా ప్రకటించాలనిగానీ, విడుదల చేయాలనిగానీ, భారత్‌కు తిరిగి పంపాలనిగానీ ఐసీజే తీర్పు ఇవ్వలేదు. దీన్ని స్వాగతిస్తున్నాం" అని పాక్ ప్రధాని ఇమ్రాన్ ట్వీట్ చేశారు.

హెలో, టిక్‌టాక్‌లకు కేంద్రం నోటీసులు

దిల్లీ: సామాజిక మాధ్యమాలు హెలో, టిక్‌టాక్‌లకు కేంద్రం నోటీసులిచ్చింది. 24 ప్రశ్నలను సంధిస్తూ, వాటికి సమాధానాలివ్వాలని కోరింది. లేకుంటే నిషేధాన్ని ఎదుర్కోవాలని హెచ్చరించింది. ఈ యాప్‌లు జాతి వ్యతిరేక కార్యకలాపాలకు ఉపయోగపడుతున్నాయని ఆర్‌ఎస్‌ఎస్ అనుబంధ సంస్థ స్వదేశీ జాగరణ్ మంచ్ ప్రధాని మోదీకి ఫిర్యాదు చేసింది. ఈ క్రమంలో కేంద్ర ఎలక్ట్రానిక్స్, ఐటీ శాఖ సదరు సంస్థలకు నోటీసులు జారీచేసింది. "భారతీయుల వివరాలను ఇప్పుడు, ఇంకెప్పుడూ విదేశీ ప్రభుత్వాలు, సంస్థలకు ఇవ్వబోమని హామీ ఇవ్వండి. 13 ఏళ్లు దాటిన వారిని యాప్ వాడేందుకు ఎందుకు అనుమతిస్తున్నారు?" అని కేంద్రం ఆ యాప్‌లను ప్రశ్నించింది. భారత్ తమకు పెద్ద మార్కెట్‌గా ఉందనీ, అక్కడి డిజిటల్ సమాజ సహకారం వల్లే తాము విజయం సాధించగలిగామని టిక్‌టాక్, హలో అప్లికేషన్ సంస్థలు సంయుక్త ప్రకటనలో పేర్కొన్నాయి. భారత ప్రభుత్వంతో కలిసి పనిచేసేందుకు పూర్తిగా సహకరిస్తామని, అక్కడి సమాజం పట్ల బాధ్యతతో వ్యవహరిస్తామని హామీ ఇచ్చాయి.

కేంద్ర నిధులకు సాగు సంస్కరణలతో ముడి

మహారాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి సూచన

దిల్లీ: రాష్ట్రాలకు కేంద్రం ఇచ్చే గ్రాంట్లు, ఆర్థిక సంఘాలిచ్చే నిధులను వ్యవసాయ సంస్కరణలతో ముడిపెట్టాలని మహారాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి దేవేంద్ర ఫడణవీస్ సూచించారు. వ్యవసాయరంగ రూపాంతీకరణపై సిఫార్సులు చేసేందుకు ఆయన అధ్యక్షతన ముఖ్యమంత్రులతో కూడిన ఉన్నత స్థాయి సంఘం ఏర్పాటయింది. ఈ సంఘం తొలి సమావేశం గురువారం ఇక్కడ జరిగింది. అనంతరం ఫడణవీస్ విలేకరులతో మాట్లాడుతూ అన్ని రాష్ట్రాల్లో ఒకే తరహా సంస్కరణలు జరగాలంటే వాటిని నిధుల కేటాయింపుతో ముడిపెట్టాలని చెప్పారు. రైతులకు మరింతగా రుణాలు ఇవ్వాలన్నారు. నిత్యావసరాల వస్తువుల చట్టం-1955ను రద్దు చేయాలని మధ్యప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి కమల్‌నాథ్ సూచించారు. రైతుల ఆదాయం రెట్టింపు కావాలంటే మార్కెట్ వ్యవస్థలో మార్పులు చేయాలని గుజరాత్ ముఖ్యమంత్రి విజయ్ రూపానీ అన్నారు.

2030 కల్లా విద్యాభారతమే లక్ష్యం

మూడు దశాబ్దాలకు సరిపడేలా నూతన విద్యావిధానం ▫ డిగ్రీ చదువులో సమూల మార్పులు ▫ జాతీయ నూతన విద్యా విధానం కమిటీ ఛైర్మన్ డాక్టర్ కస్తూరి రంగన్

ఈనాడు – హైదరాబాద్

దేశంలోని ప్రజలందరూ 2030 నాటికి విద్యావంతులు కావాలన్నదే నూతన విద్యా విధానం లక్ష్యమని జాతీయ విద్యా విధానం కమిటీ ఛైర్మన్, ఇస్రో మాజీ ఛైర్మన్ డాక్టర్ కస్తూరి రంగన్ స్పష్టం చేశారు. దేశ విద్యా వ్యవస్థలో సుస్థిర అభివృద్ధికి నూతన విధానం బాటలు వేస్తుందని భావిస్తున్నట్లు చెప్పారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం తమకు రెండు దశాబ్దాలకు సరిపడేలా విద్యా విధానం తీసుకురావాలని చెప్పిందని, తమ కమిటీ మాత్రం మూడు దశాబ్దాలకు సరిపడేలా పాలసీని రూపొందించినట్లు వివరించారు. యూనివర్సిటీ గ్రాంట్స్ కమిషన్ హైదరాబాద్ ప్రాంతీయ కార్యాలయం ఆధ్వర్యంలో కేంద్రీయ విశ్వవిద్యాలయంలో 'ఉన్నత విద్యా విధానం: మూల్యాంకనంలో సంస్కరణలు' అనే అంశంపై దక్షిణ భారతదేశ స్థాయిలో రెండు రోజుల సదస్సు గురువారం ప్రారంభమైంది. కార్యక్రమంలో హెచ్‌సీయూ ఉపకులపతి ప్రొ.పి.అప్పారావు, ఇఫ్లూ వీసీ ప్రొ.ఇ.సురేష్‌కుమార్, శాంతిస్వరూప్ భట్నాగర్ అవార్డు గ్రహీత గోవర్ధన్ మెహతా, యూజీసీ సంయుక్త కార్యదర్శి జి.శ్రీనివాస్ పాల్గొన్నారు. ఈ సదస్సులో భాగంగా నూతన విద్యా విధానంపై నిర్వహించిన ప్రత్యేక కార్యక్రమానికి కస్తూరిరంగన్ హాజరయ్యారు. ఈ సందర్భంగా మాట్లాడుతూ..2017 జులై నుంచి 70 సంస్థలు, 216 మంది ప్రముఖులతోపాటు ఎంతో మంది సలహాలు, సూచనలు స్వీకరించి కొత్త విధానం రూపొందించినట్లు వివరించారు. 1968, 1986, 1992లో వచ్చిన విధానాలనూ పరిశీలించినట్లు చెప్పారు. కొత్త విధానంతో దేశంలో సామాజిక, పారిశ్రామిక మార్పులు వస్తాయన్న ఆశాభావం వ్యక్తం చేశారు. 3-6ఏళ్ల వయసులో పిల్లల్లో మేధాశక్తిని పెంచే ఉద్దేశంతో స్కూల్ కాంప్లెక్సుల విధానం సూచించినట్లు పేర్కొన్నారు. నూతన విధానంలో ఇంటర్మీడియట్‌కు ప్రాధాన్యం ఉండదని, పాఠశాల విద్య తర్వాత నేరుగా అండర్‌గ్రాడ్యుయేట్ కోర్సుల్లో చేరేలా ఉంటుందన్నారు. 3 నుంచి 18ఏళ్ల వయసు వచ్చేవరకు ఒకే తరహా విద్య ఉంటుందన్నారు.

అండర్‌గ్రాడ్యుయేట్ విధానంలో సమూల మార్పులు సూచించినట్లు కస్తూరి రంగన్ చెప్పారు. డిగ్రీ అనేది 3, 4 సంవత్సరాలు ఉంటుందని, ఇందులో ఒక ఏడాది చదివి మానేసినా.. తర్వాత అవసరమైనప్పుడు తిరిగి రెండో ఏడాది నుంచి చదువు కొనసాగించే వెసులుబాటు ఉంటుందన్నారు. మొదటి ఏడాదిలో మానేస్తే విద్యార్థులకు సర్టిఫికెట్ ఇస్తారని, రెండో ఏడాదిలో మానేస్తే డిప్లొమా, మూడో ఏడాదిలో డిగ్రీ, నాలుగో ఏడాదిలో ఆనర్స్ డిగ్రీ పట్టాలు ఇచ్చేలా చేశామన్నారు. అలాగే మాస్టర్స్ డిగ్రీ సైతం అండర్‌గ్రాడ్యుయేట్‌పై ఆధారపడి ఉంటుందని వివరించారు. ప్రస్తుతం ఉన్న 900 యూనివర్సిటీలు, 40వేల కళాశాలలను హేతుబద్ధీకరించి 15వేల విద్యాసంస్థలకు కుదించాలని, వాటిని పూర్తి వసతులతో ఆధునికీకరించాలన్నారు. ముఖ్యంగా పరిశోధనలు, బోధనకు పెద్దపీట వేస్తూ ఉన్నత విద్య ఉండాలన్నారు. ఇందుకు విద్యాసంస్థలను మూడు విభాగాలుగా విభజించాలన్నారు.

నూతన విద్యావిధానం ప్రకారం జాతీయ స్థాయిలో

హైదరాబాద్ కేంద్రీయ విశ్వవిద్యాలయంలో జరిగిన సదస్సులో మాట్లాడుతున్న కస్తూరి రంగన్

రాష్ట్రీయ శిక్ష ఆయోగ్ ఏర్పాటు చేయాలని, విద్య పరంగా ఇది దేశంలో అత్యున్నతంగా వ్యవహరిస్తుందని తెలిపారు. దీనికి ప్రధాని ఛైర్మన్‌గా ఉంటారని, వివిధ సంస్థలకు చెందిన 20-30 మంది ప్రముఖులు ఉంటారన్నారు. కేంద్ర మంత్రులు, ముఖ్యమంత్రులను రొటేషన్ పద్ధతిలో ఎంపిక చేయాలని పేర్కొన్నారు. తర్వాత స్థాయిలో మరో రెండు వ్యవస్థలు ఉండాలని సూచించారు.

పరిశోధనల కోసం ప్రత్యేక నిధి

పరిశోధన, ఆవిష్కరణలకు మన దేశంలో కేవలం 0.7శాతం నిధులు కేటాయిస్తుండగా చైనాలో 2.1శాతం, అమెరికాలో 2.8శాతం, దక్షిణకొరియాలో 4.8శాతం నిధులు కేటాయిస్తున్నట్లు ఆయన వివరించారు. దీన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని జాతీయ పరిశోధన సంస్థ ఏర్పాటు చేసి జాతీయ పరిశోధన నిధిని అందుబాటులోకి తీసుకురావాలని సూచించారు. ఈ నిధులను ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు విద్యాసంస్థలకు కేటాయించాల్సి ఉంటుందని పేర్కొన్నారు. ప్రస్తుతం అమల్లో ఉన్న బీఈడీ 2030 వరకు కొనసాగుతుందని, అండర్‌గ్రాడ్యుయేట్ స్థాయిలో అన్ని కోర్సులను చదివేలా ఉండాలని కొత్త విధానంలో పేర్కొనట్లు గుర్తుచేశారు. అనుబంధ కళాశాలలు, వర్సిటీలను రద్దు చేయాలని సూచించామని వెల్లడించారు. అన్ని ఉన్నత విద్యాసంస్థలకు స్వతంత్రంగా ఫీజు నిర్ణయించుకునే అధికారం ఉండాలని సూచించినట్లు చెప్పారు. యూజీసీని ఉన్నత విద్యా నిధి మండలిగా మార్చాలని చెప్పామన్నారు.

అరటిపండు, పాలు ఉదాహరణకే

ముసాయిదాలో అరటిపండు, పాలు ఇవ్వాలని(ఇవి కలిపి తినకూడదు) సూచించడంపై పలువురు ఆచార్యులు, విద్యార్థులు అభ్యంతరం వ్యక్తం చేయగా కస్తూరి రంగన్ వివరణ ఇచ్చారు. అది కేవలం ఉదాహరణ మాత్రమేనని..రాష్ట్రాలు తమ వీలును బట్టి ఏదైనా ఒక పండు లేదంటే గుడ్డుతోపాటు పాలను అల్పాహారం కింద విద్యార్థులకు ఇవ్వవచ్చని తెలిపారు.

- ★ ఆధ్యాత్మిక బోధనపైనా నూతన విద్యా విధానం దృష్టి సారించాలని దయాల్‌బాగ్ విద్యాసంస్థల(ఆగ్రా) సంచాలకుడు పి.కె.కల్రా సూచించారు.
- ★ ప్రముఖ కార్పొరేట్ కంపెనీలు తాము సాధించే లాభాల్లో కొంతమొత్తాన్ని విద్యావ్యవస్థకు కేటాయించాలని, ప్రాథమిక విద్య ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లోనే జరగాలని ప్రజ్ఞాభారతి ఛైర్మన్ టి.హనుమాన్‌చౌదరి చెప్పారు.

మోటార్ సైకిల్‌తో కలుపును తొలగించారు

చందుర్తి, న్యూస్‌టుడే: పత్తి పంటలో కలుపును తొలగించడానికి ఆ రైతుకు కాడెద్దులు లేవు. దీంతో ఆయన వినూత్నంగా ఆలోచించారు. తన మోటారు సైకిల్ వెనక భాగంలో గొర్రును కట్టి స్నేహితుడి సహాయంతో గురువారం పత్తి పంటలోని గడ్డిని తొలగించి ఔరా అనిపించారు. రాజన్న సిరిసిల్ల జిల్లా చందుర్తి మండలం బండపల్లికి చెందిన పల్లి ప్రశాంత్ డిగ్రీ చదివారు. నిరుద్యోగి కావడంతో తనకున్న రెండు ఎకరాల భూమిలో పత్తి పంట వేశారు. ఈ పంటలో కలుపును తొలగించాలంటే ఎడ్లతో అరక తోలాలి. కాడెద్దులు లేకపోవడంతో రైతు తన మోటారు సైకిల్ వెనుక భాగంలో గొర్రును కట్టారు. తన స్నేహితుడు మేకల మహిపాల్ మోటారు సైకిల్‌ను నడపగా ప్రశాంత్ గొర్రును పట్టుకొని గడ్డిని తొలగించారు.

దోసెల రాజు మృతి

అనారోగ్యంతో తుదిశ్వాస విడిచిన 'శరవణ భవన్' అధినేత రాజగోపాల్

చెన్నై, న్యూస్‌టుడే: 'దోసెల రాజు', శరవణ భవన్ హోటళ్ల అధినేత రాజగోపాల్(71) గురువారం ఉదయం మృతి చెందారు. చెన్నై వడపళనిలోని విజయ ఆస్పత్రిలో చికిత్స పొందుతూ తుదిశ్వాస విడిచారు. రాజగోపాల్‌కు ఇద్దరు కుమారులున్నారు. భారతీయ రుచులకు అంతర్జాతీయ ఖ్యాతి కల్పించిన ఆయన జీవితంలో మరింత ఎదుగుదలకు మూడోపెళ్లి చేసుకోవాలని నమ్మి వ్యక్తిగత జీవితాన్ని చేదుమయం చేసుకున్నారు. తన వద్ద పనిచేసే అసిస్టెంట్ మేనేజర్ కుమార్తెను మూడోపెళ్లి చేసుకోవడానికి ప్రయత్నించారు. ఈ క్రమంలో ఆమె భర్త ప్రిన్స్ శాంతకుమార్‌ను 2001లో హత్య చేయించారు. ఈ కేసులో మద్రాసు హైకోర్టు జీవిత ఖైదు శిక్ష విధించింది. దానిపై సుప్రీంకోర్టులో రాజగోపాల్ అప్పీల్ చేశారు. కింది కోర్టు తీర్పును సమర్థించిన సుప్రీంకోర్టు ఈ నెల 7న దోషులు కోర్టులో లొంగిపోవాలని ఆదేశించింది. ఈనెల 9న ఆయన్ను జైలుకు తరలిస్తుండగా ఆరోగ్య పరిస్థితి విషమించింది. మొదట చెన్నైలోని స్టాన్లీ ప్రభుత్వ ఆస్పత్రి ఖైదీల వార్డుకు తరలించి చికిత్స అందించారు. తర్వాత కోర్టు అనుమతితో 16వ తేదీ రాత్రి రాజగోపాల్‌ను వడపళనిలోని విజయ ఆస్పత్రికి తరలించగా అక్కడ చికిత్స పొందుతూ మరణించారు.

నాకు అంత భద్రత వద్దు: ప్రియాంకా గాంధీ

లఖ్‌నవూ: ఉత్తర్‌ప్రదేశ్‌లో తన పర్యటనల సందర్భంగా పరిమితంగానే భద్రతా ఏర్పాట్లు ఉండాలని కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రధాన కార్యదర్శి ప్రియాంకా గాంధీ వాద్రా కోరారు. ఆమె ఈ మేరకు ముఖ్యమంత్రి ఆదిత్యనాథ్‌కు లేఖ రాశారు. తన పర్యటన సందర్భంగా ప్రజలు ఇబ్బంది పడకూడదని లేఖలో పేర్కొన్నారు.

రెండు రోజుల్లో షిర్డీకి రూ. 4.52 కోట్ల ఆదాయం

మహారాష్ట్ర: ప్రముఖ ఆధ్యాత్మిక క్షేత్రమైన షిర్డీలోని సాయిబాబా ఆలయ ట్రస్టుకు గురుపూర్ణిమ సందర్భంగా 2 రోజుల్లో భక్తుల ద్వారా రూ. 4.52 కోట్ల ఆదాయం సమకూరింది. ఈనెల 15, 17 తేదీల్లో లక్షా 86వేల మంది భక్తులు ఆలయాన్ని సందర్శించుకున్నట్లు ముఖ్య కార్య నిర్వహణాధికారి దీపక్ ముగ్లీకర్ తెలిపారు.

అభాగ్యుల ఆకలి తీరుస్తున్న 'రోటీ బ్యాంకు'

గుజరాత్: తినడానికి తిండి లేని అభాగ్యులకు అండగా నిలవాలన్న గొప్ప సంకల్పంతో సూరత్‌లోని బర్డోలీకి చెందిన కొందరు విద్యార్థులు ఏకమయ్యారు. 'రోటీ బ్యాంకు' ఆలోచనతో ఓ స్వచ్ఛంద సంస్థగా ఏర్పాటై నగరంలో ఇంటింటికీ వెళ్లి ఆహారాన్ని అడుగుతున్నారు. ఓ వాహనాన్ని సమకూర్చుకున్న వారంతా ఇలా రోటీలను సేకరిస్తున్నారు. సదాశయంతో వారు చేస్తున్న పనికి అందరూ చేయూతనిస్తున్నారు. ఇళ్లలో రోటీలు తయారు చేయనివారు ఉన్న తాజా ఆహారాన్ని అందజేస్తున్నారు. ఇలా సేకరించిన రోటీలను ఆకలితో అలమటిస్తున్న పేదలకు పెడుతున్నారు. ఈ విద్యార్థుల సదాశయానికి సర్వత్రా ప్రశంసలు అందుతున్నాయి. ఏ ఒక్కరూ ఆకలితో అలమటించరాదన్నదే తమ లక్ష్యమని స్వచ్ఛంద సంస్థకు చెందిన రుచి భవ్‌సార్ తెలిపారు.

ఈటీవీ భారత్

పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేయడానికి 40 కి.మీ.లు నడిచాడు!

ఛత్తీస్‌గఢ్: అతనో ఆదివాసీ.. పోలీసులకు తన బాధలను చెప్పాలనుకున్నాడు. అందుకు ఒకటి కాదు.. రెండు కాదు.. ఏకంగా 40 కిలోమీటర్లు నడిచాడు. ఆదివాసీల అభ్యున్నతికి రూ. కోట్లలో నిధులు కేటాయిస్తున్నా.. అభివృద్ధి ఫలాలు వారికి దక్కడం లేదనడానికి కోర్బా జిల్లాకు చెందిన అతను పడిన ఇబ్బందులే నిదర్శనం. కదంఝరియాలోని ఓ గూడెంకు చెందిన బుటూరామ్ పశువులు మేపుతూ చిన్న చిన్న పనులు చేసుకుంటూ జీవిస్తున్నాడు. భార్య ఐదేళ్ల క్రితం అతన్ని వదిలేసి వెళ్లిపోయింది. 7-13 ఏళ్ల వయసున్న ముగ్గురు కొడుకులు మాత్రం అతనితోనే ఉండేవారు. కొద్ది రోజుల క్రితం అతను ఇంట్లో లేని సమయంలో వచ్చిన భార్య.. పిల్లల్ని తీసుకుని వెళ్లిపోయింది. బిడ్డలను తిరిగితెచ్చుకోవాలన్న తపనతో, దీనిపై ఫిర్యాదు చేసేందుకు బుటూరామ్ కోర్బాలోని పోలీసు ప్రధాన కార్యాలయానికి బయల్దేరాడు. తినడానికే ఇబ్బందులు పడుతున్న అతను కాలినడకన సాయంత్రం బయల్దేరి, మరుసటి రోజు మధ్యాహ్నానికి చేరుకున్నాడు. ఆకలితో వచ్చిన అతన్ని చూసి డీఎస్పీ రాంగోపాల్ కరియారే చలించిపోయారు. అతనికి ఆహారం పెట్టించి, తిరుగు ప్రయాణానికి డబ్బులిచ్చి పంపించి మానవత్వం చాటారు.

12 బిల్లులకు ఏపీ మంత్రిమండలి ఆమోదం

- గ్రామ అభివృద్ధి ప్రణాళికల అమలుకు సచివాలయాలు
- దేవాలయాల నామినేటెడ్ పదవుల్లో ఎస్సీ- ఎస్టీ- బీసీలకు 50%

ఈనాడు, అమరావతి: అసెంబ్లీ బడ్జెట్ సమావేశాల్లో శుక్రవారం నుంచి రోజూ ఒకటి లేదా రెండు బిల్లులను ప్రవేశపెట్టేందుకు ఏపీ ప్రభుత్వం సిద్ధమైంది. మొత్తం 12 బిల్లుల వరకు ప్రవేశపెట్టనుంది. వీటికి సంబంధించిన ముసాయిదా బిల్లులపై గురువారం రాష్ట్ర మంత్రిమండలి ఆమోద ముద్ర వేసింది. ముఖ్యమంత్రి వైఎస్ జగన్‌మోహన్‌రెడ్డి అధ్యక్షతన వెలగపూడిలోని సచివాలయంలో జరిగిన మంత్రిమండలి సమావేశంలో మొత్తం 17 అజెండా అంశాలపై చర్చించారు. ఇందులో 12 ముసాయిదా బిల్లులు కాగా, మిగిలిన వాటిలో ఇప్పటికే జారీ అయిన జీవోలను ఆమోదించారు.

గ్రామ సచివాలయాల ఏర్పాటు, వాలంటీర్ల నియమకాలకు రాష్ట్ర మంత్రిమండలి ఆమోదం తెలిపింది. గ్రామస్థాయిలో అభివృద్ధి ప్రణాళికలను సమర్థంగా అమలుచేసేందుకు ఈ సచివాలయాలు దోహదపడతాయని అభిప్రాయపడింది. వాలంటీర్లకు నెలకు రూ.5వేల చొప్పున వేతనం చెల్లించేందుకు సమ్మతించింది.

దేవాలయాల్లో నామినేటెడ్ పదవులను ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీలకు కేటాయించేందుకు, ఈ కమిటీల్లో మార్పులు చేర్పులు చేసేందుకు వీలుగా హిందూ ధార్మిక సంస్థలు, దేవాలయాల చట్టం-1987ను సవరిస్తూ సిద్ధం చేసిన ముసాయిదా బిల్లుపై ఆమోదముద్ర వేసింది.

భూ యజమానుల యాజమాన్య హక్కులకు భంగం కలగకుండా కౌలుదారు 11 నెలలపాటు సాగు చేసుకునేందుకు ఒప్పందం చేసుకునేలా ముసాయిదా బిల్లును ఆమోదించింది. దీంతోపాటు రైతు భరోసా కింద రైతులకు ఇవ్వనున్న రూ12,500 పెట్టుబడి సాయాన్ని కౌలు రైతులకూ వర్తింపజేసేందుకు అనుమతించింది.

- ◆ భూ వివాదాలను శాశ్వత ప్రాతిపదికన పరిష్కరించేందుకు సమగ్ర చట్టాన్ని తీసుకువచ్చే క్రమంలో ల్యాండ్ టైటిల్ యాక్ట్-2019 సవరణ ముసాయిదాకు ఆమోదం తెలిపింది.
- ◆ దశలవారీగా మద్యనిషేధం అమలుకు తొలి అడుగుగా ప్రభుత్వమే మద్యం దుకాణాలను నిర్వహించాలని నిర్ణయించింది. ఇందు కోసం ఎక్సైజ్ చట్టం-1993 సవరణకు అనుమతించింది.
- ◆ అంగన్‌వాడీ కార్యకర్తలకు రూ.11,500, సహాయకులకు రూ.7వేలు వంతున వేతనాల పెంపునకు ఆమోదం తెలిపింది. పెంచిన జీతాలు జులై నెల నుంచే అమల్లోకి వస్తాయని పేర్కొంది.

ఉన్నత చదువుకు పేదరికం అడ్డు

- ఉండేందుకు ఇల్లూ అంతంతమాత్రమే
- కుటుంబసభ్యులను కోల్పోయి ఒంటరైన యువతి

ఈనాడు డిజిటల్, సిరిసిల్ల: రాజన్న సిరిసిల్ల జిల్లా కేంద్రం రాజీవ్‌నగర్‌కు చెందిన కొండ శాంతిప్రియ కుటుంబం గురించి తెలియని వారుండరు. 2001 ఏప్రిల్ 21న ఆ కుటుంబంలో విషాదం నింపిన సంఘటన చోటుచేసుకుంది. శాంతిప్రియ తండ్రి కొండ కిష్టయ్య మరమగ్గాల వస్త్రోత్పత్తిలో కార్మికుడిగా పనిచేస్తూ కుటుంబాన్ని పోషించేవారు. చాలీచాలని ఉపాధితో కుటుంబపోషణకు చేసిన రూ.50వేల అప్పు తీర్చే మార్గం కనిపించలేదు. దీంతో తండ్రి కిష్టయ్య.. తాత మల్లయ్య, చెల్లి భానుప్రియతోపాటు శాంతిప్రియకు శీతలపానీయంలో క్రిమిసంహారక మందు కలిపి తాగించాడు. ఈ ఘటనలో శాంతిప్రియ ప్రాణాపాయం నుంచి బయటపడింది. అప్పటికి ఆమెకు ఐదేళ్లు. కుటుంబపోషణ భారమై అత్యంత దయనీయ పరిస్థితిలో కుటుంబం మూకుమ్మడిగా ఆత్మహత్య చేసుకోవడంతో అంతా సిరిసిల్ల వైపు చూసింది. ఈ సంఘటనతో జిల్లా వస్త్రోత్పత్తి పరిశ్రమలోని కార్మికుల ఆకలిచావులు వెలుగులోకి వచ్చాయి. శాంతిప్రియ తల్లి అప్పటికే అనారోగ్యంతో మృతి చెందడంతో ఐదేళ్ల వయసులో ఒంటరిగా మారింది. అమ్మమ్మ వద్ద ఉంటూ దాతల విరాళాలు, స్థానిక స్వచ్ఛంద సంస్థల సహకారంతో చదువుకుంటూ వచ్చింది. రెండేళ్ల క్రితం అమ్మమ్మ చనిపోయింది. గతేడాది డిగ్రీ పూర్తికావడంతో కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయం నిర్వహించిన ఎంఏ పొలిటికల్ సైన్స్‌లో ప్రవేశపరీక్ష రాసి 60వ ర్యాంకు సాధించింది. కోర్సులో ప్రవేశం పొందేందుకు స్థోమత లేక ఇంటివద్దే ఉంటూ బీడీలు చుడుతోంది. స్థానికుల సాయంతో ఇంటి పైకప్పు రేకులతోను లోపలిభాగంలో కాగితపు అట్టలు, వెలుపల తడికలతో అమర్చారు. గాలివాన వస్తే ఇంట్లో నిలవలేని పరిస్థితి.

బీడీలు చుడుతున్న శాంతిప్రియ

ప్రభుత్వ ఉద్యోగం సాధించడమే లక్ష్యం

ఎంఏ పూర్తిచేసి పోటీ పరీక్షల్లో ప్రభుత్వ ఉద్యోగం సాధించాలని ఉంది. డిగ్రీ వరకు స్థానికంగానే చదివా. పీజీ చదివేందుకు జిల్లా విడిచి వెళ్లాలంటే కుటుంబ పెద్దలు ఎవరూలేరు. ఉన్నత చదువులకు అవసరమైన ఖర్చులకు డబ్బులు లేవు. కుటుంబం ఆత్మహత్య చేసుకున్నప్పుడు దాతలు అందించిన నగదును బ్యాంకుల్లో ఫిక్స్‌డ్ డిపాజిట్ చేశారు. ప్రస్తుతం ఉంటున్న ఇల్లుకు శాశ్వత మరమ్మతులు చేసుకోవాలి. దీనికోసమే స్థానికంగా ప్రైవేటుగానైనా ఉద్యోగం చేయాలని ఏడాదిగా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నా.

పాలమూరు-రంగారెడ్డికి జాతీయ హోదా ఇవ్వండి

లోక్‌సభలో చేవెళ్ల ఎంపీ రంజిత్

ఈనాడు, దిల్లీ: కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించిన ప్రతి ఇంటికీ కుళాయి నీరు పథకం.. తెలంగాణలోని మిషన్ భగీరథకు; పీఎం కిసాన్ పథకం తెలంగాణ రైతు బంధుకు నకళ్లని చేవెళ్ల ఎంపీ గడ్డం రంజిత్‌రెడ్డి అన్నారు. ద్రవ్య వినిమయ బిల్లుపై గురువారం లోక్‌సభలో జరిగిన చర్చలో ఆయన మాట్లాడారు. "కేంద్ర, రాష్ట్ర సంబంధాలపై ప్రధానమంత్రి, ఆర్థిక మంత్రి మాట్లాడుతున్నా బడ్జెట్‌లో అది కనిపించలేదు. నీటి సంరక్షణ, సరఫరాకు సంబంధించి మిషన్ భగీరథ, మిషన్ కాకతీయ పథకాలకు రూ.24 వేల కోట్లు ఇవ్వాలని నీతిఆయోగ్ సూచిస్తే కేంద్రం రూపాయి ఇవ్వలేదు. కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టును రూ.70 వేల కోట్లతో చేపట్టాం. మేం అడిగినా కేంద్రం జాతీయ హోదా ఇవ్వలేదు. ప్రస్తుతం పాలమూరు-రంగారెడ్డి ప్రాజెక్ట్ పనులు సాగుతున్నాయి. దాన్నికైనా జాతీయ హోదా ఇవ్వాలి" అని ఎంపీ కోరారు.

అమరావతికి రుణం ఇచ్చేది లేదు

ప్రపంచ బ్యాంకు స్పష్టీకరణ

ఈనాడు, అమరావతి: ఏపీ రాజధాని అమరావతి నిర్మాణానికి రుణం ఇవ్వబోమని ప్రపంచ బ్యాంకు స్పష్టంచేసింది. రూ.7,200 కోట్ల రుణం ప్రతిపాదనను తాజాగా జరిగిన బోర్డు సమావేశంలో ప్రపంచబ్యాంకు ఉపసంహరించుకుంది. 'అమరావతి సస్టైయినబుల్ ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ అండ్ ఇన్‌స్టిట్యూషనల్ డెవలప్‌మెంట్ ప్రాజెక్ట్'ని బ్యాంకు వెబ్‌సైట్‌లో 'డ్రాప్డ్' ప్రాజెక్టుల జాబితాలో చేర్చింది. రాజధానికి రుణం ఇవ్వాలంటే పూర్తిస్థాయిలో తనిఖీ నిర్వహించాల్సిందేనని ప్రపంచబ్యాంకు ఇన్‌స్పెక్షన్ ప్యానెల్ స్పష్టంచేసింది. ఏపీ ప్రభుత్వం స్పందించని నేపథ్యంలో రుణం ప్రతిపాదనను విరమించుకుంటూ బ్యాంకు నిర్ణయం తీసుకుంది.

ఆహార ఉత్పత్తులకే 70 శాతం నీటి వినియోగం

- హెచ్‌ఎండీఏ పరిధిలో పరిస్థితి

ఈనాడు, సంగారెడ్డి: నీటి వినియోగం ప్రధానాంశంగా హైదరాబాద్ మహా నగరాభివృద్ధి ప్రాధికార సంస్థ(హెచ్‌ఎండీఏ) పరిధిలో పరిశోధనలను ఐఐటీ-హైదరాబాద్ కొనసాగిస్తోంది. అందుబాటులో ఉన్న సమాచారం ఆధారంగా ఏడాది నుంచి వారు విశ్లేషణలు జరుపుతున్నారు. అధికారులు విడుదల చేసిన ప్రకటన ప్రకారం- తొలి దశలో ఆహార ఉత్పత్తులు, విద్యుత్, శిలాజ ఇంధనాలు, తాగునీరు.. ఈ నాలుగు అంశాలనూ తీసుకున్నారు. పరోక్షంగా వాడుకునే జలాలను 'వర్చువల్ వాటర్'గా పేర్కొన్నారు. కూరగాయలు, ధాన్యాలను పండించడం, విద్యుదుత్పత్తి వీటన్నింటి కోసం వినియోగించే జలాలనే ఇలా పిలుస్తుంటారు. వ్యవసాయ అవసరాల కోసం 70 శాతం నీళ్లను వాడుతుంటాం. అదే పట్టణ ప్రాంతాల్లో వర్చువల్ వాటర్ వినియోగం అత్యధికంగా ఉంటోందని పరిశోధకులు గుర్తించారు.

పరిశోధన బృందంలోని ఆచార్య డి.చంద్రశేఖరం, విద్యార్థి డి.కోటేశ్వర్‌రావు

హెచ్‌ఎండీఏ పరిధిలోని ప్రజలు 96 శాతం ఆ జలాలనే వినియోగిస్తున్నారని తేల్చారు. నాలుగు శాతం జలాలను మాత్రమే నేరుగా తాగునీటి రూపంలో తీసుకుంటున్నారన్నారు. పరిశోధక బృందంలో ఐఐటీ హైదరాబాద్‌లోని సివిల్ ఇంజినీరింగ్ విభాగం విజిటింగ్ ప్రొఫెసర్ దోర్నాదుల చంద్రశేఖరం, పరిశోధక విద్యార్థి డి.కోటేశ్వర్‌రావు ఉన్నారు.

బంగారు కోడిపెట్ట

ఈ చిత్రంలో చూస్తున్న కోడి దాని యజమాని పాలిట నిజంగా బంగారు కోడిపెట్టే.. ఎందుకంటే ఇది ఇప్పటి వరకు ఏకంగా రూ.40 వేల వరకు ఆదాయం తెచ్చి పెట్టింది. నాగర్‌కర్నూల్ జిల్లా పెద్దకొత్తపల్లి మండలం దేవునితిర్మలాపూర్‌కు చెందిన రామకృష్ణాచారి పెంచుకొన్న కోడికి ఇది పుట్టింది. మొదటి విడత వరుసగా 30 రోజులు 30 గుడ్లు పెట్టగా పొదిగేస్తే 25 పిల్లలు, రెండో విడతలో వరుసగా 50 రోజులు పెట్టిన 50 గుడ్లను పొదిగేయగా 45 పిల్లలు పుట్టాయని రామకృష్ణాచారి తెలిపారు. ఇలా ఆ కోడి ఇప్పటి వరకు 150కి పైగా గుడ్లు పెట్టిందని చెప్పారు. ఈ కోడి పెట్టిన గుడ్లు, పొదిగిన పిల్లలు పెద్దవయ్యాక అమ్మడం ద్వారా ఇప్పటి వరకు సుమారు రూ.40 వేల వరకు ఆదాయం పొందినట్లు ఆయన చెప్పారు. వరుసగా 30 నుంచి 50 గుడ్ల వరకు పెట్టడంపై కొల్లాపూర్ పశువైద్యాధికారి డా.వినయ్ కుమార్ మాట్లాడుతూ.. హార్మోన్ల ప్రభావంతో కొన్ని కోళ్లు ఇలా గుడ్లు పెట్టే అవకాశం ఉంటుందని చెప్పారు.

– న్యూస్‌టుడే, పెద్దకొత్తపల్లి

రూ.15 కోట్ల విలువైన నిషిద్ధ మాదక ద్రవ్యం బిళ్లలు స్వాధీనం

అయిజోల్: నిషిద్ధ మాదక ద్రవ్యమైన 'మెథంఫెటామైన్' బిళ్లలను పెద్ద సంఖ్యలో మయన్మార్ సరిహద్దుల్లో ఉన్న సైలులక్ గ్రామంలో అధికారులు స్వాధీనం చేసుకున్నారు. వీటి ఖరీదు సుమారు రూ.15 కోట్లదాకా ఉండవచ్చన్నది అధికారుల అంచనా. నలుగురు వ్యక్తుల నుంచి ఆరులక్షల మెథంఫెటామైన్ బిళ్లలను స్వాధీనం చేసుకున్నట్లు ఓ ఉన్నతాధికారి గురువారం తెలిపారు. ఆ నలుగురిని అదుపులోకి తీసుకున్నట్లు చెప్పారు.

మద్యం చిల్లర వర్తకంలోకి ఏపీఎస్‌బీసీఎల్

- ప్రభుత్వం తరఫున మద్యం దుకాణాల నిర్వహణ
- సవరణ బిల్లుకు మంత్రివర్గం ఆమోదం

ఈనాడు, అమరావతి: ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర బేవరేజస్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్ (ఏపీఎస్‌బీసీఎల్) ఇకపై మద్యం చిల్లర వర్తకంలోకి ప్రవేశించనుంది. డిస్టలరీలు, బ్రూవరీస్‌లలో తయారైన మద్యాన్ని కొనుగోలు చేసి దాన్ని మద్యం దుకాణాల లైసెన్సుదారులకు విక్రయించటానికే పరిమితమైన ఈ సంస్థ మద్యం దుకాణాలను నడపనుంది. రాష్ట్రంలో దశలవారీ మద్యనిషేధం అమల్లో భాగంగా...ప్రభుత్వమే మద్యం దుకాణాలు నిర్వహించాలని నిర్ణయించింది. ఆ బాధ్యతలను ఏపీఎస్‌బీసీఎల్‌కు అప్పగించనుంది. అందుకు వీలు కల్పించేలా చట్టాన్ని సవరించనుంది. ముసాయిదా సవరణ బిల్లును రాష్ట్ర మంత్రివర్గం గురువారం ఆమోదించింది. ఒకటి, రెండు రోజుల్లో ఈ బిల్లును ఉభయసభల్లో ప్రవేశపెట్టనున్నారు. ఈ చట్ట సవరణ జరిగిన తర్వాత ప్రభుత్వం నూతన మద్యం విధానాన్ని రూపొందించి అక్టోబరు ఒకటో తేదీ నుంచి అమలు చేయనుంది. అప్పటి నుంచి రాష్ట్రంలో ప్రైవేటు మద్యం దుకాణాలు ఉండవు.

అత్యాధునిక భద్రతతో ఈ-పాస్‌పోర్టుల జారీ

దిల్లీ: అత్యాధునిక భద్రతా ఏర్పాట్లతో కూడిన ఈ-పాస్‌పోర్టుల జారీకి ప్రణాళికలు సిద్ధం చేస్తున్నామని కేంద్ర విదేశీ వ్యవహారాల శాఖ సహాయమంత్రి మురళీధరన్ రాజ్యసభలో తెలిపారు. పాస్‌పోర్టు పుస్తకంలో చిప్ ఏర్పాటుచేసి, ఆ వ్యక్తికి సంబంధించిన వివరాలన్నింటినీ నిక్షిప్తం చేస్తామన్నారు. ఎవరైనా చిప్‌ను మార్చే ప్రయత్నం చేసినా.. ఆ విషయాన్ని కంప్యూటర్లు గుర్తించి, పాస్‌పోర్టు గుర్తింపును నిరాకరిస్తాయని తెలిపారు. ఈ-పాస్‌పోర్టుల తయారీ బాధ్యతను నాసిక్‌లోని ఇండియా సెక్యూరిటీ ప్రెస్‌కు అప్పగించినట్లు చెప్పారు. టెండరింగ్, సేకరణ ప్రక్రియ పూర్తికాగానే వీటి తయారీ మొదలవుతుందన్నారు.

Editor: Ramoji Rao, Printed and Published by him on behalf of Ushodaya Publications, a division of Ushodaya Enterprises Private Limited, and printed at Eenadu Press, Alugunoor, Karimnagar - 505 527, Telangana. Cell: 99590 21802, 99590 21803 RNI No. 52793/92, Regd. No. G/RN/KAR/48/2018-20 Eenadu, Karimnagar. Air surcharge extra. Mumbai, Kolkata, Goa. Re.1-00, Portblair Rs.10.00